DANIEL EASTERMAN

FRĂȚIA MORMÂNTULUI

Daniel Easterman

BROTHERHOOD

OF

THE TOMBE

Traducere
din limba engleză

Luminița & Minodora
HOLBAN

Denis M. MacEoin

aka

Daniel Easterman

aka

Jonathan Aycliffe

- Profesor universitar specializat în studii islamice;
- Autor de romane de ficțiune, semnate cu două pseudonime:
  Daniel Easterman (thrillers)
  Jonathan Aycliffe (ghost stories).
- Născut în 1949 în Belfast, Irlanda de Nord;
- A călătorit mult în Orientul Apropiat, mai ales în Iran, Israel, Maroc;
- S-a implicat activ în apărarea lui Salman Rushdie și a militat pentru abolirea legilor islamice privind blasfemia;
- Locuiește în Newcastle upon Tyne, în nordul Angliei, împreună cu soția (homeopat) și Sammy (motan).

Părinților mei, David şi Isabel,
pentru patruzeci de ani de răbdare.

Şi pentru Beth:
nu renunța,
s-ar putea să mai trăiesc încă patruzeci.

MULȚUMIRI

Mai mulți oameni au contribuit enorm la apariția acestei cărți. Ca de obicei, vreau să mulțumesc editorului meu, Jeffrey Simmons, pentru încurajare, sugestii şi buna dispoziție neobosită. Patricia Parkin a contribuit, la Grafton, cu câteva idei excelente. Jeremy şi Nicoletta Johns au fost surse inepuizabile de informații, umor şi cunoştințe de limbă italiană. Doctorul John Healy de la Universitatea din Durham a făcut minuni cu limba arameică. Damien O'Muiri mi a ameliorat irlandeza. Eveleen Coyle mi-a însuflețit şederea la Dublin şi a realizat, ulterior, o extraordinară verificare a faptelor. Soția mea, Beth, a citit manuscrisul de nenumărate ori, cu un ochi foarte atent şi o minte ascuțită. Tuturor, multe mulțumiri.

Daniel Easterman

„Tot ce-l preocupa, tot ce vedea plutind în noaptea neagră era chipul alb, oval al străinului şi mâna ridicată cu care încerca să se apere de el. Iar pe partea interioară a încheieturii mâinii, un cerc mic, negru, tatuat, iar în interiorul cercului un sfeşnic cu şapte braţe, încununat cu o cruce.”

SPIRITELE

Iar eu nu ştiu nimic... doar acest trup,
Doar acel vechi, năucitor sărut.

W.B. Yeats

UNU

Gtv'at ha-Mivtar, Ierusalimul de Nord
Octombrie 1968

Mormintele fuseseră acolo dintotdeauna. La început mândre, apoi ascunse, apoi în întregime pierdute – loc tainic unde moartea continua să-şi facă datoria, nevăzută şi neîntreruptă. Timp de secole, oraşul fusese retras, aproape lipsit de importanță. Cei vii cunoscuseră moartea, cei care-i bociseră fuseseră la rândul lor bociți, iar câmpiile morții fuseseră mereu lăsate în singurătatea lor. Nimeni nu-şi clădise casa peste ele, nu-şi înfipsese plugul în pământul lor, nu-şi lăsase oile să pască printre ele.

În oraş fusese foc şi foamete. Armate trecuseră prin el. Turnurile înalte se prăbuşiseră, soarele se transformase în sânge, iar cenuşa plutise în vânt ca o ninsoare neagră de sfârşit de iarnă. Zei noi veniseră să locuiască pe ruinele Templului.

Cu un an în urmă, vechiul Dumnezeu reintrase în luptă. Armata israeliană cucerise Ierusalimul de Est, alungându-i pe adversarii arabi înapoi peste Iordan. *Şofarul*[1] răsunase din nou pe colina Templului. Acum buldozerele cutreierau bătrânele dealuri, săpând drumuri şi netezind pământul pentru a face loc caselor, şcolilor şi spitalelor. Urmaşii celor morți veniseră să-şi revendice moştenirea.

Cu o lună în urmă, în timp ce un buldozer săpa într-un deal numit Giv'at ha-Mivtar, la vest de şoseaua Nablus, unul dintre muncitori văzuse primul mormânt. Erau trei cu totul,

1 Goarnă făcută din corn de berbec, folosită în ceremoniile religioase evreiești; în timpuri mai vechi, sunetul ei era o chemare la luptă.

grupate, dar situate pe niveluri separate, Unul era accesibil numai prin bolta de deasupra, fiindcă intrarea fusese deja acoperită de noua şosea care se construia.

O echipă de arheologi de la Departamentul Muzeelor şi Antichităților primise un termen de o lună pentru a studia mormintele şi conținutul lor. La sfârşitul acestei perioade, adică după doar câteva zile, oasele trebuia să fie reaşezate în sarcofage şi îngropate la loc. După aceea buldozerele şi compresoarele aveau să se întoarcă, pentru a turna smoală şi ciment în fâşii topite, iar morții aveau să-şi reia somnul.

Gershon Aharoni se împiedica, înjură în barbă şi se întoarse la bărbatul din spatele său.

— Fiți atent, aici e o mică treaptă, spuse el, străduindu-se să zâmbească, şi-i întinse italianului o mână de sprijin. Trebuia să-şi reprime nervii, iritarea de a se afla, pur si simplu, acolo. Existau multe lucruri urgente de făcut la muzeu, iar timpul era şi aşa puțin. Îi venea să-l bată pe Kaplan pentru că îi dăduse această treabă.

Fă tot ce poți, Gershon. Plimbă-l. Stârneşte-i interesul. Lasă-l să-şi bage nasul puțin, să se murdărească pe mâini, să găsească un artefact. Ascunde tu unul într-un loc în care să dea uşor peste el, fă-l să se simtă implicat. Dar, pentru numele lui Dumnezeu, îndulceşte-l cumva. Dacă e nevoie, spune-i că ne aşteptăm din clipă în clipă să găsim rămăşițele lui Iisus, ale Fecioarei Maria şi ale celor doisprezece apostoli la un loc. Şi capul Sfântului Ioan Botezătorul şi Sânii Salomeii, dacă pare uşor de dus de nas. Dar convinge-l să cheltuiască bani. Mulți bani. Atât cât e nevoie pentru o fundație de cercetare şi un muzeu nou. Lasă-l să-şi folosească imaginația, dacă are. Fondul Episcopului Migliau pentru Arheologie Biblică – vezi dacă-i place cum sună. Poate să-l scrie cu litere mari de zece picioare, dacă-i face plăcere. Totul e să-l aduci mâine dimineață la biroul meu, cu aerul unui om care-şi câştigă existența semnând cecuri.

— Mulțumesc. E mai întuneric decât mă aşteptam, răspunse episcopul, sprijinindu-se o clipă de mâna lui Aharoni, asemenea unui balerin nehotărât, condus pe scenă.

Aharoni înălță brusc lampa care împrăştie o lumină sulfuroasă asupra firidelor lungi şi subțiri, scobite adânc în pereții încăperii pentru a servi drept nişe funerare, unele pentru corpuri întregi, altele adevărate osuare de calcar, adăpostind, uneori, relicvele unei întregi familii.

— Până mâine dimineață vom repara generatorul. Dacă preferați, ne putem întoarce atunci.

Şi lasă-mă să mă întorc la oalele mele până la sfârşitul zilei.

Era întuneric afară. Muncitorii de peste drum plecaseră acasă. Nimeni nu mai săpase după ora patru, când cedase generatorul care alimenta lămpile. De vreme ce oricum erau multe de făcut la Institut – obiecte descoperite de înregistrat şi măsurat, artefacte de fotografiat, vase de restaurat – toată lumea se întorsese acolo. Dimineață devreme aveau să trimită un tehnician ca să repună luminile în funcțiune. Între timp, Aharoni folosea o lampă de furtună pentru a-şi conduce oaspetele prin mormintele goale.

— Nu, mă simt foarte bine. Poate e chiar mai interesant aşa, mai... autentic.

Episcopul Giancarlo Migliau era un bărbat înalt de peste şase picioare, iar prezența lui era impunătoare în peşteră. Avea în jur de patruzeci şi cinci de ani; era slab şi spiritualizat, parcă lipsit de substanță, cu oase proeminente, dar mişcări line, ca şi cum nu s-ar fi aflat cu totul în spațiul ocupat de corpul său. Stând drept în mijlocul încăpem, părea să o umple, nu prin masivitate, ci prin simplul fapt de a fi acolo. Lui Aharoni îi evoca o sperietoare pe câmp, după furtună, cu brațul negru proiectând o umbră zdrențuită peste straturile de porumb inundate.

Era un om bogat, descendent al unei familii aristocrate din Veneția, una dintre puținele care nu căzuseră în uitare

sau nu se stinseseră cu totul în secolul al optsprezecelea Strămoşii lui îndepărtaţi fuseseră evrei, dar încă de pe timpul primei lor înnobilări îşi încredinţaseră, la fiecare generaţie, câţiva urmaşi Bisericii. Fraţii lui Giancarlo continuaseră cealaltă tradiţie a familiei, afacerile bancare, operând acum nu de la mesele simple de lemn de pe Rialto, ci din clădirile uluitoare de marmură din Mestre, Roma si Milano.

De ani de zile, Giancarlo era un amator pasionat de arheologie biblică. Participa la conferinţe de câte ori avea posibilitatea, colabora cu câte o lucrare ocazională la cele mai importante jurnale catolice şi îşi folosea cu o mână largă averea personală pentru a înzestra asociaţiile de cercetare în domeniu. Petrecea în Israel cel puţin o lună pe an vizitând şantiere arheologice, făcând turul muzeelor şi întâlnindu-se cu studenţi la Institutul Franciscan de Arheologie din Ierusalim.

De câteva ori participase la săpături, mânuind o lopăţică şi o perie fină şi descoperise fragmente de vase şi lămpi pe care le înmânase experţilor pentru a fi curăţite şi catalogate. Acestea fuseseră acolo de pe vremea Noului Testament, locuri în care putea atinge câte un obiect proaspăt scos din argilă şi-şi putea spune: „Vasul acesta era aici când Iisus a venit pe pământ” sau putea călca pe un fragment de drum şoptind: „Poate Iisus a călcat aici, chiar pe această piatră.”

Descoperirea mormintelor de la Giv’at ha-Mivtar îi stârnise imaginaţia. În măsura în care se putea aproxima, acestea conţineau relicve dintr-o perioadă cuprinsă între secolul I î.Hr. şi distrugerea celui de-al doilea Templu în anul 70 d.Hr. Curăţarea lor era o activitate prea specializată şi prea urgentă pentru a permite amatorilor să ia parte, dar el primise aprobarea de a face această vizită, ca să vadă mormintele al căror conţinut era examinat la Muzeul Israelului.

— Aici aţi găsit trupul barbarului care credeţi că a fost crucificat? întrebă el. Cel pe care l-am văzut la muzeu?

Se aflau în primul mormânt, cel mai mare dintre cele patru, în incinta funerară inferioară, o încăpere dreptunghiulară din care porneau, ca nişte raze, opt firide.

— Aici. Aharoni ridică lampa spre o adâncitură din dreapta. Scheletul era într-un osuar, împreună cu cel al unui copil.

Migliau revăzu în minte oasele: labele picioarelor prin care trecea un piron şi tibiile zdrobite de o lovitură puternică. Un sentiment de recunoaştere îi provocase amețeala. Omul putea foarte bine să fi fost unul din cei doi tâlhari crucificați împreună cu Iisus, putea să fi fost răstignit pe muntele Golgotei la câțiva paşi de Fiul lui Dumnezeu, Mântuitorul lumii. Era aproape. Simțea asta.

— Cum îl chema? Ați găsit vreun nume?

— Jehohannon. Numele era scris pe marginea osuarului în arameică.

Episcopul atinsese uşor osul cu un deget. Între el şi capul pironului fusese prinsă o bucățică de lemn. Lemn roman şi metal roman, instrumentele uciderii lui Dumnezeu. Era cald şi zăpuşeală în mormânt, ca şi cum de secole n-ar mai fi pătruns nici un pic de aer curat.

Migliau oftă. Simțea că-l apasă tavanul jos al încăperii. Lampa pâlpâi. Umbre se târâră pe pereții de stâncă ciopliți grosolan. Niciodată nu fusese în stare să suporte ideea morții, conştiința decăderii ireversibile.

— Ce e acolo? întrebă el, traversând camera spre peretele sudic. Se pare că au lăsat un spațiu larg, fără firide.

— Da, şi nouă ni s-a părut ciudat. Dar să nu uităm că mormântul era departe de a fi plin. N-au mai avut nevoie să sape firide; în anumite locuri calcarul e foarte dur.

Episcopul îşi plimbă mâna de-a lungul peretelui.

— Cred că cineva a lucrat şi aici.

Peretele era aspru, ascuțit pe alocuri, ca şi cum ar fi fost cioplit cu toporul sau cu dalta. Pipăi cu degetele suprafața de calcar.

Aharoni veni lângă el şi înălță lampa, luminând stânca.

— Da, cred că aveți dreptate, spuse el.

Era ciudat. Nu observase înainte, în lumina puternică furnizată de generator. Dar în strălucirea blândă a lămpii de furtună, semnele unei activități se vedeau limpede pe o bucată de perete.

Lucrând cot la cot acum, cei doi urmăriră liniile pe care le lăsase unealta folosită.

— Urmele par să se oprească aici, zise episcopul, trecând cu degetele de-a lungul unei fisuri aflate aproape la nivelul pieptului.

— Aş spune că s-au rezumat cu săpatul la această zonă centrală, adăuga Aharoni, delimitând o suprafață de aproximativ trei picioare pătrate.

Îşi plimbă un deget pe laturi, întâi pe cea din stânga, apoi pe cea din dreapta, de sus în jos. Câteva bucăți de calcar căzură pe pământ. Aplecându-se, desenă latura de jos a pătratului, apoi se ridică şi se îndepărtă de perete.

Migliau se întoarse şi îl privi. Fața îi era în umbră, ochii nu i se vedeau deloc.

— Ăsta nici măcar nu face parte din perete, rosti el.

Vocea îi răsună spartă, imaterială. Zidurile groase o îngropară şi pe ea, alături de oase şi de carne.

— Ce vreți să spuneți?

Evreul simți un fior de emoție pe şira spinării

— E un bloc de piatră scos afară, apoi fixat la loc şi aranjat ca să nu se vadă marginile. Nu înțeleg. Cum de nu l-ați văzut până acum?

Aharoni ştia răspunsul la această întrebare. Lucraseră sub presiunea timpului, grăbindu-se să facă ceea ce era absolut necesar: măsurătorile camerelor, scoaterea osuarelor din cavități, adunarea fragmentelor de lămpi şi vase piriforme împrăştiate pe jos. Nu avuseseră timp pentru detalii subtile. Iar aceste crăpături erau foarte subtile. Chiar şi în condiții obişnuite ar fi putut să treacă mult timp neobservate.

— Ar fi mai bine să ne întoarcem la muzeu, să-l anunțăm pe director. Abia dacă mai este timp să vedem ce e dincolo de perete, dacă o fi ceva. Am putea începe lucrul mâine dimineață.

— Dar noi suntem aici, acum, Mi-ați spus că timpul vă presează. Cred că ar trebui să aruncăm măcar o privire în seara aceasta.

Migliau nu mai fusese niciodată atât de aproape de o descoperire. Toate săpăturile la care participase până atunci fuseseră relativ banale şi aproape încheiate în momentul în care se implicase el. Acum avea şansa de a vedea ceva nou, la prima mână, şi chiar de a fi considerat unul dintre descoperitori. Cine putea şti ce se afla în spatele blocului de stâncă. Poate era tocmai ceea ce căuta. Se sprijini cu amândouă mâinile pe una din laturile blocului şi începu să împingă.

— Nu cred că e bine...

Aharoni amuți la auzul zgomotului de piatră alunecând pe piatră, purtat de ecou prin toată încăperea.

— Ajutați-mă, vă rog, strigă Migliau. Stânca e foarte grea.

Lasă-l să-şi bage nasul puțin, să se murdărească pe mâini, să găsească un artefact. „Ce naiba", se gândi Aharoni. Bucuria descoperirii era totul. În fond, era arheolog. Asemenea clipe se iveau rar în viață, poate niciodată. Aşeză lampa jos cu grija, trecu lângă Migliau şi-şi puse mâinile pe piatra grea.

Împinseră amândoi, încordându-şi spatele şi brațele, şi simțiră greutatea lespezii în picioare, o masă ce vibra dens, părând să aparțină cumva acestui spațiu subpământean. Piatra se mişcă, la început puțin, apoi, pe măsură ce-i învățară dimensiunile, cu mai mulți țoli deodată. Brusc, o simțiră trepidând, doar o fracțiune de secundă, dar îndeajuns ca să-şi dea seama că începuse să iasă. Împinseră mai tare, cu venele încordate pe gât şi muşchii fremătând de efort

Pe neaşteptate, piatra le scăpă din mâini şi căzu în bezna din spate. O clipă mai târziu se auzi o bufnitură violentă, urmată de o linişte absolută. Cei doi îşi ţinură respiraţia. Un miros stătut, de aer multă vreme închis, se strecură prin deschizătură în camera în care se aflau. Iar sub acest strat dens de aer nemişcat, în adânc, persista un alt miros, un parfum imperceptibil, vag, îndoliat, de mirodenii. Un moment păru să-i atingă, apoi dispăru.

Aharoni ridică lampa şi o ţinu spre intrarea întunecata. Imediat în jurul ei se îngrămădiră mii de umbre. Se aplecă în deschizătură, scrutând întunericul. Când vorbi, în sfârşit, glasul îi era încordat si înăbuşit

— Cred că am găsit încă un mormânt

Doi

Aharoni intră primul. Păşi atent, ținând lampa cu grijă în față, de teamă să nu mişte sau să nu spargă vreun obiect care s-ar fi putut afla pe pământ. Mormântul era îngust mai mic decât toate celelalte. Dar părea mai finisat şi mai ordonat. Părți din pereți fuseseră văruite, iar podeaua, atent măturată. Nu existau firide, doar trei sarcofage mari de calcar, în mijlocul camerei boltite. Erau mai lungi şi mai masive decât oricare dintre osuarele găsite în celelalte morminte.

Lui Migliau îi trebui mai mult timp ca să se strecoare prin deschiderea îngustă. Corpul lui mare fu nevoit să suporte o strânsoare mai puternică, dar reuşi să treacă, într-un sfârşit, plin de praf, zgâriat pe alocuri şi răsuflând din greu. Simți imediat: acest mormânt peste care dăduseră nu era unul obişnuit Mai corect, îşi spuse, peste care el dăduse.

Rămase lângă intrare, încordat, urmărindu-l pe evreu cum se mişca printre coşciuge, se apleca să citească inscripții şi apoi se ridica; în lumina slabă, galbenă, calcarul dur căpăta consistența untului. Episcopul încercă să vorbească, dar îşi simți gura uscată şi limba aspră, incapabilă de a articula.

În cele din urmă, Aharoni se ridică în picioare şi se întoarse cu fața spre celălalt

— Cred că ar trebui să veniți aici, spuse el. Vocea îi tremura, iar Migliau observă că şi mâna în care ținea lampa îi era nesigură. Episcopul simți că i se strânge inima, ca şi cum ar fi fost prinsa într-un burete ud. Mormântul acesta nu era obişnuit, coşciugele acestea nu erau obişnuite şi nu conțineau nişte oase oarecare. Era absolut sigur. Şi

siguranța lui îl îngrozi până în măduva oaselor. Ceva îi spunea că găsise ceea ce căutase dintotdeauna.

Distanța dintre perete şi sarcofage i se păru cea mai lunga pe care o străbătuse vreodată; nu erau doar picioare şi țoli, nu erau nici măcar secole, ci altceva, mult mă adânc şi mai înfiorător.

— Ce e? întrebă el. S-a întâmplat ceva?

Aharoni era palid, în ciuda luminii galbene. Migliau voia să râdă, să strige, să lovească ceva. Sentimentele îi oscilau de la o extremă la alta. Se simțea prizonier în cripta îngustă.

Evreul îşi umezi buzele. Auzea sâsâitul slab al lămpii. Îşi auzea ritmul propriei respirații. În rest, linişte. Nu el dorise acest lucru.

— Înțelegeți arameica? întrebă el.

— Puțin... Mă descurc. Nu sunt specialist, sunt..

— Nu contează. Vreau doar să mă ajutați să examinez aceste inscripții, atât.

— Dar le-ați examinat deja. Ce spun?

Aharoni nu răspunse. Îl privi misterios pe italian.

— Cred că ar trebui să vă uitați şi dumneavoastră, şopti el.

Primul sarcofag era o cutie lungă cu capac țuguiat, decorat cu rozete şi linii incizate. Avea cam şase picioare lungime şi două picioare lățime. Un sarcofag evreiesc specific pentru acea perioadă. De-a lungul uneia dintre laturi era o inscripție cu caractere ebraice.

— Înțelegeți? întrebă Aharoni.

Migliau clatină negativ din cap. Nu era decât o simplă cutie plină cu oase, îşi spuse. Mai întâi carnea fusese lăsată să putrezească, apoi oasele fuseseră adunate într-o grămăjoară şi aşezate în acest coşciug. De ce l-ar tulbura atât de puternic vederea lui?

— V-o citesc eu. Să-mi spuneți dacă vi se pare că greşesc.

Aharoni se apleca şi aduse lampa mai aproape de inscripție.

hd' qbwrt' dy

y' qb br ywsp rbn' wr'.

Urmează două cuvinte pe care nu le înțeleg, apoi:

hbwrt' dy byrslm

qtyl mn t ' m hnnyh khn' rb' bywmy' dy b'tr mwt phsts

hgmwn'.

După traducerea mea. sună cam aşa:

„Acesta este mormântul lui Iacov, fiul lui Iosif, stăpân si păstor... comunitatea din Ierusalim – ucis din ordinul lui Hananiah, mare preot în zilele de după moartea guvernatorului Festus."

Migliau nu spuse nimic. Aerul i se oprise în piept şi nu-l mai putea da afară. Nu era istoric, dar ştia destul de multe ca să înțeleagă ce spunea inscripția şi la al cărui trup se referea. Iacov, fratele lui Iisus, primul conducător al comunității creştine din Ierusalim, fusese ucis cu pietre împreună cu alți creştini, în anul 62 d.Hr. Prin decretul Sinedriului, din ordinul iui Hananiah – Anania.

Episcopul nu ştia ce să facă. Voia să plângă, să strige sau să găsească alt mijloc de a-şi exprima emoția pe care o simțea, dar nu reuşea decât să se uite fix la piatră, ca şi cum însăşi vederea acesteia l-ar fi împietrit. În cele din urmă, expiră aerul din plămâni, se întinse după Aharoni şi-l apucă strâns de braț.

— Sunteți sigur? întrebă el.

Evreul îi prinse la rândul lui mâna, desfăcându-i degetele. Făcu o pauză.

— Nu, nu sunt sigur. Literele sunt şterse, lumina e slabă. Dar cred că nu mă înşel. Când le veți vedea şi pe celelalte două, veți înțelege.

— Ce să înțeleg?

— Veți vedea. Evreul tăcu şi se duse la cel de-al doilea osuar Era mai simplu decât celălalt, dar în rest avea acelaşi model şi aceeaşi finețe. Pe capac era sculptat conturul unui copac, dar pe părțile laterale nu era nici un ornament, doar o inscripție scurtă. Migliau ştia cum avea să sune. Ştia de mai mulți ani.

גרמי מרים אתת יוסף אם ישוע ואם יעקב שלמא עליה

grmy mrym 'tt ywsp w'm yšw' w'my' qb šlm 'lyh',

citi Aharoni nesigur, ca şi cum cuvintele ar fi refuzat să i se dezvăluie. „Corpul lui Miriam, soția lui Iosif, mama lui Iisus şi a lui Iacov. Pacea fie cu ea."

Lumina arunca umbre fantomatice pe pereți şi pe tavan. Migliau avu impresia că le auzea mişcările, asemenea unor uriaşe aripi negre bătând într-un spațiu închis, aripile unor păsări oarbe, furioase. Ridică o mână, ca şi cum ar fi vrut să le alunge, dar umbrele se liniştiră şi o părăsiră în cea mai adâncă tăcere.

— Mai e unul, spuse Aharoni. Lui Migliau i se păru că vocea venea din celălalt capăt al universului.

Străbătură împreună cei câțiva paşi până la cel de-al treilea şi ultimul sarcofag. Era alb şi foarte delicat sculptat, dar foarte solid, ca şi cum n-ar fi fost gol pe dinăuntru, ci un bloc întreg cioplit în piatră vie. Migliau îl privi pe Aharoni care-şi trecu uşor mâna peste capac.

Pe o latură, printre rozete şi alte ornamente incizate, un cerc ieşea puternic în relief. În el era sculptată o menora cu şapte brațe, sfeşnicul Templului, luat de romani la distrugerea Ierusalimului, în anul 70. Totuşi, aceasta nu era o menora obişnuită. Cele şase brațe laterale aveau forma

normală, dar cel din mijloc era în formă de cruce. Dedesubtul cercului, un rând de litere adânc încrustate se lupta să iasă la lumină.

Aharoni citi rar, pronunțând apăsat fiecare cuvânt, fără să şovăie din nesiguranță, ci cu precizia unuia care ştie exact ce citeşte şi ce înseamnă:

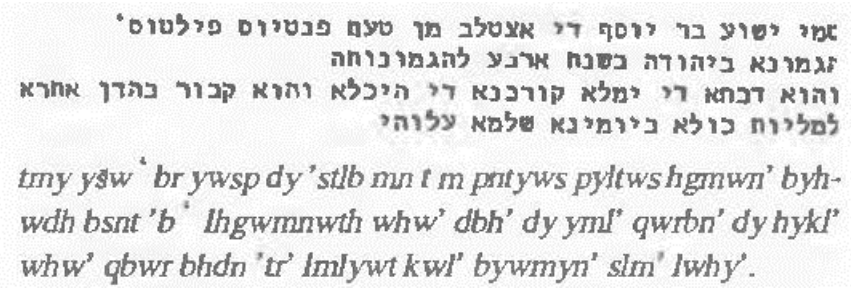
זמי ישוע בר יוסף די אצטלב מן טעם פנטיום פילטוס׳
זגמונא ביהודה בשנת ארבע להגמונותה
והוא דכתא די ימלא קורכנא די היכלא והוא קבור בהדן אחרא
למליוח כולא ביומינא שלמא עלוהי

tmy yšw׳ br ywsp dy ׳stlb mn t m pntyws pylṭws hgmwn׳ byh-wdh bsnt ׳b׳ lhgwmnwth whw׳ dbh׳ dy yml׳ qwrbn׳ dy hykl׳ whw׳ qbwr bhdn ׳tr׳ lmlywt kwl׳ bywmyn׳ slm׳ lwhy׳.

Tăcu. Migliau înțelesese. Poate nu fiecare cuvânt sau fiecare silabă, dar exact atât cât avea nevoie. Aharoni nu suportă să-şi ridice privirea, să-l vadă uitându-se la el. Nu putea face nimic. Citise inscripția. Mai rămânea să o traducă: „Trupul lui Iisus, fiul lui Iosif şi al lui Miriam, care a fost crucificat din ordinul lui Pontius Pilat, guvernator al Iudeii, în al patrulea an al magistraturii sale. El a fost jertfa care a împlinit ofranda Templului şi se află înmormântat în acest loc pentru a se împlini totul în zilele noastre. Pacea fie cu el.”

Mult timp, nici unul din ei nu spuse nimic. Cuvintele erau nepotrivite, primejdioase. Nu se puteau privi în ochi unul pe celălalt, evreu şi creştin, credincios si necredincios. Doua mii de ani de neînțelegere îi despărțeau.

O dată, Migliau aproape izbucni în râs. O tensiune extraordinară pusese stăpânire pe el. Simțea, în acelaşi timp, euforie si descurajare, ca un copil confruntat deodată cu problemele unui adult. Într-o clipă, îndoielile unei vieți întregi se risipiseră, transformându-se în certitudine. Ceea ce fusese

doar credință devenise acum cunoaştere. Pentru el, căutarea luase sfârşit. Iar menirea lui era pe punctul de a începe.

Timpul trecea ca şi cum n-ar fi avut nici o însemnătate. În sfârşit, Aharoni rupse tăcerea:

— Domnule Migliau, şopti el, cred că ar fi bine să plecăm. Poate mai găsim pe cineva lucrând peste program la Muzeu. Trebuie să-i anunțăm. Înțelegeți, e o descoperire... epocală. Trebuie să luăm măsuri pentru ca vestea să nu se împrăştie prea devreme înțelegeți, nu-i aşa? Dacă se află ceva înainte de a se face o anchetă serioasă... cred că am putea avea probleme. Ziare, televiziune – absolut toate ziarele şi toate posturile de televiziune din lume! Nu putem face față fără ajutor. Mai există şi o latura politică... mă înțelegeți? Biserica dumneavoastră va dori să aibă un cuvânt de spus în tot ce se întâmplă. Fără îndoială, prezența dumneavoastră aici a fost o şansă extraordinară pentru ei. Dar şi Bisericile Ortodoxe vor vrea să se implice. Apoi anglicanii, ceilalți protestanți. Toată lumea îşi va cere partea din pradă. Tresări, gândindu-se că nu-şi alesese prea bine cuvintele. Dar uitați-vă la inscripții, uitați-vă la sarcofage: e un mormânt evreiesc. Nu vi se pare evident? Înțelegeți, nu-i aşa?

Aharoni ştia că prezenta unui episcop catolic era cea mai mare complicație pe care şi-ar fi putut-o închipui un om în situația lui. Dacă ar fi fost un coleg arheolog, ar fi înțeles nevoia de a acționa cu precauție, cu tact. Dar Migliau avea să încerce să profite de situație până la capăt. Aharoni auzise că episcopul era ambițios, că spera să ajungă cardinal. Dacă numele lui ar fi fost legat de o descoperire atât de valoroasă, toate acestea i-ar fi fost asigurate şi chiar mai mult. Şi, în mod sigur, avea să facă tot posibilul ca Biserica lui să dețină controlul asupra mormintelor: nu mai voiau pe cap un alt Sfânt Mormânt, divizat între facțiuni rivale ca un os între haite de dulăi furioşi.

— Nu, domnule doctor Aharoni, răspunse italianul. Îşi ridică privirea. Toată nesiguranța i se risipise. Începea să se

obişnuiască cu gândul descoperirii. Nu vă înțeleg. Nu văd unde vreți să ajungeți.

Bărbatul înalt făcu un pas spre Aharoni. În spațiul îngust, îl domină ca un turn, încordarea îi devenise furie. Evreul nu înțelegea.

— Voiam doar să spun...

— Am avut impresia că ați sugerat că poporul dumneavoastră ar avea un fel de drept de proprietate. „Un mormânt evreiesc", ați spus. Vreți să vă faceți stăpâni şi aici, aşa cum v-ați făcut la Templu? Voi dețineți unul dintre cele trei locuri sfinte ale islamului. Acum poate credeți că aveți vreun drept şi aici.

— Nu, nu. Bineînțeles că nu. Trebuie doar să fim atenți. Nu suntem într-o țară creştină. Dacă vă gândiți că...

— M-am gândit deja. Vreți să vă faceți un merit din faptul că sunteți evrei. Nu-i aşa? Vreji să-mi fluturați acest lucru prin fața ochilor, ca pe un steag, până aş încuviința şi aş zice: „Da, totul e al vostru. Şi asta. Şi asta. Luați totul. *Mea culpa*. Ați suferit destul. Luați tot ce vreți ca recompensă."

Glasul lui Migliau devenea răguşit şi amenințător. Se simțea strivit de pereți, în acelaşi timp speriat şi entuziasmat de ceea ce găsise. Mai mult decât orice, simțea un val negru de ură crescând în el împotriva lui Aharoni. Era absurd, abia îl cunoştea, nu avea nici un motiv să se teamă de el sau să-l urască, şi totuşi îl irita faptul că se afla acolo.

— Excelența voastră, vă rog... nu m-ați înțeles.

Aharoni sesiză mânia episcopului. Îi era teamă de el în acest spațiu închis, atât de slab luminat

— Cred că ar trebui să plecați

— Cum...?

— Cred că ar fi bine să ieşiți. Acesta e un loc sfânt. Nu mă aştept să înțelegeți. Dar eu înțeleg. Nu aveți nici un drept să vă aflați aici. Nici un drept.

Dar asta nu era de nici un folos. Dacă pleca, evreul n-ar fi făcut decât să aducă mai mulți cu el. Acum ei conduceau

oraşul. Aveau să năvălească în cămara cea sfântă a lui Dumnezeu şi să o revendice. Îi ura pentru fățărnicia lor, pentru siguranța cu care luau în posesie pământul pe care călcase Mântuitorul sau. Un neam îndărătnic, aşa îi numise Dumnezeu.

— Cred că ar trebui să plecăm amândoi, zise Aharoni

Italianul reacționa prea violent la descoperirea lor. Poate era de înțeles. Aharoni, care nici măcar nu era un evreu practicant, şi cu atât mai puțin un creştin, fusese profund impresionat de ceea ce găsiseră. Era conştient de încărcătura emoțională a descoperirii De aceea voia ca lucrurile să fie făcute cum trebuie, înainte ca huliganii, oportunişti şi demagogii să aibă ocazia de a interveni. Cutremurându-se, îşi aminti de o companie americana care comercializase rămăşițe ale epavei *Titanicului* pe post de prespapieuri. Ce efect ar fi avut descoperirea trupului lui Iisus pe piața bursieră?

Făcu un pas înainte şi-şi puse mâna pe brațul bărbatului mai înalt. Migliau îl apucă de încheietură şi-l trase spre el.

— Mesia a venit şi voi L-ați răstignit. Iar acum vreți să-i transformați trupul într-un fel de jucărie politică, pretext de târguieli pentru politicienii voştri.

— Vă rog, nu vreau să intru într-o dispută religioasă cu dumneavoastră. Nu e treaba mea.

Episcopul Migliau aşteptase toată viața acest moment Nu se îndoise niciodată că exista un mormânt şi nici că el va fi cel care-l va găsi. Dar în imaginația lui era întotdeauna singur în momentul descoperirii. Aharoni nu intrase niciodată în calculele sale, până acum.

„Te rog, Doamne, gândi el, spune-mi ce să fac. M-ai călăuzit până aici, mi-ai oferit această onoare. Am nevoie de ajutorul Tău. Nu pot să răzbat singur."

Se uită în jur, la Ahaioni, la mormânt întreaga lui existență fusese rescrisă aici, pe un bloc de calcar, într-un mormânt neluminat – o inscripție imperfectă scrisa de o

mână necunoscută. În acel moment ştiu ce trebuia să facă. Ce voia Dumnezeu de la el. Era voința lui Dumnezeu. Evreul avea de gând să vorbească lumii necredincioase despre acest loc. Nu putea să îngăduie aşa ceva. Dumnezeu nu avea să-l lase.

Migliau îl privi o data pe Aharoni în ochi

— Iartă-mă, şopti el.

Dar ştia ca Dumnezeu îl iertase deja. Îl împinse cu putere pe evreu. Aharoni se împiedică şi îşi pierdu echilibrul. Se clătină şi căzu, lovindu-se tare cu capul de coltul ascuțit al sarcofagului din mijloc. Nici măcar nu strigă. Între îmbrâncitură şi lovitura mortală, între prăbuşire şi ultima suflare nu trecu nici o secundă. Muri pe loc. Sângele şiroi pe piatra albă, strălucitor şi lipicios.

Migliau privi pata roşie care se întindea şi îşi ascultă, în linişte, bătăile inimii. Simți toată greutatea mormântului asupra lui şi aerul care se mişca greoi, fără zgomot, prin el. Auzi din nou foşnetul umbrelor înaripate, mai puternic decât bătăile inimii lui. Aharoni zăcea neajutorat în locul în care căzuse, iar sub el, printre umbrele de pe podea, se forma o baltă purpurie.

Ridică lampa şi lumină sarcofagele. Aharoni rămăsese nemişcat la picioarele Mântuitorului. Sângele nu mai curgea. Migliau se întoarse şi se uită la mica deschizătură prin care intraseră. Era timp destul. Nu era prea greu să pună blocul de la intrare la loc, cum fusese. Putea să-l împingă până în primul mormânt şi apoi să-l aşeze în deschizătură.

A doua zi de dimineață, generatoarele aveau să dea din nou orbitoarea lor lumină. Nimeni nu mai putea găsi crăpătura din perete. Nimeni nu avea să ştie că mai exista un mormânt. Rămăsese ascuns atâta timp, avea să rămână ascuns şi mai departe.

Peste trei zile aveau să îngroape la loc oasele morților şi să închidă mormântul. Buldozerele şi basculantele aveau să se întoarcă la lucru. Case, magazine, parcări aveau să fie

construite. Anul următor avea să cumpere toata zona printr-una din companiile familiei. În sfârşit, îşi primise adevărata moştenire.

TREI

Colegiul Trinity, Dublin
Octombrie 1968

O chema Francesca. Prietenul lui, Liam, îi spusese într-o seară, la cămin. Francesca Contarini, din Italia. Familia ei locuia la Veneția, într-un palat de aur, spunea Liam. Cu servitori, fresce, picturi murale şi o gondolă personală cu care să meargă la liturghie. Fusese trimisă la Dublin pentru a-şi perfecționa engleza, pe care, oricum, o vorbea fluent, şi pentru a studia literatura engleză şi italiană. Iar el era îndrăgostit nebuneşte de ea de două săptămâni încoace.

Patrick Canavan sosise la Dublin cu cinci luni în urma. Avea optsprezece ani, era american şi pornise în căutarea rădăcinilor sale. În urmă cu douăzeci de ani, în vara anului 1948, părinții lui îşi luaseră rămas bun de la oraş şi plecaseră spre o viață nouă în America. Îl trimiseseră pe el, singur, înapoi, un fel de ambasador al trecutului.

Îşi găsise frontiere şi avanposturi peste tot: în numele străzilor şi ale teatrelor, în râul care, noaptea, se întindea şi se încolăcea ca o pată lungă, subțire, prin inima oraşului adormit; în glasurile cerşetoarelor de pe podul O'Connell, femei tinere, palide, cu bebeluşi şi mai palizi înfăşurați în şaluri, vânzându-şi sărăcia pentru o para.

Vara trecuse ca un vis. Rămăsese să se îmbete cu bere Guinness şi vin roşu ieftin, iar într-o seară târzie de august

se trezise pe plajă la Dalkey, sărutând pentru prima oară o fata şi închipuindu-şi că-şi descoperise rădăcinile. La optsprezece ani, amurgul celtic părea plin de promisiuni.

Fata îl părăsise după două săptămâni. Nu era nici o problemă să se țină de mâini şi să se sărute pe o bancă, privind cum trecea luna peste marea albă, spusese ea. Dar celelalte lucruri la care el făcea aluzie aveau să-i arunce pe amândoi, cât ai clipi, în flăcările iadului. Mai avea încă de aflat că fecioarele reprezentau cea mai veche, numeroasă şi bine organizată breaslă a Irlandei.

În ciuda dezamăgirii – sau poate tocmai de aceea – se hotărî să mai rămână. Oraşul îi vorbea în şoaptă despre lucruri pe care abia le înțelegea. I se dezvăluia încet, temător, în gesturi tăcute, întâmplătoare, în momente de neaşteptata intimitate. Dintr-o dată, Brooklynul părea din alt univers, un loc zgomotos plin de oameni zgomotoşi.

O dată, într-o după-amiazîă lungă, spre sfârşitul verii, stătea întins pe terenul de cricket din spatele Colegiului Trinity şi privea o studentă care înălța un zmeu roşu pe cerul albastru-deschis. Gestul îl umplu de bucurie: la optsprezece ani, un zmeu purtat de vânt poate părea la fel de semnificativ ca şi un sărut. La începutul lui septembrie se înscrise la colegiu pentru a studia limbile semitice.

Acum toamna devenea treptat iarnă şi peste vastele curți interioare ale Colegiului Trinity plutea o linişte plină de înțelesuri subtile. În sala de lectură 1937, lumina palidă, de studiu, cădea peste rândurile nesfârşite de cărți. Stătea la o distanță de două bănci de ea şi-i arunca din când în când câte o privire fugară ca să-i vadă chipul. Chiar şi când îşi întoarse privirea, prefăcându-se că citeşte, înfățişarea ei îi pluti peste pagini: părul lung, negru, care-i cădea în valuri pe umăr, ochii cenuşii, larg deschişi în lumina slabă, de bibliotecă, dinții mici şi albi apăsându-i buza inferioară, conturul sânilor mici prin materialul subțire al bluzei.

La drept vorbind, el nu trebuia să se afle aici, ci în biblioteca principală. Sala de lectură era rezervată studenților de la literatură şi nu avea cărți despre subiectul lui. Dar o mare parte din atracția pe care Irlanda o exercita asupra lui o reprezenta literatura, iar el abia începuse să o descopere. Devenise deja un musafir regulat al sălilor de teatru, urmărind spectacolele de la Abbey, Peacock şi Gate. O dată mersese până la Belfast ca să vadă o trilogie de Yeats, în regia lui Mary O'Malley, la micul Teatru Liric.

Acum citea poemele lui Yeats, în parte pentru că se potriveau cu dispoziția lui romantică, dar mai ales pentru că îi ofereau un motiv să stea în sala de lectură 1937 şi să arunce priviri furişe unei fete pe care poate n-avea să o mai vadă niciodată. Se uită în carte.

O, pleoape străvezii, ochi umbriți de vis,
Truda poeților de zi cu zi
Spre-aflarea frumuseții desăvârşite-n vers
Zadarnică-i în fața privirii unei femei.

În seara aceea era o reprezentație la Abbey, *Deirdre* de Yeats. Cumpărase două bilete cu intenția de a o invita şi pe ea; dar cu cât stătea şi o privea mai mult cum citea concentrată în lumina galben-verzuie, cu atât hotărârea îi slăbea.

Deodată ea închise cartea şi se ridică. Nu stătuse în bibliotecă mai mult de o jumătate de oră, era imposibil să plece deja. O urmări pe ascuns, convins că niciodată nu şi-ar fi putut face curaj să o invite. Fata urcă la balcon şi începu să se uite de-a lungul rafturilor. După cinci minute, coborî pe o altă scară şi porni înapoi spre masa ei. Când trecu pe lângă el, aruncă o privire cărții pe care o citea.

— *Scusi.* Scuză-mă.

Stătea chiar lângă el şi-i vorbea în şoaptă. Îşi ridică privirea. Inima îi bătea insuportabil de repede, iar limba îi înțepenise. *Pleoape străvezii, ochi umbriți de vis...*

— Citeşti Yeats, nu-i aşa?

— Eu... Da. Da, Yeats. W.B. Yeats.

— Îmi pare rău. Căutam un exemplar. Am şi eu unul, dar nu la mine. Când termini, poate îl împrumut pe acesta.

— Cum? O, nu, nu e nici o problemă. Poți să-l iei acum. Serios. Eu încercam doar să-mi ocup timpul. De fapt, ar trebui sa citesc altceva.

Ea ezita, dar el închise volumul şi i-l puse în mână. Zâmbi, îi mulțumi şi se întoarse la locul ei. Până când reuşi să se mişte din nou, trecu parcă o eternitate. Vorbise cu el. Îl lăsase să-i împrumute o carte. Nu a lui, e adevărat, dar o carte cu poeziile lui preferate.

În ora care trecu, încercă să se concentreze asupra piesei *Deirdre*, de parcă citind-o ar fi putut să o convingă pe fată să meargă cu el la spectacol. Dar strofele sumbre reuşiră doar să-l întristeze şi să-l tulbure.

Ce folos are jocul iubirii.
Acel tumult al trupului
Ce moare până-n zori,
Inimă lângă inimă şi gură lângă gură,
Două răsuflări contopite într-una,
Când dorul nu-i decât o sete
De moarte şi de ceea ce vine după ea?

— Mulțumesc.

Stătea din nou lângă el, în picioare, şi-i întindea cartea, zâmbind. El trase adânc aer în piept. Mintea îi era plină de palate, gondole şi un sentiment acut de groază.

— Eu... aveam de gând să mă duc vizavi, la bar, să beau o cafea. Vrei să vii?

Ea puse cartea jos.

— Îmi parc râu, spuse. Dar trebuie să termin un eseu. Îmi ia foarte mult timp. O văzu întorcându-se să plece şi se gândi că totul se sfârşise. Dar ea ezită şi se întoarse. Poate mâine. Dacă termin eseul la timp.

Îl termină şi merseră să bea cafea la Bewley, care, oricum, era un loc mult mai plăcut. Seara el avea deja două noi bilete la *Deirdre*. Se întâlniră la poarta colegiului şi merseră pe jos până pe strada Abbey. Ea purta o haină largă pe deasupra rochiei negre de caşmir, iar în urechi avea cercei micuți, probabil diamante, se gândi el. Nu mai văzuse niciodată ceva atât de frumos, de desăvârşit.

Până la sfârşitul piesei, şezu ca în transă. Nu-şi mai amintea decât cuvintele lui *Deirdre* către Naoise, în timp ce aşteptau să fie prinşi de regele Conchubar:

Apleacă-te acum, dă-mi un sărut,
Poate ultimul înainte de moarte.
Căci după aceea vom fi altfel:
Ființe nepieritoare, flăcări sau nori,
Iar eu nu ştiu nimic... doar acest trup,
Doar acel vechi, năucitor sărut.

O conduse acasă în seara aceea, pe străzile cuprinse de o moleşeală tomnatică, cu gândul numai la săruturi năucitoare, la întâlnirea caldă a două respirații, dar fără să îndrăznească măcar să o ia de mână. Vorbiră despre piesă, pe care ea o considera greu de urmărit, despre Yeats, despre cursuri. Stătea în Rathmines, la o familie de italieni cărora le spusese că merge la o prietenă, la căminele Colegiului Trinity.

— Ne mai vedem? întrebă el când ajunseră.

— Bineînțeles. Doar nu crezi că ți-am cerut cartea aceea doar ca să citesc nişte poezii vechi?

— Vrei să spui că... Ea zâmbi, se înălță pe vârfuri şi-l sărută. Fără înflăcărare, dar destul ca sa-l năucească pe deplin.

— Te iubesc, spuse el.

— Ştiu, zâmbi ea.

— Am fost chiar atât de uşor de ghicit?

Ea ridică din umeri.

— Mai sărută-mă o dată, Patrick. Cu ochii închişi, de data asta.

Toamna se transformă în iarnă, cerul de deasupra colegiului deveni tăcut şi încărcat de zăpadă. Trăiau împreună acum, eliberați, dar, în acelaşi timp, robiți de sentimentele neaşteptate care le luaseră viețile în stăpânire. Una după alta, veniră ninsori, ploi şi zile de un senin perfect, strălucitor, în care se plimbau mile întregi pe fâşia de nisip de la Sandymount sau prin pustietatea înghețată a parcului Phoenix.

Nu locuia într-un palat de aur, deşi recunoscuse că strămoşii ei construiseră, într-adevăr, celebra Ca'd'Oro, Casa de Aur, al cărei exterior superb aurit o făcuse cândva faimoasă printre toate *palazzi* de pe Grand Canal. Într-o carte despre Veneția, găsită la biblioteca, aflase că familia Contarini fusese cea mai nobilă dintre toate familiile oraşului. Opt dintre membrii ei fuseseră dogi. Aveau palate peste tot.

Acum familia locuia tot într-un *palazzo*, desigur, dar nu la fel de măreț ca şi Ca'd'Oro. Îi promise să-l ia la Veneția în vara următoare, ca să-i cunoască părinții şi pe restul familiei Contarini. El se întrebă ce impresie i-ar fi făcut Brooklynul sau unchiul Seamus.

Îi scrise poezii îngrozitoare care, mai târziu, îl umplură de ruşine şi de o dureroasă tristețe. Una dintre ele evoca o dimineață senină de iarnă în care se plimbaseră pe plaja

Sandymount Aici avusese loc prima lor ceartă, întâmplare după care se simțise mult timp rănit şi nedumerit.

Lumina se odihnea pe suprafața mării ca o bijuterie de argint în depărtare, dincolo de Dun Laoghaire, munții Wicklow se înălțau grațios, învăluiți în ceața dimineții. El o ținea de mână. Deasupra lor, un pescăruş plana prin văzduhul auriu şi violet. Şezură unul lângă altul pe nisip, uitându-se la mare.

— Când vine vara, spuse ea, o să stăm în fiecare zi pe plaja Lido şi o să ne uităm la Adriatica. Iar seara o să găsim un loc unde o să facem dragoste.

— Sună minunat, răspunse el. Dar nu în fiecare zi. Vreau să văd San Marco şi Santa Maria della Salute şi...

Ea îi acoperi buzele cu degetul, se aplecă şi-l sărută uşor. El o trase mai aproape, cuprinzându-i un sân în palmă. Strângând-o în brațe, îi descheie bluza şi se aplecă să-i sărute pielea. Atunci observă un pandantiv micuț care atârna pe un lănțişor fin la gâtul ei. Îl luă între degete şi îl ridică mai aproape.

Medalionul era de aur, circular. Pe o parte era gravat numele ei, Francesca Contarini, iar pe cealaltă, un obiect ciudat: un sfeşnic cu şapte brațe, cel din mijloc având formă de cruce.

— N-am mai văzut asta până acum, spuse el. Ce e? Brusc, ea îi smulse medalionul şi şi-l scoase de la gât. Îl strânse în pumn, furioasă, apoi îşi încorda mâna şi-l aruncă în mare, cu putere. Francesca! Ce s-a întâmplat? Ce e? Ea se sculă în picioare tremurând si îşi încheie bluza cu o mână nesigură. El se ridica şi încercă să o ia în brațe, dar ea îl respinse şi începu să meargă repede pe țărm. Complet năucit, alergă după ea, dar îl respinse din nou. O auzea cum plângea. Merse alături de ea până când obosi. Acum plângea mai liniştit în spate, valurile lacome le înghițiseră deja urmele paşilor. În cele din uimă, ea se opri şi îl lăsă să-i cuprindă

umerii. Ce s-a întâmplat, draga mea? N-am vrut să te necăjesc.

Îşi întoarse fața scăldată în lacrimi către el.

— Te rog, Patrick. Să nu mă mai întrebi niciodată despre asta. Promite-mi. Jură că n-o să mai aduci vorba despre asta niciodată.

— Dar...

— Jură! Se supuse şi ea păru să se calmeze dintr-o dată. Îi cuprinse gâtul cu brațele şi-l sărută pe frunte. Iartă-mă, zise ea. N-am vrut să mă supăr pe tine. Nu-mi cere să-ți explic. N-are nici o legătură cu noi. Nici una.

Mult timp după aceea, el crezu ca pandantivul trebuia să fi fost un dar de la alt bărbat, vreun iubit rămas în Italia, deşi ea îl asigurase că nu mai avusese nici o relație serioasă înaintea lui, iar el o crezuse. În anii care urmară, pandantivul continuă să-l tulbure din când în când. Dar n-o mai întrebă niciodată nimic.

CEI VII

Iar la miezul nopții a lovit Domnul pe toți întâi-născuții în pământul Egiptului, de la întâi-născutul lui Faraon, care şedea pe tron, până la întâi-născutul robului care sta în închisoare.

Ieşirea 12:29

PATRU

Dalkey, Co. Dublin
Ianuarie 1992

Trei dimineața. Întunericul purta o încărcătură inexplicabilă, liniştea era grea şi ameţitoare. O nouă furtună avea să vină. O simțea în oase, circulând într-un flux lent, ca electricitatea. Afară, vântul bolborosea puternic, spunând lucruri pe care el nu voia să le audă.

Lumina cădea pe lumină; pe masa de lucru, o pată mică, galbenă, strălucea deasupra unei foi de hârtie învechite; prin fereastră, un bec din stradă alunga umbrele din camera întunecată, în depărtare se auzea marea în flux, valurile mici care luau în stăpânire uscatul. Sau poate era acelaşi val, repetat la nesfârşit, până când dispărea tot pământul, rămânând numai apă.

Alesese casa aceasta pentru privelişte. În faţa ei se deschidea golful Dublin; toată vara trecută urmărise baletul lin, neîntrerupt, al mării, care dansa parcă numai şi numai pentru el. Acum, în mijlocul iernii, nu mai era sigur că făcuse alegerea cea mai înțeleaptă. Zgomotul valurilor îl neliniştea, umplându-l de presimțiri sumbre şi de o cumplită singurătate. În clipe ca acestea se întreba dacă făcuse bine întorcându-se în Irlanda.

Se frecă la ochi. Scrisul neglijent şi şters era foarte greu de citit, chiar cu ajutorul unei lupe. Lumina galbenă începeţoşa hârtia maronie. Fragmentele de litere alergau pe pagina ca nişte furnici speriate.

Haide, Patrick. Nu l-ai omorât tu, altcineva trebuie să o fi făcut.

Vocile îl răneau asemenea unor crengi cu țepi ascuțiți. Trecutul era încă furios şi necruțător.

Începea să înțeleagă. Se săturase. A fost un semnal: secția din Damasc l-a interceptat. De ce n-am fost informat?

A fost o scăpare. Se mai întâmplă. Ştii că se mai întâmplă. Ce importanță are? Nu se poate spune că nu se aştepta. Cineva tot ar fi făcut-o mai devreme sau mai târziu. Dacă nu tu, altcineva.

În depărtare, valurile acopereau uscatul.

Se ridică şi merse la fereastră. La patruzeci şi doi de ani, Patrick Canavan nu avea mare lucru. Plătea chirie, din pensia mică de la CIA, pentru o casă care dădea spre Marea Irlandei. Nu avea soție, nu avea copii, nu avea amintiri pe care să le poată împărtăşi cu prietenii şi nici prieteni cu care să împărtăşească amintiri.

Deschise fereastra de tot, împingând rama cu putere în sus. Din inima nopții, din bezna compactă şi înghețată, se ridicau spre el zgomotele lumii: apa care se izbea de stânci, un tren în depărtare, huruind pe şinele înghețate, sirena unui vapor, clopoțelul de pe o baliză legănată de mare.

Departe, pe apele pustii ale golfului, văzu lumini: vapoare venind dinspre marea întunecată, din Franța, Spania şi Italia, îndreptându-se către Dun Laoghaire sau către portul Dublin, o adevărată armadă de luminițe plutind pe marea înnegrită de vânt. Ceața care le ținuse în larg atât de târziu se ridicase, descoperind o vastă întindere pustie, întunecată, năpădită de stele. La marginea cea mai îndepărtată a nopții, o ambarcațiune mică trecu asemenea unui licurici şi dispăru brusc.

Îşi plimbă privirea prin bezna de afară, gândindu-se la perfecțiunea ei, în care se cufunda totul. *Cum pot douăzeci de ani să aibă o atât de mare importanță?* se întrebă. **Vremurile se schimbă, oamenii se schimbă şi mor; dar era mai mult decât atât.**

Revăzu oraşul Beirut, de parcă întunericul s-ar fi transformat într-un ecran pentru amintiri. La stânga, un post de gardă, acoperit cu pozele lui Asad, la dreapta hotelul părăsit al-Saqi, acum ocupat de o grupare Hezbollah din Bi'r al-'Abd. Văzu jeepul dând colțul şi pe băiatul din Amal trăgând de jos, de lângă înspre el, ridică la rândul lui arma, ținti şi trase. Apoi îl văzu pe Hasan căzut la picioarele sale şi sângele prefăcut în praf pe pământul uscat. *„Începea să înțeleagă. Se săturase."*

— Hai înapoi în pat, Patrick.

Ruth stătea în uşă, goală, cu ochii înceţoşaţi de somn. El îşi întoarse privirea de la fereastră, clipind din cauza soarelui, eu sângele brusc înfrigurat

— Lucram, spuse el, întrebându-se de ce simțea nevoia să se justifice în fața ei.

— E trecut de trei. M-am trezit şi nu erai acolo. Întoarce-te în pat

Se simți iritat de prezența ei, de lucrurile pe care i le cerea. Trecuse mult timp de când nu mai împărtăşise nimic cu o femeie, închise fereastra, lăsând lumea afară.

Îl duse înapoi în pat dar goliciunea ei rămase inutilă în fața indiferenței lui. Stătură mult timp întinşi printre cearşafurile reci, tremurând. Razele becului din stradă străbăteau draperiile subțiri din dormitor, proiectând pe pat dâre de lumină artificială. Brațul ei se odihnea lângă al lui, aproape translucid, ca de alabastru.

— Mă iubeşti? întrebă el, dar ea adormise din nou, iar el nu dorise neapărat un răspuns.

Exista, probabil, un fel de dragoste între ei; iar pasiunea fizică îl putea face încă să strige, ca de durere. Încercă să se convingă că singurul lucru care-i separa era vârsta – ea fiind cu mai mult de zece ani mai tânără – dar ştia că, de fapt, era un zid construit în el însuşi, din toate golurile pe care le avusese viața sa.

Făcuse o mare greşeală încurcându-se cu Ruth. Credea că o iubeşte, dar nu asta era problema. Ruth era de la Agenție, ca mai toata lumea, ca şi el, la început. Asta era problema. În parte, cel puțin.

Se întâlniseră la o petrecere, cu trei sau patru luni în urmă, nu mult după sosirea lui la Dublin. Un vechi prieten din Langley, Jim Allegro, se afla aici, ataşat la Brigada de Poliție Irlandeză, ca om de legătură pentru tactici antiteroriste. Jim auzise zvonul ca om de legătură pentru tactici antiieroriste. Jim auzise zvonul venirii lui Patrick şi îl căutase. „Dau o petrecere diseară, vino să cunoşti câțiva oameni."

Petrecerea fusese plicticoasă; cu brânză şi bucăți de ananas conservat, înfipte în beţişoare de lemn pentru cocteil, pâine franțuzească de secară şi pereții plini de Dire Straits. Invitații erau genul obişnuit: secretare anemice de ambasadă, o mână de nebuni pe care îi poți vedea prin coloniile de nudişti şi câțiva localnici stingheriți, bând bere Guinness într-un ritm de speriat. Ca de obicei, toți copoii de la Informații se adulmecau unul pe altul în grup. Ea stătea într-un colț, cotrobăind prin servieta lui Allegro, ca un cenzor în căutare de mizerii.

— N-o să găseşti nimic acolo, spusese el. Jim e mai curat decât o masă de operații

— Dimpotrivă, replicase ea, exact acolo ajung lucrurile cele mai scârboase.

Cum ghicise că şi ea era în meserie? Nu părea genul. Nu că ar fi existat un gen anume – dar, daca ar fi existat, ea nu era acela. În primul rând, era prea bine îmbrăcată, tipul de haine care au etichetele pe dinăuntru, dacă au. O singură bijuterie discretă, o vagă idee de parfum scump. Dar, după accent, ar fi zis că e franțuzoaică. Era minionă, avea părul scurt blond, colțurile gurii răsfrânte şi urechile mici ca nişte scoici.

Următoarele ei cuvinte fuseseră:

— Nu vrei să plecăm de aici? Ea luase inițiativa încă de la început, altfel el n-ar fi sugerat niciodată nimic. Se plimbaseră de-a lungul coastei în Mercedes-ul ei albastru. Totul avea un aer de toamnă: cerul, marea, starea lor sufletească. Conducea mult prea repede pentru îngustele şosele irlandeze, dar, în acelaşi timp, atât de bine, încât nu mai avea importanță. Abia în zori ajunseseră la el acasă. Ai un gust îngrozitor, fuseseră ultimele ei cuvinte, înainte de a-l duce în pat.

După ce plecase de la CIA, se întorsese în Irlanda pentru a-şi da doctoratul pe care îl abandonase cu optsprezece ani în urmă. Revederea Dublinului îi provocase un şoc aproape fizic: vechile **(.....?????.....)** şi lăsându-l neputincios în fața atacului lor. Rathmines, Ranelagh, Donnybrook, Ballsbridge – numele săriseră afară din hărți sau de pe plăcuțele autobuzelor, fiecare cu gustul său dulce sau amar, cu greutatea sa de amintiri şi asociații.

Se întorsese cu atâtea speranțe, atâtea aşteptări. Dublinul ar fi trebuit să-i aducă tinerețea înapoi, ceva de genul acesta. Dublinul trebuia să-i reînvie idealurile din urmă cu douăzeci şi patru de ani. Ei bine, toate acestea fuseseră iluzii, şi acum ştia; chiar dacă oraşul ar fi fost conservat în toți aceşti ani, nimic din trecut nu s-ar mai fi putut întoarce la el, doar, cel mult, ca o umbră, o imagine chinuitoare într-o oglindă ruginită.

Anii de la Colegiul Trinity îi modelaseră întreaga viață. Trăise şi muncise într-un castel cenuşiu de piatră, înconjurat de vise şi poezie. Nu numai trecutul, dar nici prezentul nu părea în întregime real. Nu era vorba atât de o magie a locului cât, mai ales, de farmecul tinereții; cu timpul ajunsese să înțeleagă asta. Dar pe vremea aceea nu ştia decât de ninsoarea care cădea pe pietrele întunecate, găurite, ale pavajului, de lumina soarelui în ferestrele cu scânduri pe mijloc şi de clopotul din turn, bătând în umbrele asfințitului,

în timp ce el mergea prin curțile blând luminate spre cămine. Şi de Francesca. Întotdeauna Francesca.

Acum se întorsese, dar vraja şi poezia dispăruseră. Încercase să le regăsească în Ruth, dar tot ce rămânea era un sentiment de mirare şi de ruşine. Dacă ar fi fost nevoit să dea o explicație, ar fi găsit zece. În adâncul sufletului ştia că nu exista decât o singură cauză pentru neputința lui de a iubi şi de a fi iubit: moartea Francescăi. Dar acesta era trecutul. Învățase să-l suporte. Stătea pe întuneric şi îşi asculta propria respirație, incapabil să se abandoneze somnului.

Se strecură din nou afară din pat, ştiind că somnul nu avea să vină. Mai fuseseră multe nopți ca aceasta: trebuia să le îndure. Străbătu camera până la fereastră, atras parcă de lumina palida a felinarului. Chiar dacă demisionase din Agenție, mintea şi trupul îi erau tot timpul în alertă.

Auzi pasul chiar în clipa în care întinse mâna spre draperie. Un singur pas, apoi linişte. Se încordă şi-şi lăsă mâna în jos. Linişte. Cu grijă, trase marginea draperiei într-o parte şi se aplecă să privească prin crăpătură.

Ochii obişnuiți cu întunericul văzură aproape imediat, pe partea cealaltă a străzii, departe de lumină, un bărbat. Era înghețat şi se mişca încontinuu, ca şi cum ar fi stat acolo mult timp, aşteptând ceva. Sau pe cineva.

CINCI

Patrick lăsă draperia să cadă. Timp de jumătate de minut rămase lângă fereastră, încercând să-şi păstreze calmul. Ruth dormea în continuare, iar respiraţia ei adâncă se auzea până în partea cealaltă a camerei, unde se afla el. Mişcându-se tăcut în întuneric, îşi găsi pantalonii şi puloverul gros pe care îl purtase cu o zi în urmă. Pantofii erau lângă pat.

Ajuns jos, se opri în bucătărie. Un şir de cuţite lucioase Sabatier, cu mânere de lemn, atârnau de un suport magnetic. Alese unul cu lama de şase toli şi-l strecură la curea. Ştia că tăia ca un brici, pentru că ascuţise tot setul cu trei zile în urmă.

Uşa din spate dădea în grădină, dar el era prea priceput ca să o ia pe acolo. Puteau fi mai mulţi urmăritori, iar şansele erau ca un eventual al doilea bărbat să stea în spatele casei.

O fereastră laterală se deschidea spre alee. Desfăcu încuietoarea şi o deschise fără nici un zgomot. Un val de aer rece îl lovi pe neaşteptate. Vântul se întetea. Foarte departe, în spatele norilor nevăzuţi, bubui un tunet. Venea furtuna.

Se lăsă să cadă la pământ, pregătit împotriva unui posibil atac. Aici, lângă casă, întunericul era perfect. Norii veneau repede, acoperind stelele. Se ghemui şi ascultă. O dată cu bătăile inimii lui, auzi valurile reci rostogolindu-se pe ţărm. Deasupra, crengile se mişcau. Îşi simţea pielea întinsă de încordare. În ciuda frigului, transpira.

Trecerea peste pietrişul aleii îi luă o veşnicie. Apoi iarba şi gardul care îl despărţea de casa vecină. O suprafaţă îngheţată ducea la un zid jos, dincolo de care se afla strada.

Din acest loc vedea felinarul, dar nici urmă de omul care îl supraveghea. Îşi verifică, mecanic, cuțitul. Celălalt purta, în mod sigur, pistol.

Deşi ştia că întunericul îl ascundea, se simți complet expus când traversă în fugă strada. Pe partea cealaltă, sări peste parapetul falezei şi ajunse pe poteca ce şerpuia de-a lungul țărmului. Fluxul era la maximum acum, o masă imensă de apă, împinsă de vânturi. Tunetul răsună din nou, de data aceasta mai aproape, ca un mormăit gros de animal, prevestind violență.

Râmase pe nisip, ghemuindu-se. Valurile acopereau orice zgomot Bărbatul stătea exact unde îl văzuse Patrick ultima oară, în umbra de dincolo de cercul de lumină. Era cu spatele la mare. Se mişca neîncetat, încercând să se încălzească. Avea cam şase picioare, aproximă Patrick, şi era bine făcut. Trebuia să fie şi o maşină prin apropiere, poate încă un bărbat aşteptând în ea.

Patrick se descălță. Frigul era muşcător, dar trebuia să se asigure că nu face nici un zgomot. Se strecură în spatele zidului, apoi sări peste el, fără să-şi scape ținta din ochi. Gheața îi înțepa tălpile ca nişte pumnale. Cu mâna dreaptă îşi scoase cuțitul din curea. Tunetele se rostogoleau ca nişte pietre în cer. Bezna îl înconjura. Marea zbuciumată venea din noapte înspre țărm.

Acum era exact în spatele bărbatului. Fără nici un zgomot îşi lăsă pantofii jos. Respirația fină ca o pânză de păianjen îi pluti în aer. Se pregăti şi întinse amândouă mâinile în acelaşi timp. Cu stânga îl apucă de claia de păr, trăgându-i capul violent în spate, în timp ce cu dreapta îi puse cuțitul la gât Simți cum lama atinse carnea şi oțelul apăsă mărul lui Adam.

— În genunchi.

Vechiul glas în întuneric; glasul lui, şi totuşi nu glasul lui obişnuit.

Bărbatul horcăi, încercând să strige, în timp ce lama îi intra nevăzută în came. Apoi picioarele i se îndoiră încet şi se lăsă în genunchi. Patrick acționă violent înapoia lui, cu un genunchi proptit în spatele lui şi lama bine aşezată pe gâtul lung, întins. Simțea frica necunoscutului, iute în aerul de mare, în electricitatea furtunii.

— Scoate pistolul şi aruncă-l la pământ. Te rog să nu mă obligi să te rănesc.

Omul se luptă să-şi găsească cuvintele.

— Nu... am... pistol.. Jur.

— Cine eşti? Tăcere. Vântul bătea rece. Apăsă din nou cuțitul; o picătură de sânge îngheță pe lamă. Moartea plutea amenințătoare în aerul tăios. Teama omului se transforma rapid în altceva: înfruntare, indiferență, transă? De ce mă urmăreşti? Tăcere. Bubui un tunet şi ecoul lui răsună peste golf. Trecu pe arabă. *Min ayna ta'ti?* De unde eşti? Nici un răspuns. Încercă persana. *Az koja amadi?*

Nici o reacție.

Dintr-o dată fulgeră puternic, luminând o clipă lumea. O imagine se întipări în mintea lui Patrick: un bărbat brunet, cu capul pe spate şi gâtul apăsat de un cuțit, o linie subțire de sânge pe carnea învinețită.

Patrick clipi şi, în acea fracțiune de secundă, necunoscutul acționă. Ridică mâna dreaptă, apucând încheietura lui Patrick, şi lovi cuțitul, care zbură departe. Se aruncă într-o parte, părul i se răsuci dureros în strânsoarea atacatorului, apoi îşi roti mâna stângă şi-l lovi puternic cu pumnul. Patrick se clătină şi slăbi strânsoarea. Omul se legănă împreuna cu el, apoi se aruncă înainte şi-l izbi cu capul pe Patrick, trântindu-l jos. În acea clipă izbucni furtuna. Ploaia cădea în valuri din cer, ca un râu scăpat din zăgazuri, deasă, rece şi grea.

Patrick auzi paşii bărbatului bocănind pe pământul tare. Se răsuci în genunchi şi începu să bâjbâie după pantofi. Ploaia îl sufoca şi îl orbea. Hainele îi erau fleaşcă. Înnebunit,

pipăi şoseaua cu mâinile. Găsi întâi un pantof, apoi şi pe celălalt şi se încălță în grabă, lăsând şireturile desfăcute.

Necunoscutul o luase la dreapta. Patrick îl urmări, împiedicat de ploaie şi de întuneric. Fulgeră din nou, neîntrerupt, săgeată după săgeată, alb şi rece ca ura. În noapte, văzu conturul unei maşini şi un om care deschidea portiera. Merse mai departe cu disperare, împleticindu-se.

Auzi zgomotul unui motor care nu voia să pornească. Avea o şansă. Alergă gâfâind prin beznă. Motorul hurui din nou şi se stinse. Călcă pe un şiret, îşi pierdu echilibrul şi se prăbuşi în față, julindu-şi palmele pe pământul aspru. Motorul tuşi, porni şi rezistă. Strângând din dinți de durere, se chinui să se ridice în picioare şi străbătu şovăitor ultimii iarzi.

Se prăbuşi peste maşină exact când aceasta porni de lângă bordură; se întoarse, alergă şi apucă mânerul de la uşă. Portiera se deschise, iar el se aruncă înăuntru în timp ce maşina prindea viteză. Şoferul nu aprinsese încă farurile. Ploaia şi întunericul inundau parbrizul.

Patrick întinse mâna după volan şi îl trase înspre el. Şoferul frână brusc, intrând în derapaj. Maşina urcă peste bordură, se înclină şi intră în zidul falezei.

Intrând în panică, şoferul deschise uşa şi se chinui să iasă în şosea. Alunecă, îşi recăpătă echilibrul şi începu să alerge.

Patrick îşi deschise şi el, violent, portiera, dar aceasta se opri în zid, lăsând un loc mult prea îngust ca să se poată strecura afară. Se arcui peste schimbătorul de viteze şi ieşi pe uşa şoferului. Vuietul şi ploaia îl cuprinseră şi-l aruncară înapoi în lumea lor. Scuipă, trase aer în piept şi o luă la fugă.

Încă un fulger despică cerul, târând după el bubuitul mânios al unui tunet. În largul mării, talazurile înfuriate înghețaseră, de parcă lumina le-ar fi sculptat într-o clipită din gheață pură. Un vas apăru, căutând adăpost în port,

singur şi deznădăjduit pe valurile de cristal. Îl văzu pe necunoscut escaladând zidul în direcția plajei.

Nisipul era deja îmbibat de ploaie. Picioarele i se afundau în el. Era ca un clei care i se lipea de tălpi, trăgându-l în jos. Mergea ca în vis, fără să mai ştie sigur de ce se afla acolo. Lumea dispăruse şi fusese înlocuită de un coşmar. Auzea valurile izbindu-se de stânci şi vântul sfâşiind cerul în bucăți. Dârele frânte ale fulgerelor apăreau de nicăieri şi creşteau ca ramurile unui copac uriaş. Bărbatul era cu numai câțiva iarzi înaintea lui, bâjbâind prin spuma albă de la marginea stâncilor. Un tunet zgudui văzduhul gol.

Patrick strigă, dar vântul îi smulse cuvintele din gură, tăindu-i respirația. Omul era nebun. Stâncile pe care se cățăra aveau să fie înghițite de flux în curând; nu se putea adăposti acolo.

Valurile îi spălau deja gleznele. Înaintă şi mai mult în apa înghețată, fără să vadă nimic, orbit de ultimul fulger. Marea îi ajungea acum până la genunchi.

Prima stâncă îl luă pe nepregătite, lovindu-i fluierul piciorului, şi aproape îl aruncă în apă. Se cățără pe ea, se ghemui şi încercă să o găsească pe următoarea prin pipăit Nu mai era sigur în ce parte se afla țărmul şi în ce parte marea. În orice clipă îşi putea pierde sprijinul şi putea aluneca într-un loc cu apă adâncă, la mila curenților reci, lovit de stâncile negre, înghițit de întuneric.

Alunecă pe alge şi plonjă înainte, în apa înghețată. În mijlocul vârtejului. Îi ajunse la urechi o voce subțire şi speriată. Vântul risipi orice urmă de înțeles. Nu putea şti dacă vorbele exprimaseră o amenințare sau o chemare de ajutor. Aici, în depărtare, nu erau decât vântul şi marea.

Încă o piatră, plină de scoici cu marginile ascuțite; ploaia şi valurile amestecate într-o singură perdea de apă şi vântul tăios ca o sârmă subțire de metal. Zări o umbră mai întunecată decât celelalte, ghemuită la capătul stâncilor,

acolo unde acestea se întâlneau cu marea. Abia ținându-se pe picioare, se arunca înainte şi îl înşfăcă pe necunoscut.

Căzură amândoi în spate, pe o stâncă lată, acoperită cu alge. Auzi aerul din plămânii adversarului său şuierând afară.

— Cine eşti? strigă Patrick, glasul lui furios acoperind vuietul furtunii.

Bărbatul rămase tăcut, zbătându-se în strânsoarea lui.

Deasupra lor, fulgerele sfâşiau întunericul ca pe un văl subțire. Patrick văzu o față albă, cu ochii holbați de groază, şi o mână peste față, ca şi cum s-ar fi apărat de el. Un tunet zgudui cerul.

Brusc, adversarul său îl împinse şi scăpă din strânsoare, pe stâncă udă. Alunecă într-o scobitură, se răsuci şi încercă să rămână drept. Când reuşi să stea într-un picior, un talaz uriaş se prăbuşi peste ei, dezechilibrându-l complet. Se auzi un urlet înfiorător, animalic, nearticulat. Patrick întinse mâna. Dar nu prinse nimic. Dâra unui fulger străbătu cerul. Stânca din față era goală.

Fluxul era încă în creştere. Pe o mare ca aceasta, Patrick nu mai putea face nimic pentru necunoscut Se întoarse şi începu să se târască înapoi, de-a lungul stâncilor. Pe țărm nu era nici o lumină care să-l călăuzească. În nebunia aceea putea foarte bine să se îndepărteze de uscat să se îndrepte spre mare, spre moarte sigură. Pierdu şirul căzăturilor şi al izbiturilor de stânci. Era foarte uşor să-şi rupă un picior şi să rămână prins acolo până când marea avea să ia totul în stăpânire şi să-l târască în adâncurile ei.

Fulgeră din nou. Lumea înnebunise cu totul. Se orientă şi sări în apă, luptând cu disperare să-şi păstreze echilibrai. Chiar şi aici curenții de adâncime erau violenți, ca nişte frânghii care încercau să-i smulgă picioarele de sub el. Apa îi crescuse până la piept. Deodată se simți obosit ca şi cum marea l-ar fi stors de puteri.

Chinuit de durere, i se abandonă, pe jumătate înotând, pe jumătate înecându-se. Apa sărată îi năvăli în gură şi-i umplu stomacul, făcându-l mai greu. Mâinile şi picioarele i se mişcau lent, de parcă ar fi înotat în altă substanță, mercur sau nisipuri mişcătoare, grea şi mortală, care-l trăgea în jos.

Dintr-o dată, simți pământul sub picioare. Tuşind şi scuipând, se aruncă înainte. Capul i se scufundă, apoi ieşi din nou la suprafață. Se strădui să-şi mențină echilibrul. Picioarele aflară sprijin pe țărmul uşor în pantă. Vomitând apă, parcurse, împleticit, ultimii iarzi de valuri furioase şi ajunse, în sfârşit la nisipul îmbibat de ploaie. Mai merse câțiva paşi şi se trânti la pământ în jurul lui se dezlănțuise urgia. Dar el abia băga de seamă. Tot ce-l preocupa, tot ce vedea plutind în noaptea neagră era chipul alb, oval al străinului şi mâna ridicată cu care încerca să se apere de el. Iar pe partea interioara a încheieturii bărbatului, un cerc mic, negru, tatuat, iar în interiorul cercului un sfeşnic cu şapte brațe, încununat cu o cruce.

Era imposibil, se gândi. Un coşmar din trecut, un coşmar care nu putea să-l fi urmărit până aici, în acest loc, în acest moment.

În spatele lui, în întuneric, marea se legăna ritmat, îngreunată de corpurile înecaților şi ale peştilor uriaşi care se scufundau în patul ei putrezit. Acolo jos se devorau unul pe altul, oameni, peşti şi vietăți fără număr, târâtoare sau înotătoare.

ŞASE

Cât timp rămase întins, cu respirația tăiată, la baza parapetului, aruncat parcă de valurile ametite, pierdu orice noțiune a timpului. Încet, ploaia se linişti şi tunetul deveni doar un huruit îndepărtat, iar furtuna se îndreptă spre dealurile Wicklow. Deşi îl durea tot trupul, se ridică de jos, se cățără cu greu pe zid şi trecu în stradă.

Maşina era tot acolo unde o lăsase, proptită în zid. Motorul se oprise. Îşi închipuise că cineva avea să audă accidentul şi să iasă să vadă sau să anunțe Poliția, dar şoseaua era pustie. Dacă se trezise cineva din somn, îşi imaginase probabil că fusese doar un tunet şi se culcase la loc. Deschise portiera şi se strecură pe scaunul şoferului.

Ştia că trebuia să se întoarcă repede acasă, ca să facă un duş fierbinte şi să-şi schimbe hainele, dar mai întâi avea de cercetat maşina. Mintea îi era ca un vârtej. Mai văzuse simbolul de pe mâna bărbatului de două ori înainte. O dată pe medalionul de la gâtul Francescăi, cel pe care îl aruncase supărată în mare, aproape ca pe o prevestire a evenimentelor de acum.

Şi a doua oară cu câțiva ani în urmă, într-o misiune în Egipt. Revederea lui aici, în Irlanda, îl umplu de presimțiri sumbre. Crezuse acel episod îngropat pentru totdeauna; trebuia să-şi dea seama că nisipurile alunecă şi trecutul mort se întoarce la viață.

Aprinse luminile din interior şi se uită în jur. Era un Citroen micuț, combi, curat şi cu un aspect destul de nou, probabil închiriat. Pe scaunul din spate şi în portbagaj nu era nimic. Se aplecă pe scaunul de lângă el şi deschise torpedoul.

Înăuntru găsi o hartă şi o cărţulie legată în piele neagră. Era un exemplar din Noul Testament în greceşte, cu traducere la fiecare rând în engleză, bazată pe versiunea revizuită. Paginile păreau foarte citite şi, din loc în loc, pe margine, cineva făcuse adnotări, cu creionul. Lăsă cartea şi se concentra asupra hărţii. Era o hartă obişnuită a oraşului Dublin, de la Ballymun şi Sanuy în nord până la Tallaght şi Glenageary în sud.

Strada lui, situată în colţul din dreapta jos, fusese încercuită de mai multe ori cu cerneală roşie. Alte câteva inele încercuiau o zonă din Liberties, în centrul căreia se afla strada Francis, în apropierea bisericii Sf. Malachy.

Simţi că îi îngheaţă sângele în vine. Legătura dintre cele două cercuri era evidentă.

Luă cartea şi harta şi ieşi în ploaie. Acum picura doar, furtuna îşi consumase puterile sau plecase în altă parte. Se opri doar ca să cerceteze şi portbagajul, pe care îl găsi gol, aşa cum se aşteptase, apoi plecă spre casă.

Ruth era trează şi îl aştepta. Era aplecată peste masa din bucătărie şi ţinea în mână un ibric de ceai, mai mult ca să se liniştească decât din nevoia de a bea. El se aşeză în faţa ei, mut, tremurând: se temea de blândeţea ei mai mult decât de orice.

— Furtuna m-a trezit, spuse ea. Plecaseşi din nou. M-am gândit că poate eşti în birou. Te-am căutat peste tot.

Nu-l întrebă unde fusese, îşi spuse doar povestea şi apoi tăcu. În penumbră chipul ei părea mai frumos decât orice chip de femeie pe care a văzuse vreodată. În acel moment şi în acel loc. Voia să stea alături de ea, să o ţină în braţe, să-i vorbească. Îşi spuse că, totuşi, o iubea; sau, cel puţin, asta era ceea ce voia. Să o iubească, să fie împreună. Dar în momentul acela nu era timp. Cercurile din jurul bisericii Sf. Malachy şi cercul de la încheietura necunoscutului nu puteau avea decât un înţeles: un om era în primejdie de moarte. Patrick nu avea de ales.

— Trebuie să ies din nou, zise el.

Ea îl privi fix, începând să înțeleagă.

— Ce se întâmplă, Patrick. Orice-ar fi, nu te priveşte pe tine. Tu ai terminat cu treaba asta.

— Vino sus, o chemă el. Trebuie să mă schimb.

Îl urmă, strângându-şi halatul în jurul corpului, ca şi cum ar fi putut să o apere de amenințările nopții. Lumea o apăsa, rece şi grea, îi simțea răsuflarea fetidă în nări.

El intră direct în dormitor şi ridică telefonul de pe măsuța de lângă pat. Ruth rămase în uşă, privind. Era un frig muşcător.

Telefonul de la parohia Sf. Malachy începu să sune. De Faoite nu auzea prea bine şi, probabil, dormea, dacă nu cumva îl trezise furtuna. Inima lui Patrick bătea tare, în acelaşi timp cu soneria telefonului. Aşteptă două minute, apoi închise.

— Gata, Patrick... lasă prostiile şi spune-mi exact ce se întâmplă! El încercă să o ignore. Începând să-şi dea jos hainele ude, dar ea îl apucă de braț şi-l obligă să o privească în ochi. Nu te juca cu mine, Patrick! Am dreptul să ştiu ce se petrece. Pentru Dumnezeu, nici măcar nu mai lucrezi în spionaj.

— N-are legătura cu asta.

— Nu? Atunci de ce tot misterul ăsta? Plimbări în miez de noapte, telefoane misterioase. Haide, Patrick, am mai trecut prin asta. Dacă tu eşti în pericol şi eu sunt în pericol, aşa că nu te juca.

O îmbrățişă încurcat, incapabil să răspundă, poate de teamă. Afară, marea lovea încă mânioasă țărmul. Apă lângă apă, val lângă val, un ocean neîntrerupt în jurul lumii, înconjurându-l, legându-l de trecut. Beirut, Alexandria, Bandar Abbas – pretutindeni marea, pretutindeni valuri furioase se izbeau de țărm.

— N-are nici o legătură cu tine, Ruth. Pe cuvânt E ceva din trecutul meu. Ceva ce trebuie să rezolv singur.

— Pe cine ai sunat?

— Pe Eamonn De Faoite. E preotul paroh de la Sf. Malachy, din oraş. Din când în când predă cursuri de limbi semitice la Universitate şi la Trinity. A fost profesorul meu în anii şaizeci, când am studiat aici. Cred că e în pericol. Am vreau să-l avertizez.

— Să-l avertizezi? În legătură cu ce?

Patrick clătină din cap.

— Nu ştiu. Eu... Se opri. Fii atentă, continuă el. Acum opt ani am fost în Egipt. Agenția căuta sprijin printre copții creştini pentru a-i contracara, într-un fel, pe Frații Musulmani. Fuseseră multe revolte anticopte la începutul anilor optzeci; Sadat a exilase pe papa Shenuda la Wadi Natrun; fundamentalismul islamic se răspândea. Eu stăteam într-un sătuleț din deltă, împreună cu un agent local. Gazdele noastre erau copți. Într-o dimineață ne-am trezit foarte devreme. Ceva îi înspăimântase. M-au întrebat daca nu vreau să merg până în satul vecin, numit Sidi Ya'qub. Repetau încontinuu că se întâmplase ceva îngrozitor şi că voiau să mă duc eu să văd dacă era adevărat. Când i-am rugat să-mi spună ce era, n-au făcut decât să-şi ridice mâinile în sus şi să clatine din cap. În cele din urmă, am acceptat. Am luat jeepul şi m-am dus la Sidi Ya'qub. Se opri. Afară, glasul mării agitate acompania furtuna. A fost una dintre cele mai mari prostii pe care le-am făcut vreodată. Era cât pe ce să fiu linşat. Iată ce se întâmplase: în Sidi Ya'qub era o şcoală. Clădirea se afla pe o platformă mică în afara satului propriu-zis, pe o culme joasă. În după-amiaza anterioară veniseră nişte bărbați, îi adunaseră pe copii la un loc, îi suiseră într-un autobuz şi plecaseră cu ei. Cam treizeci de copii. Când am ajuns eu, satul era înnebunit îi căutaseră pe copii toată noaptea. Chemaseră poliția. Frații Musulmani erau prezenți în forță, toată lumea acționa haotic. Am rămas să dau o mână de ajutor. Mi-am dat seama de ce se temeau copții din satul vecin: dacă li se întâmplase ceva copiilor, ei

aveau să fie, probabil, acuzați. Iar dacă li se întâmplase ceva rău, ştiau ca lucrurile puteau lua o întorsătură urâtă.

Patrick ezită.

— Şi? întrebă ea.

— Ei bine, s-a dovedit că li se întâmplase într-adevăr ceva rău. Foarte rău. I-au găsit pe copii imediat după prânz, într-un templu vechi, cam la o milă de sat. Nu e un templu extraordinar, de tipul celor pe care le găseşti în traseele turistice. Am plecat şi eu într-acolo, cu toată lumea, când s-a aflat că fuseseră găsiți copiii, în mijlocul templului era un bazin de piatră. De bazalt, cred. Foarte mare. Fusese grav avariat, dar încă mai putea reține cam o suta de galoane. Închise ochii. Amintirea templului şi a ceea ce găsiseră acolo era foarte vie în mintea lui. Co... copiii zăceau în cerc pe marginea bazinului. Gâturile le fuseseră tăiate şi sângele cursese în bazin. Nu era chiar plin, dar sângele din el era adânc. Era şi profesorul lor acolo. Fusese înecat în bazin. Copiii fuseseră dezbrăcați şi legați cu sfoară. Cineva le desenase pe frunte câte un cerc, iar în cerc un sfeşnic în vârful căruia se afla o cruce. Atunci am fost nevoit să plec, în momentul în care au văzut crucea. Făcu o pauză. Mai târziu am aflat că satul în care stătusem fusese la un pas de masacru. Plecaseră la timp, înainte ca vecinii lor să ajungă acolo. Nu s-au mai întors niciodată.

Ruth a întrerupse.

— Nu înțeleg ce legătură are asta cu tine şi cu Eamonn De Faoite.

— Cred că cei care i-au omorât pe copii sunt aici, răspunse el. Sunt aici, în Irlanda. Şi cred că au de gând să facă probleme. Trebuie să ajung la Eamonn. Acum, în noaptea asta.

— De unde ştii că sunt aici? Ce s-a întâmplat?

— L-am văzut pe unul dintre ei. L-am urmărit,

— Un egiptean?

Patrick clătină din cap.

—Nu. Asta e cel mai ciudat Nu cred că era egiptean. Cred... sunt sigur că era irlandez.

— Ce s-a întâmplat cu el? Patricii îi povesti Şi crezi că l-ar putea urmări pe De Faoite?

El ridică din umeri. Se îmbrăcase şi era nerăbdător să plece.

— E posibil. Ascultă, Ruth, trebuie să plec.

— Vin cu tine.

— Nu, aş prefera să rămâi aici să supraveghezi casa. S-ar putea să mai fie un urmăritor.

Ea se îndepărtă de el. În spatele lor, patul se răcise.

— Nu ăsta e motivul, nu-i aşa?

El se întorsese deja spre uşă.

— Nu vreau să te implic, Ruth. O tratez ca pe o afacere personală. N-are nimic de-a face cu Agenția.

— Aşa crezi?

Devenea din nou nervoasă.

— Da, aşa cred. Dar mințea, din disperarea de a evita gândul că trecutul punea din nou stăpânire pe el, că nimeni nu scapă, de fapt, din plasa fină a acelei lumi. Nu te implica, Ruth. Nu implica şi Agenția. Mă întorc imediat ce îl văd pe De Faoite.

—Fă cum vrei. Dar nu te aştepta să mă mai găseşti aici când vii înapoi.

Încă mai ploua când plecă.

ŞAPTE

Conduse distrat prin universul de lumini si umbre, ca o fantomă în trecere prin visul altcuiva. În ultima parte a drumului străbătu un decor plin de ferestre-evantai sparte, şine de tren ruginite şi ziduri de blocuri înnegrite, pe care cineva scrisese DIAVOL cu litere de-o şchioapă, de mai multe ori la rând. Era un fel de invocație. Dar cine asculta?

Liberties era cel mai vechi cartier al oraşului şi nici măcar întunericul nu putea ascunde mizeria şi paragina de pe ambele părți. Mergând pe strada Francis, spre Sf. Malachy, Patrick simți miros de drojdie de la o fabrica de bere Guinness din apropiere, amestecat cu fumul şi aerul fetid care se ridicau dinspre chei. O ceață subțire, înghețată, începuse să se apropie dinspre mare şi să se strecoare încet pe străzi.

Deasupra lui, într-un apartament, perdeaua fusese trasă într-o parte. Ochi nevăzuți îl urmăriră trecând, apoi perdeaua căzu la loc. Un câine lătră furios în stânga lui. Uşi pătate şi putrezite stăteau deschise, graffiti pe pereți, din holuri răzbătea un miros de urină, ferestre distruse, becuri distruse, vieți distruse.

Eamonn De Faoite fusese parohul bisericii Sf. Malachy dintotdeauna. Timp de aproape şaizeci de ani, în fiecare dimineață, îşi lăsa studiile sus, în cameră, şi cobora în stradă să dea ochii cu mica lui lume. Liberties era calvarul lui, îi spusese o dată lui Patrick: acolo îl doborâseră, îl biciuiseră şi-l bătuseră în cuie, într-un Paşte nesfârşit. Generații de oameni săraci şi aproape săraci fuseseră vegheate de el: îi botezase, îi cununase, săvârşise liturghia pentru ei şi pentru copiii lor, primise confesiunile lor bâiguite, le îndeplinise

ultimele rituri, îi îngropase în sicrie din lemn de brad. Şi încă mai aştepta învierea.

Se apropie atent de casa parohială, cu simțurile în alertă, după orice semn al unui posibil urmăritor o maşină parcată, o umbră mişcându-se, un sunet. Dar nu era nimic. Merse pe lângă pereții casei şi se apropie de uşă. Acum nu mai avea ce face: daca era urmărit trebuia să-i lase să-l vadă.

Bătu la uşa casei parohiale. Vizitele la De Faoite nu-l aduseseră foarte des aici. În mod normal, se întâlneau la Colegiul Trinity sau la Biblioteca Chester Beatty din Ballsbridge; bătrânul preot îşi păstra cele două lumi separate una de cealaltă. Poate doar aşa reuşea să nu înnebunească.

— Nu sunt un om bun, îi spusese o dată lui Patrick. Mi-e greu să fiu preot. Urăsc sărăcia. Detest găinăriile şi mizeria pe care o fac oamenii din viața lor de fiecare zi. Dacă ar trebui s-o iau de la capăt, nu ştiu dacă aş mai face față. Ştii, dacă aş crede în reîncarnare ca yoghinii indieni, aş lua-o razna. Imaginează-ți, să trebuiască să mă întorc aici! Iisuse, nu-ți dă fiori ideea?

Patrick bătu din nou. Poate faptul că-şi ura menirea îl făcea să fie aproape un sfânt. Nu ştia; el era dintre acei oameni care-şi făcuse o mizerie din viață. Îşi dădu seama, dintr-o dată, că nu se mai spovedise de peste douăzeci de ani. Avea o mulțime de greutăți care-i apăsau sufletul. Ceața şerpuia în jurul uşii emailate. De ce nu răspundea De Faoite? În camera de sus, care-i servea bătrânului drept birou, ardea o lumină.

Nu primi răspuns nici când bătu a treia oară. Când se întoarse să plece, observă că lumina era aprinsă şi în biserica alăturată. Deschise poarta de fier şi intra în curte. Biserica veche se desluşea în întuneric, vag amenințătoare, învăluita în ceață. Fusese înălțată în 1689, acum fiind, în mare parte, grav degradată. De Faoite deschisese un fond pentru restaurare şi lansase apeluri pentru bani, dar cine avea să-şi

golească buzunarele pentru a înfrumuseța o biserică de cartier?

De deasupra uşii îl privea o statuie învechită a Fecioarei. Chipul îi era aproape lipsit de trăsături, neavând nici nas, nici ochi, nici un fel de expresie. Pe cap purta o coroană, iar în brațele ei un prunc deformat, cu membrele erodate de vânt şi de mizerie, întindea o mâna fără degete spre sânul vag conturat.

Uşa se deschise la atingerea lui. Miresmele amestecate de ceara şi tămâie se suprapuneau peste mirosul persistent de umezeală. Sub icoana Inimii Sacre, o candelă pâlpâi din cauza curentului de la uşă. Se strecură fără zgomot înăuntru, simțindu-se străin şi stingherit. Când călcase ultima oară într-o biserică?

Umbre vagi se mişcară sub boltă. În capătul îndepărtat al bisericii, deasupra altarului, un felinar singuratic atârna de un lanț de aramă, răspândind o lumina slabă, sidefată peste ultimele trepte ale altarului. Alături, şase lumânări arseseră în întregime la picioarele unei statui de alabastru a Fecioarei.

Îl strigă pe De Faoite, dar nu primi nici un răspuns. Ceața intrase după el în biserica şi se învolbura pe podea. Închise uşa.

— Eşti aici, părinte?

Un ecou slab răsună din bolta ascunsă în întuneric. Cu un gest instinctiv, îşi cufundă degetele în vasul cu apă sfințită şi se închină. Biserica nu era încălzită, iar în noaptea aceea părea un adevărat congelator.

Poate că preotul fusese chemat urgent să asculte confesiunea vreunui enoriaş. De-a lungul zidului de vest erau trei confesionale. Patrick merse până la ele. Erau goale.

Strigă din nou, dar glasul i se pierdu în liniştea umedă, plină de sacralitate. Îşi pierdea timpul aici. Mai bine să găsească un telefon şi să-l sune din nou pe De Faoite. Se întoarse şt pomi spre uşă.

Auzi un zgomot înfundat. Părea să vină din direcția transeptului, poate din altar. Patrick împietri. În umbră, nici o mişcare. O lumânare sfârâi şi se stinse. Făcu un pas precaut înainte.

— E cineva acolo? întrebă.

Nu răspunse nimeni Simți cum i se ridică părul pe mâini şi la ceafă. De ce îi era frică?

Zgomotul se auzi din nou, puțin mai tare. Era ca un geamăt, aproape neomenesc. Un animal, poate. Un câine sau o pisică rănită.

Înainta pe vârfuri prin întuneric, spre transept. Deasupra anafurei tremură o flacără roşie. Îşi încordă privirea în semiîntuneric.

Era ceva pe altar. Ceva viu. Aerul i se blocă în gât, acru de frică.

— Eamonn, şopti el. Tu eşti?

Ființa de pe altar se mişcă. Patrick urcă treptele, simțind în nări mirosul greu de tămâie. Aerul era amețitor, greu de sfințenie. Când se apropie, văzu că pânza albă de pe altar era pătată. O dâră roşie, ca de sirop sau de vin, o îmbibase. Amintirile din copilărie năvăliră peste el ca să-l îngrozească: oroarea potirului cu sânge, oroarea jertfei de carne oferită ca pâine, oroarea celor şapte răni ale lui Hristos sângerând pe altar. Ființa de pe masa albă era un bărbat.

Probabil îl legaseră înainte de a-l târî acolo. N-ar fi reuşit să-i facă ceea ce-i făcuseră dacă ar fi fost liber, s-ar fi zbătut, în ciuda bătrâneții. Nu părea conştient de prezența lui Patrick sau de orice altceva în afara durerii care-l înconjura. Dar era treaz, asta era cel mai cumplit.

Patrick umblă cu degetele la frânghii. Îşi simți bila amară ca o arsură în gât. Probabil îi scoseseră ochii; orbitele erau pline de sânge, asemenea scobiturilor din stânci, după reflux, asemenea bazinului cu sânge din templul egiptean părăsit.

— Eamonn, rosti, sunt eu, Patrick. Mă auzi? Bătrânul preot gemu din nou, dar nu dădu nici un semn că l-ar fi

recunoscut. Frânghiile erau strânse şi-i crestau trupul firav asemenea firelor cu care păianjenul îşi înconjoară prada. Dar acum nu mai era nevoie de ele. Bătrânul nu mai avea nici o fărâmă de putere. Cine a făcut asta, Eamonn? De ce? De ce ? Plângea. Lacrimile îi căzură pe pânza altarului. Mâinile îi tremurară în timp ce desfăcu nodurile. Ridică privirea şi văzu figura Iui Hristos, suspendat în semiîntuneric, un corp de lemn bătut în cuie de lemn. Bătrânul scoase un geamăt şi încercă să se mişte. Nu-i nimic, Eamonn. Nu încerca să vorbeşti Chem salvarea O să te scoatem noi de aici. Desfăcu ultimul nod şi lărgi strânsoarea frânghiilor. Mai mult nu putea face singur. Trebuia să cheme salvarea. Îşi scoase haina, o împături şi o aşeză sub capul preotului, ca pernă. Ştia că trebuia să şteargă de sânge faţa lui De Faoite, dar îi era groază de orbitele însângerate. O sa fie bine, Eamonn. O să te ducem la spital. Trebuie să mă duc să sun la salvare. Dar mă întorc repede.

Când se uită în sus, zări ceva pe zidul din spate. Deasupra artoforului, cineva mâzgălise un mesaj cu litere mari, negre. Erau două rânduri. La început nu înţelese cuvintele, apoi, cu un şoc, recunoscu literele: cele din primul rând erau ebraice şi inscripţia era în aceeaşi limbă. Al doilea rând era în greacă.

עין תחת עין שן תחת שן יד תחת יד רגל תחת רגל

Και ει 'ο οφθαλμοσ σον σκαλδαλιζει σε, εξελε αυτον και βαλε απο σον.

Primul era uşor de tradus.

Ochi pentru ochi, spunea, dinte pentru dinte,
mână pentru mână, picior pentru picior.

Greaca nu o ştia la fel de bine, dar inscripția nu era dificila:

Iar dacă ochiul tău te sminteşte pe tine,
scoate-l şi aruncă-l de la tine.

Vopseaua era încă umedă. Din loc în loc cursese. Cel care scrisese se grăbise. Dar nu foarte tare. Sub cele două rânduri scrise, aceeaşi mână desenase un cerc. În mijlocul cercului eră pictat conturul unui sfeşnic. Un sfeşnic cu şapte brațe. O menora cu o cruce.

— Eamonn, dacă mă auzi, dă afirmativ din cap. Aş vrea să ştiu dacă eşti conştient că sunt aici.

Deodată mâna lui De Faoite se întinse şi-l apucă pe Patrick de încheietură. Îl trase în jos, spre el. Buzele i se mişcau, străduindu-se să formeze cuvinte. Respira cu noduri dureroase. Pe buze şi pe bărbie îi curse salivă.

— *Pă...*

Era abia o şoaptă. Patrick îşi lăsa capul în jos, cu urechea aproape de buzele tremurătoare ale bătrânului.

— Te aud, Eamonn. Ce e? Ce vrei sa-mi spui?

Buzele se mişcară din nou.

—*Pă... şeş...te...*

— Nu înțeleg.

— *Cu... curând... Pă... şeş... te... curând*. Găseşte... Balzarin... I-am dat hârtii... Ştie... ceva,.. Întreabă... Balzarin.

Mâna lui De Faoite se relaxă şi dădu drumul încheieturii Iui Patrick. Trupul moale îi căzu pe spate. La picioarele Fecioarei încă o lumânare se predă speriată în fata întunericului.

OPT

Paşii erau uşori, dar amplificaţi de linişte. Patrick se răsuci. Umbre. Un întuneric care nu era perfect întunecat. Un zgomot sus, în tavan: şoareci? lilieci?

— *Al-salăm alaykum*, Patrick. Eşti foarte departe de casă. Vocea slaba răsună extrem de puternic în liniştea spaţiului gol. Venise dinspre un pâlc de umbre aflat între rândurile de bănci. Patrick făcu un pas înapoi, împiedicându-se la picioarele altarului. Care-i problema? Te-ai speriat? N-ai fost niciodată uşor de speriat, prietene.

Glasul îi era cunoscut, dar, în acelaşi timp, străin, ca şi cum cineva l-ar fi împrumutat. Salutul fusese în arabă, dar cel care vorbise nu era arab.

— Alex? Tu eşti?

— Pe cine aşteptai? Pe Iisus Hristos? Celebrul evreu care a abandonat clasele muncitoare pentru... O siluetă păşi din umbră într-o fâşie palidă de lumini. Făcu un gest vag cu mâna înmănuşată... pentru asta.

La ce se referă? se întrebă Patrick. La lemn? La tencuială? La lumânările ieftine? La tăcere?

— Ce cauţi aici, Alex?

Glasul lui Patrick era rece şi neprimitor.

— Suntem pe teren neutru, Patrick. Linişteşte-te.

Nou-venitul întinse o mână, dar Patrick râmase nemişcat. Aleksandr Cekulaiev fusese şeful secţiei KGB din Beirut în timpul ultimei misiuni a lui Patrick acolo. Înainte de asta se mai întâlniseră de două ori la Cairo, de mai multe ori la Bagdad, o dată la Najm al-Sharq, o cafenea murdară din Damasc unde Patrick făcuse o intoxicaţie alimentară. Rusul mic şi gras îi provoca aceeaşi reacţie în stomac ca şi

amintirea mâncării râncede. După cum bătuse vântul politic, fuseseră adversari, duşmani, prieteni, parteneri de crime – câteodată toate în acelaşi timp. Alex încercase să-l omoare o dată. Aşa ca nu mai exista teren neutru pentru ei.

— Ce e, Alex? Ce vrei?

Nu era pregătit pentru Alex. Gândurile nu i se desprinseseră încă de corpul lui Eamonn de pe altar.

— Şi eu voiam să te întreb acelaşi lucru.

Cekulaiev păşi atent înainte. Patrick îl vedea mai clar acum. Rusul părea mai cărunt decât şi-l amintea. În spatele palorii naturale, pielea părea acoperită cu un strat fin de cenuşă, iar ochii îi erau înconjurați de riduri întunecate, asemenea crăpăturilor subțiri ca firele de păr de pe o vază *raku*. Patrick se întrebă dacă încărunțirea era prețul sau răsplata unei vieți prin care trecuse furişându-se, minținд şi calculând neîncetat.

Glasnost-al se apropiase de el doar ca să-l adulmece şi se retrăsese, poate mai mult întristat decât speriat. Era prea bătrân ca să se schimbe şi prea tânăr ca să fi avut când să învețe. Sistemul putea să se înmoaie; el avea timp să aştepte. În cele din urmă, avea să îmbătrânească şi el. Într-un anumit sens, el era sistemul.

Rusul arătă cu capul spre altar.

— Pot să vad? Patrick nu spuse nimic. Cel puțin, nu avea nici un motiv să creadă că Cekulaiev ar fi fost responsabil de tragedie. Nu-ți face griji, Patrick. Sunt singur. Înaintă încet, ca un prieten îndoliat care venea lângă catafalc să vadă mortul. Patrick se trase într-o parte ca sa-i facă loc. Rusul urcă treptele până la altar şi rămase cam un minut cu capul plecat, ca şi cum s-ar fi rugat. Când se întoarse, avea o expresie înghețată. Nu e o privelişte prea plăcută. Îl cunoşteai?

— Da. Era preot aici. Şi mi-a fost prieten.

Patrick era încă amorțit, incapabil să perceapă oroarea morții lui Eamonn.

— Da, desigur, preotul. Cekulaiev se uită în jur, ca si cum abia atunci şi-ar fi dat seama că se afla într-o biserică. Inscripțiile de pe perete. Ebraică si greacă. Le înțelegi, fără îndoială.

— Da, cuvânt cu cuvânt. Dar de ce au fost scrise acolo şi cine le-a scris... n-am idee.

Sus de tot, şoarecii se mişcară încet, în beznă. Sau erau, totuşi, lilieci?

— *Oko za oko, zub za zub*. Patrick se uita surprins. Ochi pentru ochi, dinte pentru dinte. Cineva a vrut răzbunare. O răzbunare spirituală... cu mijloace foarte pământeşti. Ce poruncă a încălcat prietenul tău, Patrick?

— Aproape pe toate, cred. Sau nici una. Ce importanță are?

— Pentru mine, nici una. Dar poate a avut pentru altcineva. Despre ce e vorba. Patrick?

Patrick se uită fix la rus, ca şi cum l-ar fi provocat.

— Haide, Alex, ce vrei să spui? Că nu ştiai ce aveai să găseşti, că nu ştiai că sunt aici? Asta vrei să spui? Presupun că ai venit la Dublin în vacanță şi ai nimerit aici într-un tur matinal pe la cel mai puțin vizitate biserici ale oraşului.

Cekulaiev nu răspunse. N-avea nevoie decât de un aparat de fotografiat la gât ca să se transforme în modelul unui anumit gen de turişti. Haina cafenie şi eşarfa roşie erau perfect călcate, pantofii reflectau lumina lumânărilor. Putea fi un om de afaceri în vacanță, pasionat de lucruri sfinte pentru plăcerea propriului suflet. Dar Alex Cekulaiev nu avea suflet.

—Hai să stăm jos, Patrick. Mă simt vulnerabil aici sus, ca un actor pe scenă. Toate rândurile acelea de bănci goale, toate umbrele adunate în spatele coloanelor... mă neliniştesc. Hai să ne aşezăm.

Patrick se cutremură şi îşi întoarse privirea. Îşi aminti – câți ani trecuseră de atunci? – un spectacol cu piesa lui Eliot, *Crimă la catedrală*. Unde fusese? La Sf. Patrick? La Christchurch? Uitase. Dar nu uitase scenele finale: Becket

lângă altar, înjunghiat şi plin de sânge, cavaleri ai diavolului cu săbiile înroşite, corul femeilor din Canterbury, psalmodiind în umbră: *„Pământul e pângărit, apa e pângărită, animalele noastre şi noi înşine suntem mânjiţi de sânge. O ploaie de sânge mi-a orbit vederea.”*

O ploaie de sânge. Ochi pentru ochi. Şi acum Alex Cekulaiev apăruse de nicăieri, ca o fantomă, să-i bântuie prezentul. Sau ca un cavaler cu paloşul însângerat, păşind în faţă ca să ofere publicului explicaţii raţionale pentru o crimă sângeroasă.

Merseră împreună până în fundul bisericii şi se aşezară în ultimul rând de bănci, asemenea unor penitenţi care îşi aşteaptă rândul la spovedanie, învăluiţi de întuneric.

— Dacă aş crede în ceva, spuse Cekulaiev, m-aş face musulman. Bisericile sunt tare mohorâte, nu crezi? Îmi dau fiori. Dar moscheile sunt mai bune. Fără statui, fără pomeniri, fără morţi răstigniţi pe cruce. Religia asta a voastră e morbidă, nu ţi se pare?

Patrick se gândi la Eamonn. El nu fusese niciodată morbid. Patrick îşi dădu seama că îl iubise întotdeauna pe bătrân, chiar şi în anii în care se întâlniseră foarte rar.

— Aveai de gând să-mi explici cum ai ajuns aici. Cekulaiev băgă mâna în buzunar şi scoase un pachet de ţigări. Îl întinse spre Patrick. Nu, mulţumesc.

Rusul ridică din umeri, scoase o ţigară şi puse pachetul la loc în buzunar. Vârî ţigara într-un portţigaret micuţ de abanos, cu un inel subţire de fildeş, şi o aprinse. Folosi un chibrit, protejând flacăra cu palmele sale groase. O clipă, faţa i se lumina ca o icoană în întuneric, stinsă, cenuşie şi cojită. Trăsăturile i se maturizaseră. se gândi Patrick. Sau poate doar îmbătrâniseră.

— Ruseşti spuse Cekulaiev, referitor la ţigări. La vârsta mea începi să capeţi tabieturi. Iar oamenii mei nu au încredere în agenţii cărora începe să le placă confortul occidental. Aşa cum ai tăi devin ostili faţă de oricine

simpatizează ideologiile de stânga. Noi nu întrebăm niciodată ce gândesc oamenii... e mult prea abstract. Ceea ce doresc îi face mult mai periculoşi. Suflă o dâră subțire de fum. Patrick se întrebă dacă mai exista în limba rusă un cuvânt pentru „sacrilegiu". Acum câteva săptămâni, începu Cekulaiev, am sosit la Dublin din Egipt. Urmăream nişte zvonuri, o pistă pe care o găsisem în Alexandria. Poate ai auzit şi tu zvonurile. Poți să-mi spui sau nu, cum doreşti, e treaba ta. Oricum, în seara asta am urmărit un bărbat pe coastă. Conducea un Citroen micuț. Era un şofer foarte atent, puțin cam încet; foarte greu de urmărit. A parcat pe o şosea, lângă mare. După un timp, a coborât şi s-a plimbat puțin pe şosea; apoi a început să aştepte. Am aşteptat şi eu. Înțelegi, Patrick, în meseria asta a noastră e foarte important să ştii să aştepți. Dar prietenul nostru n-a fost foarte inteligent. S-a lăsat văzut. Cineva l-a atacat. Rusul duse țigara la gură şi trase încet din ea. Nu se uită la Patrick. Cred că ştii ce s-a întâmplat după aceea, continuă el. Când ai ieşit a doua oară, te-am urmărit. Ăsta e adevărul, Patrick. Tu însuți m-ai condus aici.

Patrick simți banca rece şi dură sub el. Îşi aminti de slujbele lungi la care asistase în copilărie, de mirosul greu al confesionalului, încărcat de vinovăție, de remuşcare şi de lacrimi. Şi de îngrozitoarea monotonie a vieții.

— Ce te-a determinat să ieşi din umbră, Alex? Nu mai voiai să mă urmăreşti? Nu mai voiai să afli unde te-aş putea conduce?

—Am decis că era timpul să discutăm. Să ne împărtăşim gândurile. Putem să ne ajutăm unul pe celălalt, nu crezi?

Patrick nu zise nimic. Peste rândurile tăcute de bănci, putea încă să desluşească silueta lui Eamonn De Faoite, ucis inexplicabil. În pacea zorilor, bisericuța se umplu de fantome. Oameni pe care îi omorâse sau lăsase să fie omorâți. Oameni pe care îi trădase, oameni pe care îi cumpărase sau îi vânduse, toți morți sau ca şi morți, toți nespovediți şi

necruțători. Hasan Abi Shaqra venind la el pentru înțelegere, sângele lui împrăştiat pe nisip, ca cioburile roşii, strălucitoare, de sticlă, privirea trădată, ochii clipind neîncrezători.

— Nu mai sunt la Agenție, Alex. E adevărat, indiferent dacă mă crezi sau nu. Nu ştiu nimic despre zvonurile tale, nu l-am văzut niciodată pe omul pe care l-ai urmărit în seara asta. Nu te mint.

Deasupra, în pod, picioruşe cu gheare zgâriau lemnul Cu ani în urmă, cineva avusese o viziune aici, o statuie se mişcase sau începuse să sângereze, poate chiar Fecioara, palidă în vălul ei albastru, Patrick nu mai ținea minte. Oricum, ce importanță mai avea? Nu se schimbase nimic. Iar preotul zăcea mort pe altar, cu sufletul încă încărcat de păcate.

— Te rog să-mi spui ce ştii, Patrick. Nu suntem copii. Eu nu cred în coincidențe.

—Ți-am spus, am ieşit din circulație. Dacă nu mă crezi, poți să verifici. Un simplu telefon ar fi de-ajuns.

Cekulaiev îşi luă țigara din gură, fără afectare, cu un gest nestudiat.

— Ai fost întotdeauna prea încrezător, Patrick. Pentru un agent, e un defect foarte mare. Poate ai crezut că-ți sunt prieten. Unii dintre noi se nutresc din această înşelăciune, că în adâncul sufletului am fi frați, aliați dincolo de ideologiile noastre. În Beirut era uşor să gândeşti aşa. Ne urau pe toți, fără discernământ. Ne luau ostatici, ne omorau. Eram toți nişte necredincioşi, fără şanse de salvare. Asta ne-a inspirat multă camaraderie: duşmanul duşmanului meu e prietenul meu. Câtă vorbărie! Câtă prostie! Cei ca noi n-au prieteni, Patrick! Nu ne putem permite. Pentru mine ar fi cel mai mare lux, mai perfid decât țigările americane şi parfumul franțuzesc. Prietenia miroase a decadență şi rămâne pe piele mai mult timp decât esența de trandafiri. Ei ar adulmeca mirosul pe trupul meu şi mi-ar smulge pielea de pe carne şi

carnea de pe oase ca să-l scoată. Aşa că nu-mi cere să te cred. Mai bine spune-mi adevărul despre Pesach, Paştele evreiesc.

Patrick tresări. Nu „păşeşte", ci „Paşte". Oare asta spusese De Faoite? Ce însemna? Nu zise nimic. Era un joc. Jucau un joc. „Spune-mi ce ştii. Spune-mi adevărul." Ca nişte copii la şarade, mimau şi-şi făceau semne cu gesturi groteşti. Dar, spre deosebire de copii, ţelul lor era să se încurce, să se dezorienteze, să se păcălească unul pe celălalt. În lumea aceasta adevărul devenea minciună, minciuna adevăr, până când totul se transforma într-o mare minciună devoratoare.

Ca un adorator, fascinat de priveliştea sângelui lui Dumnezeu, ca vinul roşu în potirul de aur, privi drept în sus şi râmase tăcut. Cekulaiev făcu un gest brusc cu ţigara, un gest roşu care străpunse întunericul în umbra din spatele lor se auziră paşi. Ceva dur şi rece apăsă ceafa lui Patrick. Auzi zgomotul inconfundabil pe care îl face tragerea piedicii unui pistol,

— Cred, şopti Cekulaiev, ca şi cum ar fi recunoscut, cu întârziere, sacralitatea locului în care se afla, cred că ar fi mai bine să vii cu noi.

NOUĂ

Casa arăta ca toate ascunzătorile pe care le văzuse sau în care locuise până atunci: puțin părăginită, puțin umedă, puțin tristă. O dată maşina parcată în siguranță în garaj, îl dezlegară la ochi. O uşă verde-închis ducea în casa propriu-zisă. Cekulaiev o luă înainte, fără să spună o vorbă. Covoare ieftine cu model liliachiu, tapet zdrențuit, cornişe pătate de igrasie: un paradis la jumătate de preț pentru cei total lipsiți de moralitate. Ascunzătorile nu sunt locuri, ci momente în timp, asemenea vagoanelor de tren.

Încă nu avusese timp să i se facă frică. Dar ştia că avea să vină şi asta. În mod normal, Cekulaiev n-ar fi îndrăznit să-l ridice şi sa-l aducă aici. Existau legi nescrise, iar răpirea unui agent duşman pe teren neutru era una dintre cele mai inflexibile. Probabil că rusul era îngrijorat. Îngrijorat în legătură cu ceva grav.

Urcară o scară ponosită de lemn până la ultimul etaj al casei, al treilea. Cekulaiev deschise o uşă şi intră înaintea lui Patrick într-o cameră mică, puțin mobilată: două fotolii tapițate într-o pânză verde-șters, o măsuță de cafea purtând urmele rotunde ale orelor lungi de plictiseală incurabilă, poza unui peisaj care putea reprezenta orice zonă, din munții Urali până la dealurile Wicklow.

Pe peretele din fața uşii ardea o lampă mică, sprijinită pe un braț de aramă. Cekulaiev îl apucă cu mâna şi-l trase spre el. În perete se deschise o altă uşa. Rusul rămase în urmă şi-l invită pe Patrick să intre prin deschizătură.

— Te rog, spuse. După dumneata.

Patrick intră. Era o încăpere mai mică, izolată fonic, ca un studio radio. Conținea o masă de metal, fixată cu un

piron în podea, şi două scaune incomode, de lemn. Un bec puternic era înşurubat exact în mijlocul tavanului, protejat cu o plasă de sârmă solidă. Nu erau covoare pe jos. Intr-un colţ se afla un vas de toaletă şi un scaun simplu de lemn. Nu exista nici un loc pentru spălat sau bărbierit. Se întoarse exact în momentul în care uşa grea se închise în spatele lui.

Cekulaiev conducea interogatoriul împreună cu o femeie. Numele ei întreg era Natalia Pavlovna Nikitina, şi Patrick observă că Cekulaiev nu-i omitea niciodată patronimul când i se adresa. După părerea lui, avea cam patruzeci de ani, iar în KGB nu putea avea un grad mai mic de maior. În zilele şi nopţile care urmară, ea şi Cekulaiev făcură cu schimbul, lăsându-i lui Patrick foarte puţin timp pentru odihnă.

Natalia Pavlovna avea, probabil ca acoperire, postul de secretară şefă sau de ataşat adjunct la ambasada de pe strada Orwell, bănuia Patrick. Era slabă, răbdătoare şi îi plăceau tăcerile prelungite. Părul lung, negru, îi era mereu prins în coc, la spate, şi susţinut cu agrafe. Se îmbrăca simplu, întotdeauna în negru, ca şi cum ar fi fost într-un doliu neîntrerupt. Gâtul lung şi palid îi lucea ca alabastrul.

Patrick crezu la început că suferea de anorexie, dar în timp îşi revizui părerea: Natalia Pavlovna era ascetică. Membrele albe, sânii abia conturaţi, gâtul de alabastru îi aminteau de o balerină. Dar femeia aceasta se dedicase unui altfel de balet şi dansa pe o muzică diferită. Când Cekulaiev se temea să folosească biciul pentru a-i zdrobi rezistenţa, scoţând interiorul la lumină, ea considera tortura binevenită. Când el devenea perfid şi ameninţa cu privarea de cele necesare supravieţuirii, ea era obiectivă şi trata interogatoriul ca pe o disciplină riguroasă din care adevărul, purificat şi lustruit, avea să iasă, în final, la lumină.

Patrick nu avea cum să-şi dea seama cât timp trecuse. Lumina zilei nu pătrundea în cameră. Becul puternic din tavan nu se stingea niciodată. Adesea, Patrick se trezea

disperat dintr-un somn întrerupt, şi-i vedea pe Natalia Pavlovna sau pe Cekulaiev lângă patul său, gata să înceapă o nouă rundă.

Cel mai greu era cu femeia. Îşi făcuse ucenicia în aripa pentru femei a închisorii Kresty din Leningrad, înainte ca aceasta să fie transformată în spital de psihiatrie. Acolo învăţase ritmul durerii şi cadenţa disperării, deprinsese acea finețe a metodei care lasă pielea neatinsă şi mintea ferfeniță. Vorbea limba trădării în toate dialectele ei. Dar limbajul sufletului ei era sărac, iar ea ştia lucrul acesta şi îl dezvăluia şi altora, fără să vrea.

De la Kresty fusese transferată la închisoarea Lefortovo din Moscova, unde lucrase pe dizidenți ca Soljeniţân şi Bukovski. Vorbea mult despre experiența ei de acolo. Mai presus de toate, îşi amintea plasele largi pe care autoritățile le întinseseră pe spațiile goale dintre paliere ca să-i împiedice pe deținuți să se sinucidă aruncându-se în gol.

— Gândeşte-te la mine ca la o astfel de plasă, îi spunea ea lui Patrick. Sunt aici ca să te ajut, ca să te opresc din cădere. N-ai de ce să te temi.

Camera deveni un coşmar. Podeaua, pereții şi tavanul se amestecară într-un spațiu fără formă şi fără dimensiuni. Lumina nu slăbea şi nu pâlpâia niciodată. Puțin după sosirea lui Patrick, un soldat de serviciu îi luase hainele şi îi dăduse, în schimb, o cămaşă de noapte albă şi lungă. Nici un sunet de afară nu ajungea la el. Ştia că nu putea fi auzii, chiar dacă striga.

Încă de la început îşi dăduse seama că oglinda era un geam prin care se vedea doar din afară, pentru a putea fi supravegheat permanent Stătea în fața ei ore întregi, holbându-se la cei care îl capturaseră, ca un animal la grădina zoologică. Alteori se întorcea cu spatele la ei. uitându-se la peretele opus.

Mâncarea îi era adusă în castroane în timp ce dormea. Mesele erau exact atât de dese, încât să nu sufere de foame,

dar nu suficiente ca să se sature. Mereu acelaşi fel: orez fiert, câteva boabe de fasole, cafea neagră, rece. Castroanele goale erau luate tot când dormea, ceea ce se întâmpla destul de rar. Cafeaua îl ținea treaz şi agitat mai mult timp. Când reuşea să doarmă, era nelinişti şi se trezea uşor. În curând deveni confuz. Suferea de constipație, urmată de accese puternice de diaree care-l țineau ghemuit pe toaletă ore întregi. Adesea se trezea din vise urâte, tremurând şi cu o senzație de greață.

Câteodată îl lăsau să doarmă zece sau cincisprezece minute, apoi îl trezeau cu lovituri puternice în uşă. Totul se repeta mai multe ore la rând: de fiecare dată când începea să moțăie, loviturile reîncepeau, până când devenea agitat şi furios. Când ajungeau la a zecea sau a unsprezecea tură, era atât de obosit şi de confuz, încât începea să plângă de ciudă. Apoi îi era ruşine de lacrimile sale; era hotărât să nu dea nici un semn de slăbiciune în fața temnicerilor săi. Dar lacrimile tot veneau, fie că voia, fie că nu.

Îl visa neîncetat pe De Faoite, altarul sfâşiat şi însângerat pe care zăcea, incapabil să vorbească, asemenea unui animal torturat Preotul se ridica, deschidea buzele crăpate şi şoptea acelaşi cuvânt, repetându-l la nesfârşit: Paştele, Paştele. În vis, din tavanul înalt şi arcuit se desprindeau şi cădeau bucăți de tencuială, albe şi tăioase ca zăpada, plutind fără țintă prin biserica sângerie, înălbindu-i podeaua şi pereții, spălând-o de toată degradarea.

— Vorbeşte, Patrick, spunea Natalia Pavlovna cu glasul tainic, ca al călugărițelor pe care le cunoscuse în copilărie, când se rugau, singure cu Dumnezeu. Povesteşte-mi despre tine, despre trecutul tău. Avem foarte mult timp, tot timpul din lume.

Dar el simțea o undă de nerăbdare în vocea ei, un tremur de alarmă, care-i trăda aparența de calm cu care-şi abordase sarcina. Niciodată nu vorbea direct despre lucruri, nu punea întrebări care să sugereze răspunsul. Interogatoriul ei era

foarte ocolit, şi totuşi, Patrick ştia că i-ar fi convenit o pradă sigură şi rapidă.

La început, Patrick nu răspundea acestor deschideri. Păstra o tăcere hotărâtă, ca şi cum s-ar fi aflat sub jurământ Acesta era noviciatul lui. Dar, pe măsură ce timpul trecea şi nu mai reuşea să deosebească zilele de nopți, prezentul de trecut şi visul de realitate, începea să tânjească din ce în ce mai mult după vizitele Nataliei Pavlovna. În cele din urmă, simți doar recunoştință pentru prezența ei şi o dorință nestăpânită de a-i face pe plac.

Câteodată se trezea din vreun vis încâlcit sau din vreun coşmar, cu mintea nefiresc de limpede şi, în astfel de momente, îşi dădea seama că această recunoştință era exact ceea ce încercase Natalia Pavlovna să obțină. Dar nu putea să o înlăture pe de-a-ntregul. Lipsa somnului şi dozele repetate de cafeină îl mențineau într-o stare de dezechilibru. Resursele îi slăbiseră, rezistența era din ce în ce mai greu de păstrat în anumite momente simțea că o iubeşte, cu vocea ei caldă, liniştitoare, cu ochii negri, întrebători.

Nu era dragoste, bineînțeles, ci teamă amestecată cu recunoştință. Şi totuşi, în unele momente simțea un fior de sexualitate între ei. Chiar şi călugărițele, în paturile lor tari, se trezesc uneori cu o tresărire de dorință. Deseori, când venea ea, simțea o excitație fizică. Subtilitatea ei era ca atingerea unui deget pe piele. Deveneau tot mai apropiați. Întrebările ei îl dezbrăcau până la piele, ca mâna unei iubite. Se trezea transpirat, cu gândul la trădare. Dar pe cine mai putea el să trădeze?

De câteva ori îl întrebă despre păcate, mici sau mari, vechi sau actuale. Era o cale de a-i pătrunde în suflet, şi din suflet în inimă, şi de acolo în minte, unde păstra amintirile tuturor numelor, datelor şi locurilor. Nataliei Pavlovna nu-i păsa de teologie. Păcatele nu însemnau nimic pentru ea, cel mult chei pentru a descuia porțile minții Iui Patrick.

— Gândeşte-te că sunt un preot, murmură ea, un părinte duhovnic. Cât a trecut de când nu te-ai mai spovedit?

Iar Patrick, care nu mai fusese de mulți ani la spovedanie şi îşi simțea, într-adevăr, conştiința vinovată şi bântuită de paşii uşori ai spiritelor nelinişte, spuse bucuros şi fără remuşcări tot ce avea pe suflet.

Natalia Pavlovna nu se grăbea niciodată, nu făcea presiuni directe, deşi devenea din ce în ce mai clar că lucra contra timp. De la păcate în sens religios trecură la păcate lumeşti, de la morală ajunseră la pragmatism şi la statul absolutist.

Rundele cu Cekulaiev erau mult mai la obiect. Spre deosebire de femeie, el nu era interesat de starea sufletească a lui Patrick. După un interogatoriu cu Natalia, Patrick se simțea aproape uşurat în fața întrebărilor directe ale lui Cekulaiev.

Cunoştea numele principalilor agenți ai lui Patrick din Egipt şi Liban, majoritatea oamenilor de contact din PLO şi Hezbollah şi câțiva dintre agenții lui influenți în Siria. Ştia amănunte despre casele CIA din Cairo şi Port Said. Era în stare să spună pe dinafară cum se desfăşuraseră mai multe cazuri importante în care Patrick fusese implicat inclusiv câteva care merseseră prost, atât de prost încât se pierduseră inutil vieți omeneşti. Ştia de Hasan Abi Shaqra.

Ceea ce căuta erau, fireşte, golurile. Lucrurile pe care le cunoştea nu însemnau nimic pe lângă cele de care n-avea habar. Dar Patrick ştia când să vorbească şi când să tacă.

— Vorbeşte-mi despre Shifrin. Cekulaiev se întorcea mereu la bătrânul mentor al lui Patrick, şeful secției din Cairo. Când ți-a spus de Pesach? Ce ştie despre Frăție?

Patrick nu răspunse pentru simplul motiv că nu avea nimic de spus.

Natalia Pavlovna, în schimb, avea priceperea de a estompa diferența dintre ceea ce ştia şi ceea ce nu ştia. De câte ori vorbeau, Patrick simțea că îi slăbeşte rezistența

Vorbise şi dorea să vorbească mai mult. Voia să i se destăinuie. Pereții albi îl apăsau ca pistonul unei prese hidraulice. Avea impresia că îl striveau. Dar nu reuşea să-i măsoare.

— Vorbeşte-mi despre Pesach. Natalia Pavlovna revenea la acest subiect tot mai frecvent. Părea aproape neliniştită. Mâinile subțiri i se odihneau în poală, goale şi vulnerabile, ca nişte crabi albi, lipsiți de crustă. Ce ştii despre Migliau? E aici, în Irlanda? Ce-ai auzit? Au fixat o dată?

— Ți-am mai spus. Tot ce ştiu despre Pesach e că De Faoite l-a pomenit înainte de a muri.

— Îl mormăi şi în somn. Te-am auzit de multe ori.

Mărturisirea că îl ascultase pe Patrick în momentele de delir nu păru s-o stingherească pe Natalia Pavlovna. Ştia că Patrick bănuise, se aşteptase la aşa ceva. Somnul nu era tabu. În religia lor, nimic nu era tabu. Erau ca soț şi soție acum. În mod sigur, nu mai puteau exista secrete între ei.

Se trezi de trei sau patru ori singur. A cincea oară era sigur că se întâmplase ceva. Era lihnit de foame; de ce nu venea nimeni? Strigă şi bătu în pereți, dar nu primi nici un răspuns. Extenuat, adormi la loc. Când se trezi, nu se schimbase nimic. Strigă din nou. *Ştiu că mă auziți, ticăloşilor, ştiu că mă auziți!*

— Unde eşti, Cekulaiev? Unde eşti, Natalia? De ce nu răspundeți?

Dar nu răspunse nimeni chemărilor lui. Frica i se instală, ca un ghemotoc, în stomac.

Se ghemui la baza peretelui, dezorientat. Deci schimbaseră tactica. Îl țineau izolat, lipsit de orice contact cu oamenii, înfometat. Se simțea neajutorat şi speriat. Cât putea rezista? Rezervorul îi era gol, cel puțin de acele lucruri pe care Natalia Pavlovna voia să le audă. Oare minciunile i-ar fi folosit la ceva?

Se gândi la moduri de a face să treacă timpul, jocuri ale minții care să-i atenueze suferința crescândă. Mai întâi învăță să recite Tatăl Nostru invers, în engleză şi apoi în latină, aşa cum învățase în copilărie. Apoi compuse poezii complicate, fără sens, în arabă, în care fiecare cuvânt începea cu aceeaşi literă şi fiecare vers se încheia cu aceeaşi rimă. Apoi scrise câte o scrisoare în minte fiecărei persoane pe care o cunoştea. Şi tot nu veni nimeni.

O lunga perioadă de timp stătu lipsit de apărare în fața oglinzii. Se privi curios, aşa cum ar fi privit o maimuță într-o cuşcă: fața nerasă, ochii înroşiți. Poate că doar atât mai rămăsese: el şi imaginea lui. Dacă dispărea el, se întrebă, imaginea avea să-i rămână acolo, ca o rană după scoaterea pumnalului? Lovi cu putere sticla, julindu-şi degetele.

— Cekulaiev, idiotule! Nu te mai juca! Mişcă-ți fundul încoace, vreau să vorbesc cu tine.

Vocea spartă şi goală i se lovi de pereții strâmți şi căzu pe podea. Pentru prima oară, fu cuprins de o claustrofobie cumplită. Ceva îl strângea de gât, îl împingea dureros în genunchi, îl strivea de podea. Începu să plângă. Lacrimile îi alunecau pe obrajii palizi, în barbă.

Timpul trecu. Se calmă şi strigă din nou. Tot nu veni nimeni. Nu se auzea nici un zgomot. Parcă fusese îngropat de viu. Alungă gândul din minte. *Eşti încă în camera de interogatoriu. Ei sunt afară, te urmăresc. Rezistă.*

Folosi toaleta şi se şterse cu o fâşie ruptă din cămaşa subțire de pe el. Nu mai era hârtie.

Frica i se intensifică. Mai mult decât oricând, pierduse orice noțiune a timpului şi a spațiului. Dacă nu pleca repede, această încăpere micuță avea să-i fie mormânt. Se prăbuşi la loc pe podea, tremurând. Fără îndoială, acum Cekulaiev avea să decidă că era de-ajuns. Nu mai era nevoie să continue şarada. Era înfrânt. Avea să mărturisească. Natalia Pavlovna avea să înțeleagă. Fără bucurie răutăcioasă, fără reproşuri.

Doar cu uşurare, pentru că tot calvarul avea să ia sfârşit. Dar nu veni nimeni.

Nu era sigur când se gândise prima oară că se întâmplase ceva grav. Condusese şi el interogatorii, ştia toate metodele. Izolarea era un instrument valoros: putea îngenunchea o voință puternică. Dar utilitatea ei era limitată. Cel care o suporta putea să delireze zile întregi sau chiar săptămâni. Iar răpitorii lui nu aveau atât de mult timp, era absolut sigur. Ceva nu era în regulă.

Luă un scaun şi stătu câtva timp cu el Iîn fața oglinzii. Intenția îi era clară. Dar tot nu veni nimeni. Întorcându-şi capul într-o parte, apucă scaunul de spătar şi îl aruncă cu o boltă largă. Acesta lovi oglinda care se sparse într-o cascadă de cioburi de sticlă. Ceva ascuțit îi zbură în obraz. Camera de dincolo era pustie.

ZECE

Păşi cu grijă, de parcă ar fi fost de sticlă, în camera strâmtă. În dreapta era o combină audio, echipată cu două rânduri de benzi, un grup pentru înregistrat, celălalt pentru redat. Combina era luminată, ca şi cum cineva ar fi fost acolo şi ar fi plecat cu o clipă în urmă. În faţa ei se afla un teanc de foi de scris acoperite cu caractere chirilice. Pe el cineva lăsase un stilou cu capacul deschis. O mulţime de butoane digitale verzi şi roşii străluceau ca nişte luminiţe de basm pe metalul lucios, O singură bandă se învârtea ca o roată de circ, lovind butoanele cu capătul liber. Cineva lăsase pe combină o ceaşcă de cafea pe jumătate consumată. Patrick o ridică. Era rece, veche de câteva zile.

Când lăsă jos ceaşca, mâna îi atinse combina. Auzi zgomotul unei respiraţii, apoi o voce şoptind în apropiere.

— Când o să înţelegeţi? Când o să mă credeţi? Nu ştiu nimic. Nu pot să vă ajut. Nu pot să vă spun mai mult decât ştiu.

Propria lui voce. Se cutremură şi opri butonul pe care-l atinsese din greşeală. Liniştea se instală din nou.

Rămase încordat în spatele uşii, aşteptând să vină cineva, strângând în mână ceaşca, obiectul cel mai asemănător cu o armă pe care îl găsise. Cafeaua rece,vărsată pe podea, formase o băltoacă întunecată, kaki, care se absorbea în covor. Deasupra combinei era un ceas electric. Arata zece fără douăzeci: seara sau dimineaţa, n-avea de unde să ştie. Lăsă să treacă cinci minute. Nu apăru nimeni.

Uşa dădea în mica anticameră prin care trecuse la venire. Ca şi în camera de interogatoriu, dispozitivul de comandă era ascuns în spatele tapetului maroniu de pe perete. Uşa se

închise în urma lui şi, brusc, parcă nici celula lui, nici nişa de lângă ea nu existaseră niciodată. Stătea într-o cameră obişnuită şi respira aer obişnuit. Numai cămaşa albă de bumbac îi mai amintea de chinurile prin care trecuse.

Se opri pe palier, neştiind ce să facă. Bunul-simț îi spunea să coboare scările imediat. Cu puțin noroc putea ajunge la intrare şi apoi în stradă înainte de a veni cineva Dar un instinct mai adânc îi spunea că n-avea să vină nimeni. Dacă pleca fără să ştie despre ce era vorba, putea fi periculos. Dacă instinctul îi era greşit, avea cel puțin avantajul surprizei.

Într-o cameră cu vechituri de la etajul al treilea găsi un ciocan cu coadă lunga. În mâna lui părea mortal şi îi oferi mai multă încredere. Celelalte camere – trei dormitoare – erau goale. O scurtă privire printr-o fereastră cu draperii îi arătă că era zece seara. Afară, străzile nesfârşite, scăldate de ploaie, păreau provocatoare. Nu avea cum să ajungă jos.

Coborî scările la etajul al doilea, impunându-şi să meargă încet, reprimându-şi dorința de a o lua la goană până în stradă. Auzi ceva ca o muzică, un sunet înăbuşit, aproape ireal. Era muzică, şi totuşi nu chiar muzică.

Pe palier ezită, ascultând. Acum îşi dădu seama ce era: acul unui gramofon se blocase în şanțul unui disc şi repeta la nesfârşit acelaşi fragment de melodie.

Sunetul venea dintr-o cameră aflată la stânga lui. Deschise uşa. O măsuță de cafea cu reviste în limba engleză, două scaune uşoare, un pahar gol care fusese răsturnat pe jos. Într-un colț, un gramofon ieftin îşi rostea unica frază. Veni Ila el şi-i ridică acul. Coperta era pe un raft din apropiere: înregistrarea concertului *Mise Eire* de Seán O'Riada, interpretat de Orchestra RTE. Cineva intrase, într-adevăr, în atmosferă.

Camera vecină era o sală de baie. Oțel fără luciu şi porțelan prăfuit, o toaletă ca cea de sus, un aparat de ras pe un raft. Închise uşa.

În încăperea alăturată erau şase oameni, cinci bărbați şi o femeie, Natalia Pavlovna. Stăteau în rând, cu fața spre el şi ochii pironiți asupra uşii. Nimeni nu vorbi. Nimeni nu-l invită să intre. Rămase în cadrul uşii mult timp, privindu-i, la rândul lui, fix. Poziții ciudate, expresii chinuite. Nimeni nu mişcă nici un muşchi. Patrick închise uşa în spatele lui.

Cine îi legase făcuse o treabă bună: nici prea strâns, nici prea larg. Tocmai bine. O dată legați ferm de scaune, restul fusese uşor. Cumpăraseră probabil pungile de hârtie şi banda de lipit din Quinnsworth. Nu putuseră să coste mai mult de o liră.

În spatele pungilor, fețele erau albe ca varul. Gâtul de alabastru al Nataliei Pavlovna era îndoit şi umflat, O pată mică de albastru-azuriu îi apăruse pe obrazul stâng. Limba lui Cekulaiev atârna ca un dop de cauciuc, neagră şi urâtă.

Capetele le fuseseră rase. Părul stătea împrăştiat pe podea, amintind în mod inocent de frizeriile de altădată. Patrick se apropie. Pe fiecare craniu fuseseră scrise, cu pixul, trei cifre: 666.

Ridică privirea. Pe peretele din spate, acelaşi pix fusese folosit pentru a scrie un singur rând în greceşte.

Τις ομοις τω θηριω; και τις δυναται πολεμησα μετ αυτον?

Patrick îl recunoscu. Cuvintele erau din Apocalipsa Sfântului Ioan:

Cine este asemenea fiarei şi
cine poate să se lupte cu ea?

Aruncă o privire spre capetele rase şi îşi aminti alt verset din acelaşi capitol:

Cine are pricepere să socotească numărul fiarei;
căci este număr de om.
Şi numărul ei este şase sute şaizeci şi şase.

666: numărul Fiarei.

Se rugă ca nimeni dintre cunoscuții săi să nu fie în spatele tuturor acestor lucruri.

UNSPREZECE

Se plimbau prin grădina Sf. Ştefan, ca nişte îndrăgostiţi, dar şi ca nişte străini. De peste tot, chipuri sculptate îi urmăreau trecând: Mangan şi Markievicz, Emmet, Tone şi Kettle – poeţi şi luptători pentru libertate, transformaţi în ornamente civice. Era şi puţin soare; nu suficient pentru a risipi norii, dar de ajuns pentru a ridica moralul oamenilor cu un ţol sau doi. Flaşnetarii le cântaseră *A Raibh Tú ag an gCarraig* la capătul străzii Grafton, cimpoiul răsunase în surdină, cu fluieratul său dulce şi plin de jale. Prânziseră la Shelbourne şi apoi traversaseră strada direct în parc.

Totul părea normal aici; copiii se jucau sau hrăneau raţele de pe lacul micuţ, îndrăgostiţii se îmbrăţişau pe bănci, bătrânii în haine ponosite zăboveau pe lângă chioşcul fanfarei, aşteptând parcă să se umple din nou cu muzicanţi. Nu era încă primăvară, dar în aer plutea făgăduinţa unei schimbări. Pe strada Grafton, bătrânul lord Mustard dansa pe melodii de jazz cu o pălărie caraghioasă pe cap.

Uneori ea îl lua de mână, alteori îşi încrucişa mâinile la piept şi o lua înaintea lui, ca şi cum ar fi fost nerăbdătoare să ajungă undeva. Purta o haină lungă de blană, din Zwirn, şi pantofi Pancaldi, iar lui i se păru pentru prima oară că ea arăta deplasat. Purta aceste haine ca mijloc de a se distanţa de mizeria meseriei sale, de actele înjositoare pe care le făcea în fiecare zi în numele raţiunii. El îi considera hainele mai mult nişte simboluri sau garanţii ale loialităţii: Ruth Ehlers nu putea fi cumpărată. Cel puţin, nu cu bani.

— Vreau să pleci, Patrick, spuse ea. Lângă ei, o fântână cu trestii verzi, de bronz, arunca apa în sus, spre cerul de februarie. Vorbesc serios; nu te mai implica în povestea asta.

Era pentru prima oară în ziua aceea când făcea referință la acest subiect. În mod bizar, părea să o apropie de el, ca şi cum s-ar fi simțit mai bine vorbind despre o chestiune impersonală.

— Dar sunt implicat Am fost implicat încă de la început.

— Dar poți să te opreşti aici. Lasă pe altcineva să se ocupe acum. Doar ai renunțat la toate astea, mai ții minte?

— Am fost rechemat la datorie, Ruth. Nu pot să abandonez aşa cadavrul unui prieten.

Stăteau lângă statuia de marmură albă a lui Roisin Dubh, sub bustul placid al lui Mangan. Ruth lovi fața decolorată cu o palmă înmănuşată.

— Ba da, Patrick, poți. Dacă vrei să scapi cu viață. Ascultă, am pus cap la cap fragmentele acestei poveşti.

— Şi?

— Cu câteva săptămâni în urmă, noi am interceptat un semnal de la o navă sovietică AGI de lângă capul Malin. Când spun „noi", mă gândesc la stația radio de interceptare de la Hacklaw, din Scoția, condusă de britanici. Ei l-au transmis la un Ioc cu alte informații de rutină ofițerului de legătură al NSA de la Benhall Park. Iar Benhall ni l-a retransmis nouă. Auzise şi el despre navele AGI – aparținând Serviciului General de Informații Auxiliare – vase din clasa Okean pe care sovieticii le plantaseră în largul coastei Donegal. Principala lor misiune era să supravegheze submarinele nucleare ale Statelor Unite care îşi aveau baza la Holy Loch. De obicei, continuă Ruth, sunt semnale de importanță redusă, trimise agenților lor din Irlanda. Lucruri de rutină, de obicei în legătură cu IRA. Dar acesta le-a luat celor de la Benhall trei zile ca să spargă codul. Am reuşit să-l văd chiar în ziua în care a ajuns. Dacă aş fi ştiut atunci... Făcu o pauză. O pală de vânt îi prinse eşarfa. Aceasta flutură peste fața de marmură ca un văl multicolor, înainte de a o prinde şi de a o învârti la loc în jurul gâtului. Mesajul venea chiar de la vârf, Patrick, de la centrul din Moscova, de la generalul

Kurakin, şeful Primului Directorat. Era adresat către *rezidentura* din Dublin. Începea cu scuze pentru trimiterea mesajului printr-o cale atât de nesigura, dar nu mai fusese timp pentru a aranja ceva mai bun. Secția din Dublin trebuia să lase orice altă activitate şi să se pregătească pentru sosirea unei persoane foarte importante. Numele de cod ne era necunoscut. Persoana era numită „Obelisc".

Patrick urmărea o pasăre care se ciugulea într-un tufiş din apropiere, un măcăleandru evadat dintr-o felicitare de Crăciun. Se întoarse şi o prinse de braț pe Ruth, trăgând-o de lângă statuia de marmură, în josul aleii.

— E frig, spuse el, hai să ne întoarcem.

Se îndreptară spre podul care traversa micile lacuri.

— Ştii despre cine vorbesc, nu-i aşa, Patrick? Ştii cine era „Obelisc".

— Bineânțeles. Cekulaiev. E vechiul lui nume, dintotdeauna a fost numele lui.

— Noi n-am ştiut. Atunci. Nimeni nu s-a gândit să le verifice agenții din Orientul Mijlociu. Nu ni s-a părut evident, atunci ieşiră înapoi în stradă, în traficul de după amiază, şi se îndreptară spre strada Baggot. După aceea n-a mai venit nici un mesaj de la Centru, cel puțin nu prin navele AGI. Am anunțat Serviciul de Informații Irlandez, am stat şi noi la pândă, dar ne-a scăpat. Credem că a fost lăsat pe coastă de vreun submarin, într-o noapte întunecată. Sau poate a venit, pur şi simplu, cu avionul la aeroportul din Dublin, Dumnezeu ştie. Nu ne-am gândit la Orientul Mijlociu, Patrick. Poate ar fi trebuit să-mi dau seama, ştiind că tu eşti la Dublin.

— N-ai fost singura care ştia că sunt aici.

— Nu, dar... eu aveam mai multe motive să mă gândesc la tine. Mergeau braț la braț acum. Departe de spațiile deschise ale parcului, părea mai mică. Răsuflarea i se condensa albă, timp de o clipă. În aerul înghețat îi simți arsura pe obraz, când se întoarse să-i vorbească. Am aflat că

a sosit, continuă ea, pentru că după câteva zile am interceptat un semnal de la *rezidentură*, folosind acelaşi cod ca şi mesajul anterior. A fost o neglijență. Mesajul era semnat de „Obelisc” şi se referea la ceva numit „Pesach”. Îşi începuse munca, spunea. Două zile mai târziu ai dispărut tu. Îl strânse lângă ea, ca şi cum s-ar fi temut să nu dispară din nou ca fumul, ca răsuflarea caldă în aerul rece, ca un gând început, dar nedus până la capăt. O călugăriță în vârstă le zâmbi complice când trecu pe lângă ei, în grabă. Doar celibatarii cunosc cu adevărat sensul pasiunii. Nici măcar atunci n-am făcut legătura. „Obelisc”, „Pesach”... Dumnezeule, ar fi trebuit să-mi sară în ochi, Patrick.

— În meseria noastră nimic nu sare în ochi. Ascultă, ce-i atât de grav în asta? Secția din Dublin a aflat că Cekulaiev era aici, pe mine nu m-a avertizat nimeni şi am aflat la modul cel mai dur. De ce atâta panică, dintr-o dată?

— Nu e panică, Patrick. Doar o măsură firească de precauție. Făcu o pauză. Nu ți-am spus tot. I-am pus pe cei de la NSA să bage numele de cod în computerul lor de la Fort Meade, unde înregistrează întregul trafic diplomatic şi SIGINT în şi din Irlanda. Asta include şi propriile lor interceptări de la Menwith Hill şi Morwenstow din Anglia, care acoperă toate comunicațiile Intelsat V prin Elfordstown, plus tot ceea ce introduce GCHQ. Folosesc un program de recunoaştere a cuvintelor, care prelucrează patru milioane de caractere pe secundă. Le-am cerut să caute cuvântul care denumeşte Paştele evreiesc, Pesach, prin vreo douăsprezece limbi în ultima lună.

— Şi?

— Nici un rezultat Absolut nimic. Am încercat „Obelisc” şi „Cekulaiev”... tot nimic. Cineva a sugerat „Paști”, dar tot ce-am primit au fost nişte mesaje de rutină de la Vatican pentru nunțiatură. Apoi mi-a picat fisa. Am introdus numele tău. Se opriră, ca si cum s-ar fi înțeles dinainte. Tocmai traversau podul peste Grand Canal, între partea inferioară şi cea

superioară a străzii Baggot. Copacii înghețați străjuiau malurile apei ca învelişul pe jumătate tocit al unei sârme izolate. Într-un şir care se întindea în depărtare, în fiecare direcție. O lăsă să continue. Erai menționat de trei ori. Prima oară, cineva din Tel Aviv îşi întreba un amic de la ambasada Israelului ce naiba cauți la Dublin. A doua mențiune era neobişnuită. Era un mesaj radio pe o frecvență diplomatică şi folosea un cod standard, dar transmițătorul era localizat undeva pe coasta de vest, lângă Galway. Era îndreptat undeva spre sudul Europei – nordul Italiei sau, poate, Iugoslavia. Fuseseşi văzut în vizită la De Faoite. Cineva te controlase şi descoperise că lucrezi la Companie. Credeau că mai eşti încă la ei.

Se întoarse şi privi Ia vale, pe canal, în direcția străzii Mount. Copacii erau ca nişte luminări moarte, fără flacără, şiroind de ceară. Apa cu reflexe metalice curgea fără zgomot printre iarbă şi ciment.

— Ai spus că erau trei. Trei mesaje.

— Da, ezită ea. O văzu muşcându-şi buzele, dinții mici şi albi apăsând carnea roşie. Credem că a fost răspunsul la al doilea mesaj, un telefon. Tot ce ne-a putut spune NSA a fost că s-a sunat din Veneția, Italia. Numărul n-a putut fi depistat telefonul a fost primit de un număr de lângă Oughterard, o localitate mică nu departe de lacul Corrib, la o cabană de vacanță. A fost preluat de un robot telefonic.

Se opri.

— Da?

— Cabana fusese goală toata iarna. Patrick. Încuiată. Sau, cel puțin, aşa susține proprietarul. Am trimis pe cineva să verifice. Nu era nici un robot telefonic. Telefonul era deconectat

— Care era mesajul?

— Era în italiană. Vorbitorul lăsa instrucțiuni să fii eliminat împreună cu Eamonn De Faoite. Casa ta trebuia

scotocită pentru a găsi hârtiile pe care ți le-ar fi putut lăsa De Faoite.

— Când a fost trimis?

— Cu trei săptămâni în urmă. Cam cu douăzeci şi patru de ore înainte de noaptea în care l-ai găsit pe De Faoite ucis. Se întoarse către el încordată, supărată, aproape plângând. Pentru numele lui Dumnezeu, când oamenii noştri au ajuns acolo, cabana nu era goală, Patrick. Era un copil, un băiat de zece ani. Sau ceea ce mai rămăsese din el. Inima îi fusese scoasă; am găsit ceva din ea mai târziu, într-un coş de gunoi. Fusese arsă. Era... Doctorul credea că murise de aproximativ o săptămână. L-am identificat ieri.

Jur-împrejurul lor, lumea părea obişnuită. Traficul se mişca într-un şuvoi constant. La câțiva iarzi depărtare, se formase o coadă mică la automatul Băncii Irlandei de la coltul străzii Haddington. Iar ei stăteau pe pod şi vorbeau despre copii cu inimile scoase.

— Îl chema Alessandro Clemente, fiul lui Paolo Clemente, ministrul de externe al Italiei. Băiatul fusese răpit de la şcoala lui particulară de pe Via Galvani, din Roma. Asta se întâmplase cu vreo două săptămâni înainte de a i se găsi cadavrul. Italienii încercau să ascundă toată povestea. A fost destul de greu să aflăm şi ceea ce am aflat.

—Şi tipul ăsta, Clemente, tatăl... vorbeşte? Ştie despre ce e vorba?

— Nu mai vorbeşte nimic, Patrick. E mort. Soția Iui l-a găsit în birou cu țeava unui pistol în gură şi cu creierii împrăştiați pe perete. Asta s-a întâmplat cam la zece ore după ce a primit vestea morții băiatului. Am descoperit totuşi ceva. Pe masa de lucru era un bilet. Scrisul nu era al lui, susține soția. Era doar un rând. Mi s-a spus că e din cartea Leviticului. „A dat din copiii săi lui Moloh, ca să pângărească numele sfânt al Domnului” Ce naiba se întâmplă, Patrick? Plângea, iar lacrimile fierbinți, usturătoare, i se prelingeau pe obraji. Nu plângea pentru băiat sau pentru Patrick, ci pentru

ea însăşi. Ridicase o lespede de marmură şi văzuse grozăviile care viermuiau dedesubt. Ce dracu' se întâmplă?

DOISPREZECE

Întorşi în apartamentul ei de pe strada Pembroke, şezură pe o canapea lungă în faţa focului, aproape, dar fără să se atingă. Sub tavanul înalt, umbrele se mişcau peste tablouri de Mondriani, de van Doesburg, de Fontana, linie lângă linie, umbră lângă umbră. Într-un colţ, o sculptură pictată de Dhruva Mistry, jumătate om, jumătate fiară, stătea atent la pândă. La casetofon, Klaus Nomi cânta o arie din *Samson şi Dalila*, de Saint-Saëns.

Doar focul părea real. Un miros fin de cărbune plutea în încăpere. Flăcări roşii, galbene şi aurii aruncau reflexe lucitoare pe aramă şi pe cupru. Ruth pregătise vin fiert cu mirodenii puternice: cuişoare, scorţişoară, anason, coajă de lămâie şi portocală. Sorbiră din vin şi ascultară muzică, iar Patrick se gândi cât de nefiresc devenise totul, cât de departe de o lume în care trupuri palide de copii putrezeau în cabane de vară şi preoţi erau orbiţi, asemenea lui Oedip, pe altare înalte.

— Mă tulbură faptul că Dumnezeu poate lăsa să se întâmple aşa ceva, spuse el.

— Ştiam că nu crezi în Dumnezeu.

Privi spiralele de fum care se înălţau şi şi le închipui cenuşii, nebuloase, în întunericul ce se lăsa afară.

— Nu cred, răspunse el. Dar tocmai de aceea, nu vezi? Nu pot să cred într-un Dumnezeu care permite astfel de lucruri. Şi lucruri mai cumplite decât acestea. Aş putea crede în orice alt zeu, dar nu în acesta. Să fii atotputernic şi să te retragi, să poţi şi să nu faci nimic. Doar să priveşti. să priveşti şi să judeci. Îmi amintesc... Ea se răsuci puţin spre el, cu privirea fixată pe profilul lui. Îmi amintesc, continuă el, ceva ce am

citit odată. Era într-o carte de teologie islamică: „Aceştia în rai, nu-mi pasă. Aceştia în iad, nu-mi pasă.” Ce fel de Dumnezeu e ăsta? Iar Dumnezeul creştin nu e cu nimic mai bun. Lasă copiii să moară pe străzile din Calcutta doar ca să poată spune oamenii ce femeie minunată e Maica Tereza. Cel puțin, Moloh îşi menținea ravagiile la un nivel rezonabil.

— Cine e Moloh, Patrick? Ce însemna versetul acela găsit pe masa lui Demente?

— Moloh? Era un zeu al canaaniților. Al fenicienilor, dacă preferi. Avea o slăbiciune pentru copii. Părinții lor obişnuiau să-i ducă sus, la altar, într-un loc numit Topheth. Aici îndeplineau arderea, ofranda sacrificială. Ca să nu li se strice recoltele. Ca să le fie vitele fertile. Pentru absolut orice... orice li se părea important.

Ea se cutremură şi îşi întoarse privirea.

— Îi ardeau?

— Da. Sau, cel puțin, aşa spune Vechiul Testament. Poate e doar o prejudecată, un mijloc propagandistic despre atrocitățile canaaniților... cine ştie? Dar nu-mi amintesc nimic despre scoaterea inimilor.

Focul din cămin săltă şi se zvârcoli, aruncând pe coş un nor de scântei. Ruth se sprijini de Patrick, atingându-l pentru prima oară de când intraseră în apartament. El îi răspunse, cuprinzând-o cu un braț şi trăgând-o spre el.

— Părinții mei erau luminați, spuse ea. Sau, cel puțin, aşa credeau. Liberali bogați, intelectuali, aveau prieteni negri şi evrei. Nu şi prieteni homosexuali, bineînțeles; nu erau chiar *atât* de liberali. Aveau bani cu vechime, aşa că îşi permiteau anumite excentricități. Votau cu democrații, donau bani la ACCL, semnau petiții pentru încetarea războiului din Vietnam. Eu am fost educată să mă port frumos cu servitoarele şi grădinarii, iar la fiecare Crăciun îmi dădeam o parte din jucării orfelinatului local.

M-au trimis pe rând la mai multe şcoli particulare, în Europa veneam de două ori pe an şi am intrat la Vassar când

am fost destul de mare, pentru că devenise şcoală mixtă. Apoi am petrecut un an în Elveția, ca să fiu „încheiată”, cum s-au exprimat ei. Întrebarea e de aici încotro mergi? Când am crescut eu, nimeni nu mai stătea deoparte. Eram liberală, într-adevăr, dar aveam propriul meu credit. Cu un venit privat îți poți permite să fii liberal. Chiar şi cu Ronald Reagan la Casa Alba. Mai ales cu Ronald Reagan la Casa Albă. Îşi puse capul pe umărul lui. M-am căsătorit, dar asta n-a rezolvat nimic. Presupun că niciodată nu rezolvă nimic. Domnul Ehlers era un tip de treabă, aşa cum sunt tipii de treabă. Dar după ce-ai făcut dragoste de vreo şapte sute de ori la rând, după ce ți-ai luat al cincisprezecelea concediu în trei ani şi după ce-ai făcut ultimele retuşuri de anul acesta peste ultimele retuşuri de anul trecut la bideurile din toaletele pentru oaspeți, chiar şi tipii de treabă pălesc puțin. Aşa că am renunțat. Din moment ce nu mai puteam fi hippy, am intrat în Companie. Părinții mei au fost furioşi. Dar am vrut să le dovedesc ceva. Se opri şi îşi muşca buzele. Ironia e că am uitat ce era. Îl trase spre ea speriată, cu o violență provocată de teamă. Spune-mi, Patrick, spune-mi ce naiba era! Nu era asta, aşa că ce era?

Acum plângea cu durere, neputând să-şi exprime nesiguranța din cauza furiei. El o sărută pe ochi şi simți gustul metalic al lacrimilor limpezi. Cunoştea bine această senzație care-i curgea şi lui prin vene, amară, iritantă, rece ca gheața. Buzele îi alunecau bete pe obrajii ei, iar mâinile îi căutau sânii, stângace ca ale unui copil. Ea se retrase puțin, apoi se întoarse spre el şi îşi lipi buzele de gura lui, cu respirația întretăiată şi aspră, amestecata cu respirația lui şi cu mirosul greu de vin şi mirodenii.

Nu mai făcuseră dragoste de când se întorsese din captivitate. Fusese distant, mai rece decât de obicei, incapabil să-i răspundă. Acum cu o urgență care-l dezarma, temerile adunate în timpul claustrării se concentrară într-o

acută nevoie fizică. Ca un profet surprins în singurătate de apariția bruscă, tumultuoasă, a unui zeu, strigă.

Închise ochii şi o văzu pe Natalia Pavlovna, trupul ei subțire, ochii pătrunzători. Şi-o imagină goală, sub corpul lui, cu sânii mici, plați, cu sfârcurile înroşite şi respirația agitata. Se apropiase de el ca o iubită, întrebându-l despre păcatele lui, iar el n-o atinsese şi nu fusese atins niciodată de ea.

Se răsuci, întinse o mână spre Ruth şi o trase pe podea, alături de el. Ea avea ochii închişi fiindcă nu putea suporta să-l privească sau să fie privită de el, iar inima îi bătea neplăcut de repede. Degetele lui o atingeau când uşor, când nerăbdător. Răsuflarea ei se înteți; voia să strige, să expulzeze imaginea îngrozitoare care i se cuibărise în suflet copilul mort, cu inima scoasă, aruncat ca un peşte inutil pe dig.

O dezbrăcă, cu pasiune, dar ca într-un vis; bluza, fusta, lenjeria. Sub atingerea lui disperată, pielea ei era fierbinte, cuprinsă de febră, dar parcă nu reuşea să o simtă în aceeaşi cameră cu el. În mod insesizabil, începuseră să se mişte în ritmuri diferite. Ea făcea dragoste ca să exorcizeze fantoma unui copil pe care nu-l cunoscuse niciodată, a cărui inimă sfârtecată îi invadase visele şi rămăsese să putrezească acolo; el, ca să găsească un vis din care trezirea să fie suportabila.

Goliciunea ei, nevoia de a fi atinsă, disperarea cu care făcea dragoste îl speriau. Eliberarea ei cerea furie, a lui, uitare. În timp ce ea îl dezbrăca, senzația de irealitate i se adânci, ca şi cum scoaterea hainelor ar fi atras, într-un anumit sens, o pierdere a identității îşi simțea capul plutind, aproape despărțit de trup. Şi totuşi, mintea îi era aproape insuportabil de limpede. Simți mâinile ei fierbinți şi agitate, mângâindu-i spatele şi pieptul.

Ceea ce se întâmplă apoi fu neaşteptat şi surprinzător. Era ca şi cum s-ar fi uitat la o imagine specială folosită de psihologi pentru a testa percepția, în care o rață se

transformă în iepure sau o femeie frumoasă devine o bătrână zgripțuroaică.

Între o respirație şi cealaltă interveni o schimbare aproape imperceptibilă. Se uită în jur şi văzu că focul abia mai pâlpâia, iar camera era scăldată în lumina luminărilor. Nici măcar nu putea fi sigur că mai era aceeaşi cameră. Pe un perete unde înainte nu văzuse nimic, acum atârnau o mulțime de lucruri, Afară, zgomotul traficului dispăruse. Era mai frig decât cu o clipă în urmă.

Era tot dezbrăcat, excitat, ghemuit deasupra unei femei goale, pe podea. Dar femeia nu era Ruth. Avea părul negru ca abanosul, răvăşit, căzându-i în valuri bogate pe față. Avea sânii mici, buzele mai subțiri şi părul pubian mai abundent. Chiar în timp ce o privea, îşi îndepărtă părul de pe față.

— *In ainm Dé, a Phádraig, lean ort!* Pentru numele Iui Dumnezeu, Patrick, nu te opri acum, spuse ea.

Nu ştia cum îşi dăduse seama, dar limba era irlandeză, irlandeză din Leinster, secolul al optsprezecelea. Dar era imposibil – ea nu vorbea irlandeza. O recunoscu fiindcă o cunoştea la fel de bine ca pe sine însuşi: era Francesca. Dar şi asta era imposibil; Francesca era moartă, murise în urmă cu douăzeci de ani.

Se trase înapoi, aluneca, apoi se ridică într-o mână.

— *Cad tá ort, a Phádraig? Cad tá ort, a stór?* Patrick, ce s-a întâmplat? Ce e, dragule?

Se ridică în picioare şi îşi simți capul învârtindu-se. Lumânările se mişcară şi camera se înclină. Cădea, îşi simți trupul răsucindu-se în aer, apoi impactul puternic cu podeaua, care-l făcu să expire brusc tot aerul din plămân.

Când îşi reveni, Ruth stătea deasupra lui cu un burete ud în mână şi o expresie profund îngrijorată pe chip.

— Patrick, ce s-a întâmplat? Ce e, dragule? Cum te simți?

Îşi duse mâna la cap. Din senin, o apucase o durere cumplită.

Îi era rău de la stomac. Îşi aminti de migrenele de care suferise în adolescentă.

— Sunt.. bine, murmură el. Doar... mi-am pierdut cunoştința. Mă doare capul îngrozitor. Cred că e o migrenă.

Îl ridică să şadă, sprijinit de canapea.

— Să chem un doctor? Ți s-a mai întâmplat aşa ceva?

— Nu-i nimic. O să-mi treacă. Când eram mai tânăr mi se întâmpla mereu. O să mă simt mai bine după ce dorm.

Dar, de fapt, nu i se mai întâmplase niciodată aşa ceva: halucinații, pierderea cunoştinței. Tot corpul îi era scăldat în sudoare şi începuse să tremure.

— Stai aici, zise Ruth. Îți aduc o pătură.

Se aşeză într-o poziție mai comodă. În timp ce se mişca, observă că avea ceva pe stomac, o linie lungă, fină. O luă între degete şi o ridică. Era un fir de păr negru. Lung de aproape două picioare.

TREISPREZECE

Arhiepiscopul Pasquale Balzarin stătea la fereastra cabinetului său de lucru de la etajul al doilea, privind umbrele care se alungeau pe pajişte. Lumina soarelui se odihnea în fâşii printre frunzele ascuțite ale ierbii necălcate cu piciorul. Deasupra, o pasăre se avânta în înălțime, pierzân-du-se în propriile ei cercuri. Pe pajişte trecu un păun, cu mişcări precise, fără umbră, cu penele încălzite de soarele la apus. Se plimba prin lumea lui, netulburat de grijile bărbatului care-l privea, un obiect frumos şi atât

„De ce acum? se întreba el. De ce acum?" Degetele bolnave de artrită apăsară agitate bobițele albe ale rozariului, conferind întrebării o nuanța de rugăciune. Afară, păunul țipă, întorcându-şi coada evantai spre întunericul care se apropia.

Balzarin era nunțiu papal în Republica Irlandeză de trei ani. În timpul ultimei vizite la Roma, auzise anumite zvonuri. Fazzini avea să se retragă, cu siguranță, din funcția pe care o deținea în Curie, când avea să împlinească şaptezeci şi cinci de ani. Dacă Balzarin stătea la pândă câteva luni, putea să preia funcția lui Fazzini şi, desigur, pălăria de cardinal. Îşi dorea acest lucru mai mult decât orice.

Rectificare. Mai mult decât orice îşi dorea să scape din Dublin, din ploaia şi ceața lui, din mohoreala lui permanentă. Avea deja şaizeci de ani şi voia să-şi petreacă ultimele zile la soare, preferabil în Italia lui natală, cel mai bine la Roma. În fond, mai avea cincisprezece ani până când ar fi trebuit oficial, să se retragă.

Existau momente, între somn şi veghe, când îl blestema pe Sfântul Patrick pentru că adusese credința în acest loc.

Fusese o greşeală îngrozitoare. Fiul lui Dumnezeu n-ar fi fost dispus niciodată să trăiască printre tumulii şi cromlehii acestui ținut pustiu, cufundat în ceață.

Se întoarse la masă. Un exemplar din ultimul număr al Anuarului Vaticanului, *Annuario Pontifico*, stătea deschis la prima pagină, care trata despre Secretariatul de Stat. Nu era nimic rău în a fi la curent cu cine ce făcea, cine fusese transferat, cine înaintase într-o poziție mai înaltă. Trecu la întâmplare peste câteva pagini, apoi consultă indexul şi se întoarse la secțiunea dedicată Arhivelor. Studie articolul câteva secunde, notă ceva cu creionul într-un carnețel şi închise cartea.

Se auzi o bătaie la uşă.

— *Avanti!*

Fra Assefa Makonnen intră în cameră. Ocupa funcția de *addetto* la nunțiatură, echivalentă, în mare, cu cea de secretar adjunct. Etiopian de origine, fusese trimis la Dublin în urmă cu un an, pentru a încuraja relațiile dintre Biserica Irlandeză şi Lumea a Treia. În mai puțin de şase luni aflase deja că unele persoane din ierarhia bisericească din Irlanda considerau că aici era Lumea a Treia.

— Îmi pare rău că vă deranjez, Excelență, dar oaspetele dumneavoastră a sosit.

Balzann oftă şi-şi umezi buzele. Uitase că trebuia să vină cineva. Aruncă o privire ceasului de pe consola căminului. Era patru fără paisprezece minute.

— Pofteşte-l înăuntru, spuse. Makonnen se întoarse să plece, dar Balzarin îl chemă înapoi. Cum îl cheamă, părinte, cum îl cheamă?

— Canavan, Excelență. Patrick Canavan. American de origine irlandeză.

— A, da, şopti Balzann. Americanul.

Ceasul zbârnâi vinovat şi bătu sfertul de oră.

Îi trebuise două ore lui Ruth în dimineața aceea ca să aranjeze această audiență cu nunțiul. Trăsese sfori, promisese favoruri. Nu era deloc mulțumită de faptul că Patrick îşi continua investigația, dar se convinsese că era inutil să încerce să-i schimbe hotărârea.

Makonnen îl introduse pe Patrick în cabinetul episcopului, îl conduse până la un scaun şi apoi se aşează în apropiere, cu hârtie şi stilou în poală, gata să ia notițe.

Patrick ezită. Nu prea mai existau oameni ca Balzarin. Nunțiul era un patriarh, de la tichia purpurie până la ghetele perfect lustruite. Diferitele trăsături ale feței sale păreau împrumutate de la o gamă largă de pictori renascentişti, dar efectul general era uniform: o înfățişare aristocratic disprețuitoare care suporta sacralitatea propriei funcții cu o iritare prost deghizată.

— Vă sunt recunoscător, Excelență, începu Patrick, pentru că ați găsit timp să mă primiți. Balzarin făcu un gest scurt cu mâna. Patrick nu era sigur dacă mişcarea însemna „N-ai pentru ce" sau „Spune odată ce ai de spus", dar înclina spre ultima variantă. Nu ştiu... v-a explicat părintele Makonnen motivul vizitei mele?

Nunțiul aranjă o fotografie pe masa de lucru. Inelul cu rubin de pe degetul lui reflectă fulgerător lumina focului

— Ați studiat limbile semitice la Colegiul Trinity. Ați fost prieten cu răposatul părinte Eamonn De Faoite, parohul bisericii Sf. Malachy, de aici din Dublin. Ați... aruncă o privire ceasului de pe cămin... întârziat un sfert de oră la întâlnire. Cu ce vă pot ajuta?

Patrick se foi stingherit Cu colțul ochiului surprinse un zâmbet liniştitor din partea secretarului.

— O să trec direct la subiect, Excelență. Înainte de a muri, Eamonn De Faoite mi-a spus că v-a dat nişte hârtii. Cred că acele hârtii au o legătura cu moartea lui. Cu permisiunea dumneavoastră, aş vrea să le examinez.

Balzarin nu se mişcă. Dar Patrick sesiză efortul pe care îl făcea pentru a-şi controla trăsăturile. Pe pielea albă îi alunecară umbre aruncate de flăcările ce săltau în căminul deschis. Nunțiul îl fixă cu privirea pe Patrick, ca şi cum ar fi avut un simț dincolo de vedere, care îi permitea să-i citească musafirului gândurile. Era neliniştit, dar, când vorbi, glasul nu-i trădă cu nimic sentimentele.

— Cred că vă înşelați, signor... ah, Canavan. Nu l-am cunoscut pe părintele De Faoite. Nu mi-a dat nici un fel de hârtii. Dacă erau hârtii importante, sunt sigur că i le-ar fi dat episcopului său. Aşa ceva nu face parte din atribuțiile mele. Eu sunt nunțiu papal; problemele parohiale nu mă privesc.

Patrick tuşi. În ciuda focului care ardea, îi era frig. Afară se lăsa întunericul. Aruncă o privire în capătul celălalt al încăperii, lui Makonnen. Zâmbetul etiopianului dispăruse şi fusese înlocuit cu o privire intensă, îndreptată spre Balzarin. Patrick încercă din nou.

— Am motive să cred că moartea lui Eamonn De Faoite nu a fost o problemă parohială. Din câte ştiu eu, e implicat deja cel puțin un serviciu național de informații. La un nivel foarte înalt.

Exact cât de înalt nu ştia nici el; dar Cekulaiev nu era un agent pe care l-ar fi folosit în probleme de politică parohială.

— Un serviciu de informații? Balzarin părea tulburat şi foarte curios, deşi nu voia să arate. Ați putea fi mai precis, signor Canavan? Vă referiți la CIA?

Patrick clătină negativ din cap.

— La acest moment, cred că e mai bine să nu vă răspund.

— Faceți pe misteriosul în mod intenționat, signore. Vă repet, prietenul dumneavoastră nu mi-a încredințat nici o hârtie şi nu posed nici un alt document care să aibă legătura cu moartea lui. Părintele Makonnen mi-a spus că a murit cu peste două săptămâni în urmă. După declarațiile episcopatului, moartea lui n-a avut nimic neobişnuit. Era un

om bătrân care acum şi-a primit răsplata cerească. Nu înțeleg ce interes putea prezenta viața sau moartea lui pentru ceea ce dumneavoastră numiți „un serviciu național de informații". Sunt un om ocupat, signore. Vă rog să mă iertați, dar am să-l rog pe părintele Makonnen să vă conducă afară. Mulțumesc pentru vizită. Îmi pare rău că n-am putut să vă ajut.

Italianul se sculă cu intenția de a pune capăt discuției.

— Vă rog să stați jos, Excelență. N-am terminat de vorbit. Patrick îl văzu pe Balzarin cum se făcu vânăt la față ca veşmântul episcopal. Nunțiul rămase în picioare, pentru moment lipsit de replică, Eamonn De Faoite a fost ucis pe altarul propriei sale biserici, şopti Patrick. I-au fost scoşi ochii, iar el a fost lăsat să moară în suferință. Criminalii au mâzgălit versete din Biblie pe pereți. Iar dumneavoastră îmi spuneți că „moartea lui n-a avut nimic neobişnuit".

Încet, ca şi cum ar fi fost coborât cu un mecanism de sus, Balzarin se lăsă înapoi pe scaun.

— Come...? Cum ați... obținut această informație? Toate amănuntele morții lui De Faoite au fost păstrate secrete. Condițiile au fost mult prea... tulburătoare. Suntem într-o țară catolică, signore. Anumite lucruri trebuie să rămână nespuse. Mă înțelegeți? Nu e o chestiune de politică, de scandal sau de reputație, e o chestiune de credință. Ca reprezentant al Sfântului Scaun în Irlanda, este datoria mea să am grijă ca imaginea Bisericii să nu fie vătămată inutil. Biserica are mulți dușmani în aceasta țară, atât aici cât şi în nord. Nu am nici cea mai mică intenție să vă las pe dumneavoastră sau pe oricine altcineva să le faceți jocul. Vorbind, Balzarin devenise din nou stăpân pe situație. Se aplecă în față, peste masă. Lumina zilei scădea rapid, dar nimeni nu se duse să aprindă becul. Vă întreb din nou, rosti el, cu glasul din care dispăruse orice urmă de nesiguranță. Cum ați intrat în posesia informațiilor privind condițiile morții părintelui De Faoite?

— Eu l-am găsit. A murit încercând să-mi vorbească despre ceva numit „Pesach”. Mi-a spus că dumneavoastră aveți hârtii care explică despre ce e vorba. Puțin îmi pasă că nimeni nu ştie nimic despre această crimă. Asta n-are importanță. Dar hârtiile acelea au.

— Iar eu vă repet că n-am cunoştință despre nici un fel de hârtii. Ca să fiu sincer, cred că e posibil să vedeți un mister acolo unde nu este nici unul. Spuneți că părintele De Faoite v-a vorbit despre Pesach. Era pe moarte. Ca şi dumneavoastră, era expert în limbile semitice. Cu siguranță că avea nişte materiale referitoare la sărbătoarea evreiască cu acest nume. Sau poate la cartea Exodului. Moartea lui a fost opera unui nebun. Dacă ați fost acolo, nu mai e nevoie să vă spun eu asta. Înțeleg că sunteți tulburat, dar nu pot să las durerea dumneavoastră personală să facă rău Bisericii. Am fost destul de limpede?

Patrick ştia că arhiepiscopul mințea. I se vedea în ochi, în felul în care se purta. Încercarea de a-l convinge pe Patrick se transformase în amenințare. Ştia ceva, un lucru pe care el şi ceilalți voiau să-l țină secret.

Patrick scoase din buzunar o hârtiuță. Pe ea desenase un cerc, iar în cerc înscrisese o menora cu o cruce. O aşeză încet pe masa nunțiului.

— Vreți să-mi spuneți dacă semnul acesta are vreun înțeles pentru dumneavoastră?

Balzarin aprinse o lampă de birou verzuie şi întinse mâna după o pereche de ochelari cu ramă de metal, aflați pe sugativă. Patrick observă că, în timp ce-şi punea ochelarii, mâinile îi tremurau. Îl privi intens cum se apleacă să se uite la hârtie. În colț, îl vedea şi pe Makonnen urmărind scena.

Sângele se scurse din obrajii nunțiului. Buzele i se mişcară, şoptind ceva, prea încet ca să poată fi auzit îşi ridică privirea. În ochi i se citea teroarea.

— Vă rog să plecați, signor Canavan. Vă amestecați în treburi pe care nu le cunoaşteți. Vă rog să nu mai veniți aici

şi să nu mai încercați să luați legătura cu mine. Uitați de afacerea asta. E vital pentru dumneavoastră să uitați Altfel... Balzarin se ridică brusc. Părintele Makonnen vă va conduce. La revedere, signore.

Nunțiul se opri să-şi scoată ochelarii apoi se întoarse şi ieşi din cameră printr-o uşă laterală. Ecoul paşilor săi răsună scurt, în camera alăturată.

Pe pajişte țipă un păun. Deodată se făcu linişte. Iar în această linişte, bezna clătină copacii fără frunze.

PAISPREZECE

Miez de noapte. Lumea oprită în loc, lipsită de lumină, oarbă. Mai erau multe ore până la zorile aproape ireale din cauza depărtării. Assefa Makonnen se trezi din somnul agitat. Auzise un zgomot? Deasupra patului, o candelă roşie pâlpâia sub icoana Inimii Sacre. Rămase întins, ascultând vântul care dădea ocol casei şi se strecura printre copaci. Era foarte frig.

Preotul aprinse veioza de lângă pat. Din beznă apăru o cameră albă, goală. Se frecă la ochi şi şezu drept. Ce îl trezise? Frigul? Neliniştea care îi invadase mintea de la vizita americanului? Sau fusese totuşi un zgomot? Ascultă concentrat, dar auzi numai vântul.

Stinse lumina şi încercă să adoarmă la loc, dar somnul nu voia să vină. Mintea îi era tulburată. Deasupra capului, flacăra roşie pâlpâia neîncetat. Deschidea ochii şi o vedea, ca un ochi roşu privindu-l cu duşmănie. În copilărie, la Asmara, candela îi dădea siguranța în orele reci dinaintea zorilor. Veghease asupra lui de-a lungul anilor petrecuți la Seminarul Etiopian de la Vatican şi, mai târziu, la Accademia Pontificia, unde fusese educat ca diplomat papal. Dar în noaptea aceasta lumina părea furioasă, aproape acuzatoare. Aprinse din nou veioza de lângă pat.

Ceva nu era în regulă. De ce îl minţise Balzarin pe american? Makonnen ştia că trebuia să abordeze problema cu superiorul său. Dar, în acelaşi timp, ştia că îi lipsea curajul. Arhiepiscopul era un om puternic. Peste puțin timp, Sfântul Părinte avea să-l ridice la rangul de cardinal. Acasă, la Roma, Balzarin s-ar afla în situația de a-i înălța sau de a-i distruge pe subalternii săi. Mai rău, tatăl nunțiului fusese

ucis în 1940, pe când ocupa funcția de guvernator de provincie în Africa de Est Italiană – în nordul Etiopiei, mai precis. Din prima zi în care sosise la Dublin, Makonnen fusese conştient că prezenta îi era greu tolerată.

Dar un preot murise în condiții înspăimântătoare şi cineva încerca să muşamalizeze povestea. Makonnen ştia că nici măcar poliția locală nu fusese înştiințată că avusese loc o crimă. Tot ce ştiau autoritățile irlandeze era că De Faoite murise din cauze naturale. Episcopul venise direct la Balzarin, iar nunțiul preluase conducerea întregii afaceri.

Existaseră şi documente. Makonnen se ocupase de ele. După moartea lui De Faoite, primise instrucțiuni să le ducă direct la Roma, cu curierul diplomatic. Pe 25 ianuarie zburase direct la aeroportul Fiumicino şi mersese imediat la Sfântul Scaun. Acolo le înmânase personal cardinalului Fazzini, la Secretariatul de Stat. Fazzini îl concediase cu o fluturare de mână şi-i spusese să se întoarcă la Dublin cu primul avion.

Venise înapoi îngrijorat Dar până astăzi, educația îi ținuse în frâu emoțiile. Îl învățaseră să fie supus: la şcoală, la seminar, la Accademia Pontificia. Supunerea nu-l deranjase şi nu-l ruşinase niciodată până atunci. Dar în noaptea aceasta o simțea ca pe un căluş în gură, care-l sufoca.

Americanul menționase interesul unui „serviciu național de informații". Cel mai probabil, era vorba de CIA. Se ştia ca omul de la ambasada Statelor Unite care aranjase audienta lui Canavan era ofițer la informații. Iar Agenția colaborase cu Sfântul Scaun de multe ori în trecut. Atunci de ce reacționase Balzarin aşa? Ce anume ştia, exact, arhiepiscopul? Makonnen se gândi că ar fi putut afla răspunsul în biroul lui Balzarin.

Îşi luă ochelarii de pe noptieră şi şi-i puse la ochi. Patul era cald şi nu prea îi venea să se aventureze afară. Clima de aici era singurul lucru în privința căruia era perfect de acord cu Balzarin.

Îşi luă inima-n dinți, îşi scoase picioarele de sub pături şi le aşeză pe podeaua rece. Dormea cu şosete, o vestă de lână şi un pulover pe care îl primise în noiembrie de la o călugăriță a Inimii Sacre din Tallaght. Câteodată avea impresia că singurul lucru care îl împiedica să-şi abandoneze vocația era puloverul de la sora Nuala. Acesta şi şosetele.

Sutana îi atârna pe partea din interior a uşii. Şi-o trase, tremurând, peste cap. Era cea mai mare prostie pe care o făcuse vreodată.

Când deschise uşa, se uită în jur. Pe peretele din fața patului atârna un crucifix simplu de lemn pe care îl cumpărase în Etiopia. Hristos, negru, îl fixa cu o privire de foc.

— Tu ce ai face? întrebă în şoaptă, închizând uşa după el.

Nunțiatura era cufundată în beznă. Clădirea era aproape goală. Majoritatea personalului plecase cu o zi înainte la Armagh pentru a se consulta cu cardinalul O'Fiaich asupra celui mai recent conflict anglo-irlandez. Părintele Kennealy, însărcinatul cu afaceri, participa la o conferință în Cork. Doar nunțiul, Makonnen însuşi şi un iezuit de la Sfântul Oficiu, aflat în vizită, dormeau la sediu în noaptea aceea. Musafirul era într-o cameră de oaspeți, aproape de cea a lui Makonnen.

Avanpostul Vaticanului din Dublin era o clădire cu două etaje, construită la sfârşitul anilor 1970, când nunțiul îşi părăsise vechea reşedință din parcul Phoenix. Stilul era convențional, dar dotările ofereau confort.

Biroul lui Balzarin se afla la celălalt capăt al clădirii lungi, lângă apartamentul privat al nunțiului. Makonnen se opri puțin pe coridor şi ascultă cu atenție. Se întrebă din nou dacă fusese trezit de un sunet. Era foarte puțin probabil ca cineva să fi pătruns cu forța: nunțiatura, situată exact pe strada Navan, în nordul Dublinului, fusese foarte bine păzită

de gărzi încă de la sosirea lui Balzarin. Poate vântul dărâmase ceva prin împrejurimi

Holul acoperit cu mochetă îi înăbuşi paşii Pe peretele din stânga, portretele nunțiilor anteriori atârnau ca un şir de judecători, ramele lor de aur masiv abia distingându-se în întuneric. Makonnen se gândi la căsuța lui de la periferia Asmarei, la bisericile vechi sculptate în stâncă, la Lalibela, la veşmintele zdrențuite ale preoților, la sărăcia lui Dumnezeu, a lui Hristos şi a lumii. Iar în jurul lui, în întuneric, bogații nenumărate încercau să-şi facă loc cu coatele la lumină. Pentru prima oară după mulți ani, se simți străin de lume şi de sine însuşi. Oare Dumnezeu umbla pe astfel de coridoare tăcute? Se cutremură şi îşi continuă dramul.

Pe sub uşa biroului nunțiului se vedea lumină. Probabil că Balzarin lucra târziu, ceea ce nu prea îi stătea în obicei. Makonnen îşi aminti cum sosise la Roma, abia plecat din Africa, negru şi străin, încercând să-şi găsească drumul într-o Biserică universală condusă de albi. La început, farmecul locului, simbolurile puterii imperiale şi ecleziastice, cupolele aurite şi prelații de gheață îi tulburaseră şi îi amenințaseră credința. Cu timpul însă, devenise mai rezistent la astfel de lucruri. Dar sub această platoşă, aproape de piele, continuau să-l deranjeze.

Avea să-l înfrunte pe Balzarin şi să fie condamnat. Ce puteau să-i facă, în cel mai rău caz? Să-l trimită într-un ungher prăfuit, fără nici o şansă de avansare? Erau lucruri şi mai rele în viață. Păşi în fața uşii şi bătu tare.

Nu primi nici un răspuns. Aşteptă o jumătate de minut şi bătu din nou. Tot nici un răspuns. Ezitând, prinse mânerul şi-l apăsă. Uşa nu era încuiată. Se deschise fără nici un sunet Nunțiul stătea la masa de lucra, cu fața pe jumătate ascunsă în umbră şi cu ochii la uşă. Makonnen şovăi.

— Excelență... eu... Balzarin nu se mişca. Am avut impresia că am... auzit..

Makonnen făcu câțiva paşi în încăpere. Ceva nu era în regulă. Fața nunțiului era contorsionată într-o grimasă, nu ştia dacă de durere sau de groază. Ochii larg deschişi, goliți de viață, nu clipeau.

Secretarul se apropie de masă. Balzarin era, fără îndoială, mort, iar în mâna dreaptă strângea o fiolă micuță de sticlă. Lampa de birou era răsturnată pe podea. Acesta trebuie să fi fost zgomotul care îl trezise pe Makonnen. Se aplecă înainte şi puse mâna pe obrazul nunțiului. Carnea era caldă încă.

Închise ochii holbați ai nunțiului şi întinse mâna ca să-i ia fiola din palma care i se odihnea pe masă, deasupra unui teanc de hârtii. Makonnen se uită în jos. Un dosar mov zăcea deschis, cu foile împrăştiate. Fără să se gândească, începu să le adune. Cu grijă, le introduse la loc în dosar şi-l închise. Pe copertă erau două cuvinte: *La Fratellanza*, Frăția. Lângă ele, cineva desenase un cerc, iar în cerc un sfeşnic cu şapte brațe. Un sfeşnic al cărui braț central era piciorul unei cruci.

CINCISPREZECE

Folosi linia directă. Era aproape ora două la Roma. La celălalt capăt, telefonul suna fără să arate în vreun fel nerăbdarea celui care suna. Trecură câteva minute până când răspunse cineva.

— *Pronto? Parto col Vaticano?*

— *Si. Che cosa desidera?*

— *Sono padre Makonnen, l'addetto delta nunziatura di Dublino. Vorrei parlare con il Cardinale Fazzini, per favore, interno 69.*

— *Ma guardi che a quest' ora? Il Cardinale dorme.*

— *E molto urgente. Per favore, provi.*

— *Mah, se proprio vuole. Attenda un momento.*

69 era numărul liniei particulare a lui Fazzini. folosită numai în cazuri de extremă urgentă. Chiar când credea că centralistul avea să-i spună să sune din nou dimineață, auzi un clic şi o voce îi răspunse răspicat:

— *Pronto. Qui parla Fazzini.*

Ezită doar o secundă. Era important. Suficient de important ca să scoale un cardinal din pat.

— Eminență, sunt părintele Makonnen, *addetto* la nunțiatura din Dublin. Îmi... îmi pare rău că vă deranjez. Eminență, la ora asta, dar... s-a întâmplat o mare tragedie.

Deşi făcea toate eforturile, vocea îi slăbea treptat. Aruncă o privire spre trupul nemişcat al lui Balzarin, înțepenind pe scaun. Pentru moment îşi lăsase deoparte grijile personale. Devenise din nou diplomat, unica lui dorință fiind să evite un scandal care ar îi putut vătăma Biserica. Ironia situației mai putea aştepta puțin.

— E două dimineața, părinte. Vocea lui Fazzini era tăioasa, aspră, din cauza somnului. Oricare ar fi tragedia dumitale, sunt sigur că arhiepiscopul Balzarin se poate ocupa de ea la o oră mai rezonabilă.

Makonnen trase adânc aer în piept.

— Regret... să vă spun, Eminentă... dar arhiepiscopul Balzarin e mort. Cred că s-a sinucis. *Si è suicidato*. Eu...

— Eşti singur, părinte?

— Da... restul personalului e plecat. Menajera actuală preferă să nu doarmă în nunțiatură. Nu e de aşteptat să vină înainte de ora zece. Singura persoană care mai e aici e părintele Diotavelli de la Sfântul Oficiu. Încă doarme. Dacă..

— Ascultă-mă cu atenție, părinte... cum ai spus că te cheamă?

— Makonnen.

— Ascultă-mă bine, părinte Makonnen. Dacă nu te înşeli şi dacă arhiepiscopul şi-a luat într-adevăr viața, sunt sigur că înțelegi nevoia de... discreție. Înțeleg că nu ai mai informat pe nimeni de această... descoperire nefericită.

— Nu. Eminență

— *Va bene*. Ai grijă ca părintele Diotavelli să rămână în necunoştință de cauză. Ultimul lucru pe care-l vrem e ca ticăloşii ăia de la Congregația pentru Doctrină să afle despre asta. Îşi bagă nasul peste tot şi găsesc pretexte pentru anchete nesfârşite. Ține-l pe Diotavelli departe cu orice preț. Acum, ceva important. Nu vreau să te supăr şi mai tare, părinte, dar trebuie să-mi spui cum a... aranjat arhiepiscopul lucrurile.

— Cred că... a luat otravă, Eminență. Am găsit un mic flacon.

— *Veleno? Bene*. Nu e sânge, corpul nu e însemnat în nici un fel? *Nessun segno sul corpo?*

— Nu.

— Foarte bine. L-ai găsit pe arhiepiscop în pat?

— Nu, Eminenta, în birou. De acolo vorbesc.

Urnă o pauză. Makonnen se uită în sus. Pe perete, deasupra mesei de lucru, un crucifix era agățat de un singur cui. Corpul lui Hristos era mic, palid şi rănit, atârnând cu resemnarea morții. În scaunul de dedesubt şedea Balzarin, roşu la față şi nehotărât, ca o parodie a figurii palide de pe crucifix.

— Părinite Makonnen, trebuie să duci cumva trupul arhiepiscopului în pat. E cel mai bine. Îndepărtează toate urmele otrăvii. Când totul e aranjat, sună la un doctor particular, care ne-a mai ajutat să evităm unele... scandaluri în trecut. O să înțeleagă, va fi vorbit deja cu mine. Nu trebuie să se facă autopsie. Certificatul va spune că arhiepiscopul Balzarin a muriit în somn, din cauze naturale. *Morte naturale. Capisce?*

— Înțeleg.

Era procedura obişnuită. Episcopii nu se sinucid. Nunții, ca şi papii mor în paturile lor. În pace.

— Încă ceva, părinte. Arhiepiscopul a lăsat vreo notă? O scrisoare, ceva?

Makonnen ezită.

— Nu, răspunse. Nu în birou. Poate în dormitor, o să mă uit Dar...

Se opri

— Da?

— Eminență, era un dosar. Stătea deschis pe masă când l-am găsit

— Un dosar, da. Ce fel de dosar?

— Era... Îşi aminti hârtiile pe care i le adusese lui Fazzini, prin curier, luna trecută. Cardinalul trebuia să ştie. El avea să explice totul. Avea un simbol pe coperta din față, Eminență. Un sfeşnic evreiesc, o... Se gândi o clipă. O menora, dar cu o cruce în centru. Eminență, cineva i-a făcut o vizită arhiepiscopului astăzi. Un american. A întrebat despre simbol. Despre hârtiile de la părintele De Faoite. La

momentul respectiv, am avut impresia că arhiepiscopul Balzarin era tulburat.

La celălalt capăt urmă o tăcere prelungită. Când Fazzini vorbi din nou, tonul i se schimbase.

— Părinte Makonnen, trebuie să-ți spun ca asta nu e o chestiune care poate fi discutată la telefon. Îți sunt foarte recunoscător pentru această informație. Totuşi, înainte de a ne vedea în persoană, nu pot să-ți dau nici un fel de amănunte. Tot ce pot să spun e că arhiepiscopul devenise implicat în... anumite probleme care nu erau în conformitate cu funcția lui. Trebuie ca dumneata să pui dosarul în siguranță. Biserica ar putea avea mult de suferit dacă zvonul ar ieşi la lumina. Aşteaptă în locul unde eşti şi voi trimite pe cineva să te ajute. Nu-l suna pe doctor până nu vin ei. Ar putea exista şi alte documente, trebuie sa fim foarte atenți. Să nu atingi nimic până nu-ți sosesc ajutoarele. Înțelegi?

— Da, Eminența.

— Doresc ca mâine să te văd în biroul meu din Roma. Ia primul avion. Dimineață vei chema restul personalului înapoi la Dublin. Deocamdată nu lua legătura cu ei. Făcu o pauză scurtă. Americanul acesta, părinte. Şi-a spus numele?

— Numele? Da, Eminență. Îl chema Canavan. Patrick Canavan.

— Foarte bine. Poate va fi nevoie să luăm legătura şi cu el. S-ar putea să fie în pericol. A lăsat vreo adresă?

— Nu sunt sigur. O clipă, Eminență. O să verific.

Oare ce voia să spună cardinalul prin „s-ar putea să fie în pericol”?

Adresele erau ținute într-un dulap micuț cu fişe, într-un colț. Makonnen îl deschise şi începu să caute la litera „C”. O găsi; „Patrick Canavan, 104 Pembroke Road, Ballsbridge.” Se întoarse la telefon şi-i dictă adresa cardinalului.

— Te-ai descurcat foarte bine, părinte. *Sono molto contento di te.* Te rog să ai răbdare. Încearcă să nu-ți faci griji, aranjăm noi totul. Aşteaptă să ajungă ajutoarele. Şi

roagă-te pentru sufletul arhiepiscopului Balzarin. Încearcă să nu-l judeci. Toți suntem oameni. Toți suntem ispitiți. Satana e puternic.

— Înțeleg. Eminență. Voi face tot ce pot. Vă mulțumesc pentru ajutor.

— La revedere, părinte Makonnen. Îți mulțumesc pentru telefon.

Legătura se întrerupse. Makonnen puse receptorul la loc cu o mână tremurătoare. Era atras în ape primejdioase, împotriva voinței lui.

Corpul arhiepiscopului nu fu uşor de mutat. Îşi dădu seama, şocat, că era pentru prima oară când atingea un cadavru. Îşi folosi toată puterea ca să-l târască pe Balzarin, prin hol, în apartamentul său particular. Erau obraz lângă obraz, ca nişte îndrăgostiți într-un dans mut. Carnea nunțiului se sprijinea, rece şi umedă, de pielea lui, intim şi grețos.

Urcă corpul în pat şi aranjă cearşafurile. Dar, oricât s-ar fi chinuit, nimic nu putea şterge impresia unei morți nenaturale. Buzele lui Balzarin erau rotunjite in afară, într-o expresie torturată. Makonnen nu-şi putea stăpâni teama că, în orice clipă, ochii aceia morți aveau să se deschidă din nou, de furie şi de groază.

Makonnen căută, prin toate locurile evidente, un bilețel, dar nu găsi nimic, nici măcar un semn că nunțiul ar fi început să scrie vreunul. Ca să nu se gândească la dormitorul cufundat în liniște, îşi făcu de lucru verificând dacă totul era în ordine în birou. Puse fiola cu otravă în buzunar Dosarul îl vârî într-un plic, pregătit să fie luat la Roma. Examină cu grijă celelalte hârtii de pe masa de lucru, ca să se asigure că totul era la locul lui. Din punctul lui de vedere, totul era aranjat.

Se trezi umblând agitat prin birou. Încercă de mai multe ori să se roage, aşa cum îi ceruse cardinalul, dar cuvintele îi

ieşeau reci pe buze, ca şi cum moartea lui Balzarin ar fi ucis ceva şi în interiorul lui.

În genunchi, în liniştea din birou, se simți vlăguit, lipsit de putere, neputincios în fața unui întuneric mai adânc decât tot ce cunoscuse până atunci. Avea impresia că o forță bestială îi distrusese inocența.

Încă agitat, se hotărî să-şi umple timpul făcându-şi bagajele pentru Roma. Cel mai bun avion ar fi fost cel de la 9:55, cu Aer Lingus, care-l ducea direct la Fiumicino, unde ajungea la 1:35 după-amiază. Ridică plicul cu dosarul şi îl duse sus, în camera lui.

Avea puțin de împachetat. Făcuse asta atât de des, încât devenise un adevărat artist. Nu ştia cât timp trebuia să rămână Ia Vatican, dar, oricât de lungă i-ar fi fost şederea, nevoile de bază aveau să-i fie satisfăcute. Strecură dosarul în sacul de dormit şi trase fermoarul.

Întors în biroul lui Balzarin, controlă la rând toate sertarele cu fişe, ca sa se asigure că nu lipsea nimic evident Mulțumit că totul părea în ordine, se aşeză să aştepte ajutorul promis de cardinalul Fazzini. Apoi îşi aduse aminte de seiful particular al nunțiului. Fazzini ar fi dorit să ştie ce conținea. Dar unde era cheia?

Se uită prin sertarele mesei de lucru a nunțiului, dar nici una dintre cheile găsite nu se potrivi la seif. Găsi inelul cu chei al lui Balzarin într-un buzunar al pantalonilor, dar cheia pe care o caută nu era pe el. Încercă cheile menajerei, aflate pe un inel în bucătărie, dar nici una nu se potrivi. Când era pe punctul de a renunța, îşi aminti că pipăise ceva la gâtul Iui Balzarin în timp ce îl căra în camera lui. Se întoarse în dormitor; cheia atârna pe un lanț, lângă un crucifix micuț de aur.

Seiful era burduşit cu hârtii. Unele păreau foarte vechi, altele relativ noi. Le cără până la masă, simțindu-se puțin vinovat pentru aceasta intruziune în intimitatea mortului. Şi

totuşi, nu venise el cu mai puțin de o oră în urma în aceasta camera, cu scopul expres de a-şi băga nasul?

Imediat îi atraseră atenția două mape mari, cu copertele albastre, inscripționate în aur. Pe fiecare era imprimat un cerc de aur, în care se afla un sfeşnic tot din aur, iar deasupra lui un alt simbol, doua chei încrucişate, ca cele de pe blazonul papal. Luă una de pe masă. Conținea vreo douăzeci de pagini, pe fiecare din ele fiind lipite mai multe fotografii. Cele din față erau vechi, unele chiar din secolul trecut Cu cât se apropia de sfârşit, cu atât venea mai aproape de prezent.

Fotografiile îi trecură încet prin mâini: imagini în alb şi negru, legate de un anumit moment din timp. Se uitau la el din celulele lor dreptunghiulare chipuri palide, ochi visători, buze deschise şi întredeschise. Nu putea să se complacă în lacrimi. Ele îi cereau să se uite, să cântărească, să țină minte.

Bărbații din fotografii erau, în cea mai mare parte, oameni din ierarhia bisericească superioară: episcopi, arhiepiscopi, cardinali, directori de seminar, şefi de congregații ale Curiei. Toți erau italieni, de vârstă mijlocie sau înaintată, toți priveau disprețuitor la aparat, râzând de vanitatea lui măruntă cu o trufie care îți dădea fiori. Înmărmurit, răsfoi paginile, incapabil să găsească vreun sens sau vreo logică în ele.

Se auzi zgomotul unei maşini trăgând afară, pe aleea cu pietriş. Slavă Domnului, în sfârşit venise cineva. Se ridică, pregătindu-se să meargă la uşă, şi lăsă mapa din mână. Aceasta alunecă şi se opri la una din ultimele pagini. Aruncă o privire în jos şi se opri, atenția fiindu-i atrasă brusc de o fotografie din colțul din stânga sus. Era Balzarin, plin de sine, zâmbitor, îmbrăcat în purpură. Lângă el, în veşminte roşii şi panglică albă, recunoscu trăsăturile subțiri, grave, ale cardinalului Fazzini.

ŞAISPREZECE

Makonnen simți că îi îngheață inima. Deşi încă nu reuşea să înțeleagă nimic, instinctul îi spunea ca era în mare pericol. Din câte ştia el, dosarele şi fotografiile din ele erau perfect nevinovate. Discreția lui Balzarin, insistența lui Fazzini ca moartea nunțiului să fie muşamalizată, cererea cardinalului ca dosarul să-i fie adus personal, iar acum descoperirea fotografiei lui printre celelalte: Balzarin şi Fazzini erau amândoi implicați în ceva atât de serios, încât unul din ei fusese împins la sinucidere.

Afară motorul maşinii se opri. Se auzi zgomotul deschiderii portierelor şi apoi al închiderii lor.

Fugi la fereastră şi privi afară. Becurile de siguranță luminau zona din jurul intrării. Doi bărbați se îndreptau spre uşă. Nu erau preoți sau, cel puțin, nu purtau veşmintele corespunzătoare. Se mişcau cu aerul că aveau un scop precis şi asta îi amintea de... ce oare? Nişte antreprenori de pompe funebre?

Fără să se mai gândească, înşfăcă teancurile de hârtii din seif. Clopoțelul de la uşă sună. Căută disperat în jur ceva în care să transporte hârtiile. Servieta! Era în biroul lui de la capătul coridorului. Strângând hârtiile la piept, ieşi în fugă din cameră. Coridorul era întunecat, cu excepția fâşiei de lumina care trecea prin uşa întredeschisă în spatele lui. Biroul lui era la două uşi distanță. Puse hârtiile pe podea şi intră. Când deschide uşa, inima îi bătea cu putere. Panica îi strânse stomacul. Jos, clopoțelul sună a doua oară. Dacă îl trezea pe Diotavelli?

Îşi goli în grabă servieta. Trebuia să mai facă ceva. dar pentru nimic în lume nu-şi mai putea aminti ce. Sângele îi

pulsa în creier. Brusc, îşi aduse aminte. Alergă la masa de lucru şi deschise sertarul de sus. Deasupra se afla paşaportul său diplomatic. Îl înhăţă şi-l vârî în sutană, apoi se întoarse şi se năpusti afară din cameră. Îngrămădi hârtiile în servietă şi îi trânti capacul. Auzi o cheie întorcându-se în broască şi apoi scârţâitul familiar al uşii din faţă.

Dosarul! Se afla încă în dormitorul lui. Alergă pe coridor. Îşi simţea inima de plumb, trăgându-l în jos. Portretele întunecate pe lângă care trecea îl fixau dezaprobator. Auzi uşi deschise jos, paşi care urcau scările.

În dormitor, deschise fermoarul sacului şi mută dosarul în servietă. Îşi luă în grabă pardesiul din cuiul de pe uşă şi-l îmbrăcă. Mâinile îi tremurau de frică. Şi totuşi, mintea îi era anormal de limpede: trebuia să scape şi să comunice ceea ce ştia unei persoane de încredere, cu autoritatea de a pune întrebări pe care el nu le putea pune. Când se întoarse să plece, privirea îi căzu pe crucifixul de lemn de pe perete. Ezită o clipă, îl smulse din cui şi-i dădu drumul în buzunarul pardesiului.

Stinse lumina şi deschise uşa de la dormitor. Afară, coridorul era încă învăluit în beznă. O luă la dreapta, în direcţia opusă scărilor, îndreptându-se pe un alt hol, spre ieşirea de incendiu. În acel moment, se aprinseră luminile. Ca un viezure surprins la intrarea în vizuină de un om cu o torţă, Makonnen împietri. Cuprins de o frică înnebunitoare, se întoarse spre urmăritor.

Diotavelli stătea în faţa uşii de Ila dormitor, îmbrăcat în cămaşă de noapte.

— *Che succede, padre?* întrebă el cu o voce somnoroasă.

— *Niente, niente!* Vă rog, culcaţi-vă la loc.

Dar Diotavelli nu putea fi convins atât de uşor. Era trei dimineaţa. Auzise clopoţelul de la intrare sunând. Era sigur că umbla cineva pe la parter. Iar în faţa lui se afla un membru al personalului nunţiaturii, îmbrăcat din cap până-n

picioare şi cu o servietă în braţe, furişându-se prin întuneric. Iezuitul făcu câţiva paşi spre Makonnen.

— *Che cosa sta succedendo? Che cosa state facendo qui?*

— O urgenţă, părinte. Trebuie să ies. Vă rog să faceţi linişte; o să-l treziţi pe arhiepiscop.

În acel moment, la capătul holului apăru un bărbat. Era îmbrăcat în haine negre, mulate, ca un alpinist. Pe cap avea trasă o cagulă strâmtă, în mâna dreaptă ţinea un pistol la care era montată o surdină.

Dacă lui Diotavelli îi lipsea forţa fizică, aceasta era compensată de o perfectă stăpânire de sine. Lucrase la Sfântul Oficiu mai mult de douăzeci de ani, vânând ereziile din toate zonele globului. Era obişnuit cu respectul şi supunerea. Bărbaţii cu pistoale nu însemnau nimic pentru un om care înfruntase legiunile Satanei.

— *Nel nome di Dio! Chi...*

Necunoscutul ridică, pur şi simplu, arma şi trase. Nu stătu pe gânduri. Nu ţinti. Makonnen îl văzu îngrozit pe Diotavelli icnind, ca şi cum ar fi primit un pumn zdravăn în piept. Picioarele îi părăsiră pământul, sângele îi ţâşni din piept. Nu se auzi aproape nimic: o şoaptă din armă, un strigăt întrerupt, plesnitura glontelui când sfâşie carnea, apoi se instaură o linişte deplină, chiar înainte ca trupul să atingă podeaua.

Etiopianul îl văzu pe asasin mişcându-se parcă cu încetinitorul. Urmări pistolul cum coboară şi îşi schimbă direcţia, zări lumina reflectată îhn ţeavă, ochii bărbatului care-l căutară, apoi îl găsiră, îl fixară şi pistolul se înălţă arcuit spre el. Se aruncă într-o parte şi corpul i se contorsionă incredibil. Îşi auzi propriul strigăt, văzu explozia mută în ţeava surdinei şi simţi cum izbi cu umărul podeaua.

Mâna i se îndreptă inconştient spre buzunar. Îl văzu pe ucigaş întorcându-se încet, studiat, fără să se grăbească. Degetele lui apucară strâns crucifixul, ca pe un talisman care

să-l însoțească în moarte. Buzele îi rostiră în pripă Iisuse, nu avea timp pentru o rugăciune.

Ucigaşul ridică mâna, țintind în cap. Makonnen zvâcni în direcția opusă glonțului, lovindu-se de perete. Se ridică, gâfâind, cu crucifixul în mână, ca şi cum ar fi vrut sa-l alunge pe diavol. Când pistolul se îndreptă a doua oară spre capul lui, îşi încordă brațul şi aruncă crucea înspre atacator. Marginea ascuțită izbi fruntea bărbatului şi căzu pe podea. Pistolarul strigă de durere şi scăpă arma din mână.

Makonnen era deja in picioare. Întrerupătorul era la un pas de el. Îl apăsă şi o rupse la fugă, pielea şi hainele lui negre făcându-l invizibil în beznă. Cineva strigă în urma lui, apoi se auzi un şuierat repetat, dar el continuă să alerge.

Uşa de la capătul coridorului dădea înspre scara de incendiu. Aerul rece al nopții îi blocă respirația. O rafală puternică de vânt îl izbi, făcându-l să-şi piardă echilibrul. Se împiedică, se rostogoli pe scări până la etajul de dedesubt, apoi se târî mai departe. Pe holul din care tocmai scăpase se aprinse lumina. Auzi paşi tropăind în spatele lui şi o voce aspră care-i spuse să se oprească.

Servieta căzuse undeva în timpul rostogolirii. Bâjbâi după ea pe treptele dure, în bezna densă. Pe scara de metal se auzi zgomotul unor paşi. Vântul urla după colțul clădirii. Degetele dibuiră servieta. O ridică şi coborî, jumătate în fugă, jumătate în cădere, următorul etaj. O pocnitură metalică semnală traiectoria altui glonte.

La piciorul scării se opri doar o secundă. Garajul era în dreapta lui, lângă zidul lateral al casei. Kennealy luase Volvo-ul, Stephens şi Corcoran, Volkswagen-ul. Mai rămânea Mercedes-ul nunțiului sau propria lui bicicletă. Avea o cheie de la Mercedes pe inelul din buzunar, dar îşi dădu seama că ar fi fost o prostie să ia un vehicul atât de uşor de urmărit. Bicicleta era mai lentă, dar silențioasă şi aproape invizibila.

Alergă cât putu de repede, menținându-se pe iarba de lângă zidul casei. Servieta grea îi atârna în mână. În spate,

auzi paşii urmăritorului trecând de pe metal pe pietriş, apoi zgomotul altei perechi de paşi, venind din faţa casei. Aerul tăios îi biciui plămânii.

Se clătină, căzu. se ridică şi o luă din nou la fugă. Mă avea doar câteva picioare. În spatele lui se auzi un strigăt, urmat de şuieratul armei. O fereastră de la garaj se sparse cu un sunet cristalin.

Bicicleta era la locul ei obişnuit, lângă peretele garajului. Aici, în incinta nunţiaturii, o lăsa neîncuiată tot timpul. Fixă servieta într-un coş pentru bagaje şi prinse strâns ghidonul, împinse bicicleta pe pietrişul care opunea rezistenţă şi urcă din fugă. În faţa lui apăru un bărbat alergând. Coti brusc şi trecu pe lângă el la câţiva ţoli. Bicicleta prindea viteză. Gâfâind puternic, apăsă pedalele, ştiind că viaţa îi depindea de asta.

Ajunse în fata casei. Paşii care alergau după el se auzeau din ce în ce mai slab. Acum era pe alee. Pământul aluneca pe sub el ca un vis de libertate. Se uită în sus şi văzu stelele în locul norilor pe care îi împrăştiase vântul.

Răsuflând uşurat, întrezări siluetele celor doi gardieni de la poartă. Puse frână şi se dădu jos de pe bicicletă. Poliţiştii se întoarseră şi îl priviră cum se apropia. Unul din ei aprinse o lanternă puternică. Raza îl lovi în ochi, năucindu-l.

— Părinte Makonnen, dumneavoastră sunteţi? încuviinţă din cap şi gardianul stinse lanterna. Ce Dumnezeu căutaţi pe-afară la ora asta, părinte?

Makonnen recunoscu vocea sergentului Dunn. Nu ţinea minte ca sergentul să fie de serviciu săptămâna aceea.

— Domnule sergent Dunn, trebuie... să vorbesc... cu... dumneavoastră.

— Luaţi-o uşor, părinte. V-aţi pierdut suflul. Ce s-a întâmplat? Dunn vorbea cu un accent care, după cum auzise Makonnen, era regional, din Mayo sau Limerick, nu-şi amintea exact care din ele.

Respirând adânc între propoziții, încercă să le explice cât putu de bine, fără să pară isteric. Cei doi polițiști ascultară în tăcere.

Când termină de povestit, își dădu seama că tremura. De jur-împrejur, vântul bătea, scuturând copacii de pe strada Navan.

Deodată se auziră paşi apropiindu-se pe alee.

— Domnule sergent, începu Makonnen, oamenii aceia! Vin încoace!

— Nu-i nimic, părinte, avem noi grijă, Sunteți pe mâini sigure. N-aveți de ce să vă faceți griji.

— N-ar fi mai bine să chemați ajutoare? Sunt înarmați.

— Nu vă faceți probleme, părinte. Sergentul O'Driscoll şi cu mine suntem la fel de bine înarmați Nu-i aşa, Seán?

— Aşa e, suntem, Pádraig. Nu vă îngrijorați, părinte. Vorbim noi cu băieții ăştia.

Primul bărbat ieşi la vedere. Era cel care-l omorâse pe Diotavelli. Se apropie. Makonnen observă că încă ținea pistolul în mână.

Dunn vorbi primul.

— Bună dimineața, domnule. Bate foarte tare vântul, nu-i aşa? Acesta e omul pe care-l căutați, domnule?

Makonnen se uită în jur. Simți că-l părăsesc puterile. O'Driscoll îşi îndreptase pistolul automat exact spre el. Iar Dunn îl apucase strâns de braț cu mâna sa mare.

ŞAPTESPREZECE

Stinse mucul de ţigară pe coaja capacului. Deasupra lui, în beznă, crengile nevăzute se clătinau în vânt Se înfioră şi îşi ridică gulerul. Din locul în care stătea la pândă, sub copac, abia zărea poarta nunțiaturii. Cu trupul încordat, se întinse înainte, încercând să vadă mai bine, fără să fie reperat.

De când plecase de la nunțiu, în după-amiaza aceea, Patrick întorsese pe o parte şi pe alta presupunerea sau, mai bine zis, convingerea că omul avea ceva de ascuns. Din experiența sa îndelungată ştia că cineva care a fost atacat trebuia să reacționeze într-un fel sau altul. Iar Balzarin fusese atacat Dur.

Patrick îşi ocupase poziția vizavi de nunțiatură cu scopul de a vedea cine intra şi cine ieşea. Dar era deja dimineață şi el se gândi că încercarea nu dusese la nici un rezultat. Era gata sa lase totul baltă şi să plece acasă; îi era frig, îi era foame, îi era somn şi, la momentul respectiv, amplasarea unui microfon parea o soluție mult mai plăcută.

Dar apoi fusese trezit din amorțeală de sosirea unei maşini, un Ford Sierra, cu număr de armată. Şoferul oprise, vorbise puțin cu gărzile de serviciu de la poartă şi apoi intrase în incintă. Patrick mai încerca încă să se hotărască dacă era bine sau nu să rişte să intre şi el, când apăru Makonnen şi începu o discuție, ce părea serioasă, cu cei doi polițişti.

Lucrurile începură să se înfierbânte considerabil. Preotul nu părea deloc mulțumit de sosirea bărbaților în negru. Miroseau a militari, iar Patrick putea să jure că cel puțin unul din ei avea armă.

Ieşi din spatele copacului, domic să vadă mai bine. Oricum, nimeni nu se uita în direcția lui. Makonnen discuta aprins cu gărzile despre ceva; vocea îi răzbatea prin rafalele de vânt. Unul din gardieni îl apucă pe preot de braț şi părea să-l rețină împotriva voinței acestuia.

Cel de-al doilea soldat, dacă asta era, vorbi scurt cu primul, apoi dispăru înapoi pe alee. Se auzi zgomotul unui motor pornit. Câteva secunde mai târziu, maşina reapăru şi primul bărbat începu să-l împingă pe Makonnen pe bancheta din spate. Acum nu maj era nici o îndoială: preotul se zbâtea disperat. Avea un fel de geantă, pe care atacatorul său i-o smulse din mâhă şi o aruncă pe scaunul din față. Makonnen nu se putea pune cu adversarul său: un brânci puternic şi se prăbuşi pe bancheta din spate a maşinii, ca o păpuşă stricată.

Profitând de vânzoleală, Patrick se năpusti la maşina sa, parcată la câțiva iarzi, în dreapta. Abia se aşeză la volan când Ford-ul apăru de pe alee şi întoarse scurt la stânga, pe şosea. Se aplecă cu o fracțiune de secundă înainte ca farurile maşinii să-i pătrundă prin geam.

Când se ridică, Ford-ul ajunsese deja pe strada Nephin. Sub ochii lui, întoarse la stânga, luând-o spre nord, către Finglas şi Tolka Valley. Băgă cheia în contact şi o întoarse. Ca prin minune, motorul rece pomi. Cu farurile stinse, urmări cealaltă maşină.

Nu e uşor să filezi pe cineva fără o echipă de ajutor. La trei şi jumătate dimineața, e aproape imposibil. Dacă mergi prea aproape, poți la fel de bine să te duci la cel pe care-l urmăreşti şi să-i strângi mâna. Dacă rămâi prea în urmă, îl pierzi în labirintul de străduțe.

Când Patrick dădu colțul pe strada Nephin, Ford-ul tocmai traversase calea ferata de la Bogies – cunoscut mai bine ca parcul Ioan Paul al II-lea. Râmase cu ochii pe becurile roşii din față, ca un marinar navigând după două stele roşii. Brusc le pierdu. Maşina o luase la stânga pe un

giratoriu, spre strada Raloath, pe o scurtătură ce trecea prin spatele parcului. Unde naiba mergeau?

McKee. Clancy şi Collins Barracks erau toate spre sud, la distanță de o străduță, iar Ministerul Apărării spre nord-est, în Drumcondra.

Întoarse la giratoriu şi îi zări din nou. Rămânând în continuare în urmă, îşi dori să le poată ghici destinația. Prefera să o ia pe un drum diferit, ca să evite riscul de a fi descoperit Aici nu era nimic în afară de Royal Canal şi râul Tolka. Avea impresia că părăseau deja oraşul; în lumina farurilor maşinii din față, casele alternau cu tufişuri şi copaci.

În acel moment maşina din față se opri. Automat, Patrick opri şi el motorul. Strada pustie se umplu de şuieratul vântului impetuos şi trist. În față, farurile se stinseră.

Ford-ul parcase în fața unei treceri peste principala cale ferată din Sligo. Suprafața din jurul trecerii era luminată de două felinare, câte unul pe fiecare parte a străzii. Patrick văzu trei oameni ieşind din maşină. Makonnen, cel mai scund din grup, era la mijloc, ținut de brațe de către ceilalți.

Patrick deschise torpedoul şi băgă mâna înăuntru. Pistolul părea rece şi nefamiliar, ca un vechi prieten devenit distant cu trecerea anilor. Îl scoase, strângându-l bine, ca pe un mic animal pe care îl înghesuise la colț şi-l capturase. Era un Heckler şi Koch P7M8, vechiul său pistol din Beirut. Îl prefera revolverelor Browning şi Beretta pe care le folosise în trecut: era uşor, compact şi extrem de precis. Era permanent echipat cu un sistem 310 de iluminare a țintei.

Se dădu jos din maşină şi fu aproape răsturnat de o rafală neaşteptată. Dar vântul era un avantaj: îi acoperea zgomotul paşilor, ajutându-l să se apropie mai uşor de țintă fără să fie detectat Judecând după comportamentul lor, era sigur că habar n-aveau că fuseseră urmăriți.

Îi văzu traversând liniile, apoi dispărură în întuneric. Recuperă rapid distanța. Pentru o clipa, crezu că îi pierduse.

Apoi văzu podul. Imediat după trecere, şoseaua traversa canalul pe un pod.

Era vechiul canal navigabil al lui Long John Binns, o inițiativa dezastruoasă din secolul al optsprezecelea de a concura cu Grand Canal, în sudul oraşului. Gloria lui era de mult apusă. Trestii şi buruieni creşteau îhcâlcite în apele sale; malurile lui găzduiau plimbările îndrăgostiților şi întrecerile copiilor. În noaptea aceasta, întunericul stătea întins peste el ca un covor fin, fără ornamente. Nici o lumină nu sclipea pe apele legănate de vânt Nici o pasăre de noapte nu zbura, pe suprafața lor în căutare de pradă.

Îi zări când traversară podul şi se opriră pe parapetul de piatră dură. Patrick era mult mai aproape de ei acum. Îl auzi pe Makonnen vorbind cu cei care îl capturaseră, disperat şi înfricoşat. Patrick nu se îndoia de ce îl aduseseră aici.

Nu merseră departe. Patrick văzu cum bărbatul din dreapta lui Makonnen îl împinse pe preot în genunchi, în poziție de rugăciune. Se furişă mai aproape, ascuns în tufişuri. Vocea lui Makonnen îi ajunse deodată limpede la urechi, adusă de o rafală de vânt ce bătu pe canal. Era o rugăciune, deşi Patrick nu cunoştea limba. La o depărtare de câțiva iarzi, un felinar vechi răspândea pe cărare o lumină galbenă, blândă, prea slabă pentru citit, dar suficientă ca Patrick să vadă ce se întâmpla. Pipăi cu degetele sub țeava revolverului şi aprinse iluminatorul.

Makonnen îşi sfârşi rugăciunea şi îşi făcu cruce. Omul din dreapta îi ridică pistolul cu surdină la tâmplă. Patrick țintise deja; puternica rază laser a iluminatorului lăsă un semn roşu intens pe obrazul ucigaşului. Strânse mecanismul de tragere şi apăsă uşor pe trăgaci, cu o mişcare de o precizie exersată. Ecoul împuşcăturii răsună peste câmpul deschis până când îl înghiți tăcerea. O secundă mai târziu se auzi un plescăit, când mortul plonja de la douăzeci de picioare în canal.

Cel de-al doilea barbat se învârti pe loc, îşi căută cu o mână pistolul în haină, iar cu ochii cercetă zona din care i se păruse că venise împuşcătura.

Patrick nu se arătă.

— Aruncă arma, striga el. Omul se încordă, ca şi cum ar fi vrut să o ia la fugă. Eşti în raza noastră, adaugă Patrick, schimbând raportul de forțe. Aruncă pistolul şi pune-ți mâinile pe cap.

Pe neaşteptate, omul se aruncă într-o parte, afară din raza de tragere a lui Patrick, luându-l pe Makonnen cu el. Când apăru din nou, îl ținea în față pe preotul care tremura puternic, cu pistolul lipit de cap.

— Dacă îndrăzneşti măcar să te uiți la mine, urlă el, Biserica o să mai aibă un martir.

Patrick îl ținti cu laserul, dar nu avu curaj să tragă; până şi tresărirea morții putea fi de ajuns ca să-i zboare creierii lui Makonnen.

— Vreau să ieşiți afară, strigă pistolarul. Acum! Toți! Vreau să vă văd!

Patrick se ridică, păstrând pistolul ațintit spre el.

— Sunt doar eu, spuse el.

Simți nesiguranța celuilalt.

— Nu te juca cu mine! țipă acesta.

Era speriat şi nervos, iar Patrick ştia că presiunea pe trăgaci era deja prea mare. Văzuse numeroase cazuri în care se trăsese accidental, din cauza stresului.

— Nu te păcălesc, răspunse Patrick, strigând, ca să se facă auzit mai tare decât vântul. Sunt singur. Nu mai e nimeni cu mine.

— Aruncă arma! Omul îşi mări strânsoarea în jurul gâtului preotului şi îl trase mai aproape. Am spus să arunci dracului arma!

— Ştii că nu pot să fac asta. Dacă arunc arma, tu rămâi cu preotul. Poți să-l împuşti. Acum, ascultă-mă bine: el e tot ce vreau. N-am nimic cu tine. Eliberează-l şi poți să pleci.

Ucide-l şi eşti un om mort. Poți să pleci de aici pe picioarele tale sau plutind pe apâ, ca prietenul tău. Depinde de tine.

— Eu dau ordine aici! Eu spun cine pleacă şi cine nu. Oricine-ai fi, pune-ți pistolul în buzunar şi cară-te de aici. Nu te amesteca în problema asta. Nu e treaba ta. Înțelegi? Ai nimerit în ape foarte adânci.

În tot acest timp, Makonnen murmurase rugăciuni cu o voce speriată, Ave Maria într-un amestec de latină, italiană şi arabă – o harababură de invocații pentru a risipi bezna inevitabilă. Deodată, se întrerupse în mijlocul unei rugăciuni şi începu să-şi roteascs încet capul, sub apăsarea brațului celui care-l capturase, până când ajunse cu fața direct spre pistol şi simți țeava rece, alunecoasă, pe frunte, exact între ochi.

— Acum! şopti el. Ucide-mă acum, repede, cât sunt pregătit. Grabeşte-te, fă-o, pentru Dumnezeu!

Patrick văzu ezitarea omului.

— Nu! strigă el.

Bărbatul îl lovi pe Makonnen puternic în față cu capătul surdinei, apoi întoarse arma şi ținti spre Patrick. Trase două focuri, repede, unul după altul, împuşcături mute, departe de țintă.

Glontele lui Patrick îl izbi în dinți, o lovitură imperfectă, dar mortală. Capul îi zvâcni înapoi, degetul apăsă pe trăgaci, trăgând focuri la întâmplare, în vântul nepăsător. Makonnen sări într-o parte, lăsându-l să se rostogolească în canal. Apele negre se deschiseră şi se adunară la loc. Din locul căderii săriră în aer stropi pe care îi risipi vântul. Se lăsă o linişte desăvârşită.

OPTSPREZECE

Prin draperiile lungi se strecura o lumină albă ca laptele, simplă, fără formă sau substanță. Cândva îşi închipuise că Sfântul Duh trebuie să fie aşa: simplu, alb ca un porumbel, lumină născută din lumină, Cuvântul preschimbat în lumină. Din obişnuință, îşi ridică privirea spre peretele de deasupra capului. Era gol: candela roşie şi crucifixul lipseau.

Părintele Makonnen nu-şi amintea cum venise aici. Patul pe care era întins, încăperea, covorul ruginiu, toate îi erau străine. Capul îi pulsa şi ochii îl dureau când încerca să-i deschidă. Se întoarse cu spatele la lumină şi îşi trase cuvertura peste cap. Somnul se întoarse.

Visă că era într-un mormânt. Trupul rece şi uns cu mir îi era întins pe o lespede de marmură. Pe perete, cineva pictase cu roşu conturul unui peşte. Împrejurul lui, umbre cu glugi pe cap murmurau o litanie într-o limbă nemaiauzită. Luminările pâlpâiau în noapte cu sclipiri de pietre prețioase. Ecouri alunecau de-a lungul pereților, ca nişte bancuri de peşti, rotindu-se şi zbătându-se sub valuri.

Deodată vocile tăcură. Lumânările se stinseră. Se auzi zgomotul unei pietre grele ce era împinsă la loc. Auzi lovituri de ciocan; metalul izbea în stâncă aproape ca o orchestră. În acel moment, în liniştea şi bezna din jur, simți o mişcare.

Deschise ochii şi se trezi în aceeaşi cameră necunoscută. Se întoarse şi privi cu pleoapele strânse lumina de la fereastră. În cap îi mai răsuna încă zgomotul ciocanelor.

Dintr-o dată îl năpădiră, cu o intensitate înspăimântătoare, amintirile dm noaptea trecută: chipul mort, alb şi lipsit de înțelegere al lui Balzarin; Diotavelli

împuşcat pentru aroganța sa, sângele de un roşu intens, plin de ură, strălucindu-i pe cămaşa de noapte. Retrăi urmărirea prin casă şi prin curte, vântul care-i sfâşia carnea, capturarea, drumul cu maşina spre canal. Dar după aceea urma un gol, ca şi cum cineva ar fi înmuiat un burete în apă şi i-ar fi spălat creierul cu el.

Dădu cuvertura la o parte şi se ridică. Dormise în lenjeria de corp, lucru pe care nu-l mai făcuse niciodată. Celelalte haine stăteau împăturite pe un scaun de lemn.

Traversă camera până la fereastră şi trase draperia. Orbit de lumina strălucitoare, văzu printre gene un câmp verde şi un lac albastru, ca de oțel. Coline împădurite străjuiau linia țărmului, iar deasupra unui pâlc de copaci desfrunziți se înălța un turn ascuțit de piatră cenuşie, mată. Pe suprafața apei, imaginile palide ale norilor se mişcau încet, în bătaia brizei, ca fumul alb.

Unde se afla? Cine îl adusese aici? Se îmbrăcă repede şi se duse la uşă. Un palier îngust dădea spre o scară de lemn, fără covor. Printr-o uşă deschisă în dreapta sa, văzu o chiuvetă şi puțin dintr-o cadă. Următoarea uşă era închisa O deschise şi găsi încă un dormitor, asemănător cu cel în care se trezise.

Ieşi înapoi pe palier şi auzi voci discutând încet la parter, începu să coboare, precaut, scările. Un coridor cu gresie pe jos ducea spre uşa deschisă prin care venea un miros de cafea proaspătă.

Se opri în cadrul uşii. Un bărbat şi o femeie şedeau față în față la o masă de pin fixată în podea, pe care se afla un teanc de hârtii. Îl recunoscu pe american, Canavan, dar femeia îi era necunoscuta Canavan îşi ridică privirea şi îl zări. Zâmbi şi se ridică, împingându-şi scaunul în spate.

— Părinte Makonnen, sper că ați dormit bine. Cum vă simțiți?

— Mă simt puțin... dezorientat. Noaptea trecută... nu-mi amintesc prea bine. Unde sunt? Dumneavoastră ce faceți aici?

— Totul e bine, n-aveți de ce să vă faceți griji. Presupun că ați vrea o cafea şi ceva de mâncare. O, îmi pare rău, nu v-am prezentat. Este... prietena mea, Ruth Ehlers, de la ambasada americană. Ea vă cunoaşte deja. Aceasta este casa lui Ruth sau, mai bine zis, cabana ei de vacanță.

Preotul rămase în picioare. Evenimentele de ieri erau încă amestecate şi neclare în capul lui.

— Nu-mi aduc aminte când am venit aici, zise el. Eram... Îmi amintesc când mergeam spre canal. Doi bărbați... m-au dus cu maşina acolo. Apoi...

— Veniți şi stați jos. O să vă simțiți mai bine după ce beți o cafea. Cum vă place?

Canavan îl luă de braț şi-l conduse la un scaun.

— Neagră, vă rog. Cu puțin zahar.

Se aşeză. Lipsită de convențiile de la seminar sau de la nunțiatură, lumea începea să se destrame. Încă nu-şi făcuse rugăciunile de dimineață.

— Imediat Nu vreți să luați şi micul dejun? Avem ciuperci. Ruth le-a cules azi-dimineață. Şi pâine de făină integrală de la Bewley, unt irlandez din belşug, gem de cireşe negre.

— Cafeaua e de ajuns, mulțumesc. Ați spus „micul dejun”... cât e ceasul?

— Poate „micul dejun” nu e cel mai potrivit cuvânt. „Prânzul” ar fi mai potrivit. E puțin trecut de douăsprezece.

— Cât timp am dormit?

— Am ajuns aici imediat după cinci. Erați încă destul de agitat, Ruth v-a dat două somnifere.

— Înțeleg. Makonnen tăcu şi aruncă o privire prin încăpere. Era curată şi luminoasă, cu ferestre înalte care se deschideau înspre lac. Spuneți-mi, întrebă el, unde suntem „aici”?

Patrick se uită pe fereastră.

— Nu recunoaşteţi locul?

— Nu. Nu cred că am mai fost vreodată pe-aici.

Femeia vorbi pentru prima oară. Era frumoasă, se gândi el, dar preocupată de ceva. Fusese antrenat să reziste frumuseţii, dar nu suferinţei, de aceea se simţi atras de ea, împotriva voinţei lui. Purta o rochie moale, făcută în Europa, fără bijuteriile la care se aştepta de la o americană. Chiar şi ochiul său african, adaptat mai mult la nuanţele sărăciei decât la cele ale modei, sesiză cât de obişnuit era corpul ei cu veşmintele bine croite.

— Suntem la Glendalough, rosti ea. Când vorbi, îşi duse, agitată, o mână la obraz, şi el observă că unghiile fuseseră roase. Ce o făcea să fie atât de neliniştită? Valea adăposteşte o veche aşezare monahală fondată de Sfântul Kevin în secolul al şaselea. Este turnul rotund pe care îl vedeţi deasupra copacilor. Înainte îndeplinea rolul de clopotniţă. Şi de ascunzătoare când năvăleau vikingii şi ardeau tot ce vedeau cu ochii. Sunt ruine peste tot. O să le vedeţi mai târziu.

Preotul încuviinţă. Auzise de acest loc şi plănuise de multe ori să-l viziteze. Existau legaturi puternice între călugării din vechea Irlandă şi cei din propria sa biserică.

Se întoarse spre Patrick, care tocmai terminase de turnat cafeaua în ceaşcă.

— Ce se întâmpla, domnule Canavan? De ce am fost adus aici?

Nu era supărat, doar speriat, rupt de tot ce îi era familiar.

— Speram să ne oferiţi dumneavoastră răspunsul la prima întrebare, părinte. Cât priveşte motivul pentru care v-am adus aici, ştiţi, cu siguranţă, că viata vă e în primejdie.

— În primejdie, da, înţeleg. Auzi din nou paşi tropăind în spatele lui, în întuneric. Făcu un efort ca să nu se uite înapoi. Îmi amintesc... ce s-a întâmplat la nunţiatură, apoi că am fost dus la canal. Dar după aceea totul e o pată albă. Dumneavoastră trebuie să ştiţi ce s-a întâmplat.

— Da

— Aş vrea să ştiu şi eu.

Patrick făcu o pauză.

— Foarte bine, spuse el, în cele din urmă.

Cât timp preotul mânca, Patrick îi povesti tot ce ştia şi îi ceru, în schimb, să relateze evenimentele care duseseră la capturarea lui, la poarta nunțiaturii: moartea lui Balzarin, convorbirea cu Fazzini, sosirea pistolarilor.

Când preotul încheie, Ruth le umplu tuturor ceştile de cafea. După ce se aşează la loc pe scaun, Patrick arătă spre hârtiile împrăştiate de pe masă.

— Deci acestea nu includ hârtiile pe care De Faoite i le-a trimis lui Balzarin?

— Nu. Pe acelea i le-am dus, personal, lui Fazzini. Acestea toate sunt din seiful nunțiului, cu excepția dosarului mov, pe care l-am găsit pe masă.

— Cel pe care îl citea când s-a sinucis?

— Da, exact

Urmă o pauză.

— Dumneavoastră v-ați uitat pe aceste hârtii, părinte? întrebarea fuse pusă de femeie.

— Doar pe mapele cu fotografii.

— Înțeleg. Noi n-am trecut încă prin acelea. Ne-am gândit că, poate, ne ajutați să-i identificăm pe unii dintre cei care apar în ele.

Makonnen oftă. Pe măsură ce cafeaua îi limpezea mintea, începu să-şi dea seama cât de adânci deveniseră apele în care se scălda.

— Vă rog, puteți să-mi spuneți despre ce e vorba? Vreau să știu, sunt dispus să vă ajut, dar trebuie să ştiu ce se întâmplă.

Ruth se uită la Patrick, apoi din nou la Makonnen.

— Părinte, începu ea, trebuie să insist. Orice vă spun eu sau domnul Canavan trebuie să rămână absolut confidențial.

Trebuie să juraţi că nu veţi spune nimănui fără permisiunea noastră, înţelegeţi?

Preotul clătina din cap.

— Îmi pare rău, zise el, dar trebuie să ştiţi că e imposibil. Sunt preot. Am depus anumite jurăminte sacre. Datorită jurâmântului de supunere, sunt obligat să dezvălui superiorilor mei orice informaţie pe care o posed.

Patrick se aplecă peste masă. Ceva în atitudinea lui îi spuse lui Makonnen că el şi femeia erau amanţi. Dar era o tensiune între ei, ca o încărcătură electrică gata în orice clipă să se descarce.

— Lasă, Ruth, spuse Patrick. Putem să avem încredere în el. Se întoarse spre preot. Tot ce vă cerem, părinte, e să fiţi discret. Jurământul nu vă cere să oferiţi de bunăvoie informaţii, nu-i aşa?

Pentru prima oară, Makonnen zâmbi.

— Nu, răspunse el, nu-mi cere aşa ceva

Patrick se lăsă înapoi pe spate.

— Atunci, cred că putem începe.

NOUĂSPREZECE

Patrick începu primul. Vorbi atent, conştient de faptul că trebuia să formeze o legătură, un sentiment de încredere între el şi preot. Faptul că îi salvase viaţa lui Makonnen şi că îi împuşcase pe cei doi care încercaseră să i-o ia nu avea nici o importanţă. Din punctul de vedere al lui Makonnen, era posibil să fi căzut în mâna altor hoţi, mai subtili şi mai binevoitori decât primii, dar tot nişte hoţi şi criminali. Bunii samariteni n-ar trebui să poarte arme.

— Părinte Makonnen, începu el, cred că putem presupune că, până acum, cardinalul Fazzini a fost anunţat de dispariţia dumneavoastră. Nu are de unde să ştie cum aţi reuşit să scăpaţi, şi cred că va trece ceva timp până când va afla ce s-a întâmplat cu oamenii trimişi să vă omoare. Între timp e obligat să se ocupe de câteva detalii neplăcute, cel mai supărător dintre ele fiind cadavrul lui Diotavelli. Ruth va încerca să afle tot ce poate de la ambasada americană, dar e puţin probabil să găsească prea multe date. Un lucru e cert. Dacă vă întoarceţi la nunţiatură sau la Vatican, sunteţi ca şi mort. Faptul că, în esenţă, nu sunteţi la curent cu maşinaţiunile lui Fazzini nu-l interesează. Ştiţi prea multe, trebuie să fiţi redus la tăcere. Dacă vă consolează cu ceva, şi eu sunt în aceeaşi situaţie.

Makonnen îşi aduse aminte că Fazzini îi ceruse adresa lui Canavan.

— M-au întrebat unde locuiţi. Îmi pare rău, nu rn-am gândit. A... a încercat cineva să...?

— De ce credeţi că ne aflăm aici?

Preotul se înclină în faţă.

— Dar dacă mă duc la altcineva de la Vatican, cineva de încredere?

Patrick clătina dezaprobator din cap.

— Nu, până când nu aflăm exact ce se întâmplî şi cine e implicat. Sunteți un om însemnat, din toate punctele de vedere. Dar, în principiu, da: vom avea nevoie de acces la Vatican şi pentru asta vom avea nevoie de ajutorul dumneavoastră.

— Vă rog, imploră Makonnen, ce înseamnă toată povestea asta?

Patrick îşi trădă nesiguranța pentru prima oară.

—Răspunsul cel mai simplu îa aceasta întrebare e că nu ştim.

— Ieri, când l-ați vizitat pe nunțiu, ați spus că e implicat şi un serviciu național de informații. Presupun că v-ați referit la al dumneavoastră, CIA.

Patrick zâmbi.

— În acel moment, nu. Mă refeream la verii noştri îndepărtați, KGB-ul. Vorbea despre ei aşa cum ar fi vorbit un preot, după Vatican II, despre bisericile protestante ca despre „frații noştri schismatici". Atunci, pentru prima oară, îşi dădu seama Patrick cât de apropiați erau, spionul şi preotul, aproape mână în mână, deget lângă deget, glonte lângă carte, inițiați în cel mai străvechi dintre mistere. Dar acum cred că şi CIA e implicată într-un fel. Schimbă o privire cu Ruth. Ca să fie lucrurile şi mai clare, rolul meu în toată afacerea asta, din câte ştiu eu, e strict personal. Dar am fost cândva agent CIA. iar posibilitatea unei legături între aceste două lucruri nu poate fi trecută cu vederea. Se opri. Makonnen îl privi curios, ca şi cum i-ar fi ascultat confesiunea. Patrick se simți stingherit amintindu-şi de confesionalul bisericii de acasă, de vocea insinuantă a preotului care căuta păcatul ca un bisturiu sondând o tumoră. Domnişoara Ehlers e un fel de monitor, continuă el. Lucrează direct sub comanda şefului

secției de la ambasadă. Misiunea ei e să monitorizeze traficul de informații din şi înspre diferitele ambasade din Dublin.

Majoritatea comunicațiilor sunt interceptate de stația de ascultare a Agenției Naționale de Securitate de la Menwith Hill, Yorkshire. Ei le transmit mai departe britanicilor prin ofițerul lor de legătură de la Benhall Park, din Cheltenham.

Ruth interveni.

— Patrick, nu cred că e nevoie ca părintele Makonnen să...

— Te rog, Ruth, ştiu ce fac. Patrick îşi ridica palmele într-un gest de apărare. Părintele e diplomat. Dacă îți închipui că superiorii lui de la Vatican nu cunosc deja în amănunt tot ceea ce îi spun eu, să ştii că eşti foarte naivă în privința Bisericii Catolice. Se întoarse din nou spre Makonnen. Cei de la Benhall Park îşi pun materialele la un loc cu ceea ce primesc de la stațiile de monitorizare ale GCHQ din Hacklaw şi Cheadle şi cu transmisiunile interceptate la Caroone House din Londra. De fapt, e mai complicat decât atât, dar ceea ce vreau să demonstrez e că materialul lui Ruth e extrem de cuprinzător şi de demn de încredere, în esență, ea se ocupă de clasarea, în funcție de relevanță, a informațiilor despre problema irlandeză. De exemplu, controlează materiale traduse din arabă, ca să vadă dacă se referă la posibile legături între libanezi sau PLO, să zicem, şi IRA. Sunteți, probabil, conştient că propriile dumneavoastră transmisiuni sunt ascultate cam din aceleaşi motive.

Nu era nevoie ca Patrick să repete pe silabe ce voia să spună. În anii şaptezeci şi optzeci, nunțiul Vaticanului la Dublin, arhiepiscopul Gaetano Alibrandi câştigase notorietate pentru legăturile sale repetate cu membrii IRA. Intențiile lui Alibrandi fuseseră destul de nobile, să înțeleagă şi, poate, să intervină împotriva violenței. Dar atenția nefavorabilă pe care o atrăsese atunci nunțiatura nu s-a micşorat în timpul succesorilor săi.

— Deci ştiaţi că Balzarin era implicat în ceva şi aţi încercat să-l faceţi să iasă din joc.

Patrick clătină din cap.

— Nu. Până ieri după-amiază n-am avut nici un motiv să-l suspectez pe Balzarin de ceva. Avea nişte hârtii pe care voiam să le văd şi asta era tot ce ştiam. Dar când am vorbit cu el, s-a purtat ca un om care are ceva de ascuns. După ce am plecat de la nunţiatură, am sunat-o pe Ruth şi i-am cerut să-l verifice. Convorbiri telefonice, telegrame diplomatice, mesaje radio – tot. Cred că ar fi mai bine să vă spună ea însăşi ce a descoperit.

Ruth ezită. Pentru un motiv oarecare, preotul o neliniştea. Cu toată diversitatea prietenilor părinţilor săi, avusese puţin de-a face cu catolici şi aproape deloc cu preoţi. Asemenea multor femei, interpreta opţiunea lor conştientă pentru celibat ca pe o respingere a unui lucru esenţial pentru ea. Probabil că bărbaţii aveau acelaşi sentiment faţă de călugăriţe. Pentru prima dată, de mulţi ani, abilitatea ei de a se purta în societate o trădă. Era stingherită şi ştia că lucrul acesta se vedea. Faptul că era negru o făcea să se simtîă şi mai prost. Discriminarea rasială îi fusese întotdeauna străină, dar asta îi întărea şi mai mult convingerea că tulburarea ei putea fi greşit înţeleasă.

— Părinte Makonnen, începu ea, probabil ştiţi că oamenii dumneavoastră – mă refer la statul Vaticanului – şi CIA fac regulat schimb de informaţii. Aşa cum a subliniat Patrick... domnul Canavan, e firesc ca noi să preferăm să ne informăm în mod independent asupra unor subiecte de interes care, indiferent de motiv, ar fi putut fi omise din comunicatele noastre regulate. Sunt sigură că şi oamenii dumneavoastră de la informaţii au propriile lor metode de a afla secretele noastre mai puţin păzite. Se opri. N-avea de unde să ştie cum putea reacţiona Makonnen la ceea ce avea să-i spună. Trase aer adânc în piept şi începu. Ieri, după ce m-a sunat Patrick, m-am dus la ambasadă şi am căutat pe computer nişte

fişiere mai vechi. Patrick v-a explicat că eram în căutarea cuvântului „Pesach”. N-a menționat că mai de mult am căutat şi cuvântul „Paşte”, „Pasqua” în italiană. Ei bine, tot ce am găsit au fost câteva mesaje din şi înspre nunțiatură. Nimeni nu s-a obosit să le citească. În fond, ce poate fi mai firesc decât ca Vaticanul să vorbească despre o mare sărbătoare creştină? Făcu o pauză şi se uită pe fereastră. O pasăre mare zbura în jurul turnului, iar aripile ei reflectau, din când în când, lumina soarelui de după-amiază. Dar cineva fusese neglijent „Pesach” e un cuvânt cu care traducătorii nu sunt obişnuiți să lucreze. Oricum, se pare ca în italiană *Pasqua* nu înseamnă doar Paştele creştinesc. Cuvântul este folosit şi de evreii italieni referitor la „Pesach”, când se întâmplă să discute cu creştini: *Pasqua Ebraica* – Paştele evreiesc. Aşa că am trecut din nou prin mesajele care aveau legătură cu nunțiatura. Primele două se puteau referi atât la „Pesach” cât şi la „Paşte”, nu era clar. Dar al treilea era mai ciudat. Datat 3 februarie, era cifrat şi semnat nu cu un nume obişnuit, ci cu un fel de pseudonim – Il Pescatore, Pescarul. Se opri puțin. Vă spune ceva?

Preotul se gândi un moment. Ea văzu umbra care-i întunecă o clipă privirea şi îi simți ezitarea.

— Nu, răspunse el. Nu-mi spune nimic.

Dar ea ghici la ce se gâhdea: Petru fusese primul Pescar al Bisericii şi primul papă.

— Mesajul îi era adresat personal lui Balzarin. Îl sfătuia să aibă curaj. Totul mergea bine. Planurile fuseseră întocmite. Pasqua avea să aibă loc exact peste o lună, pe 3 martie. Făcu o pauză. Cineva ar fi trebuit să observe că anul acesta Paştele e abia pe 19 aprilie.

Makonnen asculta din ce în ce mai uluit. Unde duceau toate acestea? Degetele lui îşi făceau de lucru cu bobițele rozariului, mişcându-le nervos, ca într-o rugăciune mută. Se simțea amenințat şi părăsit, ca un copil pe cale de a deveni adult.

— Şi Paştele evreiesc începe pe 3 martie? întrebă el.

Ea negă din cap.

— Nu. Asta e cel mai ciudat. Pesach începe cu câteva zile înainte de înviere. Dar în mesaj *Pasqua* înseamna, cu siguranță, „Pesach", nu „Înviere". Cel care transmite vorbeşte despre „ziua în care fiii lui Israel au scăpat din robia Egiptului". În plus, atât De Faoite cât şi Cekulaiev au vorbit foarte clar despre „Pesach".

Makonnen se ridică de pe scaun. Se simțea prizonier, ca şi cum acest Pescar de la Vatican l-ar fi ținut legat de un cârlig, la capătul unui fir lung. Se deplasă până la fereastră şi privi afară, la fumul cenuşiu şi la copacii de iarnă, la apa întunecată şi la norii care se adunau. Chiar şi în timpul iernii aici era verde, mai umed şi mai verde decât în toate visele sale din copilăne. De ce e lumea atât de pustie, se întrebă el, atât de goală, chiar când e plină?

— De ce vorbim despre asta acum? întrebă. De ce-mi spuneți mie? Aveți o organizație uriaşă: oameni, computere, dosare. Eu sunt un simplu preot, nu pot să vă ajut

Ruth îi aruncă o privire lui Patrick. Avea o expresie de extenuare, de disperare aproape.

— Nu se poate, părinte, zise repede Patrick.

Makonnen se întoarse şi îl privi.

— De ce?

Ca răspuns, Patrick ridică dosarul pe care Makonnen îl găsise pe masa lui Balzarin. Îl deschise şi scoase o foaie de hârtie. Apoi o aşează uşor pe masă, ca preotul să o citească. Era o foaie mică de caiet, cu antet. La capătul de sus avea un scut rotund, sub care era scris un citat din Biblie: „Şi veți cunoaşte adevărul şi adevărul vă va face pe voi liberi."

Makonnen veni la masa şi luă foaia.

Frate, spunea scrisoarea, *am primit scrisoarea ta şi pe cea a Stâlpilor. Domnul să vă binecuvântcze pe voi şi ceea ce încercați să împliniți pe calea Sa. Ceasul Paştelui ne va*

întâmpina curind. Fiți siguri de rugăciunile şi de ajutorul meu. Dacă tu sau frații aveți nevoie de ceva, şi eu vă pot oferi, nu ezitați să-mi cereți. Tot ce e al meu e şi al vostru, ştiți foarte bme. Am dat instrucțiunile pe care le-ați cerut. N-o să se amestece nimeni în treburile voastre. Transmite-i salutările mele cardinalului Fazzini. În numele Lui, Miles Van Doren.

— Nu înțeleg, spuse Makonnen şi îi întinse scrisoarea înapoi lui Patrick. Ce înseamnă asta? Ce reprezintă scutul de sus?

— Scutul, rosti rar Patrick, este emblema oficială a Agenției Centrale de Informații, CIA. Ruth privea într-o parte, cu ochii pierduți în depărtare. Cuvintele sunt din Biblie; le puteți vedea în fiecare zi a săptâmânii dacă intrați în holul principal al sediului Agenției din Langley.

— Şi omul acesta, Miles Van Doren... cine e?

Ruth urman un nor care trecu prin spatele turnului, ca un val. Alesese acest loc pentru liniştea lui. Dar lumea venise după ea şi umplea spațiile cenuşii cu zgomotele sale specifice.

— Miles Van Doren, zise ea atât de încet, încât Makonnen făcu eforturi ca să o audă, Miles Van Doren este tatăl meu. E consilier piezidențial pentru informații externe şi director adjunct al CIA. Cei care v-au ridicat de la nunțiatură erau oamenii lui. Nu erau agenți obişnuiți; erau de la operațiuni speciale, proaspăt sosiți din Honduras. Au fost trimişi în Irlanda cu trei săptămâni în urmă. Cei doi care au venit după dumneavoascra nu sunt singurii. Mai sunt şi alții. Îşi ridică privirea, în care se citea o suferință insuportabilă. Vă vor căuta din nou. Dar, de data aceasta, tatăl meu e cu ei.

DOUĂZECI

În ciuda focului, în cameră se făcea frig. Ruth mai aruncă o bucată de turbă şi scormoni jarul, trimițând scântei aprinse în sus, pe coş.

— Mă duc afară, spuse ea. Vreau să fac o plimbare, să văd dacă totul e în ordine. Poate cobor până la lac.

Luă o jachetă Barbour verde din cuierul de lângă uşă şi o îmbrăcă.

— Ai grijă. Nu merge prea departe. Aici, înăuntru, ne descurcăm noi. Patrick ştia că Ruth vorbise serios când spusese că avea să vadă dacă totul era în ordine. În meseria lor, vigilența permanentă era prețul plătit nu atât pentru libertate cât pentru viața însăşi.

Uşa se închise încet în spatele ei. Patrick arătă spre scaunele de lângă cămin.

— Haideți să ne aşezăm aici.

Un timp şezură bând cafea şi privind flăcările care se ridicau printre bucățile de turbă moale. Preotul avea nevoie de timp ca să asimileze ceea ce tocmai i se spusese, ca să înțeleagă că suferința lui nu se sfârşise, că abia începuse. Când ierminară cafeaua, Patrick găsi ceva de băut într-un bufet, un Manzanilla vechi, foarte decolorat şi foarte sec. Ar fi fost mai bun rece, dar îl turnă, oricum. Începură să vorbească şi, nu după mult ump, se întoarseră la misterul care îi adusese acolo.

— Cekulaiev a fost omorât, explică Patrick, de aceiaşi oameni care l-au ucis şi pe Eamonn De Faoite. Eamonn ştia de Pesach.

Hârtiile pe care i le-a trimis lui Balzarin conțineau, probabil, amănunte: nume, locuri, date, tot ce reuşise să descopere.

— De ce i le-a trimis lui Balzarin?

Patrick ridică din umeri.

— Bănuiesc că aflase ceva despre Fazzini, poate despre legăturile de la Vatican, în general. Probabil a crezut că poate avea încredere în Balzarin. Eamonn era un om inteligent, dar, în anumite privințe, foarte simplu. În mod sigur, l-a considerat pe nunțiu cel mai potrivit de abordat cu o problemă referitoare la Vatican.

— Nu asta e procedura corectă. Episcopul său…

—Poate. Dar lui Eamonn nu i-au plăcut niciodată procedurile corecte. Şi dacă s-a gândit că nu mai avea timp de pierdut… Oricum, n-o să ştim niciodată.

— Dar hârtiile acestea? Makonnen ridică teancul de pe masă. Cele pe care le-am găsit la nunțiatură? Ce ați descoperit în ele? În afară de…

Patrick sorbi din băutură şi puse paharul pe podea. Se duse la masă şi se întoarse cu o parte din hârtii.

— Câteva scrisori, răspunse el. Unele sunt vechi de mai mulți ani şi se referă la diferite etape din cariera lui Balzarin. Sunt scrisori de la diverşi cardinali şi episcopi, care nu se limitează cu nici un chip la Vatican sau la Italia; altele, de la oficiali din guvernul italian sau de la persoane influente din țările în care Balzarin a fost la post; câteva, de la bancheri, industriaşi, şefi de case de credit; două, de la ofițeri din armată. Cele mai recente sunt de la irlandezi: un senator, un judecător şi un membru din consiliul Băncii Irlandei.

Când luă dosarul cu scrisori din mâna lui Patrick, Makonnen comentă în italiană:

— *Era piduist*. Era de la P2.

Patrick clătină neâncrezător din cap.

— Nu, nu cred. S-ar putea să existe o legătură, dar încă nu avem dovezi.

Makonnen se referise la P2 (*pi-due*), o lojă masonică secretă şi puternică a cărei demascare în 1981 dusese la prăbuşirea coaliției guvernamentale a lui Aldo Forlani. Influența lojii ajunsese până la Palatul Chigi. Mulți se temeau că puterea ei nu fusese în întregime zdrobită.

În timp ce preotul răsfoi scrisorile, Patrick continuă:

— Toate aceste scrisori se referă, într-un fel sau altul, la o organizație numită Frăția sau, mai simplu, Frații. Există mai multe mențiuni ale unui mormânt pe care membrii se pare că îl venerează. Mai mulți corespondenți vorbesc despre Stâlpi. Am găsit şi un jurnal in italiană, care credem că e scris de mâna lui Balzarin. Acesta va trebui tradus în întregime, dar şi la o privire superficială se vede că vom avea probleme: oamenii sunt numiți cu inițiale sau titluri, locurile cu prescurtări. Unele capitole au fost tăiate foarte apăsat, ca şi cum autorul jurnalului s-ar fi răzgândit în privința lor. Asta ne face să credem, bineînțeles, că ceea ce a rămas s-ar putea să nu fie atât de revelator pe cât ne-am dori. Îi înmână lui Makonnen un volum de mărime medie, legat în piele moale, roşie. O etichetă micuță din interiorul primei coperte arăta că fusese produs de Olbi, din Veneția, dar altă trăsătură particulară nu exista. Părinte, continuă Patrick, o să fiu sincer cu dumneavoastră. Ne aflăm cu toții în mare pericol. Cu două zile în urmă, Ruth şi echipa cu care lucrează la ambasadă au primit instrucțiuni stricte să abandoneze cazul. Li s-a spus că a fost preluat de cineva de la un nivel mult mai înalt. Acum suntem convinşi că nu e adevărat Cu puțin noroc, am putea sta aici, în siguranță, o zi sau două, dar mai mult nu putem spera. După cum v-am spus, cred că dumneavoastră riscați enorm. Nu vreau să par grosolan, dar trebuie să înțelegeți că aici, în Irlanda, atrageți atenția chiar şi îmbrăcat în haine civile. În această țară, aproape nu există negri. Din această cauză, nu vă puteți permite să umblați liber. Din fericire, Ruth are bani şi relații. Avem de gând să

vă luăm de aici în seara aceasta şi să va găsim o ascunzătoare sigură până când se termină totul.

— Şi asta cât va dura, domnule Canavan? O săptămână? O lună? Spuneți „până când se termină totul”. Dar când a început totul? Unele gravuri din această mapă datează din secolul al optsprezecelea.

Patrick făcu o pauză înainte de a răspunde. Chiar şi în camera încălzită, în fata focului, îi era frig. Halucinația din urmă cu două zile – dacă asta fusese – încă îl tulbura. Se întreba dacă ar fi trebuit să vadă un doctor. Sau un preot.

—Părinte, nu voiam să vă spun asta, dar poate e mai bine aşa. Există toate şansele ca nici unul dintre noi să nu mai fie vreodată în siguranță. Eu pot să vă ofer protecție un timp, dar nu v-o pot garanta pentru totdeauna. Poate nici măcar pentru o săptâmânâ. Singura noastră speranță e să găsim oameni de încredere, suficient de puternici ca să acționeze împotriva acestui grup. Nu e nevoie să vă explic cât de dificil s-ar putea dovedi acest lucru. Dar cel puțin avem de unde începe. Putem să identificăm persoanele pe care le-am aflat din scrisori şi pe care credeți că le recunoaşteți din fotografii.

Îi întinse prima mapă lui Makonnen, cea care conținea gravuri şi fotografii de clerici.

Makonnen îşi dădu toată silința. Figurile mai cunoscute, chiar şi cele din trecut, erau destul de uşor de identificat. Pe unele le văzuse prin ziare, pe altele, în manualele de istorie a Bisericii. Una, în special, ieşea în evidență.

— Omul acesta, spuse el şi indică prim-planul unui chip sever care purta amprenta inconfundabila a unei vieți petrecute în poziții de conducere, de dominare a unor generații întregi obişnuite cu supunerea. Este cardinalul Giancarlo Migliau. Familia lui a venit din Spania în Italia după ce Ferdinand şi Isabella i-au izgonit pe evrei. Asta cred că s-a întâmplat spre sfârşitul veacului al cincisprezecelea. Au venit, probabil, prin Provence până în Piemont şi s-au aşezat pe lângă Turin. Dar unul dintre strămoşii lui a plecat

singur la Veneția, unde s-a convertit la creştinism şi a făcut avere din comerț cu Egiptul şi Levantul.

S-a căsătorit cu o fată dintr-o ramură săracă a unei familii nobile, dar, cu toate acestea, a rămas un intrus. Fiii şi nepoții lui au continuat comerțul cu sultanul, mai ales cu piper. Au cumpărat pământ la Montebelluno şi o vilă la Palladio, lângă Maser. În veacul al şaptesprezecelea, când Marele Consiliu a scos la vânzare statutul de nobil, el aveau deja bani şi influență îndeajuns ca să-şi înscrie numele în Cartea de Aur. Acum reprezintă una dintre ultimele familii aristocrate care au supraviețuit în Veneția. Makonnen se opri, cu ochii fixați asupra fotografiei. Migliau a fost numit patriarh al Veneției acum trei ani. Nu a fost o alegere populară, dar papa a insistat. N-o fi el iubit la San Marco, dar are o influență considerabilă în restul Italiei. În anumite cercuri, oamenii îl consideră deja *papabile*, adică un candidat potrivit la scaunul papal. Dacă actualul papă ar muri curând – Doamne fereşte! – fără îndoială că Migliau ar fi favoritul conservatorilor.

— Înțeleg. Patrick făcu o pauză. Dar dintre bărbații de pe pagina aceasta recunoaşteți vreunul?

Makonnen se uită cu atenție, dar nu recunoscu pe nimeni. Când ajunseră la sfârşit, Patrick ştia deja că aveau nevoie de serviciile unei arhive de fotografii bine dotate.

A doua mapă conținea portrete şi fotografii ale unor călugărițe aparținând, după cum le arătau veşmintele, mai multor ordine religioase. În cazul lor, Makonnen se dădu repede bătut.

Ultimul era mai degrabă un album decât o mapă. Patrick îl lăsase pe masă, unde putea fi parcurs mai uşor. Se ridică şi aşeză doua scaune de dineu, unul lângă altul.

Era un volum vechi, legat artistic, într-o manieră răspândita în Franța secolului al şaptesprezecelea. Legătura fusese desprinsă cu grija de conținutul ei original şi adaptată la pagini mai potrivite pentru a purta gravuri şi fotografii. Pe

prima copertă, cineva scrisese cu litere placate cu aramă cuvintele *I Morti*. Morții.

Dedesubt era o inscripție în latină, scrisă de aceeaşi mână: *An ignoratis quia quicumque baptizati sumus in Christo Jesu, in morte ipsius baptizati sumus? Consepulti enim sumus cum illo per baptisum in mortem...* Patrick recunoscu fragmentul din Epistola către Romani: *Au nu ştiți că toți câți în Hristos Iisus ne-am botezat, întru moartea Lui ne-am botezat? Deci ne-am îngropat cu El, în moarte, prin botez...*

Întoarse pagina. Un şir de chipuri îi priviră, morții uitându-se la vii, peste o prăpastie mai mare decât secolele. La atingere, hârtia i se păru veche şi puțin mucegăită, ca şi cum ar fi stat mulți ani îngropată într-un mormânt. O simți sfărâmicioasă între degete, puțin putrezită.

Paginile care urmau erau aranjate altfel decât cele din mape. În susul primei pagini era un nume: Benedetta di Rovereto. Patrick recunoscu numele unei vechi familii aristocrate venețiene, din secolul al treisprezecelea sau al paisprezecelea. Dedesubt şi pe pagina următoare erau aranjate gravuri şi apoi fotografii ale unor femei tinere; cele mai vechi datau, probabil, din a doua jumătate a secolului al şaptesprezecelea. Erau şapte cu totul.

După ce se uită la fiecare pe rând, percepu o anumită asemănare de familie între ele. Hainele se schimbau, coafurile erau altele, dar ochii, nasul, bărbia, toate vorbeau despre o origine comună. Puteau fi surori sau verişoare, dar le separau decenii şi secole. Purtau toate acelaşi nume? Asta era ideea? Un singur nume purtat de-a lungul mai multor generații în aceeaşi familie?

Următorul grup de portrete aparținea unor bărbați. Numele de deasupra lor era Giovanni Carmagnola. Din nou, Patrick sesiză asemănarea de pe chipurile lor, ca un fir roşu ce străbatea diferite țesături: o trăsătură lipsă aici reapărea dincolo, mai puțin pronunțată, dar inconfundabilă; o a doua dispărea de tot, pentru a fi înlocuita cu alta; a treia persista

în fiecare generație, asemenea insectelor fosile ce se târâsc neschimbate prin straturi străvechi de roci.

Pagină după pagină, morții se perindară prin fața lor, revenind pentru o clipă la viață. Cine erau, ce reprezentau, ce semnifica moartea lor era un mister. Oare muriseră cu toții tineri, imediat după ce fuseseră pictați sau fotografiați?

Patrick întorcea paginile aproape hipnotizat, purtat de la un chip la altul, ca şi cum un copil l-ar fi luat de mână şi l-ar fi condus prin încăperi vaste, străjuite de portete ale strămoşilor săi. În medie, erau şapte sau opt figuri sub fiecare nume. Dar în unele locuri erau mai puține, fiindcă începeau la o dată mai recentă, în timp ce sub un nume sau două erau mai multe şi mergeau mult timp în urmă, până în secolul al şaisprezecelea şi chiar al cincisprezecelea.

Gravurile îşi înfățişau personajele în posturi formale, unii aşezați, adesea lângă o statuie a Fecioarei sau lângă un crucifix. Chiar de-a lungul mai multor generații, era puțină variație. Fotografiile copiau, în general, caracteristicile formale ale desenelor mai vechi, dar ici şi colo apărea câte o nuanță inovatoare. Unii stăteau în fața portretului vreunui predecesor, alții lângă un mormânt de familie.

Tocmai trecuse de jumătate, când simți că se sufocă de groază. Timp de o clipă, nici nu-şi dădu seama ce-l speriase. Mâna îi înțepeni pe pagină, de parcă s-ar fi transformat în piatră.

— Domnule Canavan, ce s-a întâmplat? Ce e, domnule Canavan?

Auzi glasul lui Makonnen înăbuşit şi departe, ca şi cum ar fi ajuns la el din spatele unor ziduri înalte. Nu răspunse. Se simțea complet amorțit.

Nu era nevoie să se uite la numele din capul paginii. Chipurile se contopiră într-unul singur, ochii deveniră o singură pereche, gurile o singură gură. La început crezu că îl apucase o altă halucinație, dar, pe măsură ce secundele

treceau, îşi dădu seama că ceea ce vedea era în întregime real.

Fotografia ei era în colțul de jos al paginii, ultima din serie, cea mai recentă. Era, în acelaşi timp, proaspătă şi dureros de familiară. Acasă, într-o cutie, îngropat sub praf şi diferite nimicuri, avea şi el un album, plin cu fotografii ca aceasta. Francesca singură, Francesca cu un grup de prieteni, Francesca alături de el, pe malul unui canal, fotografie făcută de Paolo în urmă cu şaptesprezece ani, într-o seară de toamnă. Fuseseră împreună la Veneția, stătuse la familia ei. Un an mai târziu, se întorsese să o îngroape sub chiparoşi şi ceață, într-o criptă de piatră ruinată, pe insula-cimitir San Michele.

DOUĂZECI ŞI UNU

Universul se rupe în două. Imagini ale Francescăi îi zboară prin minte ca nişte fluturi de noapte cu aripi zimțate, tăioase, însetați de lumină. Se teme de începutul altor halucinații, al disperării şi al nebuniei. O realitate diferită, o lume fantomatică, prinde formă şi substanță în jurul lui. Amenință să-l soarbă în interiorul ei, să-l tragă în jos, ca pe o corabie rănită, în frigul şi întunericul etern. Se teme de stafii, vede chipuri vagi apropiindu-se de marginile viziunii sale şi retrăgându-se din nou.

Dar imaginea nu are nimic diafan: e concretă, tangibilă, de o materialitate la fel de solidă ca şi el însuşi. O poate atinge cu degetele, tot astfel cum poate atinge masa sau propria față. Se agață de ea aşa cum se agață un om care stă să se înece de resturile naufragiului. Nu e o iluzie. Nu se va face nevăzută în întuneric. Nu va dispărea.

Încet, bucată cu bucată, lumea începe să se reaşeze la locul ei.

Răsuflând greu, Patrick scoase fotografia din colțurile de modă veche care o susțineau şi închise albumul. Makonnen îl urmări nedumerit şi puțin speriat. Ce anume din fotografie îl tulburase atât de puternic pe american? Patrick se uită din nou, fugar, la fotografie şi o puse în buzunarul de la haină

— Părinte, zise el, întorcându-se brusc, vreți să rămâneți puțin înăuntru? Vreau să mă duc pe-afară să o caut pe Ruth. E plecată de mult timp. Dincolo de fereastra se iviseră primele semne ale înserării. Patrick îşi luă pardesiul de pe perete şi-l îmbrăcă. Era o haina de oraş, nepotrivită aici, la țară. Îi lipsea capacitatea lui Ruth de a se adapta la condițiile

de mediu. La uşă se opri. Părinte, vă rog să încuiaţi uşa după mine. Să nu deschideţi decât dacă sunt eu sau Ruth. În dulapul din spatele dumneavoastră găsiţi o puşcă.

— Dar nu pot...

— Nu vă cer să trageţi în nimeni, dar vă sfătuiesc să o ţineţi la îndemână. Dacă cineva vrea să vă facă probleme, încercaţi să le-o fluturaţi prin faţă şi să păreţi cât mai hotărât Mă întorc repede.

Îşi strânse cordonul de la haină şi îşi ridică gulerul, ca să se ferească de vânt. Când ieşi pe uşă, îi trecu un fior. În spatele lui, îl auzi pe Makonnen răsucind cheia în broască.

Ruth nu era nicăieri în grădină. O strigă, mai întâi încet, apoi mai tare, dar nu primi nici un răspuns. La capătul grădinii, o portiţă joasă dădea în şosea. Se uită în ambele direcţii: un tractor mergea încet spre Laragh, trăgând după el o remorcă plină cu baloturi de fân. Lumina pălea. În trei sferturi de oră avea să fie beznă.

Traversă şoseaua şi merse spre aleea din spatele hotelului. Un aer melancolic se aşezase peste toate, potrivindu-se perfect cu starea lui sufletească. Lacul era în dreapta, dar nu se vedea de pe alee. Mai aproape, turnul rotunjit şi grupul de ruine cenuşii care-l înconjurau erau vizibile printre copaci

În afara sezonului, ruinele erau părăsite. Văzu o siluetă aplecată printre pietrele de mormânt şi o strigă pe Ruth; dar nu era decât o bătrână cu batic care aranja flori de iarnă pe un mormânt recent. O salută din cap şi trecu mai departe. Morminte mai vechi le înlocuiau pe cele noi, bolţi pline cu flori de plastic, muşchi şi licheni. În locul inscripţiilor în culori vii, în engleză, pietrele purtau litere şterse, în latină sau irlandeză. *Or do Diarmait*. O rugăciune pentru Dermot. *Or do Pádraig*. O rugăciune pentru Patrick. Întoarse capul, dar bătrâna dispăruse.

Venise aici, o dată, cu Francesca. Era primăvară, sfârşitul lui martie sau începutul lui aprilie. Îşi aminti florile roz ale

pomilor şi razele soarelui pe pietrele gri. În ziua următoare îi scrisese o poezie. Încă îşi mai amintea primele versuri:

Lângă o piatră ascuțită din Glendalough
am văzut un corb tremurând în vânt
şi l-am văzut pe Kevin păşind
peste valuri negre,
de la un țărm înnegurat la celălalt.

Chiar şi acum, în cimitirul rece, posomorât, când avea mâinile pătate de sânge nevinovat, iar anii se întindeau ca o pustietate nesfârşită, cuvintele poemului îi reveniră în minte. Cuvintele veniră şi, împreună cu ele, imagini pe care le readuseră la viață în aerul rarefiat al prezentului: părul negru căzând pe un umăr vag luminat, ochii cenuşii în semiîntunericul camerei cu rafturi de cărți, dinții albi apăsând buzele moi, conturul rotunjit al sânilor mici prin materialul subțire al bluzei. Şi un pandantiv de aur pe care era gravată o menora cu şapte brațe, încununată cu o cruce.

În timp ce se apropia de lac, gândurile i se întorceau necontenit la fotografia din albumul lui Balzarin. Nu avea nici o îndoială că era Francesca. Chipul ei ocupa o mare parte din memoria lui. Deja fotografia din album îşi găsise un loc acolo, printre alte mii de imagini. Mai calm acum, se gândi din nou la ea, încercând să înțeleagă ce căuta printre celelalte fotografii în plus, se strădui să-şi dea seama cum se schimbase situația datorită acestui fapt, dacă se schimbase în vreun fel. Era aceasta adevărata conexiune, nodul care-l lega pe el de De Faoite, de Cekulaiev şi de ucigaşii lor?

Când dădu un colț, alunecă pe iarba jilavă şi se dezechilibra, lovindu-se de o piatră de mormânt. Încercând să se ridice, observă că inscripția de pe piatră era ştearsă şi ilizibilă. Nu mai rămânea nimic pentru a identifica rămăşițele

de dedesubt: nici numele, nici vârsta, nici data naşterii sau a morţii.

În secunda următoare, când se sprijini cu toată greutatea de piatra dărăpănată, ca să se ridice, îi veni cel mai înfiorător gând cu putinţă. Se clătină ameţit şi cuprins de greaţa. Pentru a doua oară în mai puţin de o oră, simţi că lumea lui se cutremură şi se spulberă în toate direcţiile.

Nu se poate! îşi spuse el. Dar în adâncul sufletului ştia că se putea. Vârî mâna în interiorul hainei şi scoase fotografia Francescăi.

La început nu-i sărise în ochi. Văzuse morminte în atâtea fotografii, iar atenţia lui fusese concentrată asupra Francescăi. Dar acum, ca şi cum s-ar fi risipit ceaţa îngheţată care îl înconjura, văzu destul de limpede un mormânt în fundal.

Francesca fusese fotografiată în faţa propriului ei mormânt, vie, surâzând puţin, ca o fantomă surprinsă într-o rază de soare.

DOUĂZECI ŞI DOI

La apus, soarele îşi începuse lungul drum spre Atlantic. Păsările se pregăteau pentru noapte. Vântul se întețea din nou, aplecând vârfurile desfrunzite ale copacilor. Mai era doar atâta lumină cât să vadă pe unde mergea.

Continuă să coboare spre lac. Prioritatea sa era Ruth. Nu-i răspunsese la nici o chemare şi începuse să se îngrijoreze.

Lacul îi apăru drept în față. Era cel mai mic din cele două lacuri de la Glendalough. Coline întunecate îl înconjurau, iar pe maluri unduiau trestii înalte şi subțiri asemenea buclelor de mătase împletită. Pe suprafața apei luneca o pasăre albă, solitară, cu penele sclipind roşietic în razele asfințitului. Lumina şi apa se contopeau în urma sa. În umbrele de pe mal țipă un bâtlan, întâmpinând noaptea.

Trecu cu privirea de-a lungul şi de-a latul întinderii vaste de apă cu reflexe roşcate. Absența luminii îi îngreuna căutarea, iar el ştia că jacheta ei verde era un camuflaj perfect, indiferent de distanță. Îşi făcu palmele pâlnie la gură şi strigă tare. Dar numai un ecou slab ajunse înapoi la el, ca şi cum şi-ar fi bătut joc de îngrijorarea lui. Poate că Ruth pornise deja înapoi spre cabană, pe alt drum decât de obicei.

O luă pe cărarea din stânga şi merse repede de-a lungul țărmului lacului. Când coti după un colț, o văzu la câțiva iarzi în fată. Şedea pe prundişul de lângă malul apei, sprijinită cu spatele de o stâncă. Câteva minute în plus şi ar fi devenit aproape invizibilă, o simplă umbră verde-închis, pierdută în noapte. O strigă pe nume şi alergă spre ea.

Înainte de orice observă sângele, strâns într-o băltoacă la baza stâncii. Apoi văzu unghiul în care îi era aplecat capul.

Mâinile îi fuseseră legate strâns la spate, iar în gură avea un căluş, ca să nu poată striga. Pistolul fusese, probabil, cu surdină. Sângele se închegase în jurul găurii de glonte din frunte. Cei mai mult sângerase prin gaura mai largă din spate, pe unde ieşise glontele. Avea ochii încă deschişi, fixați asupra lacului, ca şi cum ar fi urmărit pasărea care aluneca pe el. Îi închise şi-i scoase căluşul, apoi rămase uitându-se la ea, întrebându-se ce să spună. Se simțea stânjenit şi tulburat. Ea ar fi ştiut, se gândi el. Ar fi ştiut să spună cele mai potrivite cuvinte. Dar singurul zgomot era cel al lacului agitat de vântul rece din nord.

Se ridică şi privi peste apele cenuşii. Acestea tremurară tainic, dar nu-i spuseră nimic. Încleşta pumnii, şi unghiile i se înfipseră în palme, lăsând dâre subțiri de sânge.

Un zgomot neaşteptat îl readuse la realitate: un elicopter îi trecu pe deasupra capului, zburând jos, ca şi cum ar fi căutat un loc pentru aterizare.

Iisuse! se gândi. Makonnen era încă singur la cabană. Dezlipindu-se cu greu de lac, se întoarse şi o luă la fugă spre dreapta. O scurtătura trecea prin câmp, peste nişte ziduri joase de piatră, şi ajungea în şosea. Alergă dezordonat, încercând să evite pietrele şi tufişurile abia vizibile în bezna din ce în ce mai deasă. Aerul rarefiat îi umplea plămânii. Sub tălpi simțea pământul ud şi moale, lipindu-i-se de încălțăminte. Îşi croi drum cu greu printre ferigi şi apoi urcă o pantă abruptă Elicopterul trecu din nou; pe coadă îi clipeau două becuri, unul alb şi unul roşu.

În vârful dealului, sări peste ultimul zid şi ajunse în stradă. Cabana se afla în dreapta lui, dincolo de cele trei benzi ale şoselei. Se îndreptă spre ea la pas, dar inima îi bătea puternic. Făcu eforturi să rămână calm.

Când se apropie de poarta, desluşi silueta unui bărbat care stătea în picioare în fața ei, la marginea peticului de iarbă.

— Tu eşti, Michael? întreba Patrick când ajunse destul de aproape ca să poată fi auzit. Omul nu răspunse. Ia uite, am crezut că e prietenul meu, Michael, spuse, venind mai aproape. Dacă omul aştepta un american, spera ca accentul fals să-l păcălească. Strecură o mână în buzunar şi simți că străinul devine prudent la gestul lui. Scoase un pachet de țigări şi omul se relaxă. Aveți un foc. domnule? întrebă Patrick, scoțând o țigară din pachet. Doamne, ce bine mi-ar prinde un fum!

Omul scotoci puțin într-un buzunar şi scoase o cutie de chibrituri. Patrick păşi în fața lui, cu țigara în gură. Necunoscutul scăpără un chibrit. Când acesta se aprinse, omul văzu fața lui Patrick şi-şi dădu seama, prea târau, ce greşeală făcuse. Patrick îl lovi cât putu de tare cu pumnul în stomac. Când bărbatul se îndoi cu răsuflarea tăiată, Patrick îşi ridică brusc genunchiul şi îl izbi în bărbie. Se auzi un trosnet şi omul se prăbuşi în spate, pe şosea, lovindu-se violent cu capul de ciment.

Patrick găsi arma şi o strecură în cureaua pantalonilor. Se îndreptă şi privi în sus şi în jos, pe şosea. Nici țipenie de om. Dar era posibil ca elicopterul să fi aterizat, cu mai mulți oameni, prin apropiere. Trebuia să acționeze rapid. Rapid şi silențios.

Între poartă şi cabană se întindeau vreo două sute de iarzi de grădină, în mare parte năpădită de buruieni. În bucătăria situată în dreapta intrării principale, la stânga lui Patrick, era lumină. Văzu lumină şi într-unul din dormitoarele de sus.

Îşi scoase pardesiul. În întuneric n-ar fi făcut decât să-l dea de gol. Pe sub el avea un jerseu închis la culoare şi pantaloni largi. Se aplecă, îşi frecă mâinile cu noroi şi se mâzgăli cu el pe față.

Evitând cărarea, porni spre casă, alunecând ca o umbră prin beznă. Ochii i se obişnuiseră cu întunericul, iar terenul îi era familiar. Deocamdată lucrurile erau în favoarea lui.

Aproape de fațada cabanei erau câteva tufişuri de rhododendron. Se ghemui la pământ şi trecu prin spatele lor. Silueta unui singur bărbat care stătea de pază la uşă abia se întrezărea. O maşină străină fusese parcată lângă Mercedes-ul lui Ruth.

Se întoarse spre stânga şi înconjură casa. În spate totul era liniştit. Nu exista o uşă în dos, doar două geamuri joase. Putea intra pe acolo, dar mai rămânea gardianul din față, care putea să cheme în ajutor pe oricine mai era prin zonă. Hotărî să se ocupe mai întâi de gardian.

Cu o lună în urmă, el şi Ruth puseseră capcane pentru iepuri printre copacii din spatele cabanei. Era dificil să le găsească acum, în întuneric, dar se gândi că ştia drumul destul de bine ca să încerce. Găsi un frasin uriaș care fusese aproape în întregime ars de către tinichigii anul trecut. Câțiva paşi mai la stânga, trebuia să fie o capcană

Era încă acolo. Bâjbâi prin iarbă şi o dezlegă de bățul de care era fixată în câteva secunde avea o bucată de sârmă solidă. Nu era ideală, dar avea să meargă. Găsi o batistă în buzunarul pantalonilor şi o rupse în două. Înfăşurate în jurul capetelor sârmei, cele doua fâşii alcătuiau mânere acceptabile.

Se furişă în vârful degetelor până la colțul cel mai îndepărtat de bucătărie al casei şi se uită in jur. Omul era tot la uşă. Într-o mână avea o puşcă automată. Problema lui Patrick era cum să ajungă în spatele lui fără să fie văzut.

Se auziră glasuri înăbuşite. Un bărbat ridicase tonul de furie, dur şi amenințător. Dar răspunsul lui Makonnen abia răzbătu până la el. Preotul era încă în viață. Dar pentru cât timp?

Paznicul făcea o greşeală elementară. Atenția lui era concentrată mai mult asupra zonei din dreapta, unde cădea lumina din bucătărie. Patrick se lăsă la pământ şi începu să se târască pe lângă perete, spre gardian.

Dintr-o dată, omul întoarse capul şi se uită spre stânga. Patrick se opri şi îşi ținu răsuflarea. Lucrurile erau încă în avantajul lui: întorcându-se de la lumină la întunericul de smoală din stânga, ochii gardianului nu avuseseră timp să se acomodeze.

Patrick aşteptă până când acesta îşi întoarse privirea în altă parte şi începu din nou să se târască.

Clipa aceasta fuse cea mai cumplită, când trebui să se hotărască să ucidă. Orice ezitare se putea dovedi fatală. Se gândi la Ruth, la sângele care îngheța pe stânca cenuşie de lângă lacul întunecat. Strânse sârma în mâini şi începu să se ridice.

Bărbatul se întoarse cu ochii holbați de groază. Înainte de a avea timp să-şi revină sau să strige, Patrick se aruncă asupra lui, îi trecu sârma peste cap şi o smuci tare în jurul gâtului. Sârma îi pătrunse în palmele protejate doar de materialul subțire al batistei Arma căzu pe pământ cu un zornăit Omul se trase în sus şi înapoi cu mâinile ridicate la gât, zbătându-se disperat. Patrick simți cum sârma îi pătrundea în carne şi trase mai tare, neluând în seamă durerea din palme şi mila pentru victima sa. Necunoscutul scoase un sunet gros, ca un râgâit apoi deveni frenetic şi se răsuci, aruncând în joc ultima fărâmă de putere. Dar Patrick rămase ferm, trăgând de sârmă într-o parte şi-n alta, spintecând tot mai adânc gâtul moale, ca şi cum ar fi tăiat în brânză. Bărbatul se înmuie, iar Patrick îl prinse în cădere şi îl aşeza încet pe pământ. Mâinile îl usturau, dar asta era tot ce simțea. Nici urmă de remuşcări, de mânie, de repulsie. Acestea aveau să vină mai târau sau poate niciodată.

Rămase mai mult de un minut ghemuit în umbra peretelui, cu arma pregătită, privind uşa. Nu veni nimeni. Auzi din nou glasuri: cel aspru, apoi al lui Makonnen implorând, şi, în cele din urmă, un al treilea, limpede, rece şi măsurat. Voia să prindă cel puțin pe unul din ei viu.

Deschise încet uşa, chinuindu-se disperat să-şi aducă aminte dacă scârțâia sau nu. Nu scârțâi. O clipă mai târau. se afla pe coridor. Uşa de la bucătărie era în stânga lui. Trase aer adânc în piept şi întinse mâna spre clanță, rugându-se să nu-l părăsească norocul.

DOUĂZECI ŞI TREI

Avantajul surprizei fu de partea lui. Uşa se deschise în dreapta, oferindu-i o rază de tragere care acoperea cea mai mare parte a bucătăriei. Erau doi bărbaţi alături de Makonnen, îmbrăcaţi în hanorace verzi. Unul în picioare, celălalt şedea la masă, în faţa preotului. Patrick ocoli dintr-o mişcare uşa şi se aşeză direct în poziţie de tras, cu picioarele depărtate şi braţele la nivelul corpului.

—Mâinile sus!

Totul se petrecu cu încetinitorul. Bărbatul care stătea în picioare se aruncă într-o parte, trăgându-l şi pe Makonnen la pământ, împreună cu el. Când zbură scaunul de sub el, preotul alunecă şi se prăvăli în direcţia opusă atacatorului său. Se auzi o împuşcătură. Glontele zbură aiurea, trecând la câteva picioare de Patrick. Acesta trase doua focuri, prin masă, unul după altul. Bărbatul de pe podea horcăi şi apoi tăcu.

Cel de la masă rămase nemişcat. Patrick îl ameninţă cu pistolul.

— Pune mâinile întinse pe masă! Să nu mişti un deget! Făcu un pas spre centrul camerei. Părinte Makonnen, strigă el, sunteţi teafăr?

Urma o tăcere scurtă, apoi preotul răspunse:

— Da, da. Sunt teafăr.

— Dar el? Se referea la bărbatul de pe podea.

Altă pauză. Când vorbi, în cele din urmă, glasul lui Makonnen suna acuzator.

— Cred că e mort.

— În cazul ăsta, ajutați-mă să-l leg pe prietenul lui. Vreau să-l luăm cu noi. Are să ne spună o mulțime de lucruri.

Bărbatul de la masă vorbi pentru prima oară. A lui fusese vocea aceea rece pe care Patrick o auzise prin geam. Chiar şi acum era tăioasă, lipsită de orice emoție. Era înalt şi foarte slab, în vârstă de aproximativ şaizeci de ani, cu părul alb ca zăpada, lăsat puțin lung. Trecuse mult timp de când el şi Patrick se întâlniseră ultima oară.

— Îți pierzi timpul, Patrick. Nu mai ai unde să fugi acum. De ce nu renunți? Cât mai eşti încă în viață. Nu vrem să-ți facem nici un rău, Patrick. Vrem doar să ții pentru tine, un timp, anumite lucruri. Nu e vina ta, nu aveai de unde să ştii.

Patrick nu răspunse. Ținând pistolul îndreptat spre el, îl ajută pe Makonnen să se scoale în picioare. O tâmplă a preotului sângera, dar, altfel, părea nevătămat. Patrick era neliniştit. Fuseseră doar patru oameni sau mai erau şi alții, alertați deja de împuşcături?

— Eşti singur? îl întrebă pe bărbatul cărunt. Străinul zâmbi, dar nu spuse nimic. În cămin, focul aproape se stinsese. Un miros vag de cărbune plutea prin aer. Bezna se adunase, adâncă, în spatele ferestrei. Patrick veni lângă el şi îi puse pistolul la tâmplă. Am întrebat dacă eşti singur Crede-mă, dacă sunt nevoit, te împuşc.

Trase piedica pistolului. Bărbatul îi zâmbi rece, liniştit, perfect calm.

Makonnen făcu un pas înainte.

— Domnule Canavan, dumneavoastră...

— Vă rog, părinte, lăsați-mă să mă ocup eu.

Preotul râmase tăcut, nehotărât cum era mai bine să acționeze. Canavan părea un om cu principii morale sau, dacă nu, cel puțin hotărât să evite crime inutile. Şi totuşi, din câte ştia el, omorâse deja trei oameni şi amenința să-l împuşte şi pe al patrulea.

Bărbatul de pe scaun îi susținu privirea lui Patrick fără

să clipească. În ochii lui nu se citea numai simpla nepăsare, ci mai mult: siguranță, convingere, consimțire. Da, se gândi Patrick, poate asta era: o acceptare voită, înrădăcinată într-o siguranță absolută a propriei dreptăți. Dar de ce anume se simțea Miles Van Doren îndreptățit?

— De ce ai ordonat să o omoare? întrebă Patrick. Fu nevoit să se lupte ca să-şi păstreze siguranța în voce. Era fiica ta. Propria ta fiică.

Van Doren îl privi cu dispreț, aşa cum se uită o pisică la un copil zgomotos, cu un dezinteres studiat. Sprâncenele îi erau mai dese şi mai închise decât părul şi i se arcuiau deasupra ochilor, făcându-i mai adânci şi mai întunecați. Pielea subțire îi et a întinsă pe oasele feței, ca un strat de hârtie cerată. Capilarele subțiri îi străbăteau suprafața pielii ca firele unui material prost țesut, roşii pe fondul cenuşiu, asemenea unor râuri îngrămădite la întâmplare pe harta unui deşert alb, fără viață.

— Nu te enerva, Patrick. Eşti amestecat în ceva ce nu înțelegi. Asta nu e o problemă a Agenției. Să spunem că Ruth a fost un fel de... plată, o datorie, un sacrificiu – greu de înțeles pentru tine. N-am avut de ales. Sincer. Ştia lucruri pe care n-avea nici un drept să le ştie. Se implicase mult prea adânc. Ca şi tine, Patrick. Ar fi trebuit s-o laşi baltă după afacerea cu Cekulaiev. Miza e prea mare pentru noi, ca să ne permitem să ne jucăm.

Patrick devenise neliniştit. Simți că Van Doren încerca să câştige timp. În depărtare se auzea un zumzăit Patrick îşi dădu seama că se apropia elicopterul.

— În picioare, se răsti el. Putem vorbi despre asta mai târziu, după ce ieşim de-aici.

— Ți-am spus deja, Patrick, îți pierzi timpul. Lasă arma. Dacă te porți rațional, n-ai de ce să-ți faci griji. Am influență, pot să te asigur că o să ieşi din afacerea asta nevătămat. Altfel... Van Doren ridică din umeri.

Patrick începu să răspundă, dar vocea îi fu acoperită de un zgomot asurzitor. Aerul se umplu de el şi, o secundă mai târziu, o erupţie de lumină sfâşie întunericul, ca şi cum o mâna uriaşă ar fi rupt o cortină neagră, groasă, de sus până jos.

Patrick se retrase de la fereastră, pe jumătate orbit de strălfulgerarea de lumină. Van Doren îşi încercă norocul. Împinse scaunul înapoi şi-l apucă pe Patrick de braţ. Arma se descărca şi glontele trecu la câţiva toli de capul lui Van Doren. Împuşcătura fu acoperită de huruitul elicopterului care se pregătea să aterizeze pe pajişte.

Patrick îşi pierdu echilibrul şi se înclină spre cel care-l atacase. Van Doren îl răsuci împrejur şi-i suci dureros braţul la spate, forţând degetele amorţite să dea drumul pistolului. Afară, întunericul se reinstala imediat ce elicopterul ateriză, aruncând frunze moarte şi crenguţe în aerul agitat.

Ţinând braţul lui Patrick la spate, în sus, pe punctul de a-i disloca umărul, Van Doren îşi folosi cealaltă mână pentru a apuca arma. O propti în ceafa lui Patrick, fără să scoată un cuvânt, nici foarte blând, nici foarte brutal. Apoi se aplecă şi-l sărută în creştetul capului, cu duioşie, ca un amant care-şi sărută partenerul adormit.

Afară, pilotul opri motorul. O linişte profundă se aşternu în noapte. Patrick îşi ascultă bătăile inimii, aflată la numai câteva secunde de oprirea finală.

Simţea încordarea lui Van Doren, ştia că degetul apăsa trăgaciul, că totul se sfârşise, că sărutul fusese un simbol al trădării sau, poate, al pocăinţei.

— Vă rog să aruncaţi arma. Cel care vorbise fusese Makonnen, speriat, dar ferm. Nu mă obligaţi să vă împuşc. Nu vreau, dar am s-o fac, dacă trebuie. Credeţi -mă.

Van Doren nu-şi slabi strânsoarea, nici asupra pistolului, nici asupra braţului lui Patrick. Se uită în jur aproape nepăsător.

Makonnen luase pistolul celui pe care-l împuşcase Patrick. Mâna nu îi era foarte sigură, dar era prea aproape de țintă ca să rateze.

— Ce s-a întâmplat, părinte? întrebă Van Doren. V-au dispărut brusc toate scrupulele?

Preotul clătină din cap. Nu era genul de om care să aibă revelații neașteptate sau modificări radicale de principii.

— Nu înțelegeți, spuse el. N-aş fi vrut ca domnul Canavan să vă împuşte cu sânge rece. Dar acum nu mai e cu sânge rece. Ca să-i salvez viața, sunt dispus să o iau pe a dumneavoastră, înțelegeți acum?

Patrick sesiză ezitarea lui Van Doren. Makonnen mai făcu un pas înainte. Afară se auziră paşi pe pietriş. Cineva strigă.

Van Doren se întoarse pe jumătate şi-i răspunse:

— Sunt aici! Îl am pe Canavan, dar preotul e înarmat. Aveți grijă.

Se auzi o bufnitură şi cineva sparse uşa. Doi oameni în hanorace verzi dădură buzna înăuntru, cu puşti automate în mâini. Makonnen nu tresări şi nu întoarse capul. Acum ținea pistolul cu ambele mâini; strânsoarea îi devenea din ce în ce mai sigură, cu fiecare clipă.

Nou-veniții ezitară. Îşi ațintiră puştile asupra preotului, dar ştiau care erau riscurile dacă ar fi deschis focul

— Lăsați arma jos, părinte, zise Van Doren.

Continuă să țină brațul lui Patrick într-o poziție dureroasă.

— Voi trage, spuse Makonnen. Spuneți-le prietenilor dumneavoastră să coboare puştile.

— Fiți rezonabil, părinte. Dacă mă omorâți, oamenii mei vă vor împuşca în secunda următoare. Ce veți obține? Pur şi simplu, veți muri cu mâinile pătate de sângele meu.

Makonnen şovăi. Van Doren îl privi drept în ochi, ca şi cum l-ar fi provocat să tragă. Preotul dădu drumul armei pe podea.

Unul dintre cei veniți se apropie de Makonnen şi îl apucă brutal de braț.

— Duceți-l la elicopter, ordonă Van Doren. Eu îl iau pe Canavan. Îi ducem pe amândoi la Migliau. Are nişte întrebări la care doreşte să primească răspunsuri. Se întoarse către al doilea pistolar. Tu va trebui să rămâi aici cu Mark până când trimit pe cineva după voi; nu e loc în elicopter pentru şase persoane. Du-te şi spune-i lui John să pornească motorul Ieşim imediat.

Omul se întoarse şi ieşi afară. O clipă mai târziu auziră zumzăitul motorului de elicopter pornit din nou. Patrick fu smucit dintr-o parte în alta şi împins spre uşă. Makonnen îl urmă împreună cu celălalt bărbat înarmat.

Pe drum spre elicopter. Van Doren îşi puse arma înapoi în buzunar. Patrick se împiedică pe pietriş, dar bătrânul îşi menținu strânsoarea. Se aplecară şi intrară sub elice. La uşă, Van Doren dădu drumul brațului lui Patrick pentru a-i permite să urce în aparat.

Patrick aştepta. În clipa în care brațul îi fu eliberat, se întoarse şi-l cuprinse pe Van Doren în jurul pieptului. Înainte ca celălalt să poată reacționa, Patrick îl înălță cu toată puterea. Se auzi un scrâşnet înfiorător când paletele elicei loviră capul lui Van Doren, transformându-l în terci, urmat în secunda următoare de un scârțâit strident, când mecanismul elicei se dezechilibră. Sângele se împrăştie peste tot. Trupul lui Van Doren se zbătu de două ori şi alunecă de sub paletele deformate drept spre Makonnen şi spre cel care îl ținea.

Pistolarul înghețase de groază. Înainte de a-şi putea reveni, Patrick îl trânti la pământ, împreună cu preotul. Se auzi o împuşcătură; celălalt bărbat deschisese focul pe deasupra lor. Patrick se răsuci, înşfăcă puşca automată de jos, o ridica şi apăsa pe trăgaci. Bărbatul se clătină şi căzu pe spate.

— Haideți să plecăm de-aici!

Se aplecă şi-l ridică pe Makonnen în picioare. Cel pe care îl răsturnase încercă să-l prindă de picior, dar Patrick păşi într-o parte şi-l izbi cu putere în gură.

Mercedes-ul lui Ruth era exact unde îl parcase, în faţa cabanei. Cheia trebuia să fie în contact unde o lăsa întotdeauna.

Patrick alergă spre maşină, când trăgându-l, când împingându-l pe Makonnen. ÎI aruncă pe preot pe scaunul de lângă şofer. Din spatele lor izbucni o salvă automată. Patrick se întoarse şi trase înapoi, la întâmplare, apoi ocoli în fugă maşina şi se aşeză la volan.

— Luaţi asta, urlă el şi împinse puşca în braţele lui Makonnen. Folosiţi-o dacă e nevoie, ca să-i ţineţi departe.

Preotul tremura, iar buzele i se mişcau, repetând o rugăciune. Era bolnav şi amorţit. Patrick îşi aruncă puşca în poală şi răsuci cheia. Motorul porni de la prima cheie. A doua salvă trecu pe lângă ei tocmai când Patrick dădu drumul ambreiajului şi porni în trombă. Îşi aduse aminte să aprindă farurile abia după ce intraseră pe şosea şi străbătuseră deja jumătate din drumul spre Laragh.

M0RȚII

Iisus Hristos, Martorul cel credincios,
Cel întâi născut din morți.

Apocalipsa Sfântului Ioan Teologul: 1:5

DOUĂZECI Şi PATRU

Veneția

Nici un sunet. O tăcere adâncă şi amară acoperea totul. Bezna era întreruptă doar de luminițe galbene asemenea unor lumânări împrăştiate pe întinderea unor mlaştini pustii Se mişca în întuneric, iar liniştea îl înconjura stăruitoare şi vag amenințătoare. După un timp, vederea i se limpezi şi reuşi să desluşească ceva din împrejurimi.

Se afla într-un fel de barcă micuță cu vâsle, care intra adânc în apă şi luneca fără zgomot pe suprafața pustie pe care alternau lumina şi întunericul. Se legăna uşor într-o parte şi-n alta pe măsură ce înainta, într-o linie dreaptă, crestând luciul delicat cu prova. Cu o tresărire, recunoscu forma caracteristică a provei: *ferro*-ul în evantai al unei gondole venețiene.

Aruncă o privire fugară înapoi. La pupa, un gondolier înalt, îmbrăcat în negru, se arcuia peste vâsla lungă, răsucind-o în acea neobişnuită manieră venețiană, în locaşul ei de lemn. Inexplicabil, ştia că locaşul acela se numea *forcola*, dar nu-şi amintea să fi învățat vreodată acest cuvânt. De pupa răsucită atârna un felinar, care lăsa o dâră frântă de aur pe apa din spatele lor. Dar chipul gondolierului rămânea ascuns în umbră, în spatele unei pălării moi, cu boruri largi. Întoarse capul şi privi din nou în direcția în care înaintau.

Şedea pe un scaun cu spătar înalt, delicat curbat şi decorat cu delfini auriți şi cai de mare arămii. Mângâie perna pe care stătea: era de catifea groasă, moale la atingere. Se lăsă pe spate, aşteptându-se să audă clipocitul apei sau răsucirea vâslei în *forcola*, dar nu auzi nimic. Trebuia să fie

în Veneția, dar unde exact? Şi cine îl ducea cu gondola? Şi de ce? încercă să articuleze întrebările, dar nu reuşi să deschidă gura.

În acel moment, ca şi cum ar fi răspuns dorinței sale, luna ieşi din spatele norilor negri şi răspândi o lumină albicioasă, diafană, pe apele tremurătoare. Se afla pe Grand Canal şi luneca exact pe mijlocul canalului larg mărginit de case înalte şi de *palazzi* aurite. Văzu peste tot ferestre gotice, acoperite cu marchize şi scăldate în lumina lumânărilor. În locurile în care *fondamente* şi *rive* ajungeau la marginea canalului, erau torțe înălțate pe stâlpi. În fața palatelor, felinare masive atârnau de terasele de la etaj, răspândind o lumină stranie, pâlpâitoare, peste stâlpii de acostare şi peste ambarcațiunile micuțe legate de ei.

Se întâmpla ceva teribil de ciudat. La început nu-şi dădu seama ce era, doar că era ceva diferit, că se petrecuse o schimbare oarecare. Dar nu ştia dacă lumea materială suferise o transformare sau dacă propria lui conştiință era cea care o deforma.

Alte bărci pluteau sau săgetau pe lângă ei – *sandoli* zvelte, împinse de vâsle încrucişate, şi gondole vopsite în negru, multe echipate cu *felze*, cabine negre, curbate, care ascundeau identitatea pasagerilor de privirile indiscrete. *Traghetii* uşoare îi transportau pe oameni de la un mal la celălalt, strecurându-se cu dibăcie prin traficul principal.

Recunoscu fațadele palatelor de pe ambele părți Francesca îl instruise bine, atrăgându-i atenția asupra lor în nenumăratele lor plimbări pe Canal. În artă şi în arhitectură, ca şi în dragoste, ea îi fusese călăuză. Observă că mergeau de la nord spre sud, îndepărtându-se de *terraferma*, spre San Marco şi lagună. La dreapta întrezări Fondaco dei Turchi, o clădire în ruină care adăpostise cândva bazarul venețian al negustorilor turci. Aproape vizavi de el, pe stânga, se înălța Palazzo Vendramin-Calergi, unde murise Wagner, singur şi nebun.

Numele palatelor şi ale familiilor care locuiseră în ele i se perindară prin minte ca un şir de fantome cenuşii: Bastaggià, Errizo, Priuli, Barbarigo, Pesaro, Fontana, Morisini – o adevărată litanie a morților, ale căror case mărețe se înălțau ca nişte morminte din apa scăldată în lumina lunii. Ştia că ceva nu se potrivea. Dar ce?

Ajunseră la Ca' d'Oro, cu basoreliefurile sale aurite şi capitelurile albe, strălucind în lumina sutelor de torțe, în timp ce fiecare fereastră era luminată de mii de lumânări. În alternanța de aur, lambriuri roşii şi albastre, chinovar şi aquamarin, tremurau razele lunii.

Barca trecu mai departe, spre Ca' da Mosto, situată la începutul meandrei prin care Canalul coteşte către Ponte di Rialto. Întoarseră încet de-a lungul buclei largi. Podul îi apăru în fața ochilor ca o corabie uriaşă, cu luminile aprinse la ferestrele prăvăliilor care alcătuiau partea sa centrală. Deodată, în depărtare, la vest de pod, cerul se umplu de steluțe luminoase. Artificiile explodară fără zgomot deasupra pieței San Polo. Rachetele poleiră noaptea în roşu şi auriu. Mingile de foc săriră în aer, împrăştiind o ploaie de steluțe, ca un curcubeu. Focul cădea în cascade, luminând acoperişurile, foişoarele şi vârfurile turnurilor înalte.

În lumina artificiilor, văzu limpede fațada clădirii de pe stânga, de care se apropia. Recunoscu Fondaco dei Tedeschi, un complex din secolul al şaisprezecelea care găzduise apartamentele, birourile si depozitele vechii colonii germane de negustori. Fațada şi o latură a clădirii sclipiră în culori. Zidurile erau acoperite de două mari fresce, pictate de doi artişti geniali. Îşi aminti numele lor: Giorgione şi Tițian. Amândoi fuseseră convocați după ce un incendiu distrusese edificiul original, în 1505.

Şi tot acolo îşi dădu seama, ca şi cum acea parte a creierului său care dormea s-ar fi trezit brusc şi i-ar fi şoptit la ureche cumplitul adevăr, acolo se găsea teribila greşeală, adevărata demență. Frescele n-ar fi trebuit să existe. Cea a

lui Giorgione căzuse în ruină, mai rămăsese din ea doar un fragment, la galeria Accademia, singura lui operă dovedită ca fiind autentică. Cea a lui Tițian nu mai era decât un amestec ceţos de culori şterse pe zidul clădirii, amintire a gloriei trecute şi nimic mai mult. Însăşi vechea Fondaco era acum un oficiu poştal mohorât, fără vibraţie artistică.

Se întoarse cu gândul la toate locurile prin care trecuse. Fondaco dei Turchi n-ar fi trebuit să fie într-o stare de degradare atât de avansată: fusese reconstruită în secolul trecut şi, mai târziu, devenise muzeu. Pe acoperişul de la Palazzo Vendramin trebuia să fie o pădure de antene de televiziune. Iar stratul de aur şi culorile vopselelor se cojiseră de mult de pe palatul aurit al Contarinilor.

Acum nebunia se instală în el şi i se încolăci în corp, ca un şarpe. Pe canal nu văzuse nici un *motoscafo*, nici un *vaporetto*, nici un fel de ambarcaţiune cu motor. Gondolele nu mai aveau *felze* din secolul trecut. Nu trecuse pe lângă nici un *imbarcadero* înţesat de lume aşteptând să se urce la bordul mijloacelor de transport în comun pe apă. Nu existau nici şalupe de poliţie, nici *vigili urbani*, nici ambulanţe, nici becuri electrice.

Ridică privirea. Erau aproape sub pod. Deasupra lui, siluete întunecate se înghesuiau la parapet şi se uitau în jos, la el. Purtau pelerine negre şi tricornuri, iar pe feţe aveau măşti albe, cu cioc, ca nişte păsări de pradă; era *bauta*, costumul de carnaval din secolul al optsprezecelea.

Gondola alunecă fără nici un zgomot sub bolta joasă. Luminile se stinseră. Totul se cufundă în beznă.

DOUĂZECI ŞI CINCI

— Vă simțiți bine?

Patrick se ridică pe jumătate în pat, tremurând. Cineva aprinsese lumina. Makonnen. Îi auzi din nou vocea.

— Vă simțiți bine, domnule Canavan?

Era transpirat. Când închidea ochii, vedea în continuare, în întuneric, Canalul şi măştile albe care se uitau la el de pe pod.

— Da, şopti el. Mă simt bine. Nu vă faceți probleme. Totul e în ordine. Stăteau împreună într-o cameră dintr-o mica pensiune de pe Rio della Verona. Cu o zi înainte zburaseră. de la Glasgow la Roma şi luaseră primul tren spre Veneția. Cât e ceasul? întreba Patrick.

— E trecut de patru. Ați strigat în somn. În italiană. Ați strigat în italiană.

— Ce spuneam?

Makonnen ezită.

— Nu... nu ştiu exact N-am înțeles toate cuvintele. O dată ați strigat *„Chi e lei? Dove mi sta portando?* – Cine sunteți? Unde mă duceți?”

Erau cuvintele pe care încercase să i le adreseze gondolierului. Nu uitase. Nu uitase nimic. Gondola, fațadele întunecate, podul scăldat în lumina artificiilor; amintirea lor era vie şi clară, ca aceea a halucinației pe care o suferise la Dubim Dar acesta fusese un vis, nimic mai mult.

— De ce vă temeți atât de tare domnule Canavan? Ce este?

Patrick simțea cum i se răcea transpirația pe piele. Noaptea era răcoroasă. Simțea umezeala generală a Veneției, înălțându-se din canalul micuț de afară.

— Ştiți de ce mă tem, răspunse el.

— Nu, replică preotul. Nu mă refer la asta. De asta mă tem şi eu. E firesc. Aveți dreptate să vă temeți. Dar mai e şi altceva. Dumneavoastră vă temeți de altceva.

Patrick nu răspunse imediat. Nu-i spusese nimic lui Makonnen despre fotografia Francescăi sau despre descoperirea că obiectul acela în fața căruia stătea era propriul ei mormânt. Nu avusese timp să se gândească serios la asta. Nu vorbise nici despre halucinația de la Dublin.

— Spuneți-mi, părinte, începu el, credeți în stafii?

Makonnen îl privi încurcat.

— Stafii? Nu m-am gândit niciodată... Trebuie să ştiți că Biserica nu încurajează oamenii să se joace cu supranaturalul. Făcu o pauză. Credeți că ați văzut o stafie? De asta vă temeți? De o stafie?

În glasul preotului nu era nici urmă de ironie sau reproş. Oamenii se temeau de morți, era normal. În Etiopia, ca şi în alte regiuni din Africa, lumea morților nu era perfect separată de cea a viilor.

Patrick se înfioră.

— Ascultați, părinte, eu nu prea ştiu nici dacă cred în Dumnezeu, cu atât mai puțin în stafii. Dar...

Cu multă precauție, îi explică lui Makonnen ce descoperise. Scoase fotografia Francescăi din buzunar si i-o arătă. Inscripția de pe mormânt se vedea clar, nu era nici o umbră de îndoială. Doar identitatea Francescăi rămânea îndoielnică. Pentru Makonnen, nu pentru Patrick. Când termină, preotul rămase un timp tăcut. Stăteau întinşi în paturile reci, ascultând apa care clipocea pe marginile canalului.

— De asta ați venit la Veneția? întrebă, în cele din urmă, Makonnen. Ca s-o găsiți pe femeia aceasta? Credeți că n-a murit că cineva v-a făcut o farsă de o mare cruzime. Asta e?

— Am venit aici ca să-l găsesc pe Migliau. Ca să văd ce ştie despre Pesach.

— Dar vreți să aflați şi adevărul. Vreți s-o găsiți pe femeia aceasta, dacă mai e în viață. Dacă nu e, totuşi, o stafie. E adevărat, nu-i aşa?

Patrick încuviință din cap. Era adevărat. Până în acel moment nu recunoscuse nici față de el însuşi. De aceea alesese Veneția şi nu Roma ca punct de pornire al investigației lor. Dar nu spuse nimic despre halucinație sau despre claritatea visului. Erau oare legate în vreun fel? Poate trebuia să consulte un doctor. Poate stresul ultimelor săptămâni, combinat cu presiunile care-l determinaseră să părăsească Compania...

— Stingeți lumina, părinte. Haideți să dormim puțin. Trebuie să pornim devreme dimineață.

Se trezi la şapte, neodihnit. Makonnen era deja treaz şi murmura rugăciuni într-un colț, sub un mic crucifix de bronz. Era îmbrăcat în hainele pe care i le cumpărase Patrick din Belfast, a doua zi după fuga de la Glendalough: un pulover gros, ruginiu, pantaloni maro şi bocanci cafenii. Încă părea stânjenit în noile sale haine, ca şi cum faptul de a fi preot era, ca o carapace, între carne şi veşmintele străine, laice, pe care era obligat să le poarte. La început se împotrivise ideii de a-şi schimba sutana cu aceste haine noi, dar Patrick îl convinsese că era esențial pentru siguranța lui. Undeva, ochi nevăzuți puteau să stea la pândă după un preot negru. Makonnen nu-şi putea schimba culoarea, dar putea măcar să nu-şi afişeze ocupația în văzul lumii.

De la Glendalough porniseră direct spre Dublin. Pe moment, nu-i urmărise nimeni; era evident că moartea cumplită a lui Van Doren scosese elicopterul din funcțiune şi-i răvăşise pe agenții rămaşi în viață. Patrick condusese ca un nebun pe străduțele întortocheate, iar Makonnen stătuse lângă el perfect nemişcat şi supus, holbându-se la conul de lumina din față, ca şi cum ar fi fost împietrit de apariția unei ființe îngrozitoare din bezna înconjurătoare.

În Dublin se opriseră doar atât cât să scoată bani de la un automat de pe stradă si să închirieze o maşină nouă de la Boland, de pe strada Pearse. Lăsaseră Mercedes-ul lângă Colegiul Trinity; cu puţin noroc, aveau să treacă zile până să descopere cineva că fusese abandonat. La ora şapte se aflau pe şoseaua Swords, îndreptându-se spre nord. O oră mai târziu, se apropiau de graniță.

Din instinct, Patrick acționase prudent. Granița irlandeză era uşor de trecut... şi uşor de supravegheat. Cunoştea o şosea interzisă care cotea spre est după Dundalk. Mergea de-a lungul falezei golfului Dundalk, apoi o lua spre Newry, trecând pe lângă Carlingford Lough. Ştia că era imposibil să străbată acest drum noaptea. Şoseaua şerpuia şi se răsucea neîncetat, iar în unele locuri se apropia la doar câteva picioare de marginea falezei; fără faruri ar fi fost sinucidere curată. Dar farurile ar fi atras atenția grănicerilor britanici care pândeau traficul ilegal.

Petrecuseră noaptea la un motel din Dundalk şi plecaseră a doua zi, dis-de-dimineață. Patrick aşteptase până când drumul național se eliberase de maşini şi apoi întorsese la dreapta. Era un simplu drum de țară, pe care se turnase asfalt. După ce urca o serie de serpentine, şoseaua ieşea deasupra mării. Dincolo de aceasta se vedeau munții. Şi un râu învăluit în mătase, care cobora spre ea, O mare roşie, o mare verde şi o mare albastră, cuprinse de văpaia răsăritului, iar deasupra munții masivi şi plini de ceață.

Curând după aceea trecuseră granița, deşi nu văzuseră nici o bornă care să indice acest lucru. Nu întâlniseră nici un obstacol în drum. Nu după mult timp, se aflau din nou pe şoseaua principală şi intrau în Newry.

Străbătuseră în tăcere o lume schimbată. Makonnen era într-o dispoziție sumbră, care se potrivea cu peisajul. La fiecare colț era câte o biserică; o forța religioasă oarbă, obsesivă, creştea ca un cancer în inima acestui ținut întunecat. Pe copacii de la marginea drumului, la fel de des

ca semnele de circulație, erau bătute în cuie plăcute de tablă pe care fuseseră înscrise avertismente pentru necredincioşi: „Pregătiți-vă să-l întâlniți pe Dumnezeu!”, „Iisus Hristos a murit pentru păcatele voastre”, „Trebuie să renaşteți.”

După o scurtă oprire la Belfast, pentru a încasa bani şi a schimba maşina, porniseră spre Lame. Ajunseseră în port pe la mijlocul după-amiezii şi trecuseră cu feribotul în Scoția. Nu-i oprise nimeni. Nici la Lame, nici la Stranraer nu trecuseră prin puncte de control. Pentru prima oară de când părăsiseră Glendalough, Patrick răsuflase mai liniştit.

Din Glasgow erau zboruri regulate spre Roma. Preferaseră să rămână acolo peste noapte pentru a lua cursa British Caledonian/Alitalia de la ora 7:40, via Amsterdam, decât să treacă prin Heathrow. Makonnen mai avea încă paşaportul. Sosirea lui la aeroportul Fiumicino avea să fie înregistrată, dar nu avea cum să evite acest lucru. La Roma, luaseră primul *rapido* spre Veneția, unde ajunseseră după lăsarea întunericului. Numai patruzeci şi opt de ore trecuseră de la evadarea din Glendalough. Timpul părea mult mai lung.

— Ați reuşit să dormiți?

Makonnen îşi terminase rugăciunea şi stătea în picioare, cu o atitudine uşor defensivă, ca şi cum felul în care cădea lumina i-ar fi dezvăluit o față necunoscută a lui Patrick.

— Da, foarte bine, mulțumesc.

— N-ați mai visat?

Patrick clătină din cap. Faptul că îşi amintea visul era neobişnuit. Nu i se mai întâmplase niciodată aşa ceva, atâta claritate, atâta bogăție de detalii.

— Cred că ar fi bine să luăm micul dejun, zise el. Vreau să stabilim ce facem în continuare.

Era prima oară când unul din ei aducea vorba despre planurile de viitor. Fiecare etapa a evadării lor trecuse în următoarea, fiecare destinație urmase firesc celei dinainte, ca şi cum ar fi fost purtați de o forța a naturii. Nu existase nici un plan, nici o intenție.

Luară micul dejun într-un salonaş de la parter, cu vedere spre canal. Patrick privi pe fereastră la cortina grea a luminii palide de iarnă care se lăsa, pe neaşteptate, peste apă. Priveliştea nu avea nimic deosebit: faţada degradată a unui mic *palazzo*, scorojită şi pătata de vreme şi de umezeală. Dar aceasta îi spunea lui Patrick tot ce voia să ştie: că era din nou la Veneţia, că nu putea fi nicăieri în altă parte. Parcă nici nu fusese plecat vreodată.

Varul galben se cojea de pe cărămizi, cum se desface carnea de pe oase. Din loc în loc, belciuge mari de fier legau cărămizile una de alta. Jumătate din ferestre erau acoperite cu gratii, dând impresia că locul ascundea o închisoare sau un azil de nebuni. Sus de tot, o singură fereastră era deschisă, iar cineva atârnase la aer un covor. Pe un pervaz, mai jos, stătea o pisică mare, albă, cu un ochi albastru şi unul galben; numai Dumnezeu ştia cum reuşise să se cațere acolo şi cum avea să se mai dea jos.

Patrick era obosit. Greutatea trecutului era mare în acest loc, apăsând toate lucrurile şi toţi oamenii. Nici măcar în centrul oraşului Cairo sau în sudul Damascului nu simțise atât de puternic prezența trecutului. Aici avea impresia că se putea arunca o punte între el şi prezent că se putea deschide o fisură în zidurile care separau anii unul de altul. Îşi întoarse privirea de la scena de afară şi turnă cafeaua neagră, tare, în ceaşca lui Makonnen.

— Părinte, ceea ce vreau să vă cer s-ar putea să fie foarte riscant. Dacă nu vă simțiți în stare, nu trebuie decât să-mi spuneți. Nu vreau să vă oblig să faceți nimic.

Preotul îşi ridică privirea din ceaşca de cafea şi-i răspunse cu un zâmbet cam mohorât.

— Mă tem că am fost deja obligat de împrejurări. Nu eu am ales să vin aici. Nu eu am ales să fiu implicat în povestea asta. Dar sunt aici. Şi sunt implicat Sorbi dm ceaşcă şi întinse puțin unt pe o brioşă. Fiindcă veni vorba, nu cred că

ar fi bine să vă audă cineva spunându-mi „părinte”, nu-i aşa? Numele meu de botez e Assefa. Iar eu pot să vă spun Patrick?

Patrick încuviinţă din cap. Erau singurii oaspeţi în mica sală de mese, dar chiar şi pereţii aveau urechi – mai ales pereţii veneţieni, îşi spuse el.

— Foarte bine. Fii atent. Supravegherea lui Migliau trebuie să cadă în sarcina ta. Află tot ce poţi: programul lui zilnic, acţiunile din următoarele câteva zile, orice lucru neobişnuit pe care l-au observat oamenii.

— Dar nu pot să-mi fac, pur şi simplu, apariţia la biserică şi să pun întrebări. Asta ai putea s-o faci tu. Te dai drept scriitor sau jurnalist american. Jurnaliştii americani sunt un fel de molimă – când se apropie, nimeni nu se gândeşte decât cum să scape mai repede din calea lotr. Dar cine a auzit vreodată de presa etiopiană?

Patrick băgă în gură o bucăţică de *focaccia* şi o înghiţi cu puţină cafea.

— Cunoşti pe cineva la Veneţia? Vreun prieten de la seminar sau de la Academie?

Assefa medită. Toţi prietenii lui de la Accademia Pontificia intraseră în serviciul diplomatic, majoritatea în străinătate. Iar prietenilor de la seminar le pierduse urma. Apoi îşi aduse aminte de Claudio Surian. Era în al patrulea an de pregătire pentru preoţie, când, destul de neaşteptat, îşi abandonase vocaţia. El şi Assefa fuseseră prieteni apropiaţi, dar nici măcar Assefa nu ştia cât de serioase fuseseră problemele lui Claudio. Acesta refuzase să-i răspundă la scrisori şi-i dăduse de înţeles destul de limpede că o vizită n-ar fi fost deloc binevenită.

— Da, răspunse Assefa, am un prieten vechi aici. Nu e preot, dar s-ar putea să cunoască răspunsul la unele din întrebările tale. Iar la celelalte sunt sigur că va şti cum să-l găsească.

— Perfect. Dar să-ți promită ca nu va spune nimănui Trebuie să înțeleagă că viața ta e în pericol. Spune-i atât cât e nevoie, ca să-l faci conştient de asta, dar nu mai mult

— Înțeleg. Nu-ți face probleme, va fi foarte discret. Assefa îşi goli ceaşca şi întinse mâna după ibric. Şi tu? Ce ai de gând să faci?

Patrick se uită la zidul de pe malul opus. Era atât de aproape, încât avea impresia că-l putea atinge cu mâna. Aşa era şi trecutul, la distanța unui braț. Şi totuşi, se putea îneca în apele care-l despărțeau de el.

— Am şi eu nişte prieteni vechi de revăzut, răspunse el. Dacă mai trăiesc. Şi dacă vor să mă primească.

Assefa întinse nuna şi o aşează pe mâna lui Patrick.

— Fii atent, Patrick. Cineva intrase în sală şi se aşează la câteva mese de ei. Ai repetat de mai multe ori că viața mea e în pericol. Mi-ai salvat-o deja de două ori şi îți sunt recunoscător. Dar mă tem mai mult pentru tine decât pentru mine. Eu îmi pot pierde doar viața. Dar tu, Patrick, mă tem că îți poți pierde sufletul.

DOUĂZECI ŞI ŞASE

Şalupa-taxi se legăna şi se scufunda pe valurile puternice, aruncând în urmă o perdea de stropi. Afară, în spaţiul deschis, vântul se întetea. Burniţa fină reducea vizibilitatea şi acoperea geamurile cabinei înguste cu un strat de condens. Barca cu motor o luase pe ruta cea mai directă spre San Michele: în jos, prin Cannaregio, pe Canale della Misericordia şi apoi afară, în lagună.

Oriunde s-ar fi aflat adevărul, căutarea lui Patrick începea de aici, de pe insula-cimitir a Veneţiei. Trebuia să reia firul de unde îl lăsase, cu optsprezece ani în urmă. Era la Dublin când primise vestea morţii Francescăi. Plecase la Veneţia ca să-şi viziteze o mătuşa bătrână, iar el rămăsese ca să recupereze cursurile după vacanţa de Crăciun. Telegrama ajunsese la el o săptămână mai târziu: *TERRIBILE INCIDENTE. FRANCESCA MORTA. FUNERALE DOMATTINA. ALESSANDRO CONTARINI*.

Abia după ce ajunsese la Veneţia, devenise conştient de realitatea morţii ei, ca şi cum ar fi primit un pumn puternic, care-i tăiase răsuflarea şi-i lăsase o durere surdă în tot corpul. Îi spuseseră că se înecase în timp ce se plimba singură cu barca, în lagună; corpul îi fusese recuperat de nişte pescari care văzuseră accidentul. A doua zi, obosit şi amorţit, urmase cortegiul funerar într-o gondolă îndoliată. Grand Canal fusese în întregime în ceaţă, iar peste laguna se lăsase un frig muşcător.

Tatăl, mama şi fraţii ei fuseseră politicoşi, dar distanţi. Nu fuseseră niciodată de acord cu relaţia lor şi acum nu mai vedeau nici un motiv sa-l accepte în cercul lor restrâns de familie. Erau Contarini, descendenţi ai dogilor, bogaţi,

mândri şi puternici. Îi dăduseră de înțeles foarte dar că nu era binevenit să mai rămână după încheierea ceremoniilor funerare, aşa că a doua zi după înmormântare se întorsese la Dublin cu durerea intactă: neîmpărtăşită şi, în ultimă instanță, nerecunoscută, crescuse în sufletul lui ca o infecție, ani de-a rândul, şi lăsase râni de nevindecat.

Când micuțul *motoscafo* se apropie de debarcaderul din capătul de nord-vest al insulei, Patrick zări, exact în față, o procesiune funerară. Un cortegiu de gondole învăluite în negru se străduia să țină ritmul cu dricul motorizat din frunte. În față, membrii cei mai importanți ai cortegiului stăteau nemişcați în ploaia din ce în ce mai deasă, îmbrăcați în haine negre, groase. Din mulțimea de umbrele negre, ieşea în evidență, ca un gest obscen, una de un roşu intens. Dricul era împodobit cu panglici închise Ia culoare, care fluturau ude de ploaie şi de valurile mării.

Rămaseră în larg până când procesiunea acostă. Patrick parcursese un cerc întreg. Nu s-ar fi mirat dacă ar fi recunoscut câteva chipuri în procesiune sau dacă ar fi văzut pe cineva făcându-i semn să se apropie de groapă.

Cortegiul îşi urmă drumul său lugubru pe lângă chiparoşi întunecați şi monumente mohorâte de granit şi de marmură. Sicriul era drapat în negru şi auriu şi acoperit cu flori de iarnă. În fruntea procesiunii mergea un preot înalt, cu capul plecat, citind rugăciuni dintr-o carte îmbibată de ploaie.

Patrick îi spuse cârmaciului să aştepte şi păşi pe platforma debarcaderului. Trecu direct pe sub o boltă lipită de biserica ce străjuia intrarea. De acolo începea moartea, sub forma lespezilor uriaşe de piatră, înălțate din dragoste şi acoperite cu graffiti din mai puțină dragoste.

Cimitirul era atent construit. Data de la sfârşitul secolului al optsprezecelea, când Napoleon dăduse ordin ca morții Veneției să fie înmormântați aici. Era un mic orăşel, un labirint complicat de străduțe, alei şi treceri. Cupolele spălate de ploaie, acoperişurile triunghiulare şi bolțile

mausoleelor întunecate alcătuiau o linie frântă ce se proiecta pe cerul gri ca piatra. Monumente înalte de marmură de Carrara dominau locurile de odihna ale celor din clasa mijlocie şi pietrele de căpătâi demne de milă ale săracilor. Porți de fier forjat duceau spre uşi grele, cu stucaturi. Dar nimeni nu ieşea şi nu intra, iar ferestre nu existau nicăieri.

Pe străduțe nimeni nu cânta, nu râdea şi nu se juca. Din loc în loc, vizitatorii se opreau să citească inscripțiile de pe câte un monument sau se aplecau să aşeze flori pe câte un mormânt Patrick nu ținea minte exact unde îşi construise familia Contarini cripta. Se plimba pe aleile îmbibate cu apă, devenind din ce în ce mai dezorientat cu fiecare colț pe care îl dădea. Ploaia cădea într-un şuvoi continuu. Oriunde se întorcea, i se deschidea în față panorama altor morminte mute. Chipuri inexpresive de îngeri, Fecioare de marmură albă şi Hristoşi crucificați pe piatră îi întorceau privirea. Îi era frig. Un frig amarnic.

Trecu o oră îngrozitoare în care îşi târî picioarele de la un mausoleu la altul, până când găsi mormântul. După o cotitură, îl văzu înălțându-se sumbru în ploaie la capătul unei alei lungi; era un monument în stil roman, flancat de câte un obelisc şi străjuit de sfincşi scheletici cu chipuri de femei.

Când ajunse mai aproape, văzu că fusese lăsat în paragină. Gardul care-l înconjura ruginise şi căzuse în multe locuri. Buruieni creşteau unde înainte fusese iarbă. Treptele care duceau la uşă erau sparte şi năpădite de ierburi. Poate că totuşi se înşelase. Dar numele familiei, sculptat cu litere mari deasupra intrării, era încă vizibil; CONTARINI.

Se simți singur şi i se făcu o frică teribilă. Cu un gest involuntar, se uită înapoi peste umăr, de-a lungul aleii mărginite de chiparoşi care ducea la mormânt. Nu era nimeni. Îl trecu un fior. O întreagă armată de fantome se adunase în jurul lui şi se înghesuiau în el, îi inhalau răsuflarea, îi sărutau buzele şi îi lingeau carnea pentru un

strop de căldură. Iar pe treptele sparte, în ruină, aştepta cu ochii stinşi fantoma Francescăi.

Scutură din cap şi rămase din nou singur. Parcurse tulburat cei câțiva paşi până la poartă. Aceasta nu cedă eforturilor sale; un lacăt greu, ruginit o ținea bine închisă. Renunță şi merse de-a lungul gardului până într-un loc de unde se rupseseră câteva gratii Se strecură înăuntru şi se trezi pe un teren spongios, între buruieni care îi ajungeau până la genunchi. Pe măsură ce se apropie de trepte, simți o apăsare pe piept şi începu să respire mai greu, neregulat.

Dio ha chiamato a se la nostra sorella Francesca... Îşi aminti cum preotul de la înmormântarea Francescăi îi asigura pe cei îndoliați de viață veşnică. Se strânseseră în jurul mormântului, fără o ordine anume, iar preotul se urcase pe trepte, cu fața spre coşciug şi proclama învierea trupului într-un lăcaş al oaselor.

Ma Cristo, primogenito di coloro che risorgono, transformerà...

Stând singur şi nemângâiat aşteptând ca frații ei să o ducă în mormânt Patrick simțise cum i se topeşte credința şi se risipeşte ca ceața deasupra lagunei.

După aceea intrase în mausoleu şi se alăturase şirului de prieteni şi rude care defilau încet prin fața firidei în care fusese aşezată. El dorise să o mai vadă o dată, dar sicriul fusese închis. Placa cu numele ei şi datele naşterii şi morții fusese deja fixată la locul ei. O atinsese şi se aplecase să o sărute, dar cineva îl înghiontise din spate, iar el se poticnise înainte şi, astfel, o părăsise pentru totdeauna.

În seara aceea, tatăl ei îl chemase în biroul său şi îi oferise bani. La momentul respectiv se gândise că era o simplă mită, o *douceur* plătită unui pretendent nepotrivit şi nedorit ca să dispară din viața fiicei favorite. Dar fiica lui Alessandro Contarini era moartă. Nu fusese nimic grosolan sau nedelicat în maniera în care îi oferise banii. Numai

arrivistes sunt neîndemânatici în astfel de probleme. Averea Contarinilor era veche de secole, iar noblețea lor şi mai veche.

— *Patrick, per favore, non fare l'orgolioso*. Te rog, Patrick, încearcă să nu fii atât de mândru. Acceptă oferta mea. Ai nevoie de o vacanță, de puțin timp cu tine însuți, ca să-ți revii după pierderea suferită.

Cuvintele contelui fuseseră prevenitoare, aproape amabile, dar Patrick simțise în spatele lor tăişul unui ultimatum. Refuzase banii, dar plecase a doua zi. Abia după ce se întorsese în Irlanda îşi dăduse pentru prima oară seama că nu văzuse pe nimeni din familia Francescăi vărsând măcar o lacrima pe tot parcursul scurtei sale vizite. De atunci nu-i mai contactase niciodată, şi nici ei pe el.

Se gândi că uşa masivă putea fi încuiată, ca şi poarta, dar cu puțin efort reuşi să o întredeschidă. Uşa era făcută din lemn de chiparos şi acoperită cu plăci de bronz ce închipuiau scene clasice şi creştine. Figuri solemne mergeau în procesiune cu frunze de palmier sau aduceau sacrificii la altare împodobite cu flori Atât bărbații cât şi femeile purtau veşminte largi, romane, trase peste cap şi lungi până la călcâie. Sus de tot, Adam şi Eva se ghemuiau goi şi vinovați sub Pomul Vieții. Moise îi scotea pe copiii lui Israel din Egipt. Avraam îşi aşeza propriul fiu, ca jertfă, pe un altar înalt.

Pe o altă placă, Iisus îl învia pe Lazăr din morți. Iar în centru, grupul ucenicilor înlăcrimați aşeza trupul Domnului lor crucificat în mormânt. Ceva în scena aceasta era foarte ciudat, dar Patrick nu observă imediat.

Înainte de a căuta un taxi, cumpărase o lanternă micuță de la un magazin de pe Merceria. O aprinse şi se strecură prin spațiul uşii pe jumătate deschise.

Se trezi într-o încăpere vastă, neluminată, plină de pânze de păianjen. Raza lanternei trecu repede peste pereți. Î. spatele lespezilor de marmură dormeau generații de Contarini. Într-un colț, firide goale îşi aşteptau viitorii oaspeți.

Se deplasă încet de la o lespede la alta, citind inscripțiile. Găsi locul de odihnă al Lucreziei Contarini, mătuşa la care era în vizită Francesca în momentul morții. Lângă ea fusese înhumată mama Francescăi, Caterina: *La Contessa Caterina Contarini. 25 Februario 1920-18 Marzo 1977. Hic iacet pulvis cinis et nihil.* Aici zace praf, cenuşă şi nimic, Murise la şase ani după Francesca. Într-o vază fără apă, sub fotografia ei ștearsă, stăteau câteva flori ofilite.

Deşi căută cu mare atenție, nu reuşi să găsească nicăieri mormântul Francescăi. O luă din nou de la capăt şi urmări sistematic plăcile, trecând de la una la alta cu meticulozitatea unui arheolog. Nimic. Simți că-i îngheață inima. Nu era posibil. Fusese aici, degetele lui îi atinseseră numele. Cu mâna tremurătoare, scoase fotografia ei din buzunar. Lespedea era aşa cum şi-o amintea. Şi acolo, chiar lângă ea, era marginea altei lespezi Doar câteva litere se vedeau, dar era de ajuns ca să-şi dea seama că cel de-al doilea mormânt era al bunicii Francescăi. Şi că mama Francescăi zăcea acum în firida în care fusese introdus sicriul Francescăi. *Hic iacet pulvis cinis et nihil.*

DOUĂZECI ŞI ŞAPTE

Afară, ploaia continuaă să cadă într-un ritm statornic. Cimitirul părea să se fi golit de oameni şi, în timp ce se întorcea pe acelaşi drum, pe lângă îngerii înlăcrimaţi şi busturile sau fotografiile idealizate ale morţilor, observă că procesiunea funerară pornise deja înapoi spre oraş. Veneţia era ascunsă în spatele unei cortine cenuşii, despărţită de morţii săi printr-un canal îngheţat, biciuit de ploaie.

În incinta mănăstirii găsi un tânăr călugăr franciscan care se oferi să-l conducă la sacristan. Vechea mănăstire San Cristofero era de mult închisă. Acum o obşte mică de călugări muncitori vieţuia pe lângă biserica de pe insulă, o clădire de o severitate clasică, proiectată de Coducci în secolul al cincisprezecelea. Principala sarcină a călugărilor era să netezească drumul din Veneţia până la mormânt. Îngrijeau cimitirul, supravegheau înmormântările şi întâmpinau fiecare convoi funerar care ajungea, stoic sau scăldat în lacrimi, la debarcader.

Sagrestano avea un mic birou în clădirea principală a mănăstirii încăperea era, practic, goală, lipsită de orice lux sau frumuseţe, ca un fel de anticameră a mormântului. Ferestrele murdare dădeau exact spre cimitir. Tânărul călugăr încălţat în sandale îl invită pe Patrick să ia loc, se întoarse si dispăru. Zece minute mai târziu, *sagrestano* apăru în cadrul uşii şi se prezentă ca fratele Antonio.

Îşi dădu jos de pe cap gluga plină de apă şi îşi trase un scaun lângă masa de metal vopsită în verde, care constituia singura suprafaţă de lucru din încăpere. Era destul de bătrân, cu câteva fire de păr demne de milă pe chelia zbârcită, într-o vagă imitaţie de tonsură. Era de o gravitate

aproape şocantă, tinzând spre severitate. Poate că lunga viață petrecută printre morți îi adâncise pe chip urmele vacarmului existenței pământeşti. Sau poate că, pur şi simplu, îmbătrânise şi devenise ursuz, ca toți ceilalți. Ochii lui mici şi adânciți în orbite îl scrutară pe Patrick timp de o jumătate de minut şi, abia după aceea, vorbi.

— *Buon giomo. Posso parlare Italiano?* întrebă el.

Avea o voce hârâită şi astmatică.

— *Ma certo.*

— E un lucru neobişnuit, zise el. Primim puțini vizitatori străini aici la San Michele, mai ales în acest anotimp. Insula nu se află pe itinerariile turistice. În fiecare an, câțiva admiratori ai baletului rusesc vin să-i aducă omagiu unui oarecare Diaghilev, care e înmormântat în cimitirul ortodox. Încă şi mai puțini aduc flori la mormântul unui englez numit baronul Corvo. Presupun că i-au citit cărțile. N-aş putea să vă spun. Eu n-am citit nici una. Mi s-a spus că sunt cărți defăimătoare. Şi că a fost un om de o mare depravare. Şi nici măcar n-a fost baron. Se opri, sesizând nerăbdarea lui Patrick. Îmi pare rău, *signore,* dar trebuie să înțelegeți că suntem la San Michele, nu la Père Lachaise sau la Montmartre. Aici n-o să găsiți nici un Chopin, Proust, Delacroix sau Oscar Wilde. Pentru asta trebuie să mergeți la Paris. Dar biserica noastră e foarte frumoasă. E cel mai timpuriu exemplu de arhitectură renascentistă venețiană. Avem trei piese de altar de Carona şi un bust al lui Bemini. Fiul, nu tatăl. Unul dintre călugării mai tineri v-ar arăta bucuros împrejurimile.

Patrick clătină din cap.

— N-am venit aici în căutare de celebrități, spuse el. Am venit să găsesc mormântul unei... vechi cunoştințe. Dar am nevoie de ajutorul dumneavoastră.

Bătrânul se mai relaxă puțin. Căutarea unui mormânt era un lucru mai de înțeles. Începu să respire puțin mai uşor.

— Înțeleg, zise el. Îmi cer scuze, signor...

— Canavan.

— Signor Canavan. Din când în când mai vin şi turişti pe insula. Se aşteaptă să se ocupe cineva de ei, să le arate priveliştea. mă cam obosesc. Dar o veche cunoştință... asta e altceva. E cu totul altceva. Vă voi ajuta cu plăcere. Îşi împreună mâinile zbârcite în față. Deci, prietenul... cum îl cheamă?

— O cheamă. A fost înhumată aici acum douăzeci şi unu de ani. Am fost la cavoul familiei, dar nu e nici un semn că ar fi fost vreodată acolo.

Fratele Antonio îşi înclină capul.

— Şi familia... Cum se numeşte?

— Contarini. Tatăl ei a fost contele Alessandro Contarini.

Pentru o clipă, fața călugărului se întunecă, apoi umbra dispăru. Încuviință grav.

— *Contarini, si. La grande tomba romanica*. În sectorul de sud-vest. Spuneți că ați fost deja acolo.

— Da.

— Şi n-ați găsit nici o urmă a prietenei dumneavoastră.

— Exact

— Poate v-ați înşelat. Poate nu a fost îngropată în cavoul familiei. Se mai întâmplă câteodată.

Patrick clatină din cap.

— A fost îngropată acolo. Ştiu sigur, am fost la înmormântare.

Fratele Antonio se foi încurcat pe scaun. Parcă se făcuse mai mic în veşmântul său amplu, ca un măr care, după o lungă expunere la soare, se usucă şi se încrețeşte.

— Bănuiesc, signor Canavan, că înțelegeți cam cum... funcționează acest cimitir. Nu este ca alte locuri de odihnă pentru morți. Avem foarte puțin spațiu. Desigur, ne străduim să obținem mai mult loc în partea de est a insulei. Dar spațiul e limitat şi, între timp, oamenii se încăpățânează, în mod inoportun, să moară şi să se nască. Îngropăm în fiecare

zi bătrâni şi tineri, bogaţi şi săraci, iar ei continuă să vină. Slavă Domnului, signore, nu suntem păgâni. Nu ne ardem morţii şi nici nu-i lăsăm să putrezească. Ne înfiorăm când ne gândim la crabii şi la homarii de pe fundul lagunei. În mod normal, dacă familiile nu sunt dispuse să plătească o sumă mare de bani, morţii obişnuiţi sunt deshumaţi după doisprezece ani. Le aruncăm pietrele micuţe de la căpătâi şi ne debarasăm de oase. Înainte venea în fiecare lună o şalupă şi le transporta pe o insuliţă aflată mai în largul lagunei, Sant' Ariano, lângă Torcello. Sant' Ariano a fost osuarul oraşului până acum şapte ani. Acum avem destul loc ca să-i punem pe toţi într-o groapă comună la est de cimitirul propriu-zis. Călugărul îl privi fix pe Patrick. Vi se pare ciudat, signor Canavan? Primitiv, poate? Ştiu că nu e un lucru pe care l-aţi face dumneavoastră, americanii. Dumneavoastră încercaţi să vă conservaţi morţii pentru totdeauna, în sicrie de plumb. Dar obiceiurile noastre sunt diferite. Oasele nu înseamnă nimic pentru noi. Nu cu mulţi ani în urmă, le foloseam la rafinarea zahărului. Înţelegeţi, noi, veneţienii, suntem mari amatori de dulciuri. Şi suntem puţin îndrăgostiţi de moarte.

Patrick îl întrerupse.

— Desigur, ceea ce mi-aţi spus e valabil numai pentru cei pe care i-aţi numit „morţi obişnuiţi". Dar familia Contarini e bogată, cavoul lor este unul dintre cele mai mari de pe insulă Dacă cineva se odihneşte în pace aici, trebuie să fie familia Contarini.

Fratele Antonio se uită tulburat într-o parte. Patrick îi urmări privirea. Prin, fereastra cu sticlă ieftină se vedea o mulţime amestecată de morminte, care ascundeau marea. Deasupra ferestrei, un crucifix nevopsit atârna pe peretele cu tencuiala crăpată.

— Nimeni nu se odihneşte în pace la San Michele, signor Canavan. Cu atât mai puţin familia Contarini. Marea ne înconjoare din toate părţile. Osânda. Învierea care va veni.

Vehemența bătrânului îl surprinse şi îl răni pe Patrick. Mai mult decât orice, căuta un semn că Francesca era în pace.

— Nu vorbesc despre sufletele lor, părinte. Doar despre rămăşițele lor. Sigur că, o dată înhumate, nimeni nu ar îndrăzni să scoată oasele unui Contarini.

Nu spuse nimic despre posibilitatea ca vreunul dintre ei, o dată îngropat, să se scoale din morți.

Călugărul făcu o pauză şi îşi întoarse privirea spre Patrick.

— Nu, răspunse el. Aveți dreptate. Contarinii putrezesc în splendoarea lor netulburată. Un ton de batjocură îi răzbătu în voce. Suspină. Care era numele întreg al prietenei dumneavoastră?

— Francesca Contarini. A murit în 1971, pe 5 ianuarie. A fost adusă aici, pentru a fi înmormântată, pe 6.

— Aveți vreo dovadă a acestui fapt?

— Nu, bineînțeles. Dar m-am gândit că, poate, dumneavoastră păstrați o evidență.

O fracțiune de secundă, călugărul ezită.

— Există registre de familie, *signore*. Cererile de a le examina se fac, în mod normal, prin intermediul familiilor respective. Dacă familia Contarini...

— Vă rog, părinte, nu am timp. Francesca mi-a fost... o prietenă foarte dragă. Au trecut mai mult de douăzeci de ani de când am venit ultima oară la mormântul ei. Stau doar câteva zile la Veneția.

— Foarte bine, zise el. Dar s-ar putea să nu găsim nimic. Sau să aflăm că oasele ei s-au alăturat celorlalte milioane din grămada de acolo. Dumnezeu ştie ce talmeş-balmeş va fi în momentul învierii. Fără îndoială că şi eu voi fi acolo, printre ei, încercând să mă adun la un loc. Mă rog la Dumnezeu să nu mi se încurce oasele cu ale vreunui schilod. Aş putea să-mi pierd un picior sau o mână în învălmăşeală. În timp ce spunea această glumă, fără îndoială veche şi favorită, se

deplasă, cu oasele trosnind, până la nişte rafturi înşirate de-a lungul unui perete. Pe ele se aflau mai mult de o sută de volume legate în piele, grupate pe ani. Ce an ați spus?

—O mie nouă sute şaptezeci şi unu. Şase ianuarie.

Călugărul dădu jos unul dintre volumele mai recente şi îl căra înapoi la masă, începu să-l deschidă şi apoi se opri.

—Prietena aceasta a dumneavoastră, zise el, nu s-a... iertați-mă, nu s-a sinucis?

Patrick clătină ferm din cap.

— A fost un accident .S-a înecat. Am văzut când a fost îngropată aici, i-am urmat coşciugul.

Se străduia din răsputeri să-şi păstreze calmul.

Părintele Antonio deschise registrul şi începu să răsfoiască paginile, mormăind încet în tot acest timp.

— *Maggio... aprile... marzo... febbraio... ah, gennaio! Bene. L'undici... l'otto... il sette – ah, ecco! Îl sei gennaio!* Degetul i se plimba încet în josul paginii. Patrick observă că avea unghia neagră, îngălbenită pe alocuri. Taglioni... Trissino... Rusconi... Lazzarini... Bătrânul intona numele ca şi cum ar fi strigat catalogul. Bastiani... Giambono... A, ce trist, un bebeluş. Îmi aduc aminte de ei, erau foarte nefericiți... Malifiero... Patrick îşi ținu răsuflarea. Degetul bătrânului ajunse la capătul de jos al paginii şi se odihni acolo, tremurând uşor, ca o frunză care simte o furtună luând naştere în depărtare. Nu e nimic, spuse el. Numele acesta nu apare.

— Trebuie să fie o greşeală,

— Nu e nici o greşeală. Doar daca nu mi-ați dat o dată greşită.

— Mai uitați-vă o dată. Încercați pe cinci sau pe şapte. Fratele Antonio ridică din umerii săi slabi şi îşi reluă căutarea. Degetul noduros trecu din nou peste numele morților şi peste detaliile înmormântării lor. Şi din nou se opri. Clătină strâmb din cap. Nu se poate, îl îndemnă Patrick, trebuie să vă amintiți. A fost o înmormântare mare, o familie

importantă, singura lor fiică. S-a scris şi în ziare, din câte îmi amintesc.

— Îmi pare râu, răspunse fratele Antonio şi închise dosarul. Părea neliniştit. Nu-mi aduc aminte de o astfel de înmormântare. Sunt atât de multe în fiecare zi, încât memoria mea nu mai reține amănuntele.

— Ați reținut bebeluşul, spuneați că a fost foarte trist.

— Da, pentru că a fost o înmormântare plină de durere. Dar o Contarini... nu e o tragedie chiar atât de mare.

Patrick încercă altceva.

— Dar mama ei? Înmormântarea ei v-o amintiți?

— Poate. Care era numele ei mic?

— Caterina Numele de fată eră Querini. A murit pe 18 martie 1977. Cred că a fost înmormântată într-o parte a mormântului în care fusese inițial înhumată fiica ei.

Călugărul puse primul registru la loc şi scoase altul.

— Ar fi ceva neobişnuit, dar nu nemaiauzit. Consultă registrul. Contarini... Contarini... *Ecco, ci siamo!* „Contesa Caterina Contarini, de la Palazzo Contarini, Campo San Polo 2583. Născută pe 25 februarie 1920, moartă pe 18 martie 1977. Înhumată în Tomba dei Contarini, locul nr. 7465, pe 19 martie 1977." Îşi ridică privirea. Asta e tot, signor Canavan. Nu se vorbeşte de nici o fiică. Totul e în ordine, după cum vedeți. Se întoarse la raft şi puse registrul la loc. Râmase câteva secunde cu fața la rândurile de volume, ca şi cum ar fi ezitat înainte de a lua altul de pe raft. Apoi se întoarse brusc spre Patrick. Fața îi era aspră şi încordată, trădând un efort uriaş de a se stăpâni. Signor Canavan, vă rog să mă iertați. Sunt un om bătrân. Vederea mi s-a înceţoşat şi auzul mi-a slăbit. Curând, foarte curând, numele meu se va alătura celorlalte din aceste registre. Cerneala se va usca şi, nu după mult timp, va fi început un alt registru. De mai multe ori pe zi, succesorul meu va lua noul registru de pe raft şi va adăuga alte nume. Uneori va străluci soarele. Alteori, ca astăzi, va ploua sau va fi ceață printre chiparoşi.

Gondolele vor veni şi vor pleca, aşa cum au făcut în toți aceşti ani. Nimic nu se va schimba. San Michele va înghiți mai mulți morți, oasele vor apăsa mai greu pământul. Poate, cu timpul, Veneția se va scufunda în mare şi aici nu va mai veni nimeni. Dar, în esența lor: lucrurile vor fi la fel ca întotdeauna. Bătrânul se opri puțin. Făcu vreo doi paşi spre Patrick, cu spatele îndoit şi mâinile încleştate dureros în față. Lăsați morții să se odihnească în pace, signor Canavan. Nu e treaba noastră de unde vin şi unde se duc. Monumentul funerar al familiei Contarini e deja în ruină. Pe piatra sa cresc iarbă şi muşchi. Nu contează cine doarme acolo şi cine nu. Nu mai puteți ajunge la ei, la nici unul dintre ei. Întoarceți-vă acasă, signore. Rugați-vă pentru noi. Şi noi ne vom ruga pentru dumneavoastră. Se opri o clipă, îşi trase gluga peste creştetul veştejit şi merse înțepenit până la uşă. Nu vă mai întoarceți, signore. Nu este nimic aici. Numai durere.

Patrick îl urmări pe bătrân cum deschise uşa şi ieşi în ploaia scânteietoare.

DOUĂZECI ŞI OPT

Makonnen îl aştepta la Florian, aşa cum conveniseră. Preotul părea stingherit printre oglinzile aurite şi banchetele de catifea roşie din interiorul cafenelei luxoase. Se aşezase într-un colţ şi bea o *espresso ristretto* dintr-o ceşcuţă albă. Între două înghiţituri se uita neajutorat pe geamul pictat cu sirene la oamenii care treceau pe sub arcada lungă de lângă Piazza San Marco.

Patrick se aşează lângă el şi comandă o Fernet-Branca

— Ai luat prânzul? îl întrebă pe Makonnen. Preotul clătină din cap. Vrei să mâncăm?

— Nu prea. Nu mi-e foarte foame.

— Nici mie. Dar presupun că trebuie să mâncăm ceva

Când chelnerul sosi cu băutura lui Patrick, acesta comandă pentru fiecare câte o porţie de *prosciutto crudo* şi *bresaola*, şi o sticlă de Recoara. Chelnerul luă comanda cu un zâmbet larg, îi aruncă o privire aproape imperceptibil dezaprobatoare lui Makunnen şi plecă. În colţul opus, o bătrână *grande dame* stătea singură la masă şi îşi privea într-o oglindă rococo, trăsăturile fardate şi scofâlcite, care i se încreţeau când ducea cana cu ciocolată fierbinte la buzele strânse pungă.

În afară de ei şi de bătrână, cafeneaua era aproape goală. În Veneţia, *acqua alta* nu deranjează pe nimeni primăvara, când marea pătrunde în oraş şi inundă Piazza. Dar într-o zi rece, de sfârşit de iarnă, când ploaia năvăleşte dinspre Adriatică şi pe străzi nu găseşti nici un adăpost, cei care au posibilitatea rămân acasă şi se încălzesc pe lângă sobe.

— L-ai găsit pe prietenul tău? întrebă Patrick.

Makonnen încuviinţă din cap. Părea puţin distrat.

—Da, răspunse el. Stă tot în casa lui cea veche. Anul trecut i-a murit mama, iar el locuieşte în continuare cu tatăl său. Bătrânul are optzeci şi cinci de ani, iar Claudio îl îngrijeşte permanent. Nu-şi poate permite să angajeze o menajeră sau o sora medicală, aşa că trebuie să facă totul singur. Îl spală, îl îmbracă, îl duce la toaletă, îl hrăneşte. E ciudat, dar e ca un fel de vocație pentru el. Se pare că trăieşte în celibat. Nu se gândeşte deloc la sine. În orice clipă e gata să-l ajute pe bătrân. Ca un sfânt. Ne-a fost atât de ruşine pentru el când a abandonat seminarul, de parcă preoția ar fi fost singurul lucru important în viață. Unii dintre noi credeau că e deja condamnat, că s-a osândit singur, întorcând spatele Bisericii. Iar acum îl şterge la fund pe bătrân şi nu-l deranjează. N-o face ca pe o penitență sau ceva de genul ăsta, ci dintr-un fel de iubire.

— Pare un om bun prietenul tău.

— Nu, dimpotrivă. Nu e un om bun. Nu i-ar plăcea să te audă zicând aşa ceva Serios. Bea foarte mult, înjură şi, după părerea mea, are un temperament îngrozitor. Şi urăşte Biserica. Dar o să te convingi singur. Vrea sa te vadă. Azi după-amiază.

Patrick sorbi din Fernet-Branca şi se strâmbă când gustul amărui îi atinse cerul gurii. *Grande dame* îşi duse o mână încărcată de bijuterii la bărbia sfrijită şi îi privi cu răceală. Din ciocolata ei se înălța, în spirale leneşe, un abur rozaliu.

— Ce i-ai spus?

— Doar ce m-ai sfătuit tu: că viața mea e în pericol şi că avem nevoie de ajutor.

— Şi ne poate ajuta? I-ai spus ce vrem să ştim?

Makonnen încuviință din cap.

— Da. Are relații. Prieteni vechi, de pe vremea când era ministrant. Şi prieteni mai noi. Acum e comunist sau, cel puțin, aşa pretinde el. Înainte de a-i muri mama şi de a fi nevoit să se ocupe mai mult de tatăl său, a fost membru al

unor cluburi de stânga din Cannaregio. O familie de englezi intră, tremurând, şi-şi lăsă hainele şi umbrelele şiroind de apă în braţele chelnerului care aştepta răbdător. Erau patru: soţul, soţia şi doi copii blonzi de vreo şapte ani, un băiat şi o fată. Erau sfioşi, aproape timoraţi, aşa cum sunt englezii în ţări străine. Distinsa doamnă îi privi prin lornionul de aur, ca şi cum ar fi fost iritată de prezenta unor turişti în afara sezonului. Dat tu? întrebă Makonnen. Ce ai aflat la cimitir azi-dimineaţă?

Patrick îi descrise vizita fără succes pe insulă şi conversaţia cu fratele Antonio. Se auzea vorbind, dar i se părea, în acelaşi timp, că era undeva departe, privind şi ascultând. Detaşat de tot ce-l înconjura, îi urmări pe englezi aşezându-se la masă, pe contesa sorbind din ciocolată şi pe chelneri din caracteristicul lor du-te-vino, ca nişte slujitori într-un templu strălucitor de aur.

În trecut venise de multe ori aici, cu Francesca, vara, ca să scape de înghesuială, să asculte orchestra interpretând vechi melodii de dans şi să privească lumea reflectată în oglinzi, inversată şi totuşi mai autentică decât realitatea, mai intensă.

Se întrebă dacă Ruth venise vreodată aici. S-ar fi potrivit perfect, se gândi el, ca un personaj din operele lui Henry James sau Fitzgerald. Acum acest gen de americani era pe cale de dispariţie. Hollywood, Disneyland şi Burger King aproape îi exterminaseră de pe pământ. Şi iată că acum Ruth li se alăturase, victimă a unui alt fel de lăcomie. Părea o prostie, dar avea impresia că o iubea mai mult acum, când era moartă. La fel se întâmplase şi cu Francesca. Se întreba dacă Assefa ar fi considerat acest lucru un păcat.

— Te simţi bine, Patrick!?

Preotul se aplecă peste masa, cu o expresie de îngrijorare pe chip. Patrick se trezi din reverie.

— Îmi pare rău. Probabil că m-am lăsat dus de val. Mă gândeam la Ruth.

— Nu-i nimic. Nu e nevoie să-mi explici.

Chelnerul le aduse mâncarea. Prânziră în liniște, înghițind bucățile de carne cu ajutorul câtorva pahare de apă minerală. Aproape terminaseră, când Patrick observă că *grande dame* achita nota de plată şi îşi lua haina şi umbrela din mâna chelnerului. Dar în loc să pornească direct spre uşă veni la masa lor.

— Eşti american? îl întrebă pe Patrick. Acesta recunoscu uimit accentul specific – Boston sau, poate, Cambridge. Contesa lui era, totuși, un personaj din *The Aspern Papers*. Încuviință din cap. Ascultă sfatul meu, şuieră ea şi se aplecă deasupra lui, strângându-i umărul cu degetele ca nişte gheare. De aproape, pielea îi era scofâlcită şi pătată de bătrânețe. Răsuflarea îi mirosea a ciocolată, Când mai vii, lasă cioara afară. N-are ce căuta aici.

Înainte ca Patrick să-i poată răspunde, se întoarse şi porni spre uşă. La masa lor, englezii stăteau şi vorbeau despre căsuța cu acoperiş de stuf pe care o cumpăraseră undeva în Surrey. Uşa se închise şi vocile lor slabe umplură încăperea.

Luară o şalupă până la Santa Marcuola şi de acolo merseră pe jos până în Cannaregio. Ploaia se transformase într-o burniță uşoară. Din loc în loc, câteva pisici se aventuraseră pe-afară după pradă. Pe măsură ce se apropiau de Ghetto, străzile deveneau mai înguste şi casele mai înalte, strivindu-i între ele. O bătrână într-un pardesiu ponosit trecu pe lângă ei, ducându-şi cumpărăturile într-o pungă de plastic. În fața unei uşi şedea un orb şi desena linii pe pământ cu un băț alb. Trecură pe poduri înguste ce traversau canale laterale în care pluteau legume putrezite şi excremente de câine. Peste tot, în aer, persista un miros de sărăcie şi de nepăsare. Şi un miros mai profund, mai subtil, de bătrânețe amestecată cu deznădejde.

Claudio Surian şi tatăl lui locuiau la ultimul nivel al unui bloc cu şase etaje. Afară în stradă, câțiva copii zdrențăroşi se jucau cu o minge de fotbal uzată. Dintr-un burlan spart, apa curgea pe peretele din față, lăsând o pată întunecată de rugină pe cărămizile îmbătrânite. Casa nu fusese niciodată foarte frumoasă, dar cândva avusese o anumită demnitate din care acum nu mai rămăsese aproape nici o urmă. Assefa împinse o uşă imensă de lemn şi pătrunseră în curte.

O scară de piatră ducea la apartamente. Assefa şi Patrick urcară încet, căci le alunecau picioarele pe scările tocite, umezite de ploaie. La fiecare palier îi întâmpina un miros vag de urină.

Pe zidul din față, fusese deschis un oblon şi o femeie scosese capul afară. Le urmări urcuşul cu o privire plină de suspiciune şi o expresie ostilă.

Pe palierul ultimului etaj cineva stropise cu dezinfectant. Assefa bătu la o uşă masivă pe care mai rămăseseră doar câteva dâre de vopsea roşie. După aproape un minut se auzi o cheie răsucită în broască. Uşa se întredeschise atât cât îi permiseră cei câțiva țoli ai unui lanț, apoi se deschise mai larg pentru a-i primi.

Primul lucru la care se gândi Patrick când îl văzu pe Claudio Surian fu că încercase să se sinucidă şi eşuase. Avea o expresie adâncă de resemnare întipărită pe chip, mai ales în jurul ochilor. Era chipul unui om care ştia că disperarea e rațională şi, prin urmare, inevitabilă, care considera speranța o simplă cârjă printre altele şi o respinsese ca inutilă. Părea bolnav. Pomeții proeminenți întăreau ceea ce trădaseră ochii. Dar hainele îi erau aranjate şi curate şi era proaspăt bărbierit.

— *Entrate, vi prego*, spuse el.

Spre surprinderea lui Patrick, vocea îi era plăcută, aproape blândă, fără nici o urmă din amărăciunea sau supărarea la care se aşteptase. Dădu mâna cu Surian şi intră după Assefa.

Încăperea era slab luminată, cu excepția zonei unde părea să fie o masă de lucru. Pereții erau acoperiți cu măști – unele albe, altele colorate şi altele jumătate albe, jumătate vopsite. Erau măşti în formă de soare şi lună, măşti cu pălării înalte, măşti pestrițe cu stele în locul ochilor. Erau şi câteva *bauta* albe, simple, câteva întregi, cu tricornul şi pelerina lungă, neagră. Cele mai reuşite erau măştile din Commedia dell' Arte – jumătatea de mască neagră a lui Arlecchino, nasul lung şi pălăria ascuțită a Pulcinellei. În mijlocul podelei se afla un cazan aburind, plin cu hârtie tăiată mărunt. Masa de lucru era ticsită cu sticle de dizolvant, cutiuțe de vopsea şi pensule.

— Îmi pare râu, spuse Surian, aducându-le vizitatorilor scaune. Am foarte puțin spațiu. Pentru mine, camera asta e şi atelier. Tatăl meu se odihneşte în dormitor. Dacă nu vă deranjează, o să vorbim aici.

Singura sursa de căldură era o sobiță cu petrol dintr-un colt, dar în cameră era cald, chiar înăbuşitor. Un nor de fum de țigară plutea pe deasupra tuturor obiectelor, ca ceața albăstruie peste lagună.

— Aveți atât de multe măşti! exclamă Patrick.

Surian pufni ironic.

— E industria noastră forte, nu ştiați? Nici un turist nu pleacă din Veneția fără cel puțin o mască. Cu vreo cincisprezece ani în urmă, nu erau decât douăsprezece magazine de măşti în toată Veneția. Acum sunt aproape trei sute. Se aşează pe un scaun simplu de lemn. Îmi fac un stoc pentru sezonul de vară. Măştile le vând în special magazinelor de pe Strada Nuova şi în câteva locuri de lângă Rialto.

— Dar acestea sunt mult mai bune decât măştile obişnuite pentru turişti.

— Mulțumesc. Zâmbi cu nostalgie. Nu e ceea ce am dorit să fac în viață – dar sunt sigur că Assefa v-a povestit deja. Se

opri şi îşi trase scaunul mai aproape de musafiri, înțeleg că doriți informații despre bunul nostru cardinal Migliau.

Patrick încuviință din cap.

— Sunt dispus să vă plătesc pentru timpul acordat.

Surian izbucni în râs.

— Ce vă face sa credeți că aveți atâția bani? Nu vreau să fiu angajat, *signore*. Dacă vă ajut, o fac pentru Assefa. El spune că e în pericol E adevărat?

— Da.

— A făcut ceva?

— Ştie ceva. Amândoi ştim ceva.

— Dar nu-mi spuneți şi mie ce anume?

Patrick clătină din cap.

— E foarte complicat. Nu e nevoie să ştiți, iar dacă ați afla, ați fi şi dumneavoastră în pericol. Vă rog să aveți încredere în noi.

Surian îl săgeta cu privirea pe Patrick.

— *Vaffanculo!* înjură el, schimbându-şi brusc dispoziția. N-am încredere în nimeni, cu atât mai puțin într-un american. Ticăloşilor, aveți baze aeriene peste tot în țara asta, în toată Europa. Voi trageți sforile şi noi dansăm. Şi dacă e război, noi murim şi voi vă uitați. Aşa că nu-mi spuneți mie să am încredere în voi.

— Claudio, te rog... Încearcă să mă ajute, stărui Makonnen, încercând să-şi împace prietenul.

— Bineînțeles. Şi, din câte mi-ai spus, ar avea şi el nevoie de puțin ajutor. Dar înainte de a mă apuca să ajut străini – mă refer şi la tine, Assefa – vreau să ştiu ce se petrece. Se opri, băgă mâna în buzunarul de la cămaşă şi scoase o cutie de tutun şi o foiță de țigară Rizla. Începu să-şi răsucească o țigară, aranjând cu grijă firele de tutun pe foița subțire. De unde sunteți? întrebă el. De la CIA?

— E o afacere personală, îi răspunse Patrick.

— Nimic nu e personal pentru CIA. Duceți-vă şi uitați-vă în dosarul meu, dacă n-ați făcut-o deja. O să vedeți cât de personală e viața aici.

— Nu are legătură cu CIA, insistă Patrick. Cu excepția…

Din camera alăturată se auzi o voce iritată.

— Claudio! Claudio! *Corri qui, sbrigati!*

Surian se scuză şi ieşi pe o uşă din stânga. Patrick auzi o voce nervoasă dincolo de peretele subțire.

— *Con chi stai parlando, Claudio? Che e questa gente? Ti ho detto que non voglio amici tuoi a casa mia!*

Apoi se auzi vocea lui Surian, redevenită, la fel de brusc, blândă, răbdătoare, încercând cu fiecare cuvânt să calmeze, să împace.

— *Nessuno, papa. Solo vecchi amici – se ne vano subito.* Nu e nimeni, tată. Doar nişte prieteni vechi. Pleacă imediat.

Un minut mai târziu, uşa se deschise şi Surian se întoarse. Se aşeză la loc pe scaun, fără nici un cuvânt, şi-şi termină de răsucit țigara. Puse tabachera înapoi în buzunar şi scoase o cutie de chibrituri.

— Vreți să-i faceți vreun rău lui Migliau? întrebă Surian. Îşi aprinse țigara subțire şi o duse la gură. Patrick ezită. Pentru mine n-are nici o importanță, zise Surian, suflând o dâră de fum pişcător în aer. Poate că multora le-ați face chiar un serviciu dacă l-ați… scoate din circulate.

— Nu vreau să-l omor. Vreau doar să-mi răspundă la nişte întrebări, asta e tot

— Şi credeți că vă va răspunde?

Patrick ridică din umeri.

— S-ar putea să fiu nevoit să-l scutur nițel.

Surian zâmbi răutăcios.

— Sunt sigur. Ei bine… Trase din țigară. Vă doresc succes.

— Nu ne ajutați?

— N-am spus asta. Da, o să vă ajut. dacă pot. Migliau e piază rea. Mulți ar vrea să-l vadă ieşit din joc. Există, însă, o problemă.

— Care?

Surian stinse chiştocul de țigară pe marginea scaunului.

— Azi-dimineață, după ce a plecat Assefa, am făcut nişte cercetări. Un prieten de-al meu lucrează la redacția locală a ziarului de partid, l'Unità. A fost puțin surprins când a auzit că vreau informații despre cardinalul Migliau. Ce credeți că mi-a spus? Patrick nu zise nimic. Dis-de-dimineață, l-a contactat cel mai bun informator al lui de la Carabinieri. Nimeni n-ar trebui să ştie, dar se pare că Migliau lipseşte de trei zile. Ultima oară a fost văzut luni, intrând în dormitorul lui din Palazzo Patriarcale. Marți dimineața, valetul lui a găsit camera goală. Autoritățile bisericeşti au aşteptat douăzeci şi patru de ore o cerere de recompensă şi apoi, ieri, au anunțat Carabinieri. O brigadă GIS a venit ieri seară la Veneția, din Lavamo. Acum, *signore*, ce-ar fi să-mi spuneți şi mie ce se întâmplă?

DOUĂZECI ŞI NOUĂ

Când plecară, era deja întuneric. Ploaia se oprise, dar în atmosferă persista o umezeala înăbuşitoare, prin care se strecura un frig sâcâitor, ca o nevralgie prin oase. Patrick merse alături de Makonnen şi de Surian până la Rio Terra San Leonardo, unde se despărțiră. Preotul şi prietenul său merseră în continuare pe strada principală, spre Lista di Spagna, unde Surian stabilise o întâlnire cu reporterul de la l'Unità, într-o cafenea.

Patrick coborî la Santa Martuola, de unde luă o şalupă până pe malul opus, la San Stae. De acolo pătrunse într-un labirint de străduțe înguste şi alei, pierzându-se în năucitoarea lor complexitate. Şi totuşi, niciodată nu se pierdu cu adevărat. De fiecare dată când dădea un colț greşit, în cele din urmă, se dovedea corect. Îl conducea un simț al orientării pe care îl dezvoltase în timpul celor două veri şi o iarnă petrecute la Veneția cu Francesca.

Foarte puțin se schimbase de atunci. Magazinele se mutaseră de pe o parte pe alta, becuri de stradă apăruseră acolo unde nu era nici unul, câteva clădiri primiseră un strat proaspăt de var. Dar arhitectura gangurilor şi a podurilor rămăsese exact așa cum şi-o amintea.

Se afundă din ce în ce mai adânc în ghemul de alei şi canale care se răsuceau şi se încolăceau, dar, invariabil, duceau spre Frari. Nu era târziu, dar străzile erau aproape pustii. Trecu pe lângă o mica *pasticceria*, unde un grup de bărbați beau cafea şi discutau cu voce scăzută la tejghea. O pisică slăbănoagă îi tăie calea, năpustindu-se de la o uşă la alta, Patrick se opri pe podul următor ca să se orienteze.

Ceea ce-i spusese Surian îl zăpăcise. Reuşise să-l convingă pe creatorul de măşti că nu ştia nimic despre dispariția lui Migliau. Dar nu-şi putea alunga gândul supărător că exista o legătură între aceasta şi evenimentele recente în care el însuşi fusese implicat. Fusese oare Migliau răpit? Cu siguranță, părea mult mai plauzibil decât să fi fugit doar pentru că Patrick descoperise nişte fotografii la Dublin.

Exista totuşi şi o a treia posibilitate: dispariția lui Migliau putea avea o legătură oarecare cu Pesach. Dacă era aşa, însemna că Frăția intrase în panică să nu fie demascată şi reprogramase acțiunea la o dată mai recentă. Cine ştie, poate că Pesach începea chiar în acele momente.

Merse mai departe, udându-şi din când în când picioarele în băltoace nevăzute. Oamenii erau în case, se uitau la televizor, mâncau. Ii era foame, dar voia să rezolve problema înainte de a se face prea târziu. Mergea pe o *calle* care îi era cunoscută. Casa nu putea fi departe. Dar cu cât ajungea mai aproape, cu atât paşii îi deveneau mai şovăielnici. Se uită nelinişti în jur, ca şi cum s-ar fi aşteptat să o vadă pe Francesca pe urmele lui. Acestea erau străzile ei. Dacă fantoma ei bântuia pe undeva, aici trebuia să fie.

Fațada casei era pe Rio delle Meneghette, dar intrarea de serviciu era la capătul străzii Molin. Familia Contarini cumpărase acest *palazzo* în 1740, când ultimul vlăstar al familiei Grimani – Calerghis murise fără urmaşi. Nu era, în nici un caz, cel mai mare sau cel mai frumos dintre multele *palazzi* în care locuiseră diferite ramuri ale familiei Contarini de-a lungul secolelor. Dar era ultimul şi, într-un anumit sens, cel mai aproape de inima familiei, cel mai aproape chiar şi de secretul pe care îl păziseră generații de-a rândul.

Văzut din spate sau dintr-o parte, era, ca toate locuințele venețiene, neatrăgător. Un felinar vechi proiecta o lumină bolnăvicioasă pe un zid scund de pe care se scorojise tencuiala. Patrick ştia ca în spatele zidului se afla o curte, iar dincolo de aceasta, însuşi zidul din spate al palatului se

înălța învăluit într-un veşmânt de umbră. Aici, în stradă, se deschidea o uşă şubredă de pe care se cojise vopseaua, scoțând la lumină lemnul de dedesubt. Un ciocănel ruginit în formă de cap de maur atârna strâmb din locul în care era prins.

Patrick apucă strâns ciocănelul şi bătu de câteva ori. Ecoul găunos răsună multiplicat pe *calle*. Undeva în spate se auziră paşi, apoi o uşă trântită puternic. Dar în Palazzo Contarini totul era tăcut şi întunecat. Ridică ciocănelul şi bătu din nou, de trei ori. Un clopot de biserica bătu în depărtare, ca o imitație batjocoritoare.

Imediat auzi zgomotul unor zăvoare trase în interior, o uşă deschisă şi nişte paşi târşâiți pe dalele din curte. O revăzu în minte, cu plăcile sale de ceramică albastre, negre şi galbene, decolorate de vreme, cu izvorul străvechi străjuit de lei sculptați şi de un inorog cabrat. Paşii ajunseră la uşă şi se opriră.

— *Chi è? Che diavolo volete a quest' ora?!*

Vocea era a unei femei bătrâne, subțire şi nervoasă, vorbind cu accentul ciudat din Veneto.

— Mă numesc Canavan. Vreau să-l văd pe Alessandro Contarini. Vreau să vorbesc cu el.

— *Alessandro Contarini è morto*. Mort! Vă rog să plecați!

— Spuneți-i că trebuie să vorbesc cu el. O să-şi amintească numele meu. Canavan. Spuneți-i că sunt Patrick Canavan. Mă cunoaşte. O să-şi dea seama despre ce am venit să vorbim.

— Vă repet, contele e mort! Nu mai e nimeni aici. Absolut nimeni. Plecați.

Deodată, la o fereastră de la etaj se aprinse o lumină. Văzu un cap întunecat la geam, apoi o mână care deschise fereastra.

— *Chi è*, Maria? *Che cosa vogliono?* Ce vor? De data aceasta era vocea unui bărbat, bătrână şi ostenită, dar aristocratică.

— Zice că îl cheamă Canavan. Întreabă de conte.

Urmă o pauză lungă. Apoi bărbatul de la fereastră strigă din nou.

— Spune-i că e mort. N-are ce căuta aici.

Patrick îşi făcu mâinile pâlnie la gură.

— Am venit să vorbim despre Francesca! Îmi datoraţi măcar atât. Familia dumneavoastră îmi datorează un răspuns.

Urmă o nouă pauză. Pe alee, un câine schilod trecu pe lângă el, târându-şi picioarele din spate. Patrick simţi cum îl înconjoară decadenţa şi paralizia care invadaseră oraşul. Moartea, putrefacţia şi o pasivitate teribilă a voinţei, care se transformase în inerţie.

— Lasă-l să urce, răspunse, în sfârşit, bărbatul. O să stau de vorbă cu el.

Fereastra se închise cu zgomot Patrick aşteptă în faţa uşii. Câinele se târâse într-un spaţiu liber dintre două case şi se întinsese pe jos, scheunând. Îl durea ceva? Patrick nu mai avea putere să simtă milă; nu mai rămăsese nici un pic de loc în sufletul lui. Auzi o cheie răsucită în broasca masivă.

Bătrâna deschise uşa şi păşi într-o parte pentru a-i face loc lui Patrick să intre. Avea o lampă de furtună în mână, dar îşi ţinea faţa întoarsă, învăluită într-o împletitură roşietică de umbre. Rămase în spate până când trecu el, apoi închise uşa şi o încuie.

O rază de lumină galbenă cădea în curte de la fereastra etajului al doilea. Ochii lui Patrick o urmăriră până sus, la fereastră, unde desluşi cu greu forma vagă a unei persoane care stătea în picioare lângă geam şi se uita în curte.

Bătrâna îşi puse cheia în buzunar şi păşi în faţa lui Patrick. În acel moment lumina lămpii îi trecu peste chip şi i dezvălui puţin trăsăturile. O amintire bruscă îl înfiora pe Patrick.

— Maria? Tu eşti, Maria? Sunt eu, Patrick Canavan. Nu mi-ai recunoscut numele? Cu mulți ani în urmă, obişnuiam să vin pe aici cu Francesca – îți aduci aminte?

— *Non mi ricordo di lei.* Nu-mi aduc aminte de dumneavoastră. Nimeni n-a venit aici cu lady Francesca. Lady Francesca e moartă.

Dar îşi aducea aminte; i se simțea în voce, în felul în care se retrăsese din fața lui, ca şi cum i-ai fi fost frică. De ce se temea? De trecut?

Intrară în *palazzo* printr-o uşă joasă de la parter. Cu multe generații în urmă, aici îşi depozita familia mărfurile şi îşi aşeza gondolele să se odihnească pe timpul lungilor luni de iama. Nu cu mulți ani în urmă, când Patrick fusese ultima oară aici, încă mai erau bărci, vâsle şi alte curiozități din trecutul familiei Contarini; busturile de marmură ale dogilor, trei îngeri de ghips, crăpați şi legați cu sfori, sigilii mari de stat, cu motoul *Pax Tibi Marce*, câteva candelabre, fiecare umplut cu mii de lumânări de ceară galbenă, rămăşițele unei piese de altar din secolul al cincisprezecelea, împodobite cu aur şi lapis lazuli, o masă de joc de la cazinoul Ridotto, păpuşi îmbrăcate în costume ponosite din Commedia dell' Arte şi un teatru în miniatură pe scena căruia să poată juca. Venise de multe ori cu Francesca acolo, ca să facă păpuşile să danseze şi să cânte, ca să stea în fotoliul pe care şezuse ultimul doge venețian şi ca să facă dragoste în linişte, departe de ochii iscoditori ai familiei ei extrem de vigilente.

Acum încăperile lungi erau goale şi reci. În timp ce o urma pe Maria pe scară, ceva mic şi cenuşiu trecu în goană pe lângă ei, făcând lumina să tremure. Se auzi un fâşâit şi apoi se instala din nou liniştea.

Scările duceau la *mezzanino*, etajul de la care Contarinii, ca toți negustorii bogați din Serenissima, îşi conduseseră cândva afacerile. Chiar şi pe timpul când trăia Francesca, aici existaseră birouri aglomerate. Dar acum etajul era gol, ca şi cel de dedesubt, străbătut de ecouri şi de un aer cumplit

de paraginã. Patrick se gândi la mausoleul sufocat de buruieni de la San Michele. Nu înțelegea ce se petrecea. Ce se întâmplase cu familia Contarini într-un timp atât de scurt? Îşi pierduseră în mod neaşteptat averea? Sau se abătuse asupra lor o nenorocire de alt fel, mai puțin materială?

În sfârşit, ajunseră la *piano nobile*, în trecut adevărata inimă a casei, unde familia dormea, mânca şi îşi primea oaspeții. Maria deschise larg uşa neobişnuit sculptată ce dădea în salonul central, întins pe toată lungimea etajului şi cu vedere spre canalul din față.

Încăperea era luminată de trei becuri electrice slabe, suspendate de tavanul împăienjenit. În centru atârna vechiul candelabru electric, acum stins şi mohorât. Înecat în praf şi împodobit cu ghirlande lungi de pânze de păianjen. Ravagiile lăsării în părăsire erau evidente peste tot: tapițeria de pe scaune şi canapele, de pe sofale şi taburete era jilavă şi putrezită; pe vitrinele şi mesele nelustruite zăceau gândaci morți cu carapace lucioase; ornamente rupte erau împrăştiate pe podeaua fără covoare.

Dar ceva îi atrase în mod special atenția lui Patrick. Când fusese aici ultima oară, peretele din spate era acoperit, aproape pe toată lungimea camerei, cu o imensă tapiserie Gobelins. Acum aceasta dispăruse, iar din spatele ei ieşise la lumina pictura murală. Patrick nu reuşi să desluşească toate detaliile, dar tema generală era limpede. Pictura era împărțită în secvențe, fiecare înfățişând câte o scenă din viața şi activitatea lui Iisus. O anumită amprentă stilistică îl duse cu gândul la Tiepolo; cu siguranță că fresca nu era mai veche de secolul al optsprezecelea. Siluetele erau destul de vag conturate, iar transformarea culorii în lumină şi a subiectului în imagini dovedea un mare talent.

Înveşmântați în robele de damasc şi turbanele cu bijuterii ale turcilor otomani, cei trei magi îşi depuneau darurile la picioarele Pruncului Iisus. În secvența următoare, Maria şi Iosif fugeau în Egipt, în timp ce, în fundal, soldații lui Irod

zdrobeau capetele nou-născuților de lespezile de marmură şi de stâlpii de aramă.

Înspre mijlocul frescei, artistul înşiruise opririle de pe drumul crucii, într-o secvență narativă continuă: biciuirea, primii paşi şovăitori pe Via Dolorosa, prima cădere, răstignirea pe cruce, încredințarea sufletului şi, în cele din urmă, scena de la Mormânt, în care apostolii duc trupul mutilat al lui Hristos spre a fi îngropat.

Patrick se cutremură, recunoscând în această ultimă scenă originalul reprezentării de pe uşa cavoului familiei Contarini. Şi, în sfârşit, văzu ceea ce i scăpase la San Michele. Era simplu şi evident şi îi tăie răsuflarea. În majoritatea variantelor scenei îngropării, lângă Iisus crucificat se află patru persoane: Iosif din Arimateea, Nicodim şi cele două Marii. Aici erau zece ucenici şi nici o femeie. Dar ceea ce-l îngrozea pe Patrick era imaginea lui Hristos. Căci în această pictură, Iisus era viu, legat, şi se zbătea în timp ce era purtat spre mormânt.

TREIZECI

— Pictorul a fost Tiepolo. Nu Giambattista, ci fiul său mai mare, Domenico. Stilul e mai uşor, mai puțin alegoric. L-a pictat în 1758, imediat după încheierea lucrului la Villa Valmarana. Asta s-a întâmplat, fireşte, la câțiva ani după ce tatăl său s-a întors din Germania. Bunicul meu obişnuia să spună că Giambattista l-a ajutat la câteva dintre figurile mai mari.

Vocea era a bărbatului care-l chemase pe Patrick de la fereastră. Şedea în capătul cel mai îndepărtat a! camerei, pe un fotoliu cu spătar înalt. Lumina electrică îl făcea să arate epuizat. Părea mai mic decât şi-l amintea Patrick. Mâinile albe i se odihneau pe brațele fotoliului.

— Ce s-a întâmplat cu tapiseriile? întrebă Patrick.

Alessandro Contarini zâmbi.

— Au fost vândute. Am impresia că au adus o mulțime de bani. Mai mult decât vă puteți închipui. Mai mult decât mi-aş putea permite chiar şi eu. Cred că le veți găsi înfrumusețând pereții vreunei bănci de prin Texas. Sau poate California. Zâmbi din nou şi se uită fix la Patrick, ca şi cum locul unde se aflau tapiseriile ar fi fost un secret mărturisit între prieteni. Spuneți-mi, continuă el, credeți că e posibil? Pot deveni pereții unei bănci din Texas mai frumoşi doar pentru că au fost acoperiți cu o tapiserie veche? Făcu o pauză şi îşi împreună blând mâinile în poală, ca un copil cuminte. Poate că nu. Poate că nu. Ridică o mână, ca pentru a alunga ideea de frumusețe dintr-un loc atât de străin şi de neprielnic culturii, apoi îl chemă pe Patrick cu un gest iute, mai mult asiatic decât italian, foarte calm şi foarte hotărât. Vă rog,

signor Canavan, apropiați-vă, să vă văd mai bine. Făcu un gest vag, de concediere. Lasă-ne, Maria. Vrem să fim singuri.

Patrick auzi uşa închizându-se în spatele lui, cu un zgomot înăbuşit. Făcu câțiva paşi spre conte, până ajunse la câteva picioare de el.

— Basta! E suficient, signor Canavan. Vă văd bine de aici. Veți găsi un scaun lângă dumneavoastră... vă rog să luați loc.

Scaunul era murdar, dar destul de uscat. Patrick îl şterse delicat înainte de a se aşeza pe marginea lui.

Alessandro Contarini îmbătrânise dramatic în ultimii douăzeci şi unu de ani. Patrick îşi amintea un bărbat frumos, trecut de cincizeci de ani, cu părul lins, pieptănat spre spate, desăvârşit îmbrăcat şi cu o piele aproape lipsită de riduri. Acum arăta ca o copie deshidratată a ceea ce fusese altădată: pielea îi era cenuşie şi pătată, obrajii scobiți, ochii febrili, afundați în orbite. Părul alb şi rar îi cădea în dezordine pe gât Hainele desăvârşite erau acum rupte şi pătate, dinții albi, strălucitori, pe care obişnuia să-i dezvelească într-un zâmbet condescendent, se îngălbeniseră şi se tociseră, rămânând doar nişte cioturi negre.

— Îmi pare rău că *palazzo* nu mai e aşa cum l-ați văzut ultima oară, spuse el.

Vorbea nesigur şi forțat, cu un uşor hârâit; şi totuşi, în adâncime, Patrick putea sesiza o urmă din vechea aroganță.

Patrick nu spuse nimic. Imaginea din frescă i se imprimase în minte: un grup de personaje întunecate care îşi înconjurau victima neajutorată şi o târau spre un sarcofag de piatră dintr-un mormânt sumbru, în mijlocul unor vii.

— Am avut un şoc destul de puternic când v-am văzut stând acolo în seara aceasta, continuă bătrânul. Ştiați că azi-dimineață a venit cineva aici şi a întrebat de dumneavoastră? Nu, văd după expresia dumneavoastră că nu ştiați nimic despre asta. E foarte ciudat, nu-i aşa? Cât timp a trecut? Douăzeci de ani?

— Cine a venit aici? întrebă Patrick. Ce voia să ştie?

Era speriat. Cine naiba aflase atât de repede că era la Veneția?

Contele ignoră întrebarea.

— Trebuie să fie mai mult de douăzeci de ani, zise el. Iar acum aud de dumneavoastră de două ori în aceeaşi zi. Nu sunteți celebru, nu-i aşa, signor Canavan? N-ați câştigat la loterie, n-ați omorât vreun preşedinte, nu? Şi totuşi, oameni importanți vin la mine să pună întrebări. Voiau informații despre trecut, despre prietenia dumneavoastră cu fiica mea. Şi acum trecutul îmi apare în noapte la uşă, strigându-şi pretențiile: „Îmi datorați un răspuns!" Bătrânul se opri puțin. Numai atât credeți că vă datorăm? Parcă îmi amintesc că ultima oară când ne-am întâlnit v-am oferit bani. A fost o neobrăzare din partea mea, îmi cer scuze. Poate că acum ne înțelegem unul pe altul mult mai bine. Pe atunci erați un copil, puțin mai mare decât fiul meu Guido. Şi totuşi, durerea dumneavoastră era reală, nu era deloc durerea unui copil. Îmi pare rău că v-am rănit, îmi pare rău că v-am făcut să suferiți. Vă rog să mă iertați. Suspină şi îşi plimbă mâna albă, lungă, peste obraji. La vârsta mea nu-mi mai rămâne nimic decât iertarea. Multe lucruri au rămas nefăcute, nespuse. Şi sunt multe lucruri făcute şi spuse pe care le regret. Cu timpul veți putea şi dumneavoastră să iertați, signor Canavan.

— Unde e Francesca? întrebă încet Patrick.

— Francesca doarme. Francesca e moartă.

Patrick clătină din cap.

— Nu mă mințiți, zise el. Se întrebă de ce era atât de calm, de ce vocea îi ajunsese aproape o şoaptă. Nu mai e nevoie să mințiți. Spuneți-mi doar unde e. E tot ce vreau să ştiu.

— Vorbiți ca şi cum ar mai trăi.

— Am fost la mormântul de pe San Michele. Acolo nu e nimic. Am şi o fotografie.

Scoase poza mototolită dm buzunar şi i-o înmână contelui. Contarini se uită mult timp la ea.

— Unde ați găsit-o? întrebă, în cele din urmă.

— Are vreo importantă?

Bătrânul ridică din umeri.

— Poate că nu. Ei bine... ce doriți?

— O explicație.

— Nu există nici o explicație care să aibă vreun sens pentru dumneavoastră.

— Lăsați-mă pe mine să apreciez asta. Patrick ezită. Se aplecă şi îşi îmblânzi vocea. Signor Contarini, nu cred că înțelegeți. Cândva am iubit-o pe fiica dumneavoastră. Cred că şi ea m-a iubit. Acum douăzeci şi unu de ani mi-a fost răpită. Din motive pe care nici măcar nu pot să le bănuiesc, cineva a spus că ar fi murit. Am fost chemat aici de dumneavoastră şi am fost obligat să particip la o înmormântare falsă. Atunci nu aveam nici un motiv să pun întrebări. Am plecat când mi-ați cerut să plec. Dar în seara aceasta n-am de gând să plec fără răspunsuri.

Contarini îi înapoie fotografia Iui Patrick. Mâna îi tremura, şi Patrick observă că avea lacrimi la colturile ochilor.

— Signor Canavan, vă rog să mă credeți Francesca v-a iubit, aşa cum ați crezut, poate chiar mai mult. Îşi ridică privirea. Pe chip i se întipărise o infinită, iremediabilă tristețe. Cred... Şovăi. Cred că încă vă iubeşte. Sau, cel puțin, iubeşte amintirea dumneavoastră. Contele se îndreptă şi îl privi în ochi pe Patrick Nu încercați să o găsiți, signor Canavan. Nu se mai poate întoarce niciodată la dumneavoastră, la lumea în care trăiți. Pentru dumneavoastră şi pentru lumea dumneavoastră e ca şi cum ar fi murit. Nu încercați să schimbați situația. Lăsați lucrurile aşa cum sunt.

Patrick trase aer adânc în piept. Cuvintele lui Contarini erau ca o unghie care rupea coaja de pe o veche rană,

scoțând-o la lumină. Crezuse că suferința pricinuită de pierderea Francescăi era secătuită, vlăguită, dar într-o clipă aceasta se întorsese cu forțe noi, sfâşiindu-i carnea, ca o lama tocită, proaspăt ascuțită.

— De ce? şopti el. De ce?

Contele nu îi răspunse imediat. Şedea pe scaunul lui cu spătar înalt, ca un prinț decăzut din Renaştere, a cărui curte îl părăsise.

— Signor Canavan, începu el, familia Contarini există aproape de când a apărut acest oraş numit Veneția. Opt dogi ai Republicii ne-au purtat numele. Am avut palate şi corăbii, depozite şi case de comerț, aici şi prin toată Mediterana. Încă de la început, am fost membri în Marele Consiliu, în Senat şi în Consiliul celor Zece. Acum nu mai sunt decât eu, un bătrân care-şi aşteaptă moartea într-o casă deja în ruină. Nimic din ceea ce puteți spune sau face nu-mi mai poate face vreun bine sau vreun rău. Dar dumneavoastră vreți adevărul, iar pe acesta nu vi-l pot spune. Ar fi, să zicem, prea şocant. Nu pentru mine, poate, ci pentru alții care, în furia lor, ar face ceea ce acest balaur cu multe capete, care este gloata, a făcut dintotdeauna: ar distruge tot ce nu înțeleg. Bătrânul se opri din nou. Ochii lui alburii cercetară încăperea slab luminată, ca şi cum ar fi văzut-o pentru prima oară. Sunt fantome aici, spuse el. Camera aceasta e plină. Pe unele le văd, pe altele doar le aud. Poate că nu sunt fantome la propriu; nu cred că ne pot face râu, cel puțin în sens fizic. Dar, cu toate astea, sunt reale. Ascultați, signor Canavan, lăsați-mă să vă povestesc despre ele. Cu multe veacuri în urmă, pe când Veneția era încă vasala Bizanțului, un grup de negustori a sfidat interdicția împăratului de a face comerț cu Egiptul şi a plecat pe mare la Alexandria. Au umplut zece corăbii cu mirodenii, mătăsuri şi covoare şi s-au întors bogați. Unul dintre ei a fost strămoşul meu, Pietro Contarini. Doi ani mai târau, el şi încă un bărbat s-au întors la Alexandria; dar de data aceasta nu pentru mirodenii sau

pânze. Au furat moaştele Sfântului Marcu şi le-au adus ilegal înapoi la Veneția. Moaştele au fost aşezate sub altarul principal, în Basilica, si astfel Veneția a devenit un mare centru de pelerinaj. Contele tăcu. Pe canalul de afară, o barcă cu motor pufăia încet prin noapte. Zgomotul motorului se strecură în încăpere prin jaluzelele grele, crescu puțin şi apoi se stinse, când barca dădu un colț şi dispăru. Pietro Contarini, continuă el, cu vocea scăzută până la o şoaptă, a mai adus ceva la Veneția, pe lângă oasele sfântului. Descoperise un lucru care pentru el era mult mai valoros decât trupul unui sfânt. Nu era o relicvă sau un obiect de artă, sau o ladă de comori – era adevărul. Un adevăr atât de înfiorător, încât l-a păstrat secret pentru următorii patruzeci de ani. Patrick rămase cu ochii ațintiți asupra buzelor palide ale contelui, în timp ce acesta îşi depăna povestea. În umbra încăperii, îşi închipui şi alte figuri ghemuite, ascultând. Pe patul de moarte, totuşi, Pietro i-a spus secretul unuia dintre fiii săi. Andrea, care avea el însuşi peste patruzeci de ani. Pe vremea aceea, negustorii făceau încă regulat comerț cu Africa de Nord, în pofida obiecțiilor papei şi ale bizantinilor. Andrea a călătorit cu o corabie până la Alexandria, apoi a trecut pe țărmul celălalt, în Palestina, la Ierusalim şi la Sfântul Mormânt. În cameră, totul era nemişcat. Chiar şi umbrele înmărmuriseră. Afară era liniște. Patrick îşi putea auzi respirația în liniştea aceea. Mai mult de cinci ani au trecut până la întoarcerea lui Andrea. Văzuse cu ochii lui ceea ce Pietro doar auzise. Şi îi cunoscuse pe cei care păstrau secretul tatălui său. În cei câțiva ani care î-au mai rămas – căci, şase ani mai târziu, a murit de ciumă – a împărtăşit secretul mai multor membri ai familiei şi unor prieteni aleşi cu grijă. Acesta, signor Canavan. a fost începutul ridicării noastre la putere. Secretul lui Pietro a fost, într-adevăr, mai prețios decât mătăsurile şi mirodeniile. Contarini făcu o pauza. Dar puterea are prețul ei, continuă el. Un om bogat şi puternic nu poate să-şi păstreze, în acelaşi timp, sufletul. Cu

atât mai puțin o familie. Contarini, Barbaro, Grimani, Sagredo... toate casele nobiliare care ne-au împărtăşit secretul au plătit prețul. Familiile noastre, sentimentele noastre, credința noastră, chiar şi sufletele noastre... toate în schimbul unui adevăr pe care majoritatea oamenilor nu-l pot nici înțelege, nici tolera.

Tăcu şi îşi împreună mâinile albe ca aripile frânte ale unui fluture uriaş. Un tremur le străbătu fugar şi apoi rămaseră nemişcate. Afară se auzea doar plescăitul apei care se lovea de piatră.

— În ce fel explică asta ceea ce s-a întâmplat cu Francesca? întrebă Patrick. Moartea ei, revenirea la viață?

Contarini suspină. Un suspin adânc, aproape un geamăt.

— Nu înțelegeți? Francesca a fost prețul meu. Fericirea ei a fost sacrificiul pe care a trebuit să-l fac. Iar dumneavoastră ați fost sacrificiul ei – tot ce avea, tot ce îşi dorea.

— Pentru asta?

Patrick se ridică furios şi arătă violent către pereții pătați de igrasie, către mobila distrusă şi putrezită.

Contele clătină din cap. Părul lung şi alb îi căzuse pe față ca un văl.

— Nu, zise el. Timbrul vocii i se schimbase, trăgând putere dintr-o rezervă ascunsă. Ridică o mână şi o îndreptă spre fresca imensă, lovind-o repetat cu degetul. Pentru asta, neghiobule! Pentru asta!

TREIZECI ŞI UNU

Patrick plecă ameţit de la palazzo. Furia lui Contarini se transformase într-o criză de tuse, iar Maria năvălise înăuntru, ca să-l îngrijească şi să-l dea afară pe vizitator. Plecase în grabă, urmărit de umbre, hărţuit de fantome, şi pătrunsese în noaptea de smoală.

Câinele schilod stătea încă încolăcit în colţul lui, tremurând de frig. Patrick se simţi sfâşiat între milă şi repulsie. Îi venea să arunce cu pietre în el sau să-i rupă gâtul. Durerea lui îl îngrozea şi-l umplea de frustrare: să-l alunge sau să-l adoarmă pentru totdeauna i se păreau singurele soluţii acceptabile. Dar nu făcu nimic. Îi lipseau atât curajul cât şi hotărârea.

Întoarse spatele câinelui şi palatului Contarini şi ieşi repede din *calle*. O ceaţă îngheţată venise dinspre Adriatica şi se strecurase în oraş, în timp ce el discutase cu Contarini. Pătrunsese încet pe străzi şi acum se odihnea întinsă pe suprafaţa canalelor, ascunzând spinările rotunjite ale podurilor şi plutind pe fiecare *calle*, *fondamenta* & *rughetta*. Asemenea unor rotocoale de fum alb, tentaculele i se târau fără ţintă prin străzile adormite şi se încolăceau în jurul felinarelor rare, estompând şi îmblânzind lumina care şi aşa era destul de slabă. Pe sub arcade şi *sottoporticos*, se adunase în ghemotoace groase şi-i pândea, ca un animal de pradă, pe cei mai puţin precauţi.

Patrick îşi ridică gulerul pentru a se apăra de aerul rece. Agitat cum era, imediat după ce ieşise din *palazzo* o luase într-o direcţie greşita. Acum ceaţa îl necăjea şi se juca cu el, purtându-l din ce în ce mai departe. Ecoul paşilor săi răsuna între clădirile înghesuite de pe ambele părţi cu un timbru

trist care îl făcea să se simtă şi mai singur în acest oraş pe jumătate pustiu.

Începu să meargă mai repede, dar cu cât înainta, cu atât mai puțin familiare i se păreau locurile. Rațiunea îl îndemna să bată la prima uşă care îi ieşea în cale şi să ceară instrucțiuni. Dar era trecut de miezul nopții, iar uşile boltite şi ferestrele acoperite pe lângă care trecuse nu-i sugerau o primire prea călduroasă.

După un timp, ajunse într-o piață pustie. Sus, pe un colț, zări un nume scris cu albastru şi alb pe o plăcuță: Campo dei Carmini. Dar nu-l ajută cu nimic. Pe una din laturile micii piețe, fațada întunecată a unei biserici baroce se înălța amenințător din ceață. Coloanele ei răsucite şi ferestrele sumbre îi aminteau de mormintele de la San Michele, ca şi cum biserica ar fi fost construită pentru cei morți, nu pentru cei vii.

Părăsi piața şi se opri să citească numele străzii pe care tocmai intrase. În acel moment, auzi un zgomot în spatele lui. Semăna cu bocănitul unor paşi pe piatră. Şi nu fusese un ecou.

Se lipi de zidul lateral al bisericii şi ascultă atent, aşteptând repetarea sunetului. Nu putea fi sigur, dar avea impresia că venise din piață. Contarini îi spusese ca cineva pusese întrebări despre el. Oare acum îl urmărea cineva, în spate?

Merse mai departe, călcând mai rar, şi străduindu-se să-şi distingă proprii paşi de ecourile lor, aşteptând să audă zgomotul unui posibil urmăritor. Dacă l-ar putea conduce înainte, pentru a se întoarce înapoi şi a-i cădea în spate, poale ar reuşi să-l surprindă. Dar ceața şi propria sa dezorientare îi limitau libertatea de mişcare.

O alee îngustă ducea spre un pod. La o fereastră de pe partea opusă ardea lumina. Traversă podul şi se opri, aşteptând. Liniştea era adâncă şi apăsătoare; voia să strige, să o rupă în bucăți fără nici o părere de rău. Se auzi din nou:

un singur pas pe alee. Printr-un gang boltit zări un alt canal; gangul ducea până la apă şi, din câte vedea Patrick, se sfârşea acolo. Dacă reuşea să-l păcălească pe urmăritor să o ia într-acolo, ar fi putut să-l prindă în capcană.

Se îndreptă încet spre gang.

„Nu mă pierde tocmai acum, pentru Dumnezeu!" şopti el. Ceața se mai risipise aici, dar trebuia să calce cu grijă, dacă nu voia să rateze malul şi să plonjeze în apă. Presupunerea i se adeveri: gangul se termina în apă şi nu exista trecere nici în dreapta, nici în stânga.

Intuiția îi sugerase că cineva ar fi trebuit să lase o barcă legată acolo, altfel n-ar fi avut nici un sens micul spațiu de acostare de la capătul gangului. Prin ceață, desluşi conturul unei mici *sandolo* acoperită cu o prelată grea. Trase barca mai aproape cu ajutorul frânghiei şi se strecura peste bord, gata să-şi piardă echilibrai pe pânza alunecoasă.

Se ghemui în ambarcațiunea puțin adâncă, bucurându-se că era ceața. Abia întrezărea capătul gangului pe deasupra malului de ciment. Şi iată, în sfârşit, un pas inconfundabil! Simți cum îi creşte tensiunea în stomac şi în toți muşchii.

O umbră se mişcă. Patrick se pregăti să sară. Totul depindea de cât de mult se apropia urmăritorul de mal: dacă rămânea destul de departe, avea şanse să-l înşface şi să-l tragă jos. Cel puțin, avea avantajul surprizei. Ceața se despărți în două şi umbra deveni o siluetă întunecată. Patrick îşi ținu răsuflarea. „Vino mai aproape, ticălosule! La margine. Vino!" Silueta şovăi, de teamă, poate, să nu alunece din cauza cețiii şi sa cadă. Patrick simți sub el legănarea bărcii; nu era o platformă prea stabilă de pe care să sară asupra urmăritorului său.

Silueta se opri, apoi se întoarse brusc şi porni înapoi prin *sottoportico*. Patrick îşi încordă picioarele şi sări pe mal, căzând în genunchi. În clipa în care atinse pământul, silueta

se întoarse şi îl zări. El se ridică cu greu în picioare, exact când urmăritorul său dispăru în ceață.

— Opreşte-te! Strigă el. Vreau să vorbesc cu tine!

Auzi zgomotul paşilor alergând. Patrick o rupse la fugă. Din nou ajunse în stradă exact la timp pentru a vedea ceata învăluind o umbră mişcătoare. Paşii răsunară ca nişte gloanțe în noapte. Patrick pomi în urmărirea lor, călăuzindu-se după zgomot.

Alergă cu răsuflarea tăiată printr-un labirint de străduțe, peste poduri, pe lângă maluri înguste, purtat de sunetul paşilor din ce în ce mai adânc în ceața învolburată. Câteodată i se părea că îl pierde: dădea un colț greşit şi aproape că nu mai auzea paşii îndepărtați, apoi ieşea brusc printr-un pasaj şi îi auzea din nou, în față. De două ori zări silueta care alerga înaintea lui, o pată neagră în ceața.

Cu respirația tăiată, se opri pe un pod micuț, ca să-şi recapete suflul. Se sprijini de balustrada de metal, îşi ridică privirea şi zări pe cineva pe un alt pod, la numai câțiva iarzi Ceața se risipi o clipă şi îi oferi o vedere mai bună. Ameți. Îşi simți sângele pulsând la tâmple şi inima bătând nebuneşte în piept, făcându-l să tremure. Se înşelase! Se uită din nou, dar ceața se adunase la loc. Pe celălalt pod nu mai era nimeni.

— Francesca! strigă el. Francesca, *fermati!*

Paşi grăbiți răsunară pe *riva* de dincolo de podul pe care stătuse silueta. Patrick se simți purtat de forțe proaspete. Se năpusti de pe pod, aproape căzând, în grabă, pe câteva trepte.

Paşii se auzeau acum în dreapta lui. Se învârti, o luă la fugă pe o alee cufundată în ceață şi ieşi într-o stradă mai largă pentru a vedea, din nou, silueta dispărând. Gâfâind, porni în urmărirea ei. O durere ascuțită, ca o lovitură de cuțit, îl săgetă într-o parte, făcându-l să se îndoaie. Strânse din dinți şi se forță să înainteze. Picioarele îi erau ca de plumb, iar capul i se învârtea.

— Fran... cesca... *Per grazia di Dio!... Fermati!*

Pe măsură ce plămânii i se obişnuiră cu aerul umed, începu să respire din nou, cu noduri dureroase. O piatră spartă din pavaj, îi agăță piciorul şi îl aruncă violent în față. Rămase întins câteva secunde, năucit, luptându-se pentru fiecare răsuflare.

Închise ochii pentru a suporta durerea, se ridică şi făcu un pas înainte. Un junghi insuportabil îi sfâşie stomacul. Mii de steluțe îi explodară în fața ochilor. Picioarele i se înmuiară şi cedară. Se împiedică, nemaiputând să-şi controleze trupul, apoi îl părăsi orice senzație şi se prăbuşi, dezmembrat, în cea mai adâncă beznă pe care o cunoscuse vreodată.

Deschise ochii. Era încă noapte, dar ceatța se ridicase. Capul îl durea îngrozitor şi ochii îl înțepau. Clipi des şi i se păru că zăreşte stele pe cerul negru. Era întins pe spate, pe ceva tare. Făcu un efort şi reuşi să şadă.

Pe amândouă părțile, clădiri întunecate alunecau pe lângă el ca într-un vis. Nu erau lumini nicăieri, dar pe măsură ce ochii i se obişnuiră cu întunericul, începu să vadă conturul șui Grand Canal. Se afla din nou în gondola misterioasă, condusă de un gondolier fără nume şi fără chip. De data aceasta, erau mai jos, pe canal, şi se îndreptau spre San Marco. Torțele şi lumânările din visul precedent fuseseră stinse, iar pe apă nu mai plutea nici o ambarcațiune. Totul era tăcut, ca mai înainte.

Îl tulbura faptul că îşi amintea toate detaliile visului anterior, că ştia că fusese un vis şi că era convins, aşa cum fusese şi mai devreme, că în acest moment nu visa. Şi totuşi, nu putea să audă sau să spună nimic.

Gondola vină spre malul stâng. Când ajunseră mai aproape, i se păru că recunoaşte ferestrele cu două arcade identice şi etajul superior ornamentat al palatului Corner – Spinelli. Barca se strecură pe un canal lateral îngust şi îşi continuă încet drumul printr-un labirint de canale, unele abia suficient de largi pentru a permite trecerea

unei singure ambarcațiuni. Trecură nevăzuți pe lângă zidurile din fața sau din spate ale unor case înalte. O dată, zări o femeie care îi urmărea de la un balcon jos şi al cărei păr blond îi cădea liber în bucle lungi, vălurite, pe umeri; îşi cuprinsese sânii albi în mâinile obosite, ca pe nişte ofrande.

Alunecară pe sub poduri atât de joase, încât gondolierul trebuia să-şi încovoaie spatele pentru a putea trece. O dată, văzu în depărtare, printr-un spațiu gol dintre clădirile înalte, o porțiune dintr-o piață largă. Ardea un foc, iar în mijlocul pieței, un grup de orbi agitau cuțite lungi şi urmăreau un porc speriat, în cercuri din ce în ce mai strânse. Apoi scena dispăru în spatele unui zid înalt, năpădit de iederă. Gondola pătrunse şi mai adânc în labirint.

Trecură pe lângă un debarcader pe care se târa suferind, un câine schilod. Patrick era sigur că animalul îi amintea de ceva, dar uitase de ce anume. Îşi dădu seama că, deşi nu putea nici să audă, nici să vorbească, nu era totuşi perfect izolat de mediul înconjurător. Simțea aerul rece pe piele, tar daca îşi cufunda mâna în apă, o scotea rece şi udă. Şi totuşi, avea impresia că exista un fel de rupturi. Între el şi această lume. Fusese adus aici ca spectator, nu ca protagonist. Dar ce anume trebuia să vadă?

Barca încetini brusc, iar Patrick observă că întorceau spre mal. Din întuneric, se profila poarta de canal întunecată a unui imens *palazzo*. Două torțe ardeau de o parte şi de alta, fixate pe suporturi de fier, iar o a treia era purtată de un servitor îmbrăcat în *bauta*, care aştepta dincolo de poarta deschisă. Deasupra porții era sculptai un miel care ducea în spate o cruce.

Intrară şi se opriră în fața câtorva trepte de piatră, iar gondolierul legă cu îndemânare barca de cel mai apropiat stâlp de acostare. Gondola se răsuci şi scrâşni când atinse treptele. Servitorul făcu un pas înainte şi înălță torța.

În acel moment se întâmplă ceva cu auzul lui Patrick, ca şi cum ar fi fost îndepărtat un blocaj invizibil. Auzi apa care

clipocea în jurul lui si scârțâitul de lemn al gondolei care se freca de trepte. Ca şi câinele pe care-l văzuse mai devreme, hârşâitul bărcii îi aminti de ceva. Coborî din gondolă, pe prima treaptă. Servitorul se înclină de la nivelul pieptului, apoi se îndreptă la loc. Patrick îi observă ochii care-l priveau intens din spatele măştii; aveau pleoapele grele, iar pupilele erau dilatate şi punctate cu mici steluțe aurii

— *Abbiate la grazia di seguirmi. I signori vi attendono.* Vă rog să mă urmați, domnule. Excelențele vă aşteaptă.

TREIZECI ŞI DOI

— Mă auziți, signor Canavan? Vă rog să încuviințați din cap, dacă mă auziți. Vocea părea îndepărtată şi înăbuşită, dar cuvintele erau în engleză. Vă rog, încercați să răspundeți, signor Canavan. Încercă să deschidă ochii, dar parcă îi fuseseră lipiți cu aracet. Nu reuşea să-şi mişte buzele. Nu-i nimic, signor Canavan. Arătați-mi măcar dacă mă auziți.

Încuviință din cap şi gestul îi provocă un acces puternic de greață. După aceea îşi pierdu cunoştința. Apoi, din întuneric, veni spre el chipul servitorului îmbrăcat în *bauta*. Deschise gura, ca şi cum ar fi vorbit, dar Patrick nu auzi nimic. Apoi chipul fu înghițit de întuneric.

— Acum mă auziți, signor Canavan?

De data aceasta, ochii i se deschiseră. Văzu o față înceţoşata, aplecată asupra lui, fața unui bărbat, cu o expresie de îngrijorare. Cuvintele erau în engleza, dar accentul era italian.

— Da. Cine...?

— Sunt doctorul Luciani. vă aflați Ia Ospedale Civile. *Capisce?* Înțelegeți ? Patrick încuviință vag din cap. Ați fost adus aici azi-noapte. *Una signora*... o doamnă v-a găsit pe stradă şi v-a adus aici. Erați inconştient. Vă amintiți ceva? Ați avut un accident? Patrick clatină din cap. Se simțea de parcă ceața din noaptea trecută i-ar fi pătruns, concentrată, în creier. Îi era râu de la stomac. Era ca o migrena, dar mult mai intensă. Adică... n-ați avut un accident... sau nu vă amintiți?

—*Mi ricordo... la nebbia*... Îmi amintesc... ceața... am alergat... o gondola.

Patrick răspunsese în italiană; în mod ciudat, i se părea mai uşor, ca şi cum engleza ar fi devenit o limbă străină pentru el.

— *Ah, parla Italiano. Benissimo*. Doctorul făcu o pauză. Signor Canavan, vreau să vă fac anumite analize. Doar pentru a determina dacă v-a fost sau nu afectat creierul. Poate aţi căzut sau aţi fost lovit înţelegeţi?

— Da.

— Mai târziu, aş vrea să vă fac nişte radiografii. Poate şi o electroencefalogramă. Doar ca să fim siguri. Dar deocamdată nu vreau decât să vă testez reacţiile la stimuli. Nu aveţi de ce să vă faceţi probleme.

Vederea lui Patrick devenea din ce în ce mai limpede. Capul încă îi pulsa de durere, dar gândurile îi erau mai puţin confuze, începură să-i revină, în valuri, amintirile din noaptea trecută: Contarini în regatul său de şobolani, un câine şchiop, scheunând în umbră, fresca de pe peretele din *palazzo*.

O asistentă veni să-l ajute pe doctor. Patrick nu opuse nici un fel de rezistenţa când aceasta, împreună cu doctorul, începură să-i pipăie şi să-i ciocănească diferite părţi ale corpului. Îi băgară raze de lumină în ochi, îi măsurară temperatura şi tensiunea arterială, îi examinară, urechile, ca să vadă dacă nu avea urme de sânge, şi îi testară reflexele.

Îşi amintea că se pierduse în ceaţă şi apoi alergase după cineva care îl urmărise. Şi după aceea? Îl atacase cineva? Pe neaşteptate, îi apăru în minte imaginea unui pod şi pe el o siluetă întunecată, pe jumătate pierduta în ceaţă.

— Domnule doctor!...

— Vă rog, signor Canavan, liniştiţi-vă. Terminăm imediat.

— Nu, vă rog... Aţi spus că... o femeie m-a adus aici. *Una signora*... Cum era? Cum arăta? *Per piacere... è importante... molto importante.*

Doctorul ridică din umeri.

— Îmi pare rău, nu m-am uitat prea bine la ea. Dumneavoastră ați fost principala mea preocupare. Când m-am întors la recepție, plecase deja.

— Ce vârstă avea? Era tânără, bătrână?

— O cunoaşteți? Asta e? Ea a spus că erați un necunoscut, că a ieşit pe afară târziu şi v-a găsit leşinat.

— Ce vârstă avea?!

— Cam patruzeci de ani, cred. Destul de slabă, era destul de slabă. Şi scundă, nu era o femeie înaltă, îmi pare rău, mai mult nu-mi aduc aminte. Poate vreuna dintre asistente...

Patrick stătea întins pe spate, neajutorat. Imagini din visul care urmase leşinului i se perindau prin minte: apele negre sfâşiate de prora ascuțită a gondolei, treptele de piatră acoperite cu muşchi, un porc uriaş, însângerat, alergând în cercuri din ce în ce mai strânse, ochii punctați cu auriu din spatele măştii de carnaval... Se temea ca visul să nu-l împingă din nou într-o stare de inconştiență. Se luptă disperat să-şi țină ochii deschişi.

— *I miei vestiti*... Unde mi-ați pus hainele?

— Totul e bine, nu vă faceți griji, îl asigura asistenta. Sunt în dulapul acesta de lângă pat. Sunt în siguranță, nu vă neliniştiți.

— *La mia giacca*... Jacheta mea, vă rog să vă uitați în buzunar. O fotografie... trebuie să fie o fotografie.

Doctorul îşi întrerupse, iritat, examinarea şi îi făcu semn asistentei.

— Aruncă o privire, până termin aici. Poate îl ajută să-şi împrospăteze memoria.

Asistenta găsi jacheta lui Patrick şi căuta cu atenție prin buzunare. Totul era acolo – portofelul, paşaportul, cheile, banii – totul, cu excepția fotografiei.

Până dupa-amiază, capul lui Patrick se limpezise complet. Doctorul Luciani îi dăduse voie să mănânce ceva uşor, iar asistenta îi sprijinise cu spatele de o pernă. Îl lăsară

într-o rezervă laterală, în compania unui televizor uzat, deschis permanent pe un post pentru copii. Îi rugă să ia legătura cu Makonnen la hotel; acesta sosi după o oră, cu o îngrijorare profundă întipărită pe chip.

Patrick zâmbi şi îi întinse o mână.

— Dacă n-aş şti, râse el, aş zice că te-ai albit la fată.

— Chiar m-am albit, răspunse Makonnen şi se aşeză. N-am ştiut ce să fac azi-noapte, când am văzut că nu te-ai întors la hotel. Ai spus că vii înapoi înainte de miezul nopții. M-am gândit să sun la poliție... dar ce puteam să le spun?

— Îmi pare rău. Lucrurile au luat o întorsătură mai... dificilă. L-am găsit pe... tatăl Francescăi. Făcu o pauză. Assefa, cred că ne-au dat de urmă. Cineva a întrebat de mine acasă la Contarini.

— Cum ar fi putut să ne găsească atât de repede?

— Nu ştiu. Oricum, cel mai bine ar fi să ne mutăm la alt hotel. Sau, mai bine, să găsim o locuință prin prietenul tău, Claudio. Apropo, ce v-a zis amicul lui, reporterul, aseară?

Assefa ridică din umeri.

— Migliau n-a apărut încă. N-au primit nici o cerere de recompensă. Parcă s-ar fi evaporat, pur şi simplu. Carabinierii au intrat în panică. Varianta oficială pare să fie că a fost răpit, dar pe parcurs s-a întâmplat o nenorocire. De acum, se aşteaptă ca trupul lui să apară în vreun canal. Totuşi...

— Da?

— După cum am spus, asta e varianta oficială. Prietenul lui Claudio e de altă părere. Îl cheamă Aldo Siniscalchi. V-am aranjat o întâlnire. O să-ți placă; ştie să gândească, pune întrebări, se enervează. De câțiva ani ține un dosar cu toate mişcările lui Migliau, mă rog, nu numai despre Migliau, ci despre Biserica din Veneția, în general. Se opri. O soră medicala privi înăuntru, se uită curioasă la american şi la vizitatorul său, apoi plecă. Patrick, ştiai că trei dintre cei opt papi aleşi în secolul nostru au fost patriarhi ai Veneției?

După cum ți-am spus, unii cred că Migliau ar putea fi al patrulea. Poziția pe care o are acum a obținut-o, în mare, datorită relațiilor de familie, dar Siniscalchi crede că e mai mult de capul lui decât un simplu blazon. Inițial, Migliau i-a stârnit interesul datorită poziției sale extremiste de dreapta. Migliau nu şi-a ascuns niciodată părerile; şi-a afirmat permanent, cu tărie, opoziția față de reforma Bisericii şi a societății în general. A respins anticoncepționalele, avortul, divorțul, căsătoria preoților hirotonisirea femeilor – inventarul obişnuit al unui reacționar ecleziastic.

Patrick zâmbi.

— Înțeleg că tu nu vezi lucrurile chiar aşa.

Makonnen clătină din cap.

— Nu. Dar n-am ce face. Dumnezeu nu mi-a făcut favoarea de a avea grijă să mă nasc în Europa sau în America. Văzute din Lumea a Treia, lucrurile par cu totul altfel. Nu mă înțelege greşit, de fapt, în multe privințe, sunt destul de conservator. Nu sunt de acord cu Claudio sau cu comunismul pe care l-a îmbrățişat. Nu aceasta e soluția. Dar comuniştii au dreptate în ceea ce priveşte anumite lucruri. Nu poți să propovăduieşti Evanghelia unui om cu burta goală. Nu poți să vorbeşti despre împărăția lui Dumnezeu cu cineva care trăieşte în fiecare zi cu groaza de a nu fi arestat de o gherilă de dreapta. Şi nu cred că poți asigura evoluția democrației instaurând o dictatură.

— Şi Migliau crede că poate?

— Nu crede că ar avea vreo importantă. Pentru el, misiunea Bisericii e de a salva suflete, nu vieți. Revolta împotriva statului e un păcat de moarte, chiar dacă acest stat se scaldă în nedreptate şi în sânge până la gât. Folosirea anticoncepționalelor contravine legilor eterne ale lui Dumnezeu, chiar dacă familia îți moare de foame.

— Dar cam aceleaşi lucruri spune şi papa de atâția ani.

Makonnen suspină.

Nu e nevoie să-mi aduci aminte. Cum crezi că a ajuns Migliau patriarh al Veneției? Dar el vrea să meargă şi mai departe. Dacă ar fi după el, ar întoarce timpul înapoi cum nici nu-ți imaginezi. Nici măcar eu nu-mi închipuiam până aseară. Ar proclama Vaticanul II invalid, ar abandona principiile colegialității, ar introduce Liturghia tridentină, ar restrânge dialogul cu celelalte Biserici, ar interzice relațiile au religiile necreştine, ar restaura dogma vinovăției evreilor pentru uciderea Domnului nostru. Dacă Migliau ar deveni papă, Biserica ar face un uriaş pas înapoi. Ar exista din nou o listă de cărți interzise, procese de erezie, excomunicări masive.

Patrick clătină neîncrezător din cap.

— Nu poți fi serios.

Makonnen ridică din sprâncene.

— Nu? De ce crezi asta? Față de acum treizeci sau patruzeci de ani, Biserica Catolică e de-a dreptul îmbătată de gândirea modernă. Şi totuşi, oameni ca tine – sau chiar ca mine – cred că stă aproape pe loc. Cei ca Migliau sunt speriați de moarte. Ei văd ce au făcut reformele, ce mai fac încă; se gândesc ce se va întâmpla peste încă treizeci sau patruzeci de ani şi, în închipuirea lor, văd sfârşitul Bisericii aşa cum o cunosc ei: fără Liturghie, fără preoți, fără ierarhie, fără papă... poate chiar fără Dumnezeu. Cred că e o exagerare; de fapt, ştiu că e o exagerare, dar încearcă să-i spui asta unui om inflexibil ca Migliau.

Patrick ridică din umeri.

— Deci Migliau e un fundamentalist catolic care se teme de schimbare. Ce e nou în asta? Conservatorismul şi ierarhia catolică se cunosc de mult.

— Poate. Dar Migliau merge chiar mai departe. Una dintre cele mai mari temeri ale cardinalului e că fundamentaliştii protestanți vor începe să negocieze sferele de influență politică în Europa, aşa cum au făcut în Statele Unite. Dacă se întâmplă aşa, vor atrage o mare parte din

dreapta cu frică de Dumnezeu, al cărei sprijin ar fi esențial pentru o revoluție morală şi religioasă. Migliau ştie că trebuie să acționeze. Siniscalchi are dovezi că Migliau s-a întâlnit cu politicieni de extremă dreaptă, nu numai de aici, din Italia, ci şi din Franța, Spania. Germania. Austria, poate şi din alte părți. Nu există documente, bineînțeles, pe care *l'Unità* sau orice alt ziar să le poată publica. Dar un raport sugerează că Migliau s-a oferit să facă un târg. Dacă devine papă, îşi va instrui episcopii din toate aceste țări să aibă grijă ca turmele lor să voteze pentru candidații lui. O dată ajunşi la putere, aceştia vor oferi sprijin politic şi legislativ campaniei lui împotriva modernismului de toate felurile. Migliau va fi primul papă din ultimele secole care va avea arme mai puternice decât enciclicele. Va avea un stat polițienesc la dispoziția lui.

TREIZECI ŞI TREI

Lui Patrick i se opri răsuflarea în piept. Părea plauzibil, foarte plauzibil,

— Spui că Siniscalchi are dovezi?

— Da, într-un fel. Dar nu incontestabile.

— Poate obține probe incontestabile?

— Da. Cunoaşte pe cineva care are acces la biroul lui Migliau. Vrea să te vadă diseară... poate atunci va avea ceva pentru tine.

— Spuneai că nu e de acord cu teoria poliției că ar fi fost răpit. Cum explică el dispariția?

— A zis doar că varianta răpirii nu ține. Nimeni din cei de dreapta n-ar îndrăzni să se atingă de Migliau nici măcar cu un deget. Ca să fim sinceri, nici nu vor. Acelaşi lucru e valabil şi pentru Mafie. Deci rămâne stânga. Siniscalchi are mai multe legături decât poliția cu facțiunile de stânga şi cu grupările teroriste – sau, cel puțin, aşa mi-a spus – şi a jurat că şi pentru ei dispariția lui Migliau e un mister la fel de mare ca pentru toți ceilalți.

— Atunci ce rămâne?

— Rămâne posibilitatea ca Migliau să fi ieşit din circulație de bunăvoie. Pentru rațiuni cunoscute doar de Migliau şi de cei în care are încredere. Siniscalchi crede că ar putea avea legătură cu problema noastră, dar nu ştie în ce fel.

Patrick făcu o pauză, apoi îl întrebă.

— Cât de mult i-ai spus?

— I-am...

În acel moment uşa se deschise şi doctorul Luciani intră în cameră. Zâmbi şi i se prezentă lui Makonnen.

— Vă supărați dacă vă rog să aşteptați puțin afară, domnule Makonnen? Aş vrea să vorbesc cu prietenul dumneavoastră.

După ce plecă Assefa, doctorul se aşeză pe marginea patului şi se uită la Patrick.

— Ei bine, signor Canavan, cum vă simțiți?

— Mult mai bine, mulțumesc. Perfect, de fapt. Dacă nu vă deranjează, aş vrea să plec cât de curând posibil.

O cută străbătu fruntea înaltă a lui Luciani.

— De fapt, mă deranjează, signor Canavan. Poate că vă simțiți bine, dar aş vrea să mai rămâneți aici cel puțin douăzeci şi patru de ore.

— Pentru ce?

— Ca să fiți sub observație. Aş vrea să mai fac câteva analize. Peste câteva zile aş vrea să vă supun unei tomografii. Aici nu avem echipamentul necesar, dar la spitalul din Mestre a fost instalat de curând un aparat şi cred că pot să vă obțin o programare spre sfârşitul săptămânii.

Patrick simți un fior de alarmă.

—E necesar? E vreo problemă?

Doctorul clătină puternic din cap.

— Nu, nu. N-am nici un motiv să cred că ar fi.

— Atunci...

Luciani îl întrerupse.

— Signor Canavan, ați suferit cumva vreo... tulburare de ordin auditiv sau vizual în ultima vreme?

— Nu înțeleg. Tulburare?

— Poate halucinație e un cuvânt mai potrivit. *Allucinazioni*. Oricare dintre simțuri ar putea fi afectat. Poate ați gustat sau ați mirosit ceva inexistent. Mâncare sau vreun parfum, poate de flori. Ar putea fi şi sunete... muzică, voci...

Patrick îşi întoarse privirea într-o parte. Auzi plescăitul apei, simți mirosul unei femei, cald şi aproape.

— Nu, minți el. Nimic de genul ăsta.

— Sunteți sigur? Gândiți-vă foarte bine.

— Da, sunt sigur. De ce întrebați?

Doctorul ezită.

— Luând în considerare ceea ce vi s-a întâmplat şi rezultatele analizelor pe care le-am primit, cred că s-ar putea să suferiți de o formă de epilepsie focalizată. Vă rog să nu vă alarmați. Nu e neapărat ceva serios. Şi mai există şi alte diagnostice posibile. Am nevoie doar de sprijinul dumneavoastră.

— Dar s-ar putea să fie ceva serios. Asta încercați să spuneți, nu-i aşa?

Luciani nu răspunse imediat.

— Signor Canavan, nu doresc să vă îngrijorez. În cazuri de felul acesta diagnosticul poate fi extrem de greu de pus; de aceea aş vrea să vă mai supun unor analize. Şi chiar dacă este pus un diagnostic sigur, stabilirea etiologiei – a cauzei – e departe de a fi simplă. Cea mai frecventă cauză a epilepsiei focalizate e o leziune a lobului temporal al creierului De aceea vreau să faceți o electroencefalogramă şi, dacă e posibil, o tomografie. Dacă există o leziune, aceasta produce, în mod normal, halucinații. Leziunea poate fi minoră sau, la vârsta dumneavoastră, poate fi o tumoră. Spun asta nu ca să vă sperii, ci ca să vă faceți o idee despre gravitatea potențială a situației dumneavoastră şi, prin urmare, despre necesitatea de a fi cooperant. Spuneri-mi, ați mai avut crize ca aceasta până acum?

Patrick şovăi.

— Nu. Nu chiar... Am avut nişte vise. *Dei sogni.*

— Ce fel de vise? Patrick încerca să-i explice. Când termină, Luciani încuviință din cap. Foarte bine. Aş vrea să vorbesc despre cazul dumneavoastră cu unul dintre colegii mei de aici. E specialist în tulburări neurologice. Cred că e posibil să vină să vă consulte în cursul acestei seri. Trebuie să insist ca dumneavoastră să luați foarte în serios ceea ce vă spun. Îmi dau seama că vă aflați, poate, într-o... încurcătură. Nu e treaba mea. Dar sănătatea dumneavoastră este. Dacă

ați avut intr-adevăr tulburări ca cele pe care mi le-ați descris, e posibil ca leziunea să fie destul de avansată. Poate va fi nevoie de o intervenție chirurgicală. Orice necazuri ați avea în momentul de față, vă sfătuiesc să faceri tot posibilul să nu vă mai gândiți la ele. Aceasta trebuie să fie pe primul plan. Altfel, consecințele ar putea fi grave, înțelegeți? Patrick încuviință. Se simțea amorțit, Nu-l duruse nimic, văzuse doar câteva imagini întunecate. Cum puteau să-l omoare nişte umbre? Trebuia să fie o greşeală. Trebuie să plec acum, dar mă întorc diseară. Sper să-l aduc şi pe colegul meu cu mine. Vă rog să nu vă faceți griji. Avem dotări excelente, aici şi la Mestre. Chiar dacă vom fi nevoiți să vă operăm, nu aveți de ce să vă temeți. O asistentă vă va sta la dispoziție permanent; spuneți-i dacă aveți nevoie de ceva sau dacă apar noi simptome. La uşă se opri. Signor Canavan, cred că trebuie să vă previn că jos se află un inspector de la Carabinieri. Numele lui este Maglione, de la secția din San Zaccaria. Aşteaptă permisiunea de a vă pune câteva întrebări. Se uită la podea. Aven idee de ce vrea să vă vadă?

— Nu... Trebuie să fie o greşeală. N-am făcut nimic.

— Vă rog să nu vă jucați cu mine, signore. Am găsit un pistol în buzunarul hainei dumneavoastră. A fost pus în seiful spitalului până când vom decide ce facem cu el. Acum, eu pot să-i cer acestui domn de la Carabinieri să plece; dar, dacă insistă să vă vadă, s-ar putea să nu mai reuşesc să-l opresc. În calitate de doctor al dumneavoastră, aş prefera să nu fiți supus nici unui fel de stres în acest moment Ca să fiu sincer, mi-e teamă să nu provoace încă o criză. Dar nu pot să refuz o cerere rezonabilă din partea poliției. Aşa că spuneți-mi dumneavoastră: ce să fac?

Patrick se gândi repede.

— Lăsați-l să urce, zise el. N-am nimic de ascuns. Dar am nevoie de puțin timp ca să vorbesc cu prietenul meu, domnul Makonnen. E o chestiune personală, importantă pentru

mine. vă dau cuvântul meu că n-are legătură cu nici o infracțiune, de nici un fel.

Luciani stătu puțin până luă o hotărâre.

— Foarte bine, răspunse el, în cele din urmă. O să i spun lui Maglione că vă poate vedea în zece minute. E suficient?

— Da, cred că da. Mulțumesc.

Când ieşi, Luciani vorbi puțin cu Makonnen, care aştepta încă afară.

— Assefa, te rog închide uşa, spuse Patrick când acesta intră.

— Ce e, Patrick? Te simți bine?

— Da, bineînțeles că mă simt bine. Ascultă, Assefa, nu avem prea mult timp. Jos mă aşteaptă un polițist. Dumnezeu ştie ce se întâmplă, dar n-am de gând să mai stau pe aici ca să aflu. Trebuie să mă ajuți să găsesc o ieşire secundară din acest loc.

— Dai doctorul a spus...

— Puțin îmi pasă ce-a spus. Nu pot să rămân aici. Nici tu nu poți. Pesach începe în câteva zile. N-avem timp de pierdut.

TREIZECI ŞI PATRU

Merseră pe jos spre Cannaregio, prin zgomotul şi lumina palidă a după-amiezii. Asemenea unor refugiați care se apropie de o graniță bine păzită, se uitau neîncetat în jur, temându-se să nu fie arestați în orice clipă. Fiecare gest, fiecare chip amenința să-i trădeze sau să-i demaşte.

Părăsiră treptat străzile mai aglomerate şi începură să se liniştească. Patrick îi povesti lui Assefa ce se întâmplase după ce se despărțiseră, cu o seară în urmă. Îi descrise urmărirea siluetei care semăna cu Francesca, prăbuşirea din cauza epuizării şi visul. După ce termină, Assefa merse un timp alături de el, în linişte. Traversară Rio di Noale apoi piața Fondamenta della Misericordia O barcă ce transporta gunoaie trecu pe lângă ei şi se îndreptă spre Canale della Sacche. Cârmaciul le făcu semn cu mâna si zâmbi. Un miros vag de resturi putrezite pluti o secundă în aer.

— Spui că ai trecut pe lângă o piață în care nişte oameni urmăreau un porc, spuse, în cele din urmă, Assefa.

— Da. Orbi, cu cuțite.

— Cu cuțite, da. Şi scena asta a avut vreun sens pentru tine?

— Un sens? Patrick simțea stingherеala prietenului său. Urmări barca grea, plină cu gunoaie, care pufăi până dispăru. De ce să aibă vreun sens? E doar unul dintre lucrurile acelea pe care le vezi în vise.

Dar ştia că nu putea fi aşa. Nimic altceva din vise nu fusese fără sens, toate fuseseră foarte logice; îşi amintea detaliile cu exactitatea cu care un invalid îşi aminteşte durerea din membrul amputat.

Assefa clătină din cap.

—Nu, Patrick, Nu e fără sens. În secolul al optsprezecelea... mă asculți, Patrick? E important. În secolul al optsprezecelea, în fiecare din cele două duminici ale carnavalului anual, oraşul organiza adunarea orbilor într-o piață pentru a măcelări un porc. Era un fel de spectacol, ceva care să-i distreze pe nobili, să-i facă să se simtă superiori. Vrei să spui că n-ai auzit niciodată de aşa ceva? Patrick clătină din cap. Şi totuşi, ai visat acest lucru. Nu ştiai nimic despre el, şi totuşi, l-ai visat.

Când ajunseră în zona Ghettoului, era aproape întuneric. Cu secole în urmă, evreii din Veneția fuseseră închişi în această parte a oraşului, primul dintre numeroasele ghetouri din toată lumea.

Acum nu mai supraviețuiau decât vreo două sinagogi, la marginea cartierului mizer. Când trecură pe lingă Scuola Canton, Patrick se întrebă ce le-ar face Migliau evreilor dacă ar ajunge la putere. I-ar obliga să se întoarcă în ghetouri, să poarte din nou litera „O” pe piept sau pălării galbene pe cap, i-ar pune să plătească la nesfârşit pentru crima de a-l fi omorât pe Dumnezeul lui? Preț de o clipă alungă aceste gânduri, considerându-le ridicole: nici măcar un papă nu putea să aducă Evul Mediu înapoi. Deodată îşi aminti mica placă din fața sinagogii principale de pe Calle del Ghetto Vecchio, care comemora uciderea a două sute de evrei venețieni de către nazişti.

Acolo, chiar în fața lor, era blocul în care locuiau Surian si tatăl său. Într-un oraş în care o clădire nouă reprezintă aproape o contradicție în termeni, blocul acesta părea nu numai vechi, ci şi suferind, ca şi cum ar fi fost infestat cu o boală ascunsă, distrugătoare.

Ajungând mai aproape, observară un mic grup de oameni care se învârteau în jurul intrării principale. La început îi crezu un grup oarecare de pierde-vară, dar curând deveni evident că se adunaseră acolo dintr-un motiv. O mână de

elevi, cu ghiozdanele încă în mâini, se îngrămădeau în jur, agitați, dar neobișnuit de tăcuți. În rest, mulțimea era formată mai mult din femei şi bătrâni. Patrick şi Assefa erau pe punctul de a-şi face loc printre oameni, când observară în mijloc un polițist. Încerca să ia o declarație de la o femeie în vârstă, dar toți ceilalți insistau să vorbească în acelaşi timp.

— *Che cosă è successo? È morto qualcuno?*

— *Poveretto, si è ammazzato.*

— *Chi era? Tu lo conosce vi?*

Primul gând al lui Patrick fu că cineva aflase de vizita lor din ziua anterioară. Dar asta cu greu putea explica existenta mulțimii şi discuțiile aprinse. În acel moment, un băiețel încercă să se strecoare printre picioarele lui Patrick ca să ajungă în față. Patrick se aplecă şi îi apucă de ceafă. Copilul țipă şi se zbătu să scape. O femeie întoarse capul spre ei şi râse. Patrick îi zâmbi liniştitor.

— Stai pe loc, îi spuse Patrick băiatului, care nu putea avea mai mult de cinci – şase ani. Unde crezi că mergi?

— *Stronzo, lasciami andare!* Dă-mi drumu'! ia-ți naibii mâinile de pe mine! urlă micul pungaş.

— Nu-ți dau drumul până nu-mi spui unde te duci.

— În casă, unde crezi?

— Pentru ce?

— Ca să-l văd pe tip.

— Pe tip? Care tip?

— Mortu', prostule. A sărit de la geam în curtea interioară. Lasă-mă să intru.

Un fior înghețat îl străbătu pe Patrick. Fără nici un cuvânt, îi dădu drumul băiatului îşi simți mâna amorțită şt inutilă.

— S-ar putea să nu fie el, Patrick.

Assefa venise lângă umărul lui. Dar nu avea nici un pic de convingere în glas.

Îşi croiră dram prin mulțime. Nimeni nu le contesta dreptul de a trece. Uşa principală, care ducea în curte, era deschisă.

Dincolo de zidurile înalte nu reuşea să pătrundă decât o lumină slabă. Ferestrele din jurul curții erau luminate, ca pentru o sărbătoare festivă. Chipuri nedesluşite se holbau în întunericul din ce în ce mai dens, unele curioase, altele indiferente, dar toate atrase de aceeaşi fascinație a morții neaşteptate şi violente.

Curajul îl părăsise pe copil la câțiva paşi de la intrare. Stătea agitat, incapabil să mai facă un pas, dar ținut în acel loc de o curiozitate morbidă şi de o vagă urmă de bravadă. În celălalt capăt al curții, o movilă întunecată zăcea nemişcată pe pământ. Patrick şi Assefa străbătură, distanța până acolo. Cineva acoperise cadavrul cu o cuvertura veche de pat. Sângele se prelinsese de dedesubt şi formase o băltoacă întunecată, alunecoasă, pe ciment. Patrick se aplecă şi ridică marginea pânzei groase.

O lumină ştirbită, sângerie, alunecă peste chipul golit de viață de sub pătură. Primul gând al lui Patrick fu că cineva le făcuse o farsă. Fața care se holba la el nu era deloc omenească, era fața unei paiațe, albă şi tare, cu ochi pictați şi obraji spoiți cu var. Era fața lui Arlecchino, crăpată pe mijloc şi mânjită la capătul de jos cu sânge obişnuit. Degetele lui Patrick apucară pe bâjbâite masca şi o traseră în spate, dezvelind chipul lui Claudio Surian. Partea din spate a craniului era zdrobită şi bucățele albe de os ieşeau în mod bizar în afară, ca şi cum ar fi încercat cu disperare să se elibereze din strânsoarea sângelui şi a cărnii.

Era întuneric când ajunseră la Lista di Spagna. Assefa era încă amețit. Nici el, nici Patrick nu se gândise vreo clipă că Surian se aruncase singur de la fereastră. Erau pelerini veniți într-un templu al întunericului: fără Dumnezeu, orbi, cu inima bolnavă. Peste tot în jur, vălurile era sfâşiate şi

lămpile stinse. Oraşul devenise altarul unor zei nebuni, lespedea unui sacrificiu perfect Simțeau sângele în aer. Mirosul lui le umplea plămânii, asemenea gunoiului putrezit, cald, lipit de carnea lor.

Magazinele de pe Lista erau viu luminate, deşi mai puțin aglomerate în aceasta perioadă a anului decât în plin sezon turistic, când primeau armatele de excursionişti care soseau în fiecare zi la gara din apropiere. Sediul ziarului *l'Unita* se afla pe o *calle*, lângă gară. Se dovedi a fi nu mai mult de câteva cămăruțe situate deasupra unei agenții de voiaj, înghesuite, neaerisite şi pline ochi cu dosare, maşini de scris, telefoane, telexuri şi faxuri. Nu părea să mai fie loc şi pentru oameni, şi totuşi, şase reporteri reuşiseră în mod miraculos să se înghesuie în spatele unui zid de obstacole: mese de lucru, dulapuri pentru dosare, orice ar fi putut servi la menținerea la distanță a colegilor şi a restului lumii pentru o jumătate de minut.

Assefa îşi croi cu greu drum pe lângă un bărbat solid, cu barbă, care încerca să sfărâme receptorul telefonului, urlând obscenități cât putea de tare.

— *Porca putitana, andate tutti a lagare, mi avete rotto i coglioni!*

În spatele bărbosului, aşezată la o masă ticsită cu materiale de consultat şi vreo patruzeci de pahare de plastic folosite, o femeie tânără îşi izbea cu furie buricele degetelor de clapele nereceptive ale unei maşini de scris antediluviene.

— *Permesso?* zise Assefa, dar strigătele bărbatului de la telefon îi acoperiră vocea.

Vorbi din nou, de data aceasta mai tare, dar tot nu primi nici un răspuns. Femeia rămase inexpugnabilă în spatele mesei. Exasperat, Assefa luă un exemplar din dicționarul lui Devoto, îl deschise la mijloc şi îl trânti cu un pocnet ca un foc de pistol.

Peste tot, capetele se ridicară speriate din materialele la care lucrau. Doar bărbosul păru să lipsească de la raport.

— N-a fost deloc amuzant, zise femeia de la masă. Ce naiba vreți?

— Îl caut pe Siniscalchi, Aldo Siniscalchi. Ştiți unde pot să-l găsesc?

Femeia deschise şi închise gura. Nu era frumoasă, iar gestul o făcu să semene cu un peşte. Îi aruncă o privire lui Patrick, care rămăsese la câțiva paşi în spatele preotului, apoi se uită dm nou la Assefa.

— Cine sunteți? întrebă ea.

Trecuse brusc de la tonul răstit, la o atitudine defensivă.

— Sunt un prieten de-al lui. O cunoştință, în orice caz. Claudio Surian ne-a prezentat, ne-am întâlnit aseară la localul Bartolini. Aldo aranjase să ne vedem din nou în seara aceasta, dar...

— Îmi pare râu, spuse ea. Glasul îi sună artificial şi încordat. Nu pot să vă ajut. Ald... signor Siniscalchi a fost împuşcat acum două ore în față la *trattoria* unde tocmai luase prânzul... O clipă păru gata să izbucnească în lacrimi, apoi reuşi din nou să-şi controleze emoțiile. Se aflau la sediul ziarului, asasinarea lui Siniscalchi era ştirea de prima pagină a numărului din ziua următoare. Un nenorocit de fascist de la Ordine Nuovo l-a împuşcat, exclamă ea. Îl amenință de câteva luni. A făcut un reportaj în serie despre ei. Fascişti ticăloşi.

— Sunteți sigură? întrebă Patrick.

Inima îi pulsa în bătăi lungi, dureroase. Se simțea rău şi obosit.

— Sigură?

— Că a fost Ordine Nuovo? Sunteți sigură că ei sunt responsabili?

—Nu, bineînțeles că nu sunt sigură! Nu şi-au pus semnătura. Dar cine altcineva ar fi putut s-o facă? Apoi păru să devină conştientă de accentul lui. Hei, ce sunteți? American? De la CIA?

— Se ocupa de afacerea asta cu Migliau, nu-i aşa?

Femeia îşi ridică sprâncenele subțiri şi decolorate care abia îi conturau ochii.

— Ce legătură are?

— Are. Lăsați-i pe cei de la Ordine Nuovo. Aflați tot ce puteți despre Migliau. Găsiți-l pe el şi îi veți găsi pe ucigaşii prietenului dumneavoastră. Ezită. Şi pe cei ai lui Claudio Surian.

Se întoarse lângă Assefa şi porniră spre uşă. Chiar când întinse nuna spre clanță, femeia strigă după el.

— Hei! Americanule! Cum te cheamă?

Patrick se întoarse.

— Canavan. Patrick Canavan. Dacă îl găsiți pe Migliau, spuneți-i că am fost aici. Spuneți-i că încă n-am terminat, că abia am început

Semăna cu băiețelul de la bloc, cu o vagă idee de bravadă, ca un fluierat înăbuşit în noapte.

Femeia îl scrută mirată, puțin tulburată.

— Pe prietenul tău cum îl cheamă. Assefa se întoarse şi îi răspunse. Stați puțin, continuă ea. Se ridică în picioare şi îşi croi drum cu uşurința experienței peste o serie de obstacole, până la o altă masă. După ce scotoci o jumătate de minut scoase la lumină, triumfătoare, o geantă umflată, cu mânere. V-a lăsat asta, strigă ea, ca să acopere vacarmul țăcănitului maşinilor de scris şi al telefoanelor care sunau. A spus că n-o să fie aici în seara asta, când veniți, că trebuie să urmărească o pistă importantă. Fața i se crispă. Lacrimile amenințară din nou să-i demaşte falsul stoicism. Doar nu credeți...? *Cristo!* Oricum, a spus să vă dau asta. Cred că e o carte.

TREIZECI ŞI CINCI

Cartea se dovedi a fi un exemplar rar din *Famiglie Antiche e Nobili di Venezia* a lui Corradini. Era un volum greu şi vechi şi nobile ale Veneției. Era un volum greu şi vechi, legat în piele neagră de Burgundia, cu marginile aurite; data apariției era 1791, Veneția. Autorul cărții, Marco Corradini, era un bărbat cu sânge albastru şi aspirații politice care, asemenea multor nobili venețieni de pe vremea lui, se afla într-o situație financiară dezastruoasă. Totuşi, spre deosebire de majoritatea semenilor lui, avea o minte ascuțita, un caracter plăcut şi o educație clasică.

Patrick şi Assefa nu ştiau nimic despre această lucrare, cu excepția a ceea ce reuşiseră să spicuiască din prefața înflorată a unui oarecare profesor Enrico Battistella. Luaseră un taxi pe apă până în Piazzale Roma şi traversaseră pe uscat, unde cârmaciul îi lăsase în fața unei pensiuni dărăpănate, lângă docurile din Porto Marghera.

Ajungând aici, parcă tot farmecul Veneției fusese risipit printr-o singură lovitură de baghetă de către un vrăjitor rival. Străzile întunecate ale zonei industriale Mestre, macaralele înalte şi subțiri din port alcătuiau recuzita unui alt fel de vrăjitorie, iar locuitorii trudiți – spiritele rele ale unui alt vis, mai mohorât. Un miros de petrol rafinat plutea pe străduțele oarbe, congestionate. Aici nu întâlneai mirodenii, uleiuri scumpe sau creme. Nevoia, nu viciul sau luxul, pava străzile din Mestre.

La pensiune nu le ceru nimeni să-şi dovedească identitatea sau să semneze în registru, dacă exista vreunul. O mică sumă suplimentară rezolvase această problemă. Surian vorbise despre acest loc în seara trecută, când Assefa

îi spusese pe unde se afla primul lor hotel. Pensiunea era folosita câteodată de cei din Prima Linea şi din alte grupuri clandestine de extremă stângă. Dar, din câte puteau vedea Patrick şi Assefa, clientela era formată, în cea mai mare parte, din prostituatele care lucrau în port, clienții lor – mai ales marinari de pe vase comerciale – şi o mână de muncitori strămutați din Sicilia.

Siniscalchi pusese două fâşii de hârtie în carte, prima, la capitolul dedicat numeroaselor ramuri ale familiei Contarini şi cea de-a doua, într-o secțiune mult mai scurtă, care vorbea despre casa Migliau. Pe margine, însemnase cu creionul câteva paragrafe care i se păruseră, probabil, demne de atenție.

Primul pasaj era un citat dintr-un document găsit de Corradini în mănăstirea benedictină San Giorgio Maggiore. Autorul îl descria ca pe o cronică ce fusese ținută pe paginile albe ale unui manuscris-pergament al comentariului lui Macrobius la *Somnium Scipionis*. Cronica fusese ținută de un anumit frate Ubertino din Florența între 1223 şi 1268. Pasajul însemnat de Siniscalchi data din 1264, din ziua recent instituitei sărbători Corpus Cristi.

Assefa citi rar fragmentul, ca Patrick să poată înțelege, explicându-i cuvintele sau frazele deosebit de dificile. Cronica fusese scrisă în dialectul florentin de la acea dată, care avea să formeze mai târziu baza limbii italiene, iar limbajul fratelui Ubertino fusese corectat şi, în mare măsură, modernizat, atât de către Corradini cât şi de către Battistella, aşa că nu se dovedi prea greu de urmărit.

În această săptămână din urmă, flagellanti *au fost văzuți din nou pe străzile noastre. Şi aceasta în pofida decretului dat luna trecută de către Doge şi de către Consiglio, ca nici un ordin sfânt, laic sau religios să nu se însoțească sub nici un chip cu aceştia care se numesc singuri «frății ale disciplinei» şi nici să nu fie membri în consiliile care le conduc. Pentru prima oară au fost văzuți aici în anul molimei, cu cinci ani în urmă,*

când au venit în grup din Perugia, şi se spune că se numiră cu miile si nu se tem de nimeni.

Acum pot fi văzuți în zilele de sărbătoare şi la marile praznice, mergând în procesiune pe străzi sau în piața din fața catedralei şi, alteori, prin fața altor biserici ale oraşului, purtând, după cum le este obiceiul, văluri negre de o lungime nemaiîntâlnită, până la pământ, şi lovindu-se pe spate cu bice din piele, însoțindu-şi, în acelaşi timp, caznele cu urlete şi strigăte, după felul animalelor sălbatice sau al demonilor ieşiți din iad.

Assefa se opri și-l întrebă pe Patrick dacă putea urmări textul.

— Cred că am prins ideea, în mare. Ştii exact cine erau aceşti *flagellanti?*

Assefa încuviință.

— Persoane care se autoflagelează. Mişcarea a început în nordul Italiei, în jurul anului 1259, şi s-a răspândit curând în Germania şi în alte părți. Mii de oameni participau la procesiuni religioase, se băteau cu bice şi plângeau, căutând mântuirea

— Înțeleg. Dar nu-mi dau seama ce legătură are cu Migliau sau cu familia Contarini.

Assefa ridică din umeri.

— Să mergem mai departe.

Începu din nou să citească.

Ieri, la scurt timp după Laude, am primit vizita lui Umberto Trevisan, un tânăr cărturar care vine adesea în marea noastră bibliotecă. El mi-a spus că există deja mai multe facțiuni printre flagellanti *şi că, în cea mai mare parte, sunt doar oameni sărmani, ologi, cerşetori, săraci cu duhul, şi femei, aşa cum este obişnuit în astfel de manifestări de erezie. Dar se află printre ei şi anumiți domni de familie bună şi negustori bogați care au fie conştiința prea rea, fie minte prea puțnă, şi care mai mult se tem de diavol decât îl iubesc pe Dumnezeu.*

Şi mi-a spus în taină că a auzit că anumiți membri al familiilor Contarini Participazio, Dandolo şi Ziani au jurat în secret credință unei frății sumbre în care nu se află oameni săraci sau nenobili.

Assefa ridică privirea din carte. Întrebarea lui Patrick tocmai primise un răspuns.

Aceasta este o problemă extrem de personală pentru ei şi nu are nici o legătură cu flagelarea sau manifestările publice. Cunoştințele maestrului Trevisan se mărginesc la faptul că aceştia se întâlnesc în secret şi au anumite semne cabalistice. În ceea ce priveşte ritualurile sau credințele lor eretice, nu ştie – sau pretinde că nu ştie – nimic.

Assefa îşi ridică privirea.

— Mai e un pasaj însemnat, câteva rânduri mai încolo, unde Corradini îi citează din nou pe fratele Ubertino. Este un fragment din însemnările din miercurea de după Corpus Cristi, cam la o săptămână după ceea ce tocmai am citit.

Ieri am fost înştiințat de părintele Domenico, care a venit să-mi asculte confesiunea, că prietenul meu, Umberto Trevisan, a fost condamnat ieri în secret de către cei trei Avvogadori, apoi a fost dus cu barca la Canale Orfano şi acolo i s-au legat mâinile la spate şi i-au fost atârnate greutăți de plumb de toate membrele corpului, pentru a-i grăbi înecarea care, astfel, a fost adusă la îndeplinire. Domnul nostru să se milostivească de sufletul lui şi să-l odihnească în pace. Am considerat că e mai prudent să nu-i mărturisesc părintelui Domenico lucrurile care mi-au fost dezvăluite recent de prietenul meu, deşi acestea îmi apasă greu sufletul. Am petrecut această noapte din urmă în rugăciune, pentru ca sufletul să-i fie eliberat din purgatoriu, dar totuşi nu-mi pot regăsi liniştea şi nu cred că voi mai putea vreodată.

TREIZECI ŞI ŞASE

Nici Patrick, nici Assefa nu rosti vreun cuvânt, dar gândurile le erau unul altuia perfect transparente, ca şi cum le-ar fi exprimat

Cel de-al doilea pasaj era o relatare în cuvintele lui Corradini.

Nu găsesc că este nici demn şi nici potrivit, oricât de mult ar dori-o stapânul meu Pisani, să vorbesc în aceste pagini despre păcatele nobilimii sau despre decăderea celor bogați, pentru ca nu cumva prostimea, îndemnată de pomenirea viciilor superiorilor lor şi fals încurajată de comportamentul neruşinat al unora dintre cei care o conduc, să producă tulburare în cea mai paşnică dintre republici. Şi totuşi, astfel este spiritul acestui veac, în care noblețea a devenit josnicie şi josnicia noblețe, încât despre anumite familii nu ştiu ce altceva aş putea spune fără să mint.

Priviți cât de mulți se adună la Spaderra sau la Ancilloto, mai puțin, cred, pentru a bea cafea, cât pentru a murmura împotriva statului; sau mulțimile care vin în fiecare noapte la Casinò degli Spiriti şi la localul bătrânului Cornaro ca să joace Bassetto *sau* Spigolo *pentru o grămăjoară de țechini de aur sau pentru favorurile* vreunei doamne; *sau doamnele cu* cicisbei-i *lor, recurgând la măşti şi peruci pudrate, ca să vadă ultimele piese la Fenice sau la Malibran.*

— Nu poți să mai sari puțin, să treci la partea care ne interesează pe noi?

— Cred că da. să vedem... Străbătu încet pagina cu degetul, se încruntă, îşi muşcă buza şi, în cele din urmă, găsi ceva. Ia uite... cred ca asta e. E o notiță în josul paginii care spune că următoarele paragrafe au fost omise din prima

ediție şi au fost reintroduse de către Battistella dupîă manuscrisul cu autograf al lui Corradini.

Domnilor, dacă printre dumneavoastră este cineva care vrea să asculte, permiteți-mi să vă dezvălui secrete care vă vor îngheța sângele în vine, pentru că aici se află miezul putreziciunii noastre: o familie de evrei au devenit stăpâni ai Veneției, în timp ce multe dintre cele mai străvechi spițe ale noastre s-au cufundat în cea mai adâncă depravare.

Ştiți foarte bine că există masoni în acest oraş, care se dedică unor ritualuri secrete si unor doctrine abominabile. Mulți, din câte ştiu eu, acuză familii precum Contarini, Migliau, Rezzonico şi Dandolo că ar aparține acelei Frății. Într-adevăr, s-ar putea să fie unii înclinați spre aşa ceva. Dar cei mai mulți cred că au jurat supunere unei altfel de credințe.

Assefa se opri.

— Începe să sune cunoscut, zise el.

— Da, şopti Patrick. Nu te opri.

Am auzit un zvon – nu spun de unde – că unii dintre ei se adună în casa unuia sau a altuia noaptea târziu, când ochii oamenilor sunt închişi de somnul adânc sau ațintiți asupra cărților de joc la Ridotto. Călătoresc în gondole învăluite, cu vâsle mute, şi nu sunt văzuți de nimeni, nici măcar de propriii lor servitori, pentru că se spune că vâslesc singuri spre locul de întâlnire. Ce infamii înfăptuiesc şi ce ritualuri perverse practică, rațiunea nu poate înțelege şi pietatea nu îndrăzneşte să-şi închipuie.

Dar presupun că se consideră ermetişti sau adepți ai Cabalei, discipoli ai lui Paracelsus sau iluminați ai Rozei-Croce; sau poate că sunt cu toții deişti şi şi-au importat misterele odioase din Franța, de unde izvorăsc toate aceste lucruri abominabile. Am auzit spunându-se că există la ei grade ierarhice, precum preoți, diaconi şi episcopi, şi că unii dintre ei depun jurăminte de călugări şi maici pentru totdeauna. Şi pe aceştia, am înțeles, semenii lor îi numesc «Morții», pentru că se despart de această lume chiar înainte ca

trupurile lor să fie părăsite de viață. Mi s-a spus că îşi îngroapă tot ce ține de existența aceasta şi că trăiesc şi acum printre noi persoane pe lângă ale căror morminte trecem zilnic în bisericile noastre obişnuite.

Patrick se albi la față. Îi aruncă o privire plină de groază lui Assefa. Îşi simțea stomacul prins într-un cleşte de gheață, a cărui strânsoare devenea din ce în ce mai puternică.

Am auzit chiar şoptindu-se – nu spun de către cine – că îi imită pe evrei, în aceea că, la anumite ocazii, răpesc un cop! creştin sau cumpără un nou-născut de la țigani pentru a-i scoate inima, cu care fac un sacrificiu. Dar mă rog ca acest lucru să nu fie decât un zvon nefondat...

Assefa se opri. Observă cât de palid devenise Patrick.

— Te simți bine, Patrick?

Patrick închise ochii, încercând să alunge imaginea care i se alcătuise în minte: un copil gol, cu inima smulsă, zăcând pe o masă într-o cabană de vacanță irlandeză, în timp ce ciori negre țopăiau oarbe prin încăperea mohorâtă. Când deschise ochii, îl văzu pe Assefa care se uita îngrijorat la el.

— Nu-i nimic, spuse. Continuă, te rog.

Assefa începu din nou să citească.

Se spune – deşi nu pot să bag mâna în foc pentru asta – că, uneori, iluminații din rândurile lor se întorc pe o insulă din Lagună, unde o biserică în ruină a fost transformată în templu pentru Liturghia lor. Dar unde se găseşte această insulă sau care dintre multele biserici părăsite este acum templul lor, nu vă pot spune, având în vedere că şi eu am auzit de la altcineva. Totuşi, o persoană care susține că ar avea anumite cunoştințe despre această problemă, cu toate că n-a vrut să-mi dezvăluie mai nimic, m-a îndemnat să caut îndrumare în Cuvântul Iui Dumnezeu şi mi-a oferit câteva versete care, a spus el, aveau să reveleze totul unui ochi atent.

Şi totuşi, în aceşti şapte ani, n-am reuşit să înțeleg nimic din ele, deşi ştiu că primul este luat din profetul Iezechiel: «Qui oculos habent ad videndum et non vtident: cei care au ochi

de văzut şi nu văd». *Cu toate acestea, pentru plăcerea domniilor voastre şi, poate, pentru câştigul acelora care au o minte mai ascuțită decât mine, le copiez aici, ca pe o curiozitate:* «Abscondita est ab oculis omnium viventium (Iov 28:21); Ad inferna descendunt (Iov 21:13); Atque abysso subjacente (Deut. 33:13); Sumentes igitur lapidum, posuerunt subter eum (Ieşirea 17:12); En lapis iste erit vobis in testimonium (Iosua 24:27); Quis revolvet nobis lepidem ab ostio monumenti? (Marcu 16:3); Super lapidem unum septem oculi sunt (Zaharia 3:9).»

Assefa oftă şi îşi ridică privirea.

— Asta e tot, spuse el.

— Eşti sigur? Nu mai e nimic?

Patrick se simțea complet părăsit de puteri.

Preotul clătină din cap.

— Nimic, răspunse. E sfârşitul fragmentului.

Închise cartea şi o aşeză pe o parte. Afară, sirena unei fabrici răsună ca un scrâşnet în aerul greu, cu miros de petrol, al serii. Assefa şi Patrick erau ca nişte somnambuli, treziți brusc la duritatea zilei, dar încă neputincioşi să se scuture de fanteziile morbide la care tocmai asistaseră în somn.

TREIZECI ŞI ŞAPTE

În acea seară ieşiră să mănânce în afara pensiunii. Un taxi îi duse până în centru, iar cea mai mare parte din următoarea oră o petrecură colindând străzile în căutarea unui restaurant care să nu vândă hamburgeri şi cartofi prăjiți. Peste tot în jur, blocuri cenuşii se înălțau posomorite în spatele unei burnițe mărunte şi persistente. Patrick nu se mai simțise niciodată atât de nefericit.

Se hotărâră, în sfârşit, asupra unui local, o *trattoria* înghesuită fără scăpare între un magazin de mobilă ieftină şi o sală de jocuri electronice. Tot timpul cât mâncară, prin peretele despărțitor subțire, răsunară neîncetat piuituri, răgete şi rafale de împuşcături. Brânza de pe pizza lui Patrick era de consistența cauciucului, iar majoritatea spaghetelor lui Assefa proveneau dintr-o conservă.

În mijlocul secolului al douăzecilea, asaltați din toate părțile de imaginile, zgomotele şi mirosurile sale râncede, ei stăteau aplecați deasupra unei fețe de masă pătate, încercând să rezolve un mister vechi de cel puțin şapte veacuri. Patrick era convins acum că Francesca trăia, că o văzuse în seara dinainte şi că se afla chiar acum undeva, acolo, pândind din umbră. Crezuse cândva că umbra în care se afla era moartea, dar acum ştia că fusese o minciună. Morții nu se întorc. Orice s-ar întoarce din acele umbre cumplite, nu ar fi Francesca.

Mâncară încet şi vorbiră de una şi de alta, ca doi îndrăgostiți care abia au devenit apropiați, dar sunt obosiți. Tragedia îi adusese mai aproape, iar o anumită senzație de pericol reciproc făcea mai complexă ceea ce ar fi putut rămâne o simplă prietenie. Şi totuşi, nici unul din ei nu-l

înțelegea foarte bine pe celălalt sau lumea din care făcea parte. Educația lui Patrick reprezenta, în mare măsură, o legătură; dar catolicismul său, cu lipsurile şi cu respingerile lui, mai mult îi despărțea decât îi apropia.

— Versetele acelea în latină, întrebă Patrick. Ai înțeles ceva dinele?

Assefa clătină obosit din cap.

— Nu prea, răspunse el. Nu voia să vorbească despre ele, nu voia nici măcar să se gândească la ele. Presupun, continuă el, că reprezintă un fel de joc de cuvinte din secolul al optsprezecelea.

Patrick încuviință. Şi el credea la fel.

— Poți să le traduci?

— Da, bineînțeles. Primele două sunt din Cartea lui Iov: „A fost ascunsă de ochii oricărei făpturi vii şi coboară în împărăția morții" Următorul e din Deuteronom: „Şi adâncul cel dedesubt". Apoi unul de la Ieşire: „Au luat o piatră şi au pus-o sub el." Apoi Iosua: „Iată, piatra aceasta ne va fi mărturie." Următorul, din Marcu, e singurul din Noul Testament: „Cine ne va prăvăli nouă piatra de la uşa mormântului?" Şi ultimul e din Zaharia: „Pe această piatră sunt şapte ochi."

Patrick băgă în gură o măslină zbârcită şi o mestecă încruntat.

— Ai dreptate. Nici unul n-are sens.

Assefa sorbi din vin.

— Credeam că lucrurile de genul ăsta sunt specialitatea ta.

Patrick clătină din cap.

— Am lucrat în domeniu. Eu aduceam informațiile, alții le interpretau. Nu ştiu aproape nimic despre analiza mesajelor cifrate.

— Poate e un fel de acrostih, format din prima literă a fiecărui verset. să vedem, ar ieşi AAASEQS. Nu cred că ne ajută prea mult.

— Dar dacă e prima literă a fiecărui cuvânt dintr-un singur verset?

— Ei bine, primul din Iov ar ieşi AEAOOV. Inutil. Al doilea se citeşte AID. Măcar înseamnă ceva în engleză. Apoi avem AAS – care corespunde la trei litere din primul grup pe care l-am obținut. Cel din Ieşire ne dă SILPSE, care nu înseamnă nimic. Apoi ELIEVIT, care sună a latină, dar nu e. Poate că prima parte se referă la profetul Ilie. Cel din Marcu iese QRNLAOM, iar Zaharia dă SLUSOS. Ca să fiu sincer, e o mare prostie.

Din camera alăturată se auzi un piuit disperat, semn că cineva ajunsese departe la jocul video.

Patrick suspină.

— Cred că ai dreptate. Dar o să le examinăm mai atent când ne întoarcem la pensiune. Cel puțin, ştim că mesajul n-a fost alcătuit cu ajutorul unui computer aşa că, teoretic, nu avem nici noi nevoie de unul ca să-l decodăm.

— Ar fi ceva, Patrick.

— Da?

— Ai observat că, dacă luăm prima literă a fiecărui verset, obținem şapte? Şi ultimul verset se referă la „şapte ochi”.

Patrick clătină din cap.

— Nu şi dacă incluzi primul verset din Iezechiel. Lăsă furculița jos şi sorbi din Pinot Nero. Ai început să te agăți de paie.

— Dacă spui tu. Dar Claudio şi Siniscalchi sunt morți, aşa că încotro o luăm, Patrick? Spui că poliția ne caută. Ce-ar fi să ne predăm? Poate ne ascultă cineva povestea şi începe o anchetă. Un astfel de lucru ar fi părut de necrezut nu cu foarte mulți ani în urmă, dar de când cu scandalul P2, oamenii din Italia sunt dispuşi să creadă aproape orice.

— Aproape orice, Assefa... dar nu asta, doar pe baza cuvântului nostru, fără nici o dovadă solidă. Iar faptul că poliția se interesează de noi arată că cineva din rândurile ai lucrează deja pentru aceşti oameni.

— Atunci, ce propui?

Ce era de propus? De ce s-ar mai fi obosit să propună ceva? Lucrurile aveau să-şi urmeze cursul, indiferent dacă ei făceau ceva sau nu. Rezultatul avea să fie acelaşi – moartea, pentru ei şi pentru oricine se apropia prea mult de acest lucru.

— Nu ştiu, murmură el. Nu ştiu.

Comandă încă o sticlă de vin. În seara aceea voia să bea cât putea de mult, ca să alunge imaginile sinistre care-l torturau. Vinul era ieftin şi acru, dar tare. Assefa îl urmărea detaşat cum se îmbăta. El voia să rămână treaz. Se temea de pierderea controlului, chiar şi temporară, şi de vârtejul spiritului pe care îl provoca beția. Nu-i fusese uşor să-şi abandoneze identitatea de preot; în toate câte se întâmplau acum, descoperea o ruptură şi mai adâncă între el şi realitate, o senzație din ce în ce mai acută de nebunie. Bău apă îmbuteliată şi ascultă aparatele din camera vecină, care îşi înfăptuiau propriile fantezii computerizate.

După aceea, nu reuşiră să găsească un taxi nicăieri. Burnița continua să cadă, moale şi rece, albă în lumina becurilor de stradă. Patrick mergea nesigur, sprijinit de Assefa. Urmară indicatoarele spre Porto Marghera, dar, în realitate, se rătăciseră. Acum aceasta era adevărata Veneție, viitorul întipărit în sticlă şi beton, aspru, steril, urât, lipsit de orice fel de grație, spirituală sau materială. Dincolo de becurile din stradă, apele maronii ale Adriaticei îşi pregăteau asaltul final.

— Assefa, mormăi Patrick când cotiră de-a lungul altui şir de clădiri uniforme, care era elementul comun în acele versete?

— Lasă versetele, Patrick. N-au nici un sens.

Patrick se poticni şi-l prinse pe Assefa de braț.

— Te înşeli. Trebuie să aibă un sens. Care e elementul comun în cele mai multe dintre ele?

— Nu ştiu, Patrick, spune-mi tu.

— Piatra pentru numele lui Dumnezeu. „Au luat o piatră şi au pus-o sub el", „Piatra aceasta ne va fi mărturie", „Cine ne va prăvăli nouă piatra de la uşa mormântului?", „Pe aceasta piatră sunt şapte ochi." Nu vezi? Trebuie să existe o legătură.

— Eşti beat, Patrick. Nu înseamnă nimic. Sau, dacă înseamnă, acum e prea târziu ca să mai aflăm. Corradini a avut versetele timp de şapte ani şi n-a înțeles nimic din ele. Hai să încercăm să ne întoarcem la strada principală. Nu e prea târziu, poate mai găsim un taxi.

— Cum se spune în italiană la piatră?

— *Pietra*.

— Şi altfel?

Assefa ridică din umeri

— *Roccia?*

— Nu, nu *roccia*. Numele e „Pietro". Petru. Iar în Biblie, Petru e „stânca" sau „piatra".

— Nu văd cum ne ajută asta, Patrick.

Patrick se opri şi îl apucă strâns pe Assefa de umăr.

— Ne ajută. Nu vezi? Ne ajută până la capăt.

Nu mai spuse nimic. Găsiră o stradă mai largă şi aşteptară să apară un taxi. După cincisprezece minute sosi unul şi îi duse înapoi la pensiune. Plătiră cel puțin de două ori mai mult decât la venire.

Sus, Patrick se duse direct la cartea lui Corradini, pe care Assefa o lăsase pe măsuța şubredă din cameră. I-o întinse lui Assefa.

— Uite, zise el, caută capitolul despre familia Contarini. Vezi dacă scrie ceva despre Pietro Contarini. A murit în jurul anului 870.

— Patrick, nu...

— Uită-te odată, pentru Dumnezeu!

După cinci minute, Assefa găsi o referire.

Pietro Contarini. Acest bărbat cu suflet nobil a fost adevăratul fondator al averii familiei sale şi izvorul prosperității lor. Născut din părinți nobili, a fost educat încă din tinerețe să-şi ocupe locul ce i se cuvenea printre nobilii generației sale. Se povesteşte că, la vârsta de paisprezece ani, a...

— Treci direct unde spune de moartea lui, îl întrerupse Patrick nerăbdător.

Assefa citi mai departe în gând, verificând fiecare rând.

— Aici, spuse el. Vorbeşte puțin despre boala care l-a ucis. să citesc asta?

— Nu. Înmormântarea o vreau.

— Bine, cred că asta e.

În cele din urmă, a murit în a treisprezecea zi a lunii septembrie, în anul 869, şi a fost primit la sânul milostivului şi darnicului Dumnezeu, requiescat in pace. *Iar în ziua următoare, barca cu rămăşițele sale pământeşti a fost însoțită de sute de oameni până la mănăstirea San Giacomo, care pe vremea aceea înflorea pe insula San Vitale, în Palude, care se află în Paluda Maggiore, şi astăzi este în ruină. Când biserica a fost reclădită, în veacul al doisprezecelea, mormântul lui Pietro a fost mult lărgit de către descendenții săi, fiind, în acelaşi timp, aurit şi placat cu marmura. L-am văzut şi eu cu ochii mei şi îl consider o operă de mare frumusețe, deşi se află într-o paragină de neînchipuit.*

În acea noapte, Patrick visă ultimul său vis, o viziune lungă şi încâlcită care părea să nu aibă nici început, nici sfârşit. Era din nou singur, într-o încăpere pătrată, învăluită de la un capăt la altul în draperii negre. De-a lungul întregii camere, lumânări înalte ardeau în sfeşnice de argint aşezate pe suporturi grele, cu trei picioare. Era sigur că se afla în casa în care îl adusese gondola. În aer plutea un miros de umezeală, ca şi cum încăperea s-ar fi aflat jos, aproape de

nivelul canalului. Şi mai exista un miros, mai subtil, imposibil de descris, dar tulburător într-un anume fel.

Închise ochii strâns, alungind imaginea încăperii şi îşi spuse că totul era o halucinație provocata de o boală numită epilepsie focalizată. Nu trebuia decât să o ignore şi avea să dispară. Când se trezea, nu avea să mai vadă nimic. Şi dacă îi revenea, avea să-şi facă o tomografie şi avea sa ia medicamente care aveau să o alunge pentru totdeauna. Dar, deşi şedea şi se gândea la alte lucruri şi îşi spunea că nu făcea decât să doarmă într-o pensiune plină de purici din Mestre, mirosul canalului şi mireasma mai fină pe care o ascundea îi persistau în nări. Deschise, în cele din urmă, ochii şi văzu draperiile negre şi lumânările care abia arseseră puțin.

Deodată, auzi paşi care se apropiau. O uşă se deschise, un fald al draperiei se trase într-o parte şi un bărbat îmbrăcat într-un costum din secolul al optsprezecelea intra în încăpere. Al doilea şi al treilea îl urmară, apoi alții, până când camera se umplu. La intrare, fiecare se înclină uşor spre Patrick, apoi merse şi rămase în picioare lângă perete. La sfârşit, intrară în cameră patru femei, toate înveşmântate în dantela neagră, şi se opriră alături de bărbați.

Cineva începu să vorbească cu o voce scăzută, apoi i se alăturară şi alții, până când întreaga adunare ajunse să vorbească la unison. Cu o groază crescândă, Patrick îşi dădu seama că şi el vorbea, că vocea lui se amesteca cu a celorlalți, înălțându-se şi coborând într-o incantație blândă. La început nu recunoscu limba, apoi, fără să se mire, îşi dădu seama că era arameică.

'l tsbqnn' 'lh' bhswk'
'l tlsbqnn' bhswk' bry' wbsryqwth
'l t' lnn' mr'n' b'tr' dy l' bh nwhr'
'l thszk ynyn'

Nu ne părăsi, o, Doamne, în întuneric.

Nu ne lăsa în bezna din afară şi în pustiul ei.
Nu ne duce, o, Doamne, în locul unde nu este lumină.
Nu închide ochii noştri cu întunericul lui.

Incantația continuă timp de aproape cinci minute în mod asemănător, ca o lungă adresare către Divinitate, cerând salvarea de teroarea mormântului. Apoi, atmosfera începu să se schimbe. Patrick îşi dădu seama cu groază că începuse să dirijeze incantația, rostind versete scurte la care ceilalți răspundeau. Era perfect conştient de ceea ce se întâmpla, dar incapabil să se oprească, de parcă altcineva ar fi vorbit cu glasul lui.

Deodată, uşa se deschise şi intră un bărbat, ducând de mână un băiat de zece sau unsprezece ani Băiatul era îmbrăcat într-o haină lungă, albă. Avea parul lung, legat la spate cu o panglică roşie, şi părea ameţit. Un alt bărbat făcu un pas înainte din grup şi apucă cealaltă mână a băiatului împreună, îl întoarseră cu fața spre Patrick. Băiatul tremura. Patrick îl privi fix în ochi. Arăta ca şi cum ar fi fost drogat sau hipnotizat.

Bărbații îi scoaseră copilului veşmântul şi îl aşezară pe o parte, lăsându-l gol şi înfrigurat. Patrick încercă să protesteze, dar orice putere de a se mişca sau de a vorbi îi fusese luată. Era ca şi cum ar fi fost prezent, dar în trupul altcuiva, asupra căruia nu avea nici o putere.

Unul din bărbați scoase o sfoară, trase cu brutalitate mâinile băiatului la spate şi-i legă strâns încheieturile. Al doilea bărbat luă un cuțit lung de argint dintr-un săculeț de piele şi i-l înmână lui Patrick. Acesta privi cum mâinile sale primiră cuțitul. Pentru prima oară, se uită în jos. În fața lui se afla o lespede înaltă de marmură, un fel de altar.

Bărbații îl ridicară pe băiat pe altar. În încăpere, incantația începu din nou. Bărbații se întoarseră în grup, lăsându-l pe Patrick la altar, cu copilul.

— Îți oferim această jertfă, intonă el.

— *Primeşte ceea ce îți oferim în numele lui Hristos*, răspunse adunarea

— Ia viața pe care ai dat-o acestui copil şi dăruieşte-ne în schimb viața veşnică.

— *Acordă-ne viață veşnică cu Iisus, Jertfa Eternă.*

Privi cu groază cum mâinile sale ridicară cuțitul. Sub el, copilul înspăimântat se zbătea să scape din legături. De ce nu striga cu voce tare? De ce cuțitul părea atât de uşor, de nematerial, în mâinile lui?

Ceva se întâmplă cu băiatul. Începu să urle tare, ca un animal la abator, care şi-a văzut tovarăşii târâți sub lama cuțitului. Patrick încercă să deschidă ochii, dar nu reuşi cu nici un chip.

Încercă sa dea drumul cuțitului, dar parcă îi fusese lipit de palmă, îşi simți mâna mişcându-se şi cuțitul atingând carnea dezgolita a băiatului, simți un fior de plăcere străbătându-i măruntaiele şi se simți strivit de liniştea cumplită care-l înconjură după ce strigătele încetară brusc şi sângele îi năclăi degetele.

Se trezi din bezna la lumină şi îl căută în jur pe Assefa Dar era în aceeaşi încăpere cu draperii negre, în care luminările aproape se stinseseră. Îi era greață şi era amețit. Mâinile îi erau lipicioase. Se ridică în picioare şi zări altarul din fața lui, gol acum şi curățat de sânge. Putea din nou să deschidă şi să închidă ochii, să-şi controleze toate mişcările, ca şi cum ar fi reintrat în posesia propriului său trup.

Clătinându-se uşor, ca şi cum ar fi fost încă beat, făcu câțiva paşi spre uşă. Halucinația aceasta nu se mai termina niciodată? Trase draperia şi descoperi uşa joasă de lemn prin care intraseră ceilalți. Clanța era de fier, rece la atingere. O apăsă, transpirat.

Un hol îngust ducea la o altă uşă. Îl străbătu uşor, ca şi cum s-ar fi temut să nu trezească pe cineva. Pe podea era un

mozaic cu spirale de îngeri aurii. Pe chipul unui înger văzu o picătură sclipitoare de sânge, încă umedă.

Deschise uşa şi intră. Camera era puternic luminată de becuri electrice. Pe peretele din faţa lui, un reflector punea în lumină o pictură de Moreau. Lângă aceasta se afla o bibliotecă plină cu volume broşate. Într-un colţ, un televizor era deschis pe un spectacol concurs. Sunetul fusese oprit, dar de undeva se auzeau acorduri vagi de muzica Recunoscu imediat Concertul nr. 2 pentru oboi în re minor de Albinoni, pe care îl îndrăgise în anii petrecuţi la Dublin, când Francesca îi făcuse cunoscute splendorile barocului veneţian: Vivaldi, Tartini, Marcello şi Galuppi. Aceasta fusese una dintre piesele lor favorite, pe care o ascultau la nesfârşit, interpretată de orchestra I Solisti Veneti. Se uită în jur, de parcă s-ar fi aşteptat ca ea să intre pe uşă.

Se întoarse şi zări din nou televizorul. Concursul se încheiase sau fusese întrerupt de o emisiune ce părea a fi un buletin de ştiri. Oameni se învârteau dezorientaţi. În planul îndepărtat, o echipă de intervenţie făcea curăţenia, în timp ce poliţia încerca să ţină în frâu o mare mulţime dezlănţuită. Lumini albastre şi roşii pâlpâiau. Fără sonor, acompaniată doar de acordurile diafane ale muzicii, scena semăna cu un coşmar smuls din inconştient şi proiectat pe micul ecran.

Deodată, camera de filmat se mută. Pe pământ, echipele de salvare aliniau grămezi de cadavre. Camera se apropie, însetată de spectacol. Patrick văzu chipuri mânjite de sânge, chipuri de copii trupuri sfârtecate, membre rupte. Camera plană pe deasupra şirurilor, din ce în ce mai lacomă. Muzica se intensifica. Văzu dinţi micuţi apăsând buze palide, ochi îngheţaţi în moarte, păr năclăit de sânge şi mizerie. Închise ochii, dar imaginile sângeroase continuară să i se perinde prin minte: copilul care urla, cuţitul, carnea sfâşiată, mâinile lui pătrunzând în pieptul deschis, inima aburindă. Deschise ochii şi văzu din nou chipurile de la televizor; încăperea începu să se legene, muzica creştea şi scădea, scădea şi

creştea, pereții se apropiau şi îl striveau. În timpul căderii, auzi glasul oboiului preschimbându-se într-un ultim strigăt disperat în noapte.

TREIZECI ŞI OPT

Între Burano şi continent se întind mlaştinile şi ostroavele risipite ale lagunei de nord. E un tărâm al singurătății, învăluit în cețuri şi umbre cea mai mare parte a anului, cenuşiu, retras, plin de alge şi de tristeți marine. Canalele sale înguste sunt marcate de *bricole* înalte, țăruşi lungi de lemn care disting zonele puțin adânci de hăurile navigabile şi se înalță în amurgul obosit ca trunchiurile unei păduri străvechi ale cărei ramuri păsările le-au părăsit de mult

Luaseră vaporaşul de la Fondamenta Nuova la Burano. Aveau două genți micuțe cu ceva mâncare şi două lanterne cu baterii de rezervă. Ambarcațiunea se mişcase încet, ca şi cum n-ar fi avut nici o țintă, instabilă, rece şi aproape goală. Alți patru pasageri le ținuseră companie: doi până la Murano şi ceilalți până la Mazzorbo. Restul drumului îl făcuseră singuri, doar cu cârmaciul şi secundul lui, şi ajunseseră la Burano pe la mijlocul dimineții.

O dată ajunşi, se dovedi surprinzător de greu să găsească un barcagiu care să admită că ştie unde se află San Vitale în Palude sau să se arate dispus să-i ducă la țărmul ei. Era ca şi cum locul ar fi fost blestemat. Patrick detectă o nelinişte mută la toți cei cu care vorbise. O dată, aplecându-se să-şi lege un şiret, observase un pescar bătrân, cu care vorbise mai devreme, privindu-l fix, cu o expresie de tulburare pe chip. După puțin timp, clătinările din cap şi tăcerile îmbufnate reuşiră să-l aducă într-o stare de disperare vecină cu deznădejdea.

Găsiră omul de care aveau nevoie imediat după prânz, într-un băruleț, nu departe de micul port.

— Mi-au spus că aveți nevoie de cineva care să vă ducă la San Vitale.

Era bătrân şi destul de dărâmat, cu pielea feței întărită, ca şi cum ar fi fost întinsă şi lipită peste o masa din atelierul lui Claudio Surian. Țepi albi îi acopereau bărbia slabă, care fusese cândva dislocată şi pusă la loc de un chirurg nu foarte îndemânatic. Privirea tulbure sugera că petrecuse mai multe ore la bar decât la cârmă. Zâmbi ştirb şi fără nici un pic de căldură.

Patrick încuviință din cap.

— Cât? întrebă bătrânul marinar.

— Îți dau o sută de mii. Până acolo şi înapoi.

— *Vaffanculo!* Drept cine mă iei, domnule? Un idiot de gondolier? Ascultă, dacă vrei o plimbare drăguță pe nişte canale simpatice, dacă vrei un tenor care să-ți cânte arii vesele, du-te naibii înapoi la Veneția. Două sute.

Patrick ridică din umeri. N-avea chef să se târguiască. Pierduseră şi aşa prea mult timp.

Părăsiră tăcuți Burano, strecurându-se ca nişte hoți care se ştiu urmăriți. După ce-şi negociase prețul, bătrânul devenise indiferent. Nu arătă nici un fel de curiozitate față de pasageri sau de călătoria lor, nu exprimă nici mirare, nici dezaprobare. Ultimul lucru pe care îl văzu Patrick când mica lor *sandolo* se îndepărtă de port fu un mic grup de pescari adunați pe chei, urmărindu-i cum intrau pe canalul ce ducea la Torcello.

Singurul sunet era scârțâitul vâslei care se răsucea în locaşul ei. Patrick îşi aduse aminte de visele sale. Aceasta, se gândi el cu un fior de teamă, era continuarea visului, deznodământul lui în lumea adevărată. Dar acum, când simțea că e atât de aproape, se temea de orice deznodământ, îi era frică de orice descoperire i-ar fi adus următoarele ceasuri. I se păru că vede, în vârtejul apei, siluete mişcându-se pe ecranul unui televizor.

Lui Assefa nu-i spusese nimic despre visul din noaptea trecută. Când se trezise în zori, era scăldat în sudoare şi tremura, dar nu strigase cu voce tare. Imagini din vis îi rămăseseră agăţate de minte asemenea muştelor într-o pânză de păianjen; auzea picioruşele păianjenilor apropiindu-se, dar oricât încerca, nu reuşea să elibereze imaginile din plasă. Mai presus de orice, ecoul urletelor copilului răsuna în decorul pustiu pe care îl străbăteau. Îşi cufundă mâinile în apă, ca şi cum ar fi vrut să şi le spele de sânge.

Ceata plutea aproape de suprafaţa apei, ca o mască. Erau doar o mică umbră neagră, un gândac sau un crab, ce se târa pe întinderea albă şi sfâşia cortina de ceată, care se închidea însă la loc, în spatele lor. Era frig în largul lagunei. Patrick şi Assefa tremurau, regretând că nu se îmbrăcaseră mai gros. Bătrânul cârmaci părea impermeabil la aerul rece şi umed, ca şi cum carapacea pielii lui ar fi fost adaptata genetic la asprimea vieţii pe aceste ape pustii.

O dată, lui Patrick i se păru că vede o altă barcă ieşind de la adăpostul unei insuliţe dinspre vest, dar până când îi atrase atenţia lui Assefa, aceasta dispăru. Aici, dincolo de Torcello, canalele deveneau mai înşelătoare, iar *bricole*-le mai puţine şi mai nesigure. Din loc în loc, pescarii puseseră nuiele subţiri de salcie şi rugi de mure pentru a-şi delimita năvoadele.

De două ori se împotmoliră în bancuri de nisip şi toţi trei fură nevoiţi să coboare în noroi până la genunchi, ca să împingă ambarcaţiunea grea înapoi la apă adâncă. Ici şi colo, pe câte o insuliţă mohorâtă, apăreau ruinele vreunui zid sau ale vreunei porţi lăsate în paragină, amintiri ale gloriei apuse: mănăstiri vechi de mult desfiinţate, forturi împotriva asaltului turiştilor şi oamenilor de afaceri internaţionali, devenite acum inutile, colibele de nuiele ale pescarilor, pustii pe timpul iernii. O dată trecură pe lângă un postament înalt de lemn, cu trei picioare, din vârful căruia o statuie a Fecioarei străjuia un canal deosebit de periculos. Flori

veştejite îi acopereau picioarele şi, lângă mâna ei, o luminare stinsă stătea mărturie pentru evlavia vreunui pescar în trecere.

Bătrânul ridica o mână şi făcu semn cu capul dincolo de statuie.

— *La paluda maggiore*. Marea mlaştină. Nu mai e mult. O jumătate de oră. Erau primele cuvinte pe care le rostea, de la plecare.

Lui Patrick nu-i convenea că se aflau atât de mult la mâna bătrânului. Aici, în larg, pe cele mai îndepărtate braţe ale lagunei, unde nu se auzea nici un sunet şi nici măcar aripa vreunei păsări de mare nu străbătea întinderea de ape şi noroi, puteau rămâne împotmoliţi undeva foarte uşor.

Plutiră puţin în derivă şi se opriră. Cârmaciul îşi ridică vâsla şi se întoarse cu faţa într-o parte.

— De ce ne oprim? întrebă Patrick.

Avea oare de gând bătrânul să le ceară mai mulţi bani acum că îi adusese în mijlocul pustietăţii?

Dar acesta nu făcu decât sa-şi descheie pantalonii şi sa urineze peste marginea bărcii. După ce termină, vâsli mai departe, dar această scurtă întâmplare îi întări şi mai mult lui Patrick impresia intimităţii bătrânului cu aceste locuri: *E laguna mea, sunt apele mele, fac pipi în ele aşa cum fac şi acasă, nu se supără.*

După puţin mai mult de jumătate de oră, conturul vag al unei insule joase apăru deasupra ceţii. Când ajunseră mai aproape, căpătă formă şi substanţă. Chiparoşi întunecaţi străjuiau zidurile sparte ale unei biserici din secolul al doisprezecelea. De aproape, clădirea îşi dezvălui detaliile: stilul era bizantin de Ravenna, iar materialele, în special cărămidă şi marmură, amândouă purtând semnele vremii neîndurătoare şi ale lăsării în paragină. Alături de biserică, o clopotniţa separată, care îşi pierduse etajul superior, ţâşnea dintre chiparoşi ca un deget acuzator, aşezat acolo pentru a-i îndepărta pe curioşi de ţărmurile pustii ale insulei.

Bâtrânul îşi trase *sandolo* la mal, într-un golf micuț, la vest de biserică. Dacă insula avusese vreodată un debarcader, acesta se prăbuşise demult sau fusese năpădit de tufişurile încâlcite care, în multe locuri, se târau în dezordine până la marginea apei. Coborâră în apă la o adâncime de două picioare şi îl ajutară pe bătrân să tragă barca mai sus, dincolo de nivelul maxim al fluxului. Plaja era stâncoasă şi verde din cauza algelor.

— Cât vreți să staţi?

Bătrânul scuipă şi scoase din buzunar o pipă de lut.

— Nu mult, răspunse Patrick. Vrem doar să ne uităm la biserică. Cel mult două ore, să zicem.

Barcagiul ridică din umeri şi începu să-şi umple pipa cu un tutun urât mirositor.

— Cum vreți. Dar eu nu pot să stau aici toată ziua. Vreau să mă întorc la Burano înainte de a se întuneca. În apele astea te poți rătăci. Nu sunt lumini până aici, departe. Găsi o movilă mai departe de apă pe care se aşeză, îşi aprinse pipa şi începu să pufăie din ea, ca un horn înfundat. Dacă nu vă întoarceți în două ore, plec. Şi dacă plec, sunteți naufragiați. Nimeni nu vine aici, înțelegeți? Nimeni. Dacă trebuie să mă întorc după voi mâine, o să vă coste dublu. Pe mine mă doare-n cot.

Scuipă un cocoloş de salivă maronie pe pământ şi îşi vârî pipa înapoi în gură.

Nu exista drum direct până la biserică, dar, după un timp, dădură peste ceea ce fusese, probabil, o cărare.

— De ce ar construi cineva o biserică aici? întrebă Assefa. Pare lipsit de sens.

Patrick încuviință din cap.

— Acum, da. Dar laguna are o istorie lungă. Prin aceste locuri au fost cândva aşezări importante, înainte ca Veneția să devină centrul regiunii. Localități ca Torcello sau Mazzorbo, pe lângă care am trecut azi-dimineața, erau foarte mari odinioară, cu propriile lor mănăstiri, catedrale şi palate.

Acum n-a mai rămas mare lucru din ele, aşa că ne imaginăm că laguna nu e decât o mare sălbăticie. Cred că biserica asta a fost iniţial a unei mănăstiri, apoi a servit ca lăcaş de cult pentru locuitorii insulelor din jur. Mai târziu, când Veneţia a preluat controlul, oamenii trebuie să fi migrat într-acolo, lăsând biserica părăsită printre buruieni. Altă explicaţie mai bună nu cred să existe.

Assefa privi în jur la peisajul aspru, bătut de vânt, la clopotniţa sfârtecată al cărei clopot răsunase cândva zilnic pe deasupra apelor întunecate şi primejdioase.

— Doar dacă cineva n-a dorit să aibă o biserică exact într-un loc în care să nu ajungă nimeni, zise el.

Patrick nu răspunse. Se gândea la strigătele băiatului din vis. Cât de puternic răsunaseră, cât de uşor s-ar fi pierdut în această imensă pustietate.

Merseră mai departe în linişte.

TREIZECI ŞI NOUĂ

De aproape se vedea că biserica era mai distrusă decât păruse de pe mare. Bucăți din acoperiş se prăbuşiseră, multe ferestre erau sparte, uşile principale erau scoase din țâțâni şi deschise. Fragmente din tencuială căzuseră de pe pereți şi stăteau împrăştiate printre ierburi şi buruieni. Inundațiile ocazionale îşi lăsaseră urmele pe pietrele mai joase, iar în crăpăturile umede dintre cărămizi crescuse un strat gros de muşchi. Şi totuşi, având în vedere vechimea ci şi timpul de când fusese părăsită, clădirea era într-o stare deosebit de bună. Lăsa impresia că, din când în când, venise cineva să facă puțină ordine şi să mai țină în loc acțiunea distrugătoare a stihiilor.

Uşa principală se deschidea direct într-un nartex întunecat şi urât mirositor, plin de bucăți de ipsos şi pânze de păianjen. Pe sub o arcadă se intra direct în corpul central al bisericii. Dincolo de arcadă, soarele de iarna pătrundea prin sute de găuri, creând un tainic paradis de piatră, transformând-o în cu totul altă substanță. Fiecare cărămidă, fiecare lespede de marmură, fiecare bucată de calcar spartă şi zdrelită, vibra în propria sa nuanță, răspunzând cu propriul său antifon de lumină. Acoperişul, fărâmițat şi frânt, atârna ca o boltă de sticlă alchimică deasupra naosului pustiu.

Patrick şi Assefa păşiră peste pragul negru, asemenea unor copii care pătrund pentru prima oară într-un spațiu rezervat de cei mari doar pentru ei. Liniştea îi împresură ca o Liturghie, în care cântările se înălțau printre coloanele de marmură roz, ca o litanie solemnă şoptită de piatră şi de lumină. În dreapta lor, o fereastră uriaşă de alabastru

perforat săgeta neîncetat raze de lumină sidefie peste spațiile goale şi tăcute de dedesubt Tufişuri creşteau printre ornamentele căzute, smocuri de iarbă învăluiau capetele sfinților, un bâtlan îşi făcuse cuib într-un baptisteriu.

Dar ochii lor erau pironiți în față. Pereții şi acoperişul absidei avuseseră cel mai puțin de suferit şi, deşi altarul fusese desființat şi lumina stinsă pentru totdeauna, avură sentimentul că acolo încă se mai îndeplinea o taină. Deasupra băncilor de piatră ale preoților, deasupra unicei ferestre de sticlă afumată, deasupra faldurilor de marmură, se înălța triumfătoare, până la tavanul boltit, statuia Fecioarei cu pruncul în brațe. Bucăți din mozaic se desprinseseră, dar, cu toate acestea, nimic nu-i ştirbea frumusețea. Parcă plutea într-un văzduh de aur. Era subțire, blândă şi plină de lumină, iar pe întinderea albastra a veşmântului ei erau împrăştiate floricele roşii, ca nişte picături de sânge de copil.

Assefa scoase din haină o lumânare subțire, albă. O aprinse cu chibritul şi o aşeză pe o piatră în fața altarului. Rămase un timp cu ochii ațintiți la Fecioară, apoi îngenunche şi spuse încet o rugăciune. Când termină, se întoarse şi-i zise lui Patrick:

— Acum, Patrick, hai să facem ceea ce am venit să facem.

Erau mai multe morminte de-a lungul zidurilor laterale ale bisericii, toate lăsate în paragină. Nu le trebui mult timp ca să-l găsească pe cel al lui Pietro Contarini; se afla în stânga locului unde se înălțase odată altarul principal şi era un monument funerar sculptat din marmură şi teracotă, în stil gotic. Vopseaua şi aurul dispăruseră de mult, sfinții care stăteau în fiecare nişă îşi pierduseră mâinile, iar stratul de la suprafață se crăpase pe alocuri, dar mormântul rămăsese intact. În vârf, sub o boltă susținută de îngeri, o efigie a lui Pietro Contarini îşi dormea somnul în linişte. Lângă capul lui, tulpini vestejite de flori stăteau într-un vas de marmură. Nu puteau fi mai vechi de un an.

Patrick nu ştia foarte exact ce căuta. Dar era sigur că mormântul conținea răspunsurile la întrebările lui. Începu să pipăie cu atenție reliefurile desenate pe fațada monumentului şi curând începu să se contureze un model. Cu un fior, recunoscu primul dintr-o sene de basoreliefuri reprezentând pregătirea lui Avraam pentru jertfirea fiului său, Isaac. Băiatul era legat, avea un căluş în gură şi era întins pe stâncă lată, iar tatăl său era aplecat deasupra lui, cu un cuțit în mină

Următoarea secvență era mai puțin clară, şi Patrick nu-şi dădu seama, la început, ce anume reprezenta. Un om sacrifica o capră lângă un stâlp înalt de piatră, urmărit de spectatori tăcuți. Apoi îşi aminti povestea lui Iacob care înjunghiase un animal la Iegar-Sahaduta, unde ridicase un stâlp de piatră şi clădise o movilă de pietre. Cineva se pricepuse foarte bine să exploateze jocul de cuvinte.

Al treilea relief îi înfățişa pe copiii lui Israel înjunghiind miei şi ungând cu sângele lor pragul de sus al caselor: instituirea Pesach-ului. Patrick îşi simți inima bătând repede. Lucrurile începeau să se orânduiască.

Urmară şi alte scene, cele mai multe reprezentând jertfe din Vechiul Testament. Deasupra primului rând se afla un număr de secvențe separate care înfățişau momente din viața lui Iisus, culminând cu o reprezentare a învierii. Hristos jertfa supremă, Hristos simbolul vieții veşnice. Dintr-un motiv necunoscut, ideea îl tulbură pe Patrick.

Dar, oricât de clare ar fi fost imaginile iconografice, nu păreau să-i ajute prea mult. Patrick sperase să găsească mai mult decât o demonstrație a felului în care Vechiul Testament l-a prefigurat pe cel Nou. Se simți dezamăgit, ca şi cum cineva şi-ar fi încălcat o promisiune solemna față de el.

— La naiba! exclamă el. N-are nici un sens. De ce atâta mister? Ce rost au versetele astea criptice? Jumătate din ele nici măcar nu corespund scenelor de aici, iar cele care

corespund sunt departe de a fi cutremurătoare. Trebuie să mai fie ceva.

— Nu e obligatoriu, Patrick. Gândirea religioasa găseşte semnificaţii chiar şi în cele mai prozaice lucruri. Poate că cel care i-a dat versetele lui Corradini a vrut doar să-i dezvăluie o interpretare ezoterică a jertfei lui Dumnezeu. În fond, acesta pare să fie mesajul mormântului. Nu e nimic nou sau extraordinar, dar are o anumită adâncime.

Patrick clatină din cap.

— Nu, nu e asta. Motivul jertfei se refera la altceva. Ştiu eu. Începură să studieze din nou basoreliefurile, ca şi cum acestea ar fi ascuns un mesaj pe care l-ar fi putut descifra, dacă avea ochi să vadă. Tablou cu tablou, personaj cu personaj, examinară scenele, încercând să le pună cumva în legătura cu versetele din cartea lui Corradini. După o jumătate de oră renunţară.

Îşi aduseseră ceva de mâncare pentru prânz, în bagaj. Assefa îl deschise şi întinse mâncarea pe o piatră plată. Mâncară în linişte, abătuţi şi frânţi de oboseală, tremurând în aerul umed. Fiecare stia că, după ce terminau de mâncat salamul şi brânza, aveau să se întoarcă la barcă şi să-i ceară bătrânului să-i ducă înapoi acasă. Băură pe rând dintr-o sticlă mare de apă Recoara. Patrick nu simţea gustul mâncării; mesteca încet, fără poftă. După ce luă ultima îmbucătură, ridică sticla la gură şi zări cuvintele de pe etichetă: Sorgente Recoara – Izvorul Recoara. În acel moment înţelese.

Fusese acolo tot timpul, în faţa lui, ca un indiciu dintr-un joc de cuvinte încrucişate, cu cheie, care scapă gândirii conştiente şi cedează imediat în faţa inconştientului Se ridică în picioare şi se întoarse la mormânt. Assefa îl urmări nedumerit.

Nu se înşelase. După scena Pesach-ului, urma una în care Moise lovea stânca din deşert, făcând să ţâşnească izvoare pentru fiii lui Israel. Doar că, în loc să fie

douăsprezece izvoare – câte unul pentru fiecare dintre cele douăsprezece seminții, fiecare seminție, la rândul ei, simbolizând unul dintre cei doisprezece apostoli, erau numai şapte. Poate artistul fusese neglijent, poate preferase simbolismul numeric al cifrei mai mici. Dar Patrick ştia că nu acesta era motivul.

Pietro Contarini adusese ceva cu el, din Egipt. Se întorsese acolo în ultimii săi ani aşa cum avea să facă şi fiul lui, Andrea. Scena sculptată îl arăta pe Moise în deşert, după ieşirea din

Egipt. Când Pietro Contarini fusese la Alexandria, nimeni nu mai vorbea limba egipteană acolo, toți vorbeau araba. Iar jocul de cuvinte, îşi dădu seama Patrick, nu fusese în italiană, latină sau greacă; fusese în arabă.

Cuvântul arab *ayn* are două sensuri fundamentale; „ochi" şi „izvor". Desigur, mai înseamnă şi alte lucruri, dar acestea sunt sensurile de bază. Pe piatră erau nu şapte ochi, ci şapte izvoare.

Patrick îşi puse mâna pe stâncă, lânga figura lui Moise. O simți mişcându-se puțin şi împinse mai tare. Relieful alunecă într-o parte. Înăuntru era un mâner, un inel mare de fier, fixat în piatră. În interiorul inelului era cioplit în piatră un cerc. Iar în intenorul cercului, o menora cu o cruce.

Trase de inel înspre el şi fațada mormântului se deplasă cu o jumătate de țol. Trase din nou, mai puternic. Piatra se răsuci, ca şi cum ar fi alunecat în jurul unui pivot. Se încordă şi împinse a treia oară. O latură a mormântului lui Pietro Contarini se desprinse din perete şi lăsă să se vadă o deschizătură adâncă, întunecată.

PATRUZECI

— „Cine ne va prăvăli nouă piatra de la uşa mormântului?” şopti Assefa.

Se opri lângă Patrick şi privi gaura care se căscase în perete. Forma întunecată a unei scări care cobora se desluşea vag.

— „Coboară în împărăția morții... şi adâncul cel dedesubt”, rosti Patrick.

Înțelesul versetelor citate de Corradini devenise deodată limpede ca cristalul.

Patrick luă lanternele din geantă şi îi întinse una lui Assefa. O aprinse pe a sa şi începu să coboare scările.

Pereții scării erau acoperiți cu un strat de ipsos şi împodobiți cu o frescă foarte complicată. Un şir de personaje îmbrăcate în veşminte antice romane mergeau într-o procesiune solemnă, purtând pe umăr cruci mici. Unii duceau copii de mână, alții îi urmau cu instrumente muzicale: chitare, tobe, tamburine, harpe, țambale şi chimvale. Şi totuşi, nimeni nu dansa. Orice fel de muzică ar fi cântat, era cu siguranță lentă şi tristă.

Patrick păşi pe prima treaptă. Se aşteptase ca scara să fie mucegăită şi acoperită de pânze de păianjen, dar, spre mirarea lui, era curată şi uscată, ca şi cum ar fi fost măturată abia ieri. Deşi purtau semnele vremii, frescele de pe pereții de lângă el erau excelent conservate.

Treptele erau de marmură, puțin tocite. Patrick numără douăzeci cu totul. Se terminau la o arcadă rotunjită, asemănătoare cu cele bizantine din biserica de sus, care ducea într-o încăpere vastă de sub pământ, cu un tavan jos, uşor curbat.

Raza lanternei Iui Patrick străbătu o întreagă lume pictată şi ascunsă adânc în pământ, independentă de lumea de la suprafață.

Assefa i se alătură şi amândoi luminară cu lămpile contururile universului secret în care coborâseră. Deasupra lor prinseră să ardă constelații întunecate, în timp ce stele de foc cădeau necontenit din cerul de aur. Printre ele, îngeri cu veşminte purpurii şi aripile în flăcări se prăbuşeau în dezordine. Dar în centru, Hristos şedea maiestuos pe un tron de sticlă. În jurul lui, haosul şi moartea dispăreau, iar vârtejul se sfârşea într-o mare linişte.

Pe pereți, procesiunea castă străbătea în drumul ei şerpuit întreaga lume, trecând pe lângă turnuri înalte, peste culmi de dealuri, prin codri, peste râuri, de-a lungul țărmurilor unor mări tăcute, fără valuri. De peste tot veneau să i se alăture bărbați şi femei în robe antice, regi, călători, muzicieni, preoți, călugărițe, leproşi... şi foarte mulți copii, singuri sau duşi de mână. În aer, deasupra capetelor lor, zburau păsări cu penaj ciudat, pe pământ, animale stranii le urmăreau trecerea, iar în mări, peşti cu ochi monstruoşi îşi întorceau capetele şi se holbau la ei.

Intenționat sau nu, artistul crease o lume profund tulburată, în care singura alinare era procesiunea şi chipul cu barba al lui Hristos – Dumnezeu, contemplând, în seninătatea sa, nebunia.

Urmăriră procesiunea pe ambii pereți, în sus şi în jos, la stânga şi la dreapta, până când se întâlniră, în capătul îndepărtat al încăperii, rămas până acum în beznă. O cetate imensă se înălța, rotunjită şi aurie, pe un deal acoperit cu iarbă. Deasupra ei, soarele strălucea pe cerul albastru. Păsări cu ciocurile de jasp cântau în vârful arborilor înalți, ca nişte coloane, şi îngeri zburau în sus, purtând ecoul cântecului lor. Patrick nu avea nevoie să întrebe ce cetate era aceea în care ajunseseră pelerinii. Văzuse multe reprezentări bizantine ale Ierusalimului.

Dar nici una nu era ca aceasta. Într-o serie compactă de picturi, de-a lungul zidului principal al cetății, era repetată şi extinsa fresca pe care o văzuse în Palazzo Contarini. În centru, pe o colină, se înălțau trei cruci negre, goale. De o parte si de alta, artistul înfățişase scene din viața lui Iisus: învierea lui Lazăr, scoaterea demonilor numiți Legiune, alungarea negustorilor din Templu. Dar la picioarele crucilor, ca şi mai înainte, era pictat un mormânt deschis. Zece oameni îl duceau pe Iisus, legat şi strigând la mormânt.

Sub această scena, mormântul apărea închis, cu intrarea astupată de o stâncă uriaşă. Iar lângă uşa mormântului fusese aşezată o altă piatră, un altar sacrificial. Acesta era sfârşitul pelerinajului prin lumea dementă: unul câte unul, pelerinii îşi aduceau copiii spre a fi jertfiți; unul câte unul, copiii erau legați şi întinşi pe piatră. În stânga lor, un personaj mascat răsucea o piatră de moară, ascuțind nişte cuțite lungi şi subțiri.

Exact în mijlocul criptei, sub chipul lui Hristos înviat, era un altar de piatră exact ca cel din pictură, acoperit cu o pânză albă, pătată de sânge. Pe altar se afla un sfeşnic de argint Avea şapte brațe, lucrate foarte fin de un meşter priceput. Iar brațul din centru era o cruce. Şapte lumânări arseseră acolo, picurând ceară albă pe pânză.

—Patrick, vino încoace. Assefa era într-un colț al încăperii şi ținea ceva în mână. Patrick veni lângă el. Assefa descoperise un teanc de veşminte într-un colț. Priveşte, zise el. Ridică o sutană tivită cu roşu şi o tichie roşie. Astea au fost ale unui cardinal. Sunt destul de curate, fără praf. Se aplecă şi înălță un obiect micuț. Şi ăsta, continuă el, inelul unui cardinal. Are un blazon.

I-l întinse lui Patrick.

Blazonul reprezenta o pălărie largă de cardinal, cu ciucuri care cădeau de o parte şi de alta a unui scut. Pe scut erau desenate, heraldic, soarele şi luna. Patrick mai văzuse acest

blazon, în cartea lui Corradini, la capitolul despre familia Migliau.

Lui Patrick îi trebui mult timp ca să povestească despre copilul ucis, descoperit în Irlanda, despre fresca din Palazzo Contarini şi despre visul din noaptea trecută. Assefa îl ascultă tăcut, cu o groază crescândă. Prin urmare, aluziile lui Corradini se sprijineau, totuşi, pe realitate. La un anumit moment din trecut, familia Contarini şi alte câteva familii practicaseră la Veneția sacrificiul copiilor. Astăzi, urmaşii lor păstrau cultul viu. Întrebarea era de ce. Şi ce însemna Pesach? Şi ce căutase patriarhul Veneției într-o criptă pictata de sub mormântul lui Pietro Contarini?

Începea să se întunece când părăsiră biserica. Găsiră cărarea care ducea înapoi la locul unde acostaseră şi se grăbiră să ajungă acolo înainte ca barcagiul să se sature de aşteptat în spatele lor, biserica se plecă la pământ în lumina amurgului, apărându-şi secretele.

Bătrânul nu era nicăieri. Patrick îl strigă, dar glasul i se pierdu în linişte. Nu răspunse nimeni. Se uită la ceas: cele două ore nu se sfârşiseră încă.

— Ticălosul a plecat!

Assefa încuviință.

— Văd şi eu. Ce facem acum?

— Aşteptăm să se întoarcă, presupun. Mâine dimineață o să fie aici, ca să încaseze plata dublă.

Assefa se plimbă până la malul apei şi privi în largul lagunei, la lumina slabă care se stingea pe deasupra apelor pustii. Se răsuci ca să o ia înapoi, dar se opri şi se uită la ceva în dreapta.

— Patrick, vino încoace!

Patrick sesiză urgența chemării din vocea lui Assefa şi se grăbi spre plaja îngustă.

— Priveşte!

Ambarcațiunea bătrânului era acolo, odihnindu-se tot în locul în care o trăseseră .Se apropiară.

Cineva luase un bolovan mare şi zdrobise în mai multe locuri coca uşoară a bărcii.

PATRUZECI ŞI UNU

Nu exista nici pământ, nici cer, nici rai, nici iad. Doar bezna şi zgomotul valurilor şi, o dată, în depărtare, sirena unui vapor trecând prin noapte.

Era ciudat, se gândi Patrick, cât de uşor fuseseră, până la urmă, învinşi. Nu fusese nevoie de arme. Fără barcă şi fără mijloacele de a o repara pe cea existentă, erau prizonieri. Prizonieri şi condamnaţi la o moarte lentă. Apă puteau găsi acolo, dar era puţin probabil ca insula să le ofere suficientă mâncare pentru a supravieţui.

Coasta Italiei era doar la câteva mile depărtare, dar puteau la fel de bine să fie cincizeci. Bărcile navigau pe canalele adânci din larg şi, o dată sau de două ori pe zi, un aeroplan avea să zboare pe deasupra lor, dar nimeni nu putea să-i audă sau să-i vadă. Să înoate nici nu se punea problema: apele lagunei erau extrem de primejdioase, iar canalele sigure ale acestei regiuni era cunoscute doar de câţiva pescari. Un înotător neexperimentat s-ar fi pierdut repede şi ar fi fost tras la fund de plantele de apă şi de mlaştini.

Focul se stinse repede în vălul negre al nopţii, dar nici unul din cei doi bărbaţi nu avea puterea sau voinţa de a se ridica şi de a aduce alte lemne. Erau epuizaţi, fizic şi emoţional, dar somnul refuza să vină. Patrick se temea să nu înceapă din nou să viseze, mai ales aici, printre nişte ruine care nu erau ruine, în inima coşmarului său. Închise ochii şi văzu umbre întunecate care i se târau prin ungherele minţii. Încă o criză de epilepsie? Sau erau fantomele acestei insule, umbrele golite de sânge ale copiilor cu inimile scoase?

Assefa se ghemui lângă el, tremurând, privind ultimele flăcări pâlpâind în întuneric, se războia şi el cu propriile lui fantome. Din când în când, orice preot e bântuit de ele: gândul la ceea ce ar fi putut să fie, certitudini care s-au prăbuşit şi au devenit îndoieli, rugăciuni ramase fără răspuns, chipurile copiilor înfometaţi care mor fără Dumnezeu. În noaptea aceea se înghesuiseră toate în jurul lui, ca nişte proxeneţi, nerăbdătoare să-i arate ce aveau de vânzare, nu din biserică sau din cripta pictată, ci mai adânc, din inima lui, mai tristă şi mai însângerată decât orice martiraj sau jertfă.

Focul se transformase în cenuşă şi bezna se înteţise în jurul lor, iar ei rămaseră în continuare aşezaţi, fiecare cufundat în propriile sale gânduri, aşteptând să treacă noaptea lungă. Pe la miezul nopţii, Assefa se ridică greoi în picioare. Membrele îi erau amorţite de frig.

— Patrick, şopti el. Eşti treaz?

— Da. Ce s-a întâmplat?

— Cred că o să murim dacă rămânem aici. Dacă nu în noaptea asta, mâine. Ar trebui să ne adăpostim în criptă, să aprindem un foc, să încercăm să ne încălzim puţin. Poate vine cineva.

Dintr-un motiv necunoscut, Assefa se simţea îmboldit să coboare în criptă. Simţea acest impuls ca pe o ispită fizică, dar mai puţin concret, mai greu de combătut Era de bun simţ, în fond. Supravieţuirea lor putea depinde de asta. Nici o ispită nu e atât de imbatabilă precum bunul simţ.

— Nu, răspunse Patrick. Prefer să rămân aici sus. Du-te tu, dacă vrei.

Assefa ezita.

— O să aduc măcar nişte lemne. Trebuie să fie câteva scânduri lângă biserică.

Luă o lanternă şi dispăru în întuneric. Patrick rămase să lupte cu o moleşeala aproape irezistibilă care i se putea dovedi fatală. Poate că, aşa cum sugerase Assefa, zorii aveau

să aducă o rază de speranță. Pe lumină puteau explora insula Poate că, totuşi, avea să vină cineva. Mulți oameni din Burano ştiau unde plecaseră. Dacă barcagiul lor nu se întorcea, trebuia să vină cineva să-l caute. Patrick era sigur că bătrânul fusese lichidat de aceeaşi persoană care spărsese şi *sandolo*. Îşi aduse aminte de barca pe care o văzuse o clipă în ziua anterioară. Fuseseră urmăriți încă de la început? Sau aceasta era procedura standard pentru oricine se interesa de San Vitale?

Toată povestea începea să capete un sens teribil pentru el, deşi nu putea încă să descurce toate ițele ei încurcate. Înainte de toate era ideea de sacrificiu. Acesta nu era un lucru neobişnuit; pentru mulți creştini, moartea pe cruce a lui Iisus reprezenta o formă sublimată, mai înaltă a sacrificiului la Templu, din iudaism. El a fost jertfa supremă, moartea Lui a făcut inutile toate sacrificiile din trecut; „Nu prin sângele oilor şi al viței lor, ci prin sângele Lui". Această Frăție, aceşti paznici ai mormântului Iui Iisus, credeau, evident, în ceva asemănător, dar jertfei lui Iisus adăugaseră jertfa unor copii nevinovați.

Moloh nu însemna nimic. Câți copii muriseră de mâinile lui Irod pentru a fi salvat pruncul Iisus? Câți muriseră în Egipt pentru ca poporul ales al lui Iahve să poată pleca în tărâmul unde curge lapte şi miere?

Ce semnificație avea „Pesach"? O reactualizare a jertfei Egiptului, ca un nou popor ales să-şi câştige libertatea? Patrick se cutremură la gândul acesta. Acum era doar o chestiune de zile.

Văzu o lumină apropiindu-se din capătul îndepărtat al naosului. La început crezu că era Assefa, apoi observă că lumina era altfel decât cea pe care o purta prietenul său; era mai mare şi mai puternică. Îşi ridică propria lanternă şi o aprinse. Aceasta răspândi o lumină slabă şi galbenă, care nu influență cu nimic întunericul. Lumina care se apropia şovăi, apoi îşi schimbă uşor direcția şi porni drept spre el.

Stinse lanterna şi se ridică în picioare.

— Cine-i acolo? strigă el. Nu primi nici un răspuns. Făcu câțiva paşi înapoi, până la peretele absidei, şi începu să-l ocolească, încercând sa ajungă în corpul principal al bisericii. Lumina se mişcă mai aproape. Abia întrezărea forma nedesluşită a persoanei care o ținea. Silueta se poticni şi lumina se legănă puternic câteva secunde, apoi se redresă. Cine eşti? Ce vrei?

Putea fi deja cineva din Burano, înfruntând presupusele orori ale insulei San Vitale de dragul unui prieten beţiv şi a doi străini nebuni?

— *Patrick? Seu tu, Patrick?* Glasul răsună blând şi familiar, dar în acelaşi timp străin, puțin mai tare decât o şoaptă, şi totuşi mai intens decât un strigăt de durere. Inima parcă i se opri şi simți ca amețeşte. Întinse mâna şi se sprijini de perete. Palma lui îl simți dur şi umed. Unde eşti, Patrick? Nu te văd.

Era un vis, un coşmar mai degrabă, ultimul pas spre nebunie. Toate simțurile îi erau treze, nimic nu-l despărțea de lumea din jur, dar era convins că visa. Ce altceva putea fi?

Ea înălță lampa mai sus şi el îi văzu, în sfârşit, fața, chipul umbrei pe care o aşteptase, ochii negri pe o mască palidă. Îşi aminti un joc pe care îl juca în copilărie: îşi punea o lanternă sub bărbie şi se transforma într-o făptură ireală, de o paloare cadaverică. Dar acum nu era un joc, era cu adevărat cineva care se întorsese din morți.

— Nu sunt o fantomă, Patrick. Ştii asta deja. Mă aşteptai. Acum două nopți, când m-ai urmărit, ştiai. Nu te teme... n-am venit să-ți fac rău. Refuza să creadă că totul era mai mult decât un vis. Adormise în frig şi umezeală, iar leziunea de pe creier năştea iluzii din propria sa beznă interioară. Ca şi cum i-ar fi citit gândurile, ea clătină din cap. Nu, Patrick. Nu sunt nici vis. Nu-mi cere să-ți explic. Nu acum. Poate niciodată. N-am venit aici ca să vorbesc despre mine. Am venit să te iau de pe San Vitale.

Acum îi vedea mai bine fața. Se schimbase. Nu atât fiindcă îmbătrânise; se transformase într-un mod subtil, mai profund decât cineva care ajunge, pur şi simplu, la mijlocul vieții

Ochii ei nu mai erau ochii în care privise ultima oara, în urmă cu douăzeci de ani. Poate că era totuşi, reală. Nu avea nici o amintire a ei aşa cum era acum, pe care creierul lui bolnav să o poată aduce Ia lumină.

Şovăi încă o clipă, apoi păşi în lumină

— Ce ai făcut cu Assefa? întrebă el.

— E bine, l-am lăsat jos, pe tărm. Se opri, cu ochii ațintiți asupra trăsăturilor lui. Te-ai schimbat, Patrick, spuse, în cele din urmă. Mai mult decât mi-am închipuit.

El simți emoția din vocea ei. Fantomele au oare sentimente?

— Unde mă duci?

Consideră de Ia sine înțeles ca ea să dea ordinele. Moartea conferă privilegii.

— Pe continent. Trebuie să ajungem acolo în noaptea asta. Oamenii lui Migliau vor pune pe cineva să stea la pândă. Te rog, Patrick... ştiu că ți-e greu. Dar trebuie să vii cu mine. Dacă rămâi aici, vei muri. O urmă amorțit afară din biserică, mergând la câțiva paşi în spatele ei; lanterna ei rămase tot timpul în față, împungând întunericul. Părea să ştie bine drumul. În cinci minute ajunseră înapoi la debarcader. Chiar înainte de a ajunge la țărm, Francesca stinse lanterna. De aici cărarea coboară direct pe plajă, şopti ea. Ia-mă de mână, te ajut eu să cobori.

Întinse nehotărât mâna spre ea. Când o prinse de mână, simți un fior. Era rece ca gheața şi, timp de o clipă îngrozitoare, i se păru că era, într-adevăr, un coşmar şi că era, totuşi, moartă. Dar era doar aerul rece al nopții, care-i înghețase şi lui mâinile. Îl conduse până la țărm, aşa cum îl dusese, cu mulți ani în urmă, pe un alt țărm inundat de valurile fluxului, goală şi tremurând de frig.

Assefa îi aştepta în întuneric. Lângă el, un alt bărbat stătea sprijinit de o barcă micuță.

PATRUZECI ŞI DOI

Roma, 2 martie

Madonna era foarte veche si ştearsă. Faţa îi era acoperită de o reţea fină de crăpături, vopseaua albastră a veşmântului se cojea pe alocuri, iar cercul auriu al aurei aproape dispăruse. Dacă vremea făcuse aceste ravagii sau adoraţia oamenilor, era imposibil de spus. Dar ochii ei păreau obosiţi şi tulburi, ca şi cum rugăciunile şi tânguirile nenumăratelor generaţii ar fi reuşit, până la urmă, să o copleşească. Spiritul, ca şi trupul, are limitele lui, iar compasiunea, orice ar spune teologii, nu e inepuizabilă.

Assefa făcu un pas înainte şi îşi puse lumânarea alături de cele care ardeau deja în fata icoanei. Stătu aproape o jumătate de minut şi îi privi faţa devastată. Era neagră ca şi el, obosită ca şi el, şi de aceea găsea mai multă mângâiere în trăsăturile ei fărâmiţate decât în toate statuile şi picturile oraşului la un loc. Suspină şi căzu în genunchi, răsucind cu degetele ostenite un rozariu de plastic.

Patrick râmase tăcut în umbra din spatele lui. cu mâinile împreunate în faţă, stând de pază. Santa Maria delle Grazie era o biserică puţin vizitată, situată în afara traseului turistic obişnuit, pe Vicolo de' Renzi, la sud de râu, în Trastevere. Aici nu veneau vizitatori, nici măcar cei mai inteligenţi, care îşi aruncă ghidurile şi se pierd intenţionat pe străduţele cu miros de pisică şi coji de portocală putrezite. Chiar şi pelerinii erau putini şi rari, doar câţiva cunoscători atraşi de Fecioara Neagră.

Potrivit legendei, icoana fusese adusă iniţial în sudul Franţei din Ţara Sfântâ, în timpul cruciadelor, de către un

cavaler templier, Guillaume de Pereille. Unii spuneau că era, asemenea multor Fecioare Negre, opera Sfântului Luca. După cruciada împotriva albigenzilor[2] din secolul al treisprezecelea, fusese mutată de la Langueduc la Turin şi de la Turin la Roma, unde fusese adăpostită într-o capelă specială din Santa Maria delle Grazie şi numită La Madonna Mora. Adevărul mai prozaic era că fusese, probabil, lucrată de artistul Pietro Cavallini din Roma, despre care se ştia că pictase o Madonna di Constantinopoli, foarte asemănătoare, pentru Abaţia Benedictină din Montevergine, în jurul anului 1290.

Assefa descoperise mica biserică în primii ani de seminar. Într-un fel, devenise capela lui personală, locul în care se refugia. La început fusese atras de Fecioara însăşi; căutase în chipul ei negru un fel de oglindă a lui însuşi, un spaţiu spiritual pentru tot ce era african în el şi care era în primejdie de a fi sufocat de moştenirea greaca şi latină. Se rugase la ea, iar ea îi răspunsese în felul ei ostenit şi îndurerat. Dar cu timpul, biserica însăşi îi cucerise inima: micile capele laterale în care ardea o singură lumină, în faţa altarului; firidele întunecate în care stăteau statuetele sfinţilor pe socluri de marmură; mirosul de ceară şi tămâie, de lac şi de putregai, de pânză mucegăită şi de piatră sfărâmată.

În trecut îşi îndrepta paşii spre acest adăpost cel puţin o dată pe săptămână, pentru a scăpa de vuietul neîntrerupt al traficului, de urletele radioului, de pălăvrăgeala neîncetată a străzii şi pentru a evada din cercul încins şi aglomerat al seminarului şi al Accademiei Pontificia. Iar mai de curând, pentru a-şi linişti vârtejul delirant al propriilor gânduri.

Acum, teama fusese cea care îl adusese aici. Teama, ura şi un abis de nesiguranţă. Se simţea paralizat de îndoială, incapabil să gândească sau să acţioneze, dar conştient că,

2 Albigenzi, sectă religioasă care a înflorit în sudul Franţei, între anii 1020-1250, şi a fost, în cele din urmă, exterminată ca eretică.

dacă nu acționa repede, avea sa eşueze în încercarea de a împiedica o tragedie cumplită.

Patrick aştepta calm în umbră. El nu simțea nevoia să se roage. Nu era o problema de credință sau de necredință; pur şi simplu, îi era teama de întunericul acesta misterios, de pierderea de sine pe care o simbolizau toate aceste parfumuri şi culori stinse. Pentru Patrick, Dumnezeu ori se revela în lumina zilei, ori nu se revela deloc.

În sfârşit, Assefa se ridică. Fața îi era udă de lacrimi, dar părea mai puțin tulburat,

— Îmi pare rău, zise el. A durat mai mult decât ar fi trebuit

— Nu-i nimic.

— Dar tu, Patrick? Nu vrei să spui măcar o rugăciune?

Patrick clătină din cap.

— Cred că mai mult m-ar zăpăci, răspunse el.

— Dar prietena ta?

Se referea la Francesca. Ea rămăsese afară, să supravegheze strada.

— Ştii ce crede ea, Assefa. Că toate astea sunt doar o mască, iar adevărul se ascunde în altă parte.

Assefa oftă.

— Nu vrei să aprinzi măcar o lumânare pentru ea? O fi veche Madonna, dar nu e nici oarbă, nici surdă.

Patrick scoase o bancnotă de cinci mii de lire din buzunar şi-i dădu drumul în fanta cutiei cu lumânări. Luă o lumânare lungă şi o aprinse de la cea pusă de Assefa. Când o aşează pe un suport, îşi ridică privirea spre icoană. Lumina pâlpâitoare mângâie aurul vechi ca aripa unui fluture trecând prin flacără. Fecioara se uită la el. Oare chiar fusese la Languedoc? se întreba. Asistase la primele arderi pe rug ale Inchiziției, la vărsarea sângelui unor copii nevinovați, la Béziers şi Perpignan? Pentru spălarea păcatelor, pentru gloria Bisericii adevărate.

Îi întoarse spatele. Nu era surdă? îşi spuse el. Nu era oarbă? Atunci avea inima de piatră.

Fotografia găsită de Assefa la Dublin îl pregătise puțin pe Patrick pentru revederea Francescăi, dar nu se aşteptase deloc să o poată atinge, să vorbească cu ea. Mai mult decât orice, îi era greu să accepte schimbările pe care le suferise. Îşi dădea acum seama că, din prima clipă în care se gândise serios la posibilitatea de a o găsi în viață, la San Michele, și-o imaginase tot timpul ca într-un tablou – o fată de douăzeci de ani, rămasă într-un tărâm fermecat, în afara timpului, din care avea să se întoarcă la el aşa cum şi-o amintea: tânără, energică şi îndrăgostită.

Pentru el, desigur, ea rămăsese neschimbată, o figură tăcută, înghețată în memoria lui, Dar această Francesca, întoarsă la el în bezna de pe San Vitale, nu era nici pe departe un fragment din trecutul altcuiva. Avea şuvițe cărunte în păr, iar fața îi era slabă, palidă şi obosită. În ochi i se citea o tristețe vagă, ca şi cum ceva din adâncul ființei ei ar fi murit, într-adevăr, cu toți acei ani în urmă.

De când îşi făcuse apariția pe San Vitale, abia schimbaseră câteva vorbe. Îi dusese la țărm într-o liniște absolută, ghidându-se după cele câteva beculețe pe care le amplasase de-a lungul canalelor. Bărbatul care o însoțea le fusese prezentat drept avocatul Roberto Quadri. După ce trăseseră barca pe mal, merseseră pe jos până la Caposile, unde Francesca si Quadri lăsaseră o maşină, o dubiță Transit fără geamuri, cu locuri de dormit pe podea. Cât timp Patrick şi Assefa încercaseră să se odihnească în spate, ea şi avocatul călătoriseră prin noapte spre Roma, pe autostrada ce trece prin Bologna şi Florența.

Quadri îi însoțise până la un apartament de pe Via Grotta Pinta. o străduță îngustă şi întortocheată din oraşul vechi, nu departe de Campo de' Fiori. Apartamentul era situat la ultimul etaj al unei clădiri înalte, vopsite în ocru, dintr-un şir de mici magazine şi *trattorie*. Era spațios, puțin mobilat şi

expus curentului; era evident că nu era o locuința permanenta. Semăna mai mult cu o ascunzătoare, se gândise Patrick.

— Al cui e apartamentul acesta? întrebase el.

— Mai târziu, răspunsese ea. O să-ți povestesc mai târau. Acum vreau să dorm.

Quadri o sărutase uşor pe obraz şi dăduse mâna cu Patrick şi cu Assefa.

— Ne vedem mai târziu, zisese el. Şi eu trebuie să dorm. Dar înainte de asta, am puțină treabă. Ciao, Francesca. O să-l sun pe Dermot, să-i spun că totul a mers bine.

Francesca dormise până la zece şi, în cele din urmă, atât Patrick cât şi Assefa se liniştiseră îndeajuns ca să se poată lăsa şi ei în voia somnului. În timpul micului dejun, format din chifle şi cafea, Assefa întrebase dacă putea să viziteze Santa Maria delle Grazie, care, din câte ştia el, se afla nu foarte departe, pe celălalt mal al Tibrului.

Acum veneau încet înapoi, peste Ponte Sisto. Fluviul curgea leneş pe sub picioarele lor, galben şi mâlos, aproape lipsit de putere. Assefa mergea cu câțiva paşi înainte, preocupat. Aflându-se singur cu Francesca, Patrick se simțea stingherit şi parcă legat la gură.

— Am impresia că încă visez, spuse el. Nu înțeleg. Erai moartă. Am văzut când te-au îngropat

Francesca clătină din cap. Avea părul strâns la spate, într-o coadă, exact aşa cum îşi amintea el.

— N-am fost niciodată moartă, Patrick. Nu... În sensul la care te referi tu. În alt fel, poate. În toate felurile care contează. Se opri în clipa în care ieşiră de pe pod, el îi zări o secundă profilul în acel moment înțelese, pentru prima oară, că era într-adevăr vie. Alte lucruri poate se schimbaseră, dar profilul era acelaşi. Am pierdut mai mult de douăzeci de ani, Patrick. Îmi pare rău, pentru tine mai mult decât pentru orice sau oricine altcineva. Nu pot face nimic ca să mă

revanşez. Dar n-am avut de ales; sau am crezut că n-am de ales. Crede-mă, atunci chiar eram convinsă de asta.

— Şi acum...

— Dacă aş crede că pot sa schimb măcar o secundă din trecut... Dar nu pot, aşa că nici măcar nu încerc. Vreau doar să mai repar câte ceva, atâta tot

— Nu înțeleg nimic.

— Nu, zise ea. Ştiu. Dar peste câteva minute o să trecem la explicații. I-am rugat pe Roberto şi pe încă un prieten să ne aştepte la apartament. Ei mă vor ajuta să lămuresc lucrurile.

Străbătură Campo de' Fiori, unde câteva tarabe erau încă deschise. Francesca părea să-i cunoască bine pe toți vânzătorii; cumpără legume, brânză şi peşte. Lângă standul de peşte se deschidea un gang boltit care ducea într-o alee îngustă.

Francesca îi conduse pe alee şi le spuse că era o scurtătură spre Via Grotta Pinta. Pe la jumătatea drumului, aleea se transformă într-un pasaj acoperit, întunecat şi mirosind a urină. Trecură prin porți grele de fier şi Patrick observă că, în spatele lor, pământul era acoperit cu seringi folosite. Francesca se uită în urmă.

— Trebuie să fiți atenți pe aici, zise ea. Nu veniți niciodată singuri noaptea. E plin de nebuni sau chiar mai rău. Merse mai departe şi ecoul paşilor ei se lovi de zidurile înguste ale pasajului. Vechiul *campo*, continuă ea, era locul unde se făceau execuții. Aici l-au ars pe Giordano Bruno în 1600, pentru că a spus că pământul nu e centrul universului şi că nimic nu e finit. Făcu o pauză şi se uită înapoi la Patrick, la seringile folosite. Crezi ca doare, întrebă ea, să fii ars de viu? încet, fără strangulare? Oare ideile ajută? Acționează ca un drog?

— Ideile?

— Credința, convingerile, o certitudine oarecare. Îl privi în ochi. Lui i se păru că avea lacrimi la colțul ochilor. Crezi că,

dacă eşti convins că universul e infinit, durerea devine mai mică? Oare sfinții şi oamenii de ştiință simt mai puțin intens decât criminalii în această situație?

— Nu pot să-ți răspund, spuse el. Nimeni nu poate.

Assefa stătea tăcut lângă ei. Francesca nu zise nimic. Privi de-a lungul pasajului spre o pată de lumină care indica locul unde se afla piața.

— Nu, spuse ea, în cele din urmă. Nimeni n-a fost în stare să-mi dea un răspuns.

Se întoarse şi o luă repede spre capătul pasajului.

PATRUZECI ŞI TREI

Când ajunseră înapoi la bloc, doi bărbaţi îi aşteptau la uşa dinspre stradă. Francesca zâmbi şi îi salută cu căldură, sărutându-i scurt pe obraz. Cel mai înalt era un bărbat masiv de vreo cincizeci de ani, îmbrăcat cu o jachetă scurtă de piele şi pantaloni în carouri fine. Tovarăşul lui era Quadri, pe care abia acum îl văzură, pentru prima oară, bine. Era elegant îmbrăcat, foarte slab, şi avea puţin peste treizeci de ani.

— Patrick, Assefa, zise Francesca, chemându-i mai aproape, daţi-mi voie să vi-l prezint pe părintele Dermot O'Malley. Părintele O'Malley e irlandez de formaţie, dar italian de profesie. Trăieşte aici de aproape tot atâţia ani ca şi mine. Iar italiana o vorbeşte mai bine.

Bărbatul mai în vârstă înaintă şi le strânse mâinile. Era solid şi semăna mai mult cu un soldat decât cu un preot Cândva avusese o claie de păr roşu, dar intensitatea lui pierise de mult lăsând un ghemotoc cenuşiu cu câteva şuviţe de culoarea unui măr ruginiu uscat. Patrick îşi imagină că ţinea predici cu tendinţa declamatorie. Observă că nu purta guler preoţesc.

— Pe Roberto l-aţi cunoscut deja, continuă Francesca, întorcându-se spre bărbatul mai tânăr. Când nu salvează necunoscuţi de pe insule misterioase, Roberto lucrează cu părintele O'Malley. De aceea pare atât de obosit nu-i aşa, Roberto?

Patrick sesiza îngrijorarea din spatele tonului ei glumeţ şi, pentru o absurdă fracţiune de secundă, simţi ceva care semăna cu o criza de gelozie. Dar acum nu mai simţea decât

milă pentru Francesca, nu dragoste; ce drept avea mila la gelozie?

Quadri dădu mâna cu cei, puțin cam formal, şi se retrase. Patrick îşi spuse că arăta bolnav. Strângerea de mână fusese a unui bărbat bolnav.

— Patrick, spuse Francesca, dacă nu te deranjează, părintele O'Malley vrea să mergi puțin cu el, în timp ce eu îi conduc pe Roberto şi pe Assefa sus, în apartament. Ne întâlnim cu toții aici, să luăm prânzul, peste vreo două ore.

Patrick se simți puțin dezamăgit. Începea să se obişnuiască cu gândul că Francesca nu era, în cele din urmă, moartă şi aşteptase cu nerăbdare ocazia de a-i pune câteva întrebări directe despre ceea ce se întâmplase cu ea.

— Da, nici o problemă, minți el.

Ar fi vrut să-i explice cineva cine erau aceşti oameni şi ce legătură aveau cu Francesca.

O'Malley îşi parcase maşina, un Fiat, undeva în josul străzii. Când preotul se avântă în vârtejul şi vuietul traficului, Patrick se pregăti pentru o cursă dură şi întrebă unde mergeau.

— Într-o excursie misterioasă, domnule Canavan, într-o excursie misterioasă. Poate nu chiar fermecată, dar cred că vi se va părea foarte interesantă.

Patrick îşi dădu seama că vorbea cu un puternic accent din Cork, pe care cei treizeci de ani petrecuți la Roma nu reuşiseră să-l atenueze deloc.

— De ce numai eu? De ce nu şi Assefa?

— Dar, domnule Canavan, cu siguranță ați observat că prietenul dumneavoastră nu trece prea uşor nebăgat în seamă. Sunt peste tot oameni care vă caută pe amândoi. Nu cred că au aflat deja că sunteți la Roma şi aş prefera ca lucrurile să rămână aşa. Sunt sigur că şi dumneavoastră. Ca să fiu sincer, îmi asum şi cu dumneavoastră un risc destul de mare, dar părintele Makonnen e cu totul altă poveste. Are prea mulți prieteni în acest oraş ca să poată umbla pe străzi.

Şi aşa, n-ar fi trebuit să iasă din casă azi-dimineaţă. Maşina coti pe Corso Vittorio Emanuele şi intră în traficul de pe cealaltă parte, ca o albină care-şi reia locul într-un roi în plină viteză. Când o luară în direcţia Tibrului, Patrick trase adânc aer în piept Ghicise unde mergeau. O'Malley îşi întoarse privirea spre el. Liniştiţi-vă, domnule Canavan, sau pot să-ţi spun Patrick? Vei fi perfect în siguranţă cu mine. O să stăm cât mai departe de biroul cardinalului Fazzini. Şi de alte câteva birouri pe care aş putea să le menţionez, dar nu vreau. Când se apropiară de Piazza Paoli, traficul începu să se îndesească şi să se încurce. În cele din urmă, se blocară de tot, în mijlocul unei mulţimi de maşini şi motociclete huruitoare, la câţiva yarzi de pod. O'Malley scoase din viteză şi trase frâna de mână. O să stăm ceva timp aici, spuse el. E o oră nepotrivită. Dar, de fapt, la Roma, ora e tot timpul nepotrivită, Ce-ar fi să umpli timpul povestind cum ai ajuns să fii implicat în povestea asta?

Pas cu pas, Patrick relată evenimentele care îl aduseseră aici, în timp ce în jurul lor traficul vuia şi şoferii îşi descărcau frustrările de o viaţă pe oricine le cădea sub ochi. Preotul îl ascultă în linişte, devenind din ce în ce mai serios, pe măsură ce povestea lui Patrick se desfăşura. Nu puse întrebări, nu se arată surprins, nu exprimă nici un fel de sentimente, de supărare sau de înţelegere. Când Patrick ajunse la sfârşit, lumea infernală, cuprinsă de furie, din jurul lor parcă dispăruse, lăsându-i liniştişi în lumina soarelui, înconjuraţi de umbre mai întunecate şi ameninţaţi de o altfel de furie.

— Cât de bine l-ai cunoscut pe Eamonn De Faoite? întrebă, în cele din urmă, preotul.

— Foarte bine. L-am cunoscut când eram student în primul an. M-a ajutat enorm. Vorbiţi de parcă l-aţi fi cunoscut şi dumneavoastră.

O'Malley încuviinţă.

— O, da, zise el, privind prin parbrizul îngust la razele de soare ce se reflectau în metal şi sticlă. Eamonn şi cu mine

am fost prieteni buni, foarte buni. Ne-am cunoscut când eu eram seminarist la Maynooth. A fost duhovnicul meu. Râse scurt, Iisuse, pe vremea aceea nu mai terminam de spovedit păcate.

Cred că aveam impresia că, dacă urma să devin preot, trebuia să fiu mai bun decât ceilalți, să obțin iertarea celei mai mărunte greşeli. Ei bine, Eamonn m-a dezvățat foarte repede de acest obicei. Ia aminte, dacă pe vremea aceea credeam că am multe de spovedit... Afară se auzi un vuiet şi traficul începu să se elibereze. O'Malley dădu drumul frânei şi porni, claxonând tare. După aceea am păstrat legătura cu el, cam ca şi tine. De fapt, cred că mi-a pomenit o dată sau de două ori numele tău. Din când în când, venea în vizita la Roma şi atunci petreceam câte o săptămână sau două împreună. Nu suporta să stea la Colegiul Irlandez. Şi nu-l condamn: ăia cred că singura mâncare din lume sunt verdețurile şi morcovii.

Patrick îşi dădu seama că O'Malley se străduia să-şi țină în frâu o puternica emoție, că moartea lui Eamonn De Faoite îi provocase o durere intensă, permanentă.

O luară pe Via dei Corridoni şi se îndreptară spre Vatican. La stânga lor, cupola imensă a catedralei Sf. Petru se lupta să iasă deasupra acoperişurilor, ca şi cum ar fi suferit de dorința de a se elibera din străduțele subțiri şi întortocheate care se îngrămădeau în jurul ei ca rudele la patul unui muribund.

Din Via di Porta Angelica întoarseră la stânga şi intrară pe poarta Sfânta Ana, intrarea de serviciu a Vaticanului, care era aproape blocată de maşini, dubițe şi motociclete. Soldatul de serviciu din Garda Elvețiana le făcu semn să intre. Un al doilea gardian, Ia poarta din interior, se dovedi mai atent. O'Malley îşi coborî geamul şi scoase o legitimație micuță. Gardianul încuviință din cap, salută şi îi lăsă să treacă.

Merseră înainte pe Via del Belvedere şi pătrunseră printr-un scurt tunel într-o curte în care erau parcate zeci de

maşini, majoritatea purtând numere cu SCV, inițialele de la Sacra Città Vaticano. O'Malley trase maşina într-un loc liber din stânga.

— Ai mai fost vreodată la Vatican, Patrick? Patrick clătină negativ din cap. Ce păcat! E un loc extraordinar. Poate vom avea timp altă dată pentru o vizită aşa cum trebuie. Pentru moment, află că ne aflăm în Cortile del Belvedere, Curtea Belvedere. Uşa din dreapta te duce la Biblioteca Vaticanului. Dar cea care ne trebuie nouă e uşa din stânga. Ea duce la Arhivele Secrete. Patrick ridică din sprâncene. Nu trebuie să fii atât de surprins, spuse preotul. În zilele noastre mai există extrem de puține secrete. De fapt, nu cred să fi existat vreodată. Dacă nu vor ca ceva să fie găsit aici, poți să fii sigur că n-or să-l lase aruncat undeva ca să te poți împiedica oricând de el. Dar asta nu înseamnă că nu mai poți să faci, din când în când, mici descoperiri valoroase, dacă ştii unde să cauți. Se uită la Patrick. Prietenul tău, Eamonn de Faoite, ştia unde să caute. Cu atât mai mult, păcat de el!

Coborâră din maşină şi o lăsară descuiată. Furtul era aproape necunoscut aici, iar temnița Vaticanului se bucura de reputația de a fi cel mai puțin folosită din lume.

Dincolo de uşa principală, un portar cu o figură severă şedea în spatele unei mese uriaşe de mahon. Vârsta lui putea fi între cincizeci şi o sută nouăzeci de ani. Cu o expresie de iritare, îşi ridică privirea din cartea instructivă pe care o citea şi îşi potrivi o pereche de ochelari cu lentile bifocale, acoperite de pete şi de mătreață. Se uită mai întâi la Patrick, apoi la O'Malley şi se îndreptă în scaunul lui cu spătar înalt.

— Da? Cu ce vă pot ajuta?

— Sunt părintele O'Malley. Am venit să mă uit la nişte manuscrise. Presupun că mai aveți ceva manuscrise pe aici.

În mod ciudat, vorbea italiana perfect, fără cea mai mică urmă din accentul puternic care-i colora engleza.

Portarul se uită la el, ca şi cum tocmai ar fi cerut să fie făcut papă.

— Înțeleg. Aveți desigur, un *tessera*.

— Asta-i bună, la ce mi-ar trebui aşa ceva? Am lucruri mai bune de făcut decât să-mi petrec jumătate din viață printre cărți vechi şi murdare. Dumnezeu ştie de ce m-aş putea îmbolnăvi.

Fața pazniculuiui, care era, oricum, de culoarea şi consistența pergamentului şters, se făcu şi mai albă.

— Îmi pare rău...

— Dar, dacă doriți un permis, am ceva mai bun decât un *tessera*. Ia uitați-vă la asta.

O'Malley scoase un plic gros din buzunarul interior al hainei şi îl întinse omului din spatele mesei. Acesta îl ridică şi se uită la el ca la un animal turbat.

— Ce e asta?

— Deschideți-l şi vedeți.

Portarul şovăi, dându-şi seama că fusese păcălit, apoi deschise plicul şi scoase o foaie groasă de hârtie, cu antet. După mai puțin de un minut, îi conduse cu zâmbete şi ploconeli, pe Patrick şi pe părintele O'Malley, la scaunele de la una dintre mesele uriaşe, negre, din principala sală de lectură.

O'Malley se aplecă spre Patrick în timp ce mergeau şi îi şopti la ureche.

— După douăzeci de ani chiar şi un om ca mine ajunge să cunoască persoane cu funcții înalte. Mă crezi că aceea era o scrisoare de la secretarul particular al papei? Un individ pe nume Foucauld. Am fost prieteni cu mult timp în urmă.

O dată aşezați, paznicul se apropie de custode, un fel de gargui bolnav de icter care şedea țeapăn pe un fotoliu înalt ca un tron şi îşi supraveghea micul regat fără vârstă, şi vorbi puțin cu el înainte de a pleca. Încăperea era aproape goală, cu excepția custodelui, a asistenților lui şi a câtorva cărturari privilegiați care stăteau aplecați asupra unor volume uriaşe, negre, la fel de uscate ca şi ei înşişi. Pe un perete, un ceas imens ticăia puternic, amintindu-le tuturor că, în cele din

urmă, pendulul şi calendarul învinge absolut orice, chiar şi studiul.

În timp ce un asistent plecase să aducă volumul cerut de O'Malley, preotul se aplecă la urechea lui Patrick şi-i şopti încet.

— Biserica a ținut nişte arhive la Roma încă din secolul al şaselea. Cam tot ce deținea ea pe vremea aceea era păstrat la Lateran, dar se spune că totul a fost distrus în război, la începutul secolului al treisprezecelea. Cu toate acestea, părerea mea e că ceea ce vreau să-ți arăt provine de acolo.

În orice caz, după aceea, arhivele fie erau ținute la Vatican, fie îl însoțeau pe papă când călătorea prin țară. Mai târziu, toate documentele au fost mutate la Castel Sant' Angelo pentru a fi păstrate în siguranță. Lucrurile cu adevărat importante – precum privilegiile şi edictele pontificale – erau ținute în ceea ce se numea Archivium Arcis.

Apoi, în 1611, Paul al V-lea a fondat Arhivele Secrete, Archivium Secretum Vaticanum. Avea optzeci de *armaria*, dulapuri mari de lemn, pline cu materiale de diferite proveniențe – Biblioteca Segreta, Camera, Archivium Arcis. Până în 1879 arhiva a fost, într-adevăr, secretă, dar în acel an Leo al XIII-lea a hotărit să-i lase pe cărturarii celebri să studieze documentele. Unii dintre ei par să fi rămas aici încă de pe atunci. După cum vezi, eu nu sunt atât de celebru, dar nu-mi lipseşte o oarecare influență pe aici. Din experiență, ştiu că nu există nimic la Vatican care să nu poată fi rezolvat cu o sticluță de Black Bush pusă în mâna cui trebuie. Se opri pentru că asistentul se întorcea cu o carte mică în mână. Fără nici un cuvânt, o aşeză pe masă în fata lor şi plecă. Acum fii atent, Patrick. Vei vedea că numărul de serie de pe spatele acestui volum este AAArm. I-XVIII6723. Asta înseamnă că provine din Archivium Arcis, că este depozitat în setul inferior de *armaria*, cu seriile de la unu la optsprezece, şi că numărul său de ordine este 6723.

— Ce este?

— Ai puțină răbdare. Dacă vrei să-l deschizi... Se auzi un sâsâit din direcția fotoliului custodelui. Își ridicară ochii şi-l văzură pe bătrânul cu mutră de şoarece ducându-şi degetul îndoit la buze. O'Malley îşi coborî şi mai mult vocea. Dacă te uiți înăuntru, o să vezi că e o copie a unei Evanghelii gnostice scrisă în limba coptă. Conform unei notițe în latină, plasată la început, a fost găsită în Archivium Arcis când totul a fost transferat la Arhivele Secrete. Desigur că Evangheliile gnostice nu prea erau la modă pe vremea aceea, aşa că volumul a rămas sa putrezească în lada sa de zestre, fără ca cineva să se uite cu putină atenție la el. Examină coperta uzată de piele şi legătura ciudată, coptă, prinsă cu curele. Eamonn De Faoite a fost prima persoană care a făcut mai mult decât să se uite la ea. Şi ce crezi că a găsit?

— Ce-ar fi să-mi arătați?

— Poftim, uită-te.

Patrick dezlegă cureluşele şi deschise micul volum. Pagină după pagină, pline de o scriere coptă foarte măruntă, cu cerneala neagră, în timp ce literele mari erau cu cerneală roşie Arăta cam descurajant, aproape imposibil de citit.

— Nu ştiu să citesc în coptă.

— Nu? Mare păcat Nici eu nu ştiu. Dar priveşte aici.

Preotul deschise din nou cartea şi o răsfoi până când ajunse la două pagini, aproape de mijloc. Le desprinse cu grijă una de cealaltă. Între ele se afla o a treia foaie, nelegată. O Malley o ridică şi o întinse pe masă, în fața lui Patrick.

— Dar arameică ştii să citeşti, nu-i aşa?

Patrick privi în jos. Despăturită, foaia era un papirus mare, acoperit cu o scriere arameică măruntă. Arameică: limba în care fusese scrisă cea mai mare parte a Vechiului Testament, limba vorbită în Palestina pe vremea lui Iisus.

PATRUZECI ŞI PATRU

Din când în când, răsună trâmbiţe pe turnurile înalte. Acum pe tumul Psephinus, acum pe foişoarele înalte de la Hippicus, Phasael şi Mariamme. Alungă păsările din cer, iar nouă ni se pare că a venit sfârşitul. Simon bar Goria şi oamenii lui au pus stăpânire pe Oraşul Superior, iar mare parte din cel Inferior, Templul şi Ophel sunt în mâinile lui Ioan din Gischala şi ale discipolilor săi. Tot ce se află între ei a fost ars din temelii. Fumul pluteşte peste tot. Fumul şi ecoul bocetelor: Unii spun că Templul a început să ardă.

Patrick îşi ridică privirea. Auzea ticăitul ceasului şi scârţâitul unui creion cu care cineva lua notiţe la o alta masă. O'Malley îl urmărea calm, ca un profesor care aşteaptă ca cel mai bun elev al său să arate ce poate.

— Ar trebui să cred că e original? şopti Patrick.

— Nu ştiu. Tu ce crezi? Tu ştii arameică, nu eu.

Patrick căzu pe gânduri. Trecuseră mulţi ani de când îl citise pe Josephus, dar nu încăpea nici o îndoială.

— Cred că e o descriere a asediului Ierusalimului din anul 70 d. Hr., din timpul războiului evreilor cu romanii. Dar e imposibil. Nici un document scris n-a supravieţuit asediului.

— Vrei să spui, nici un document de care să se fi ştiut înaintea acestuia.

Patrick încuviinţa Nu exista nici un motiv pentru ca un astfel de document să nu fi fost salvat.

— Credeţi că ar putea să-mi aducă o lupă? Scrisul e foarte mic.

— Bună idee. Să-i punem puţin la treabă.

O'Malley îl chema pe asistent şi, câteva minute mai târau, o lupă uriaşă îşi făcu apariţia pe masă, în faţa lui Patrick, O ridică şi continuă să citească.

Pesach a venit şi a trecut, dar nu ne-a adus izbăvirea. Cu trei săptămâni în urmă, Sacrificiul Continuu a încetat şi altarul a fost părăsit. Dincolo de zidurile cetăţii sunt adunate oştile fiului lui Faraon. Patru legiuni, cărora li se alătură arabii şi sirienii.

Pentru o clipa, Patrick rămase nedumerit. Apoi înţelese. Generalul roman care conducea campania era Titus. Tatăl lui, Vespasian, tocmai fusese făcut împărat. Deci Vespasian era „Faraon", iar Titus era „fiul lui Faraon".

Şi-au mutat tabăra într-un punct, faţă în faţă cu Tumul Psephinus. Legiunea a zecea rămâne pe Muntele Măslinilor. Au cele mai mari şi cele mai cumplite maşini de război: încărcătoare rapide, aruncătoare de pietre, catapulte. Aruncă bucăţi imense de marmură albă în interiorul cetăţii. Cei care stau de pază pe ziduri striga când le văd venind şi noi o luăm la fuga îngroziţi. Din toate părţile, zgomotul izbirii berbecilor se înalţă la ceruri. Dar rugăciunile noastre rămân aici, jos. Au adus berbeci la poarta de vest a Templului. Sfârşitul nu mai poate fi departe. Doamne, de ce ţi-ai părăsit poporul?

Aceia dintre fraţi care au rămas în oraş se întâlnesc în fiecare zi în casa lui Ioan Zelotul, cel care a fost binecuvântat de Iacov în zilele dinaintea morţii sale. Nu ne mai rugăm pentru iertare, ci pentru înţelegere. Mai este unul printre noi care îşi aminteşte cuvintele rostite de învăţătorul nostru, când a ieşit din Templu cu ucenicii săi. El le-a spus: «Vedeţi voi toate acestea? Adevărat grăiesc vouă: Nu va rămâne aici piatră pe piatră, care să nu se risipească.» Chiar şi aşa, toate vor trece. Ne rugăm ca apoi să se împlinească toate, şi făgăduinţa Lui că Se va întoarce.

Patrick îşi ridică privirea şi se frecă la ochi.

— Cel care a scris asta era creştin. Ştiai?

— Da, bineînțeles. Ceea ce ții în mână e, fără îndoială, cel mai vechi document despre Biserica primară. Cred că vei descoperi că omul era un creştin evreu, nu unul dintre străinii convertiți de Pavel.

Patrick aprobă din cap. Iacov, fratele lui Iisus, fusese capul Bisericii din Ierusalim. El şi discipolii lui, spre deosebire de Pavel şi de cei convertiți de el, respectau Legea evreiască şi mergeau la Templu regulat, învățând, în acelaşi timp, că Iisus era Mesia. Până la distrugerea cetății în anul 70, ei reprezentaseră grupul cel mai important din Biserica primară. Apoi Ierusalimul a fost dărâmat, iar ei au fost fie ucişi, fie împrăştiați, lăsându-l pe Pavel şi pe discipolii săi să conducă noua religie după bunul lor plac.

Patrick continuă să citească.

Dintre frații lui Iisus care erau în oraş înainte de Pesach, frângând pâinea împreună şi rugându-se conform învățăturii apostolilor, acum au mai rămas doar câțiva. Ne rugăm în fiecare zi ca frații noştri care au plecat să ajungă cu bine şi să fie scutiți de urgia acestor ultime zile.

O pane dintre noi, în număr de şapte, conform numărului de diaconi puşi înaintea celor Doisprezece, ne-am întâlnit în ziua aceasta, a opta din Loos, pentru a ne sfătui în taină. Primul dintre noi e Ioan Zelotul, un om sfânt în inima căruia arde iubirea de Dumnezeu, şi un profet trimis să-i călăuzească pe frați în aceste zile ale întunericului. El a fost numit cap al celor Doisprezece de către Iacov, fratele Domnului, în zilele dinainte de a fi ucis cu pietre. Sub el sunt Eleazar bar Simon. Iuda din Gamala, Barnaba fiul lui Iosua cel Bătrân, Ionatan diaconul din Emmaus, Pavel din Acrabetta şi eu însumi, Simon bar Matei, Levitul.

Ne-am luat numele de Cei Şapte ai Mormântului şi am jurat să apărăm mormântul Domnului nostru, în care mai sunt îngropați fratele Lui, Iacov, şi mama Lui. Mormântul este ascuns printre gropile de dincolo de ziduri, la nord de mormântul lui Simon cel Drept. Ioan cunoaşte un drum secret

care trece prin valea Hinnom din sud. De acolo, vom merge noaptea spre vest şi vom ocoli taberele invadatorilor, până când vom ajunge din nou în nord.

Iar când vor trece toate acestea care au fost prevestite cetății şi va cădea piatră de pe piatră, dacă, prin mila lui Dumnezeu, unii dintre noi vor mai fi în viață, aceia vor merge în Egipt, care este Babilonul, pentru a-l ucide pe Faraon chiar pe tronul lui, răzbunând Templul lui Dumnezeu, atât pe cel pământesc cât şi pe Cel care a fost răstignit.

Şi acela va fi adevăratul Pesach, când poporul ales al lui Dumnezeu va ieşi din pământul Egiptului şi va intra în Tărâmul Făgăduinței. Iar Domnul nostru se va întoarce. Şi va fi un nou Ierusalim, iar Dumnezeu şi Mielul vor fi Templul său. Egiptul şi Babilonul vor cădea, împreună cu toți cei care i-au risipit pe fiii lui Dumnezeu printre neamuri. Pentru că Iisus a zis: «Nu socotiți că am venit să aduc pace pe pământ; n-am venit să aduc pace, ci sabie.» Şi aşa va fi.

Iar dacă vom muri cu toții, să ia cel care vine după noi sabia în locul nostru, pentru ca zilele să fie numărate şi cei răi să plătească. Căci Mormântul e un legământ sfânt, şi sabia la fel, că binele va învinge şi toate chipurile răului vor pieri de pe fața pământului.

Patrick îşi ridică ochii

— Acesta e textul principal. Mai sunt câteva rânduri scrise de o altă mână, în ebraică. Sunt puțin mai greu de citit

— Sunt sigur că ai să te descurci. Încearcă.

Încet, Patrick începu să descifreze textul obscur pe care îl avea în față.

Eu, Ioan din Amathus, numit şi Zelotul, deşi am fost de mult botezat, las aici ceea ce a scris Simon Levitul despre ultimele zile ale Ierusalimului, ca să fie mărturie pentru alții. Din întreaga Frăție a Mormântului, eu singur am rămas în viață. Voi închide mormântul şi mă voi refugia în Egipt, unde au plecat şi alții înaintea mea. Voi duce cu mine taina mormântului şi a Celui care a intrat în el şi a felului în care a

intrat în el, pentru ca aceste lucruri să nu fie uitate. Printre credincioşii dinaintea mea mai sunt câțiva care cunosc puțin despre aceasta. Dacă Dumnezeu îmi îngăduie, voi alege dintre ei şase Bătrâni care să conducă Frăția. Aceste cuvinte le las pentru acela pe care Dumnezeu îl va trimite în zilele din urmă, ca să ia sabia şi să elibereze poporul lui Dumnezeu din robie. Dumnezeu să-l ajute să sfârşească ceea ce am început eu şi să orânduiască toate lucrurile cu dreptate.

Patrick îşi înălță privirea. O'Malley se uita fix la el.

— Acum ştii, spuse acesta.

PATRUZECI ŞI CINCI

Când se întoarseră în apartament, ceilalți luaseră deja prânzul Francesca le pregăti spaghete proaspete cu peşte şi-i lăsă în bucătărie să mănânce în linişte.

În cele din urmă, li se alăturară celorlalți în sufragerie, unde găsiră cafeaua făcută. Francesca le turnă câte o cană mare de espresso şi trecu pe la fiecare cu un platou rotund cu *amaretti*. Părintele O'Malley vorbi primul.

— Probabil că ați început să vă întrebați ce se întâmplă. Nu voiam să spun prea multe înainte de a avea ocazia să-i arăt ceva lui Patrick. Părinte Makonnen, cred că Roberto v-a explicat deja de ce am considerat ca e mai bine să nu veniți cu noi. Patrick si cu mine am făcut o scurtă vizită la Arhivele Vaticanului şi şansele erau mari ca cineva de acolo sau de prin împrejurimi să vă recunoască. În momentul de față, chiar şi un vechi prieten ar putea reprezenta, fără să ştie, o primejdie pentru dumneavoastră. Sunt sigur că înțelegeți motivele pentru care sunt atât de precaut.

Makonnen încuviință din cap. Sentimentul că se afla într-un pericol permanent îi devenise o a doua natură. Se întrebă cum se descurcase înainte fără el.

O'Malley se aşează pe marginea scaunului. Cu toată mărimea lui, Patrick avea impresia ca era un om extraordinar de blând. Blând, dar nu moale. Patrick simți că în adâncul ființei lui ardea un fel de mânie justițiară care i-ar fi sfâşiat imediat blândețea, dacă ar fi fost nevoie.

— Patrick, te rog să mă ierți că te-am luat de aici într-un mod atât de misterios. Dar aveam un motiv serios să-ți arăt acel document. Dacă nu l-ai fi văzut – în original, atenție, nu o copie – poate ai fi crezut că anumite lucruri pe care

urmează să ți le spun sunt puțin... exagerate. Din nefericire, nu sunt. Aş da orice ca să le fac să fie aşa, dar ele nu vor să fie decât ceea ce sunt. Făcu o pauză şi îşi împreună mâinile în față, ca pentru rugăciune. Roberto Quadri şi cu mine, începu el, vorbind rar, suntem directorii unei organizații numită FRATERNITÀ. Numele e format, de fapt, din inițiale: Fundazione per Reabilitazione degli Ardenti e Transfughi delle Religioni Nuove in Italia – Fundația pentru Reabilitarea Aderenților şi Transfugilor din Religiile Noi din Italia. De fapt Fundația nu este decât ramura italiana a unei rețele mult mai largi, creată de Biserică în urmă cu câțiva ani, pentru a-i ajuta pe cei care au fost vătămați în vreun fel prin implicarea în noile mişcări religioase – numite uneori de ziare, culte. Lunatici, Scientologi, discipoli ai lui Bhagwan Shree Rajneesh, Copii ai lui Dumnezeu, adoratori ai lui Krishna, Baha'i, Misionari al Luminii Divine – lista e fără sfârşit.

Pe noi ne interesează doar cei care cred că au avut de suferit în urma implicării lor: discipoli care vor să părăsească cultul, foşti membri care întâmpină dificultăți în readaptarea la lumea normală. Noi le găsim slujbe, le oferim o locuință temporară, îi ajutăm să se împace cu familiile lor. Şi câteodată îi apărăm de alți membri ai cultului care vor să-i aducă înapoi sau să le dea o lecție pentru că au plecat. Spre deosebire de alte organizații pe care le cunosc, noi nu răpim membri ai sectelor pentru a-i reprograma. Asta ar însemna să le spălăm creierul, ca să accepte tot ceea ce societatea crede că e normal. Îşi roti privirea prin cameră. Dar din moment ce societatea modernă nu e nici ea mai puțin anormală decât multe secte, nu văd de ce ar trebui să obligăm pe cineva care şi-a găsit un sens să se întoarcă în azilul de nebuni din stradă. Făcu o pauză. Îmi pare rău, n-am vrut să vă țin o predică. Să continuăm. Micul nostru grup există acum de vreo zece ani, dar, în ultimii cinci dintre aceştia, Roberto şi cu mine am petrecut din ce în ce mai mult timp ocupându-ne de un anumit cult. Apropo, Roberto a fost

înainte membru al ISKCON, mişcarea Hare Krishna. Cu doisprezece ani în urmă, a încetat să mai călătorească pe alte planete şi a studiat dreptul. A început să-şi dedice tot timpul organizației FRATERNITÀ acum şase ani. Cred că în acest moment ar fi mai bine să-l las pe el să vorbească.

Quadri îşi aşează ceaşca pe podea. Din nou, Patrick îi observă oboseala, mişcările lente ale cuiva care suferă de o boală gravă. Cu toate acestea, când începu să vorbească, vocea avocatului nu avea nimic din apatia la care se aşteptase Patrick. Era precis, limpede şi perfect stăpân pe subiectul său.

— Bine, cu ce să încep? Cu începutul, presupun. Deci, cum a început totul? Nu FRATERNITÀ ci povestea asta în care suntem implicați. Făcu o pauză. Nu mult după ce am început să lucrez pentru Dermot, o femeie a venit la biroul nostru din Roma. Eu eram de serviciu. Am deschis uşa şi am invitat-o înăuntru. Părea de vreo patruzeci şi cinci de am, dar ceva m-a făcut să cred că putea fi mult mai tânără. La început, a fost într-o stare de agitație maximă – foarte speriată, foarte instabilă. Se uita tot timpul înjur, ca şi cum s-ar fi aşteptai să apară cineva nedorit. A avut nevoie de foarte mult timp ca să-şi ia inima-n dinți şi să vorbească. A fost nevoie de zile, de săptămâni, până au ieşit la lumină toate amănuntele. Tocmai cumpărasem acest apartament ca adăpost pentru cei care fugeau de sectele mai violente, aşa ca am adus-o aici în aceeaşi seară. După ce Dermot şi cu mine i-am ascultat povestea, am lăsat-o să locuiască aici permanent. Actele nu fuseseră încă transferate la FRATERNITÀ, aşa că am reuşit să fac dispărută întreaga tranzacție. Nici măcar ceilalți directori n-au ştiut de existența ei. Şi încă nu ştiu. Se opri ca să-şi mai toarne cafea. Câteva săptămâni am stat aici, în apartament, cu ea. Era atât de speriată, încât nu putea fi lăsată nici o clipă singură. Dermot a venit a doua zi şi, după aceea, în fiecare zi. Uneori vorbeam până în zori, alteori stăteam doar alături de ea, aşteptând să

vorbească din nou. Era la limită, înțelegeți, pe marginea prăpastiei. Dar cu cât vorbea mai mult, cu atât devenea mai calmă. Era un fel de terapie, ca să ne poată spune tot ce ştia. La început am crezut că inventează, că spune minciuni sau că are o imaginație prea bogată. Cu siguranță că ne-au mai trecut şi alte lucruri prin cap: că era dementă, înnebunită de durere sau că era o biată femeie singură care-şi scornea temeri pentru a se mângâia şi a-şi găsi un scop şi un sens în viață. Ei bine, pe atunci eram obişnuiți cu forme mai blânde de nebunie, cu obsesiile triviale ale celor dereglați spiritual. Sexul este principala lor obsesie; dacă visează, despre asta visează. Unii au prea puțin, alții prea mult, alții deloc; nu are importanță. Dar ea nu era aşa. Dacă era nebună, obsesia ei era violența. Dacă visa, visa măceluri. Se opri, ca şi cum simpla existență a unor astfel de vise l-ar fi contrariat. Dar cu cât vorbeam mai mult cu ea, cu atât ne dădeam seama că nu era nebună. Era sănătoasă. Perfect sănătoasă. Ne-a oferit un număr de lucruri pe care le puteam verifica fără să atragem atenția asupra noastră. Şi peste tot unde am căutat, am găsit confirmarea a ceea ce ne spusese. Povestea ei ținea. Mai bine… Ezită, uitându-se la Patrick şi apoi la Assefa. Mai bine se dovedea a fi o minciună, mai bine era nebună. Apoi privirea lui o întâlni pe cea a Francescăi şi zâmbi, un zâmbet subțire, singuratic, intim. Mă rog, poate asta nu. Cum am fi putut să ne dorim aşa ceva? Să spunem că mai bine s-ar fi înşelat. Făcu o scurtă pauză şi îl fixă cu privirea pe Patrick înainte de a continua. Signor Canavan, documentul care v-a fost arătat astăzi la Vatican... sunteți convins de autenticitatea lui?

Patrick şovăi

— Nu sunt expert, răspunse el. Dar, la un nivel superficial, da, părea autentic. Avea aerul că era adevărat, l-am simțit aşa cum... Îmi închipui că trebuie să fie un document din acea perioadă. Se opri. Îmi pare rău, n-am fost prea explicit. Ei bine, limba arameică era convingătoare,

detaliile asediului reale, atât cât mi le amintesc din Josephus. Dar dacă doriți o certitudine, trebuie să aduceți un paleograf, dotat cu instrumentele şi cu expertiza necesare pentru a face o treabă bună, pentru a examina materialul, cerneala, scrisul, limba. Ideală ar fi o echipă de experți.

— Da, spuse Roberto. Ştiu. Dar acest lucru a fost făcut deja şi rezultatul ne-a dat dreptate. Eamonn De Faoite a examinat scrisoarea în Arhive, sub pretextul că lucrează la alte documente din volum. Au echipamente excelente acolo. Nu sunt chiar atât de medievali pe cât vor să pară. Am aici o copie a raportului său, dacă vreți să o vedeți. Patrick clătină din cap. Cum doriți. Poate ne oferiți şi nouă o relatare a conținutului scrisorii, pentru părintele Makonnen, care n-a văzut-o.

Patrick ezită, dar îi îndeplini cererea. Assefa ascultă cu atenție, nemişcat, ca un condamnat care îşi aude sentința rostită la tribunal, rar, apăsat rând cu rând. Când Patrick termină, Assefa nu zise nimic. Cuvintele deveniseră inutile pentru el.

Quadri vorbi din nou, cu vocea scăzută, de avocat

— După cum cred că ați înțeles deja, Frăția la care se referă scrisoarea nu s-a pierdut în negura timpului Se află încă printre noi. De-a lungul secolelor, membrii acesteia au devenit bogați, puternici şi ascunşi, iar acum sunt dispuşi să facă pasul spre dobândirea unei puteri şi a unei influențe pe care nici măcar n-au visat-o vreodată. Se opri şi sorbi o înghițitură de cafea. Cred că ar fi mai bine ca Francesca să vă explice restul, cu propriile ei cuvinte.

Patrick îşi întoarse privirea spre Francesca, dar ea ținea ochii în pământ, evitând orice contact cu ceilalți. O urmări cum se aduna şi îi recunoscu, cu o strângere de inimă, felul în care îşi apropia sprâncenele şi se încrunta uşor când îşi aduna gândurile.

— Frăția a existat dintotdeauna, începu ea. De pe vremea lui Ioan Zelotul, tot timpul a existat undeva un grup de

bărbaţi şi femei, dedicat păstrării celui mai mare secret al omenirii, locul unde se află mormântul Iui Iisus. Au purtat multe nume şi s-au ascuns sub felurite măşti, dar Frăţia a rămas întotdeauna una şi indivizibilă. De aproape două mii de ani, până când m-am întors eu din morţi şi mi-am deschis sufletul în această cameră, în faţa lui Dermot şi a lui Roberto, nimeni nu i-a trădat vreodată. Nu, asta nu e adevărat Au fost trădaţi de multe ori. Dar nimeni, până acum, n-a reuşit să-i trădeze şi să supravieţuiască. Îşi ridică ochii şi surprinse privirea lui Patrick. Da, Patrick, ştiu, zise ea. Cu mult înainte de a-i trăda pe ei, te-am trădat pe tine. Vrei sa-ţi explic totul, şi eu nu ştiu cum s-o fac, fără să-ţi spun lucruri pe care n-ar fi drept să le ştii.

— Lasă-mă pe mine să apreciez ce e drept, Francesca. Ceea ce ţi s-a întâmplat ţie mi s-a întâmplat şi mie. Am dreptul să ştiu.

Ea nu răspunse imediat. Părul îi căzuse peste faţă, aşa cum îi cădea cu mulţi ani în urmă; dar acum avea şuviţe cărunte, iar ochii ascunşi sub el adăposteau amintiri de neimaginat pe atunci.

— Foarte bine. Am să încerc să-ţi explic. Dar mai întâi... Dermot, te rog să mă ajuţi. Părintele Makonnen...

O'Maliey încuviinţă din cap.

— Da, spuse el şi se întoarse spre Assefa. Părinte Makonnen, ştiu că aţi fost greu încercat în ultimele zile. Cred că e de datoria mea să vă avertizez că, dacă rămâneţi, s-ar putea să auziţi lucruri pe care veţi dori să nu le fi auzit. Lucruri care va vor pune la încercare nu numai vocaţia, ci şi credinţa. Nu vorbesc într-o doară. Pe lângă orice altceva, şi eu sunt preot, ca şi dumneavoastră. Ştiu că, daca veţi asculta ceea ce urmează să ne povestească Francesca, nu veţi mai cunoaşte somnul liniştit multe nopţi de acum înainte. Poate niciodată. Dacă vreţi să plecaţi, nici unul dintre noi nu vă va dispreţui cu atât mai puţin eu. Dar trebuie să fie decizia dumneavoastră.

Assefa se ridică şi merse la fereastră. Privi jos, în stradă, la viermuiala oamenilor şi a maşinilor, la lumea vocației sale. Se gândea la Fecioara la care se rugase în dimineața aceea: era neagra şi era fecioară, două fețe ale unei monede, cunoaşterea şi ignoranța, înțelepciunea şi lipsa înțelepciunii. A fi negru însemna a cunoaşte lucruri pe care alți oameni nu le puteau cunoaşte niciodată. A suferi neîncetat, a fi mereu sărac, a nu avea nici o speranță de schimbare în cursul vieții tale. Suferința era o formă de cunoaştere, durerea o formă de înțelepciune. Ignoranța, ca şi fecioria, nu tulbura sufletul. Dar propria lui feciorie, renunțarea asumată, era o feciorie a suferinței. Nu-i putea întoarce spatele, aşa cum Patrick întorsese spatele Fecioarei în dimineața aceea.

— Prefer sa rămân, spuse el.

PATRUZECI ŞI ŞASE

— Ni se spunea Morții. Francesca stătea încordată pe scaun, ca şi cum ar fi încercat să-şi mențină echilibrul în timpul unei furtuni. Eram aleşi. Aleşi din lume, spuneau. O nouă aristocrație, o preoție consacrată de Dumnezeu. Aşa ne spuneau. Familiile noastre ne alegeau şi Cei Şapte îşi dădeau acordul. Sau nu şi-l dădeau, dacă aveau îndoieli. O dată ales, nu mai aveai cum să dai înapoi. Era ca şi cum cineva ar fi luat un burete şi ți-ar fi şters numele de pe o placă. Din acel moment, eram tratați ca şi cum am fi fost cu adevărat morți. Se uită la Patrick. Tu ştii asta; ai venit la înmormântarea mea, i-ai văzut cum m-au îngropat, i-ai auzit rugându-se pentru odihna sufletului meu. Poate crezi că a fost o simplă prefăcătorie, un rol complicat pe care l-au jucat E posibil. Dar durerea lor nu era mai prefăcută decât a ta. Părinții mei ştiau că nu aveau să mă mai vadă niciodată. Frații mei, sora mea Giulietta, toți ştiau. Aşa că, vezi, dragă Patrick, au suferit aproape la fel de mult ca şi tine. Aproape. Se opri şi ochii ei îi căutară înfrigurați pe ai lui, ca şi cum ar fi vrut să-l liniştească, să-l asigure că durerea lui nu fusese în zadar. Dar în privirea ei era o tristețe imensă, care îl înfricoşă mai mult decât simpla durere. Morții sunt o frăție în interiorul frăției, continuă ea. La drept vorbind, sunt împărțiți într-o frăție de bărbați şi una de femei. Asemenea primilor călugări creştini, asemenea primilor Frați ai Mormântului, trăiesc în Egipt în două mănăstiri apropiate din deşertul de vest dincolo de oaza Dakhla. Când e nevoie de serviciile lor în Europa sau în America, sunt chemați. Timp de secole, ei au constituit inima Frăției, ochii şi urechile ei... mâinile ei.

Tremură uşor, ca şi cum încăperea ar fi fost străbătută de un curent subțire, nevăzut Erau aproape, se gândi ea, mai aproape decât fuseseră vreodată. Evenimentele din ultimele luni o obligaseră să iasă la lumină mai mult decât ar fi fost, poate, înțelept. Stăteau încă la pândă, o aşteptau să facă o greşeală care să o aducă în mâinile lor. Şi dacă o găseau, aveau să fie neîndurători. Absolut neîndurători.

— După ce au murit o dată, continuă ea, sunt dispuşi să moară din nou. Sau să omoare. Într-un anumit sens, sunt dincolo de moralitate. Au, fireşte, o morală proprie; dar o pot modela în funcție de scopurile lor, asemenea meşterilor sticlari care îndoaie, răsucesc şi învârt sticla atât de frumos, încât, în cele din urmă, nu mai are alt scop decât să se spargă.

Patrick îi privi degetele subțiri care se mişcau, ca şi cum ar fi tors fire de sticlă, îşi aminti că merseseră o dată, împreună, să vadă un artist care lucra sticlă de Murano extrem de fină şi făcea din ea picioruşele unor insecte minuscule. El îi cumpărase un păianjen de sticla, dar, când ajunseseră acasă, două dintre cele opt picioruşe erau rupte.

— Morții, spunea ea, sunt înlocuitori. Acceptând să moară cât sunt încă în viață, ei reactualizează jertfa lui Iisus. Ezită. Cum pot să vă explic? Patrick, când ai fost la *palazzo* la tatăl meu, ai văzut pe perete o pictură, o frescă?

— Da, îl înfățişa...

— Pe Iisus legat de mâini şi de picioare, târât în mormânt Făcu o pauză. Nu aşa ne spune Biblia că a murit, nu-i aşa? Dar nu e doar imaginația unui pictor sau doar o blasfemie sinistră. Pentru Frăție, acesta este adevărul adevărat. E fundamentul credinței lor.

Patrick şi-l aminti pe Alessandro Contarini aşa cum îl văzuse ultima oară, nervos, cu părul lung şi alb atârnându-i în față, cu degetul ridicat arătând spre fresca de pe perete şi strigând: „Pentru asta, neghiobule! Pentru asta!"

Francesca ezită şi se întoarse spre O'Malley.

— Dermot, eu...

— Fii liniştită, draga mea. Te descurci foarte bine. Continuă.

Închise puțin ochii şi apoi îi deschise la loc, ca şi cum clipa de întuneric i-ar fi dat putere.

— Vechiul Testament, spuse ea, e construit în jurul ideii de sacrificiu. Boi, berbeci şi oi, capre, turturele, porumbei: un şuvoi nesecat de sânge sacrificial. Dar există şi sânge omenesc. Avraam îşi duce fiul pe munte şi se pregăteşte să-i spintece gâtul ca jertfă pentru Dumnezeul lui. Moise e trimis de acelaşi Dumnezeu pentru a-şi izbăvi poporul de Faraon: prețul este sângele primilor născuți ai Egiptului. Dumnezeu le dăruieşte Tărâmul Făgăduinței, iar prețul este mai mult sânge vărsat: cetăți întregi trecute prin foc şi sabie, bărbați, femei şi copii, fără deosebire. Ieftae se întoarce acasă în urma victoriei asupra amoniților şi prețul este propria sa fiică. Împlinirea jurământului făcut lui Dumnezeu. Hiel din Bethel reclădeşte Ierihonul şi plăteşte cu sângele fiilor lui, Abiram şi Segub, îngropați la temelie, sub poartă. Cu timpul, Templul începe să duhnească a sânge. Furtuna nevăzută care o tulbura pe Francesca îşi atinsese apogeul. Încerca să lupte împotriva ei, negându-i forța. Hristos s-a născut într-o lume obsedată de sacrificiu. Jertfele arderii de tot, zilnice, jertfa săptămânală de Sabat, sacrificiul lunar, Pesach; jertfe de mâncare, jertfe de băutură, jertfe pentru păcat. La câteva zile după naşterea lui, străzile au fost inundate de sângele nou-născuților. Acesta a fost prețul lui Dumnezeu, plata care i-a permis să plece în siguranță în Egipt în Ierusalim. În Templu, altarul era roşu. El a vrut să schimbe lumea, să confere porumbeilor şi berbecilor o altfel de sfințenie. Viața lui pentru cea a lumii, trupul lui ca ultimă jertfă, sângele lui ca preț pentru tot, moneda care avea să cumpere iertarea lui Dumnezeu. Asta e învățătura Bisericii, credința Bisericii. Liturghia repetă la nesfârşit jertfa lui, trupul şi sângele lui pe noul altar al lui Dumnezeu. Se uită la Patrick, apoi la Assefa,

Privirea ei părea mai distantă acum. Asta credeți voi, nu? Că, printr-un singur om, jertfa din Templu a devenit universală. Dar Frăția crede altceva. Frăția ştie adevărul. De pe măsuța de lângă ea, ridică o carte mică, cu coperte negre. Aceasta, este Evanghelia în arameică a lui Iacov, spuse ea. S-a aflat în posesia Frăției încă de la conceperea ei. Orice alte manuscrise ar fi existat, au fost de mult pierdute sau distruse. Frăția însăşi n-a tipărit niciodată mai mult de câteva sute de exemplare. Pe acesta l-am furat din biblioteca tatălui meu chiar înainte de a veni Ia Roma. E o traducere în italiană. Dați-mi voie să vă citesc relatarea morții lui Iisus, după Iacov.

Şi s-a suit pe cruce şi l-au pironit şi l-au răstignit pe ea, după cum spusese profetul. Şi s-a chinuit mult, de la ceasul al șaselea până la ceasul al nouălea, când a strigat cu glas tare şt a rămas atârnat pe cruce ca un mort. Şi totuşi, nu murise, ci era încă viu. Căci, când au venit să-l coboare ca să-l ducă la mormânt, s-au bucurat găstndu-l încă viu.

Mama lui şi Maria Magdalena i-au vindecat rănile şi l-au îngrijit zi şi noapte, timp de trei luni, până s-a însănătoşit. Şi în vremea aceea puțini dintre ucenicii săi ştiau ce se petrecuse, că nu murise aşa cum fusese proorocit, ci era încă viu. Căci cei mai mulți dintre ucenici credeau că a fost îngropat şi a înviat dm morți.

Trei luni, mama lui şi Maria Magdalena l-au îngrijit în taină. I-au lăsat pe farisei şi pe romani să creadă că murise, fiindcă aceasta era singura nădejde de a scăpa nevătămat. Planul lor era ca, după ce avea să-şi recapete puterile şi să poată merge din nou, să găsească o cale de ieşire din Palestina şi să meargă în altă țară. Iar el dorea aceasta foarte mult, căci crucea îl doborâse şi n-ar mai fi putut să rabde încă o dată răstignirea.

Dar eu, Iacov, fratele lui, împreună cu Simon Canaanitul, cu Andrei fratele lui Petru şi alți şapte ucenici din afara celor doisprezece, noi toți care ştiam adevărul, aveam altă părere.

Pentru că voia lui Dumnezeu fusese nesocotită şi jertfa Lui rămăsese neîmplinită. Prin urmare, ne-am întâlnit în casa lui Simon, care este pe strada Zăgazului de Apă, şi am depus un jurământ solemn, legându-ne să ducem la bun sfârşit ceea ce rămăsese neterminat. În noaptea aceea am venit la locul din afara cetăţii, unde fusese ascuns Iisus, şi l-am luat de acolo în ţipetele femeilor care îl păzeau şi l-am dus la locul din afara cetăţii unde Iosif din Arimateea ne dăduse mormânt ca să-l îngropăm. L-am legat cu frânghii, iar în gură i-am pus căluş, ca să nu scape sau să-i audă strigătele romanii şi să trimită oameni să vadă ce e.

Şi l-am aşezat în sarcofagul pe care Iosif încrustase numele lui şi împrejurările morţii lui, sub Pilat. A fost o mare durere pentru noi să ne purtăm aşa cu el, dar ne-am amintit făgăduinţa lui Dumnezeu că avea să ne ierte toate păcatele, nouă şi tuturor oamenilor, prin sângele fiului Său. Aşa că l-am aşezat în locul lui. L-am acoperit cu o piatră şi am închis mormântul.

Se opri din citit şi în încăpere se aşternu o tăcere teribilă. Trecură câteva minute şi tot nu vorbi nimeni. În cele din urmă, Assefa se întoarse spre părintele O'Malley.

— Dumneavoastră credeţi asta? întrebă el.

Preotui Izbucni în râs, destrămând vraja sumbră care se instalase în jurul lor.

— Nu, Doamne fereşte! răspunse el. Fireşte, nu pot să afirm că totul e o minciună. De unde să ştiu eu? De unde poate şti cineva? Dar lumea e plina de evanghelii apocrife, nu-i aşa? Gnosticii, de exemplu, scoteau la evanghelii, epistole, apocalipse şi Dumnezeu ştie mai ce, cum face găina ouă. Prefer să nu cred în Evanghelia după Toma sau după Petru, sau după ebioniţi şi nici în Faptele lui Pavel, Petru sau Toma, sau în alte lucruri de genul acesta. Aşa că de ce aş crede în Evanghelia după Iacov? Şi daca e adevărat, cu ce se schimbă situaţia? Dacă sfinţii sunt în iad, prefer să mă duc acolo cu ei decât în rai cu Iacov şi trupa lui. Se opri şi îl privi

trist pe Assefa. Nu mă îndoiesc că Frăția există; ştiu prea multe despre ei şi faptele lor. Iar pergamentul pe care i l-am arătat lui Patrick e o dovadă sigură că au o vechime considerabilă. Dar asta nu înseamnă că ei ştiu tot adevărul. Zâmbi.

Mai bine vorbim despre asta mai târziu. Acum să o lăsăm pe Francesca să-şi termine povestea.

Francesca aşează cartea pe masă.

— Nu mai sunt multe de spus, continuă ea, Frăția a crescut, la început în Egipt, apoi în Italia. Strămoşul meu, Pietro Contarini, a cunoscut acolo câțiva Frați şi a fost inițiat în taina lor. Pe vremea aceea, Egiptul era sub stăpânire musulmană, iar Frații voiau să pătrundă pe teritoriul creştin. Din Veneția s-au extins până la Roma, iar la Roma au devenit episcopi şi cardinali. Cam în aceeaşi perioadă când Pietro a adus credința în Italia, un pelerin irlandez care se întorcea de la Ierusalim a dus-o şi în Irlanda. În timpul cruciadelor, cavaleri francezi şi englezi au fost primiți în Frăție de către o ramură care trăia la Ierusalim, înşişi Paznicii Mormântului. Cu anii, Frăția a devenit tot mai puternică. Familia mea şi altele ca ea din Veneția au făcut din Frăție centrul existenței lor. Era ca o legătură care-i unea mai strâns decât orice legătură de rudenie. De fapt, într-un anumit sens, era o legătură de sânge. Nu numai secretul pe care îl împărtăşeau îi ținea împreună; era ceva mult mai sumbru şi mai sălbatic. Când Frăția a ajuns pentru prima oară în Egipt, credința lor fusese pusă la grea încercare. Ierusalimul fusese distrus, Templul dărâmat din temelii, Sfânta Sfintelor pusă pe foc. Nu aveau cum să ştie cât timp mormântul lui Iisus avea să rămână neatins sau dacă nu fusese deja găsit şi pângărit. Evreii din Alexandria nu le erau de nici un ajutor. Se rugau şi îşi frângeau mâinile, dar erau neputincioşi. Aşa că Frații au jurat ca într-o zi să răzbune distrugerea Cetății Sfinte. Şi, pentru a-şi consfinți legământul, şi-au ucis propriii copii, fiii şi fiicele

întâi-născuți, indiferent de vârstă. Jertfa lui Iisus nu fusese suficientă, altfel Templul n-ar fi fost ars. Dumnezeu era mâniat, cerea mai mult sânge. Dacă voiau să iasă din nou din Egipt, asemenea copiilor lui Israel conduşi de Moise, Pesach-ul trebuia repetat Dar, de data aceasta, nu sângele egiptenilor, ci propriul lor sânge trebuia vărsat de bunăvoie, ca jertfă pentru păcat, ca plată pentru păcatele unui întreg popor. Şi aşa au continuat. Desigur, nu fiecare generație îşi putea ucide întâii-născuți. Aşa că a fost creată instituția Morților. V-am explicat mai devreme că aceştia era nişte înlocuitori: în loc să moară fizic, ei intrau în mormânt de viu. Din când în când, un copil era cu adevărat sacrificat. Dar pe vremea aceea, sacrificarea unui copil devenise mai mult decât un ritual de ispăşite. Conducătorii Frăției, cei Şapte, ştiau că participarea la o crimă îi unea pe discipolii lor mai puternic decât orice jurământ. Cine ar fi îndrăznit să desconspire un asemenea secret aducând astfel dezonoarea şi chiar mai mult asupra familiilor lor. Se opri. Patrick observă că devenea din nou agitată. Toate acestea le-am aflat din întâmplare, spuse ea, cu vocea aproape stinsă. Cei mai mulți dintre noi habar n-aveam, înțelegeți. Doar cei Şapte, Apostolii imediat inferiori lor, abații Ordinului Morților şi capii de familie cunoşteau întregul adevăr. Dar eu... am aflat de el şi... am fost de față. L-am văzut pe propriul meu tată... îmi pare rău, nu pot...

Francesca tremura acum, torturată de o amintire pe care n-o putea exorciza. Nu avea nevoie de cuvinte, groaza plutea în cameră, în jurul lor, crudă, sângeroasă şi zdrobitor de puternică. Patrick veni lângă ea, uitând de existența celorlalți. O luă de mână, o ridică de pe scaun şi o îmbrățişă cu căldură, nu ca un iubit, ci ca un prieten legat de ea prin suferință.

— Ce ți s-a întâmplat ție mi s-a întâmplat şi mie, repetă el.

Dar ea clătină din cap şi se retrase de lungă ei

— Nu, răspunse ea. Dragostea nu-şi are locul aici. Orice ai fi simțit pentru mine, orice aş fi simțit pentru tine, e absolut irelevant. Lor nu le pasă de iubire. Nici măcar de iubirea lui Dumnezeu. Ei nu vor ca Dumnezeu să-i iubească, vor doar să-i răsplătească pentru ceea ce îi oferă. Nu vor dragoste, Patrick, vor putere. Putere şi izbăvire de păcate. Putere în viața aceasta şi glorie în cea viitoare. Şi-ar sacrifica orice pentru asta: sentimentele, iubirile, copiii, chiar şi sufletele.

El rămase cu ochii la ea, nedumerit, speriat, incapabil să înțeleagă.

— Domnule Canavan, răsună vocea lui Quadri. Vă rog să luați loc. N-am terminat încă. Se întoarse spre Francesca. Ia şi tu loc, Francesca. Te-ai descurcat foarte bine, îți sunt recunoscător. Se opri şi îşi roti încet privirea prin cameră. Pe chipul slab i se citeau semnele durerii. Avea ochii măriți şi privirea dură. Domnule Canavan, părinte Makonnen, continuă el. Ca ajutorul Francescăi, un mic grup de oameni, aleşi de părintele O'Malley şi de mine, studiază de câțiva ani Frăția. I-am identificat pe câțiva dintre membrii ei cei mai de seamă, am adunat probe despre activitățile lor, am alcătuit un dosar care va fi prezentat procurorului public la timpul potrivit. Din cauza mărimii şi a caracterului secret al organizației, am fost nevoiți sa acționăm cu cea mai mare precauție. Fiecare pas pe care l-am făcut a fost planificat şi dezbătut cu multă atenție. În fiecare moment am fost conştienți că cea mai mică scăpare poate pune în pericol întreaga misiune. O indiscreție, o dezvăluire prematură, o întrebare neatentă – orice le putea descoperi existența noastră. Deocamdată credem că am reuşit să nu creăm suspiciuni. Ne-am asumat un risc imens aducându-vă astăzi aici. Frăția vă cunoaşte, membrii ei vă vânează peste tot. Francesca e deja condamnată la moarte. In mod normal, aş fi recomandat să fiți lăsați în voia sorții. Sarcina noastră e prea importantă ca să fie pusă în primejdie pentru o viață sau

două. Aşa trebuie să ne purtăm ca să supravieţuim. Dar am avut un motiv pentru a vă căuta. Vrem să aflăm tot ce aţi auzit despre Pesach. Unul dintre oamenii noştri a auzit prima oară de el acum un an. De atunci am încercat tot ce ne-a stat în putinţă ca să aflăm mai mult, dar aproape fără succes. Tot ce ştim e că ceea ce pregătesc va fi cel mai mare triumf al lor din cei două mii de ani de când există, că va avea loc foarte curând şi că peste o sută de Morţi au fost aduşi în Italia din Egipt, ca să-l aducă la îndeplinire. Avem nevoie de ajutorul vostru. Vă rog să vă gândiţi bine. Dacă ştiţi ceva ce ne-ar putea da un indiciu, orice...

Se uită în jur Assefa se ridicase pe jumătate de pe scaun. Pe chip avea întipărită o expresie de teroare pură. Îşi ridică încet o nună şi o duse la gură, ca şi cum i s-ar fi făcut rău. O'Malley se sculă şi veni lângă el, a apuci de braţ şi-l susţinu.

— Părinte Makonnen, vă simţiţi bine?

Etiopianul îl prinse pe O'Malley de braţ, strângându-l tare, apoi îl privi drept în faţă, cu ochii măriţi de teamă şi de durere.

— Dumnezeule, şopti el. Iisuse Hristoase, Fecioară Maria, ştiu. Ştiu.

— Ce e, părinte? Ce ştiţi?

O'Malley simţi că îi îngheaţă sângele în vine.

— Ştiu ce plănuiesc. Doamne, iartă-mă, ar fi trebuit să-mi dau seama mai de mult. Ştiu ce e. Ştiu că se va întâmpla mâine.

PATRUZECI ŞI ŞAPTE

O'Malley găsi o sticlă de grappa în bucătărie. Assefa o bău cu sorbituri mici, agitate, gâfâind de fiecare dată când lichidul îi tăia răsuflarea. Roberto îi arătă cum să se calmeze: să respire rar şi ritmic din diafragmă. Rămase un timp cu ochii închişi, răsuflând încet pentru a-şi risipi tensiunea. Când deschise din nou ochii, se holbă la podea şi atât; emoţia făcuse loc oboselii şi nepăsării.

— Părinte Makonnen, i se adresă Roberto blând, dar ferm, ca şi cum ar fi presat un martor reticent să spună ce a văzut. Trebuie să ne spuneţi ce ştiţi. E foarte important. Multe vieţi pot depinde de asta. Vieţi nevinovate.

Assefa clătină din cap.

— E prea târziu, şopti el. Ce putem face? Nu mai e timp.

— Lăsaţi-mă pe mine să decid asta, vă rog. Spuneţi-mi tot ce puteţi.

Assefa îşi ridică privirea. Avea ochii în lacrimi, iar Roberto citi în ei o rugăminte mută, o cerere nerostită de asigurare. O mai văzuse de multe ori, în alţi ochi, în alte împrejurări. Dar cererea era aceeaşi: „Spune-mi că e doar un vis, că într-o clipă mă voi trezi şi voi vedea că nimic din toate acestea n-a fost adevărat." Era privirea unui om care tocmai a aflat că e pe moarte, din cauza unei boli incurabile. Era o privire pe care Roberto o cunoştea, într-adevăr, foarte bine.

— Bine, răspunse Assefa. O să vă spun tot ce pot. Făcu o pauză, apoi începu să vorbească, alegându-şi cu grijă cuvintele. În ultimele luni, nunţiatura din Dublin a fost implicau într-o serie de discuţii extrem de delicate Eu am fost prezent la câteva întâlniri, unele chiar la sediul nunţiaturii, altele la Leinster House şi altele la ambasadele Egiptului şi

Irakului. Trebuie să înțelegeți că eu nu sunt decât un simplu *addetto* şi am luat parte doar la convorbirile la nivel scăzut Dar arhiepiscopul Balzarin mi-a mărturisit unele lucruri. Trebuia să mă ocup de anumite piese din corespondență. Se opri şi ridică paharul de grappa, apoi se răzgândi şi îl puse la loc. Cu aproximativ un an în urmă, Sfântul Părinte a decis să înceapă o serie de negocieri cu scopul de a instaura pacea în Orientul Mijlociu. Planul său e să înceapă cu Libanul, deoarece acolo are influență directă prin intermediul creştinilor maroniți. Dacă acordul se dovedeşte încununat de succes acolo, intenționează să-l încerce şi în Palestina sau chiar în Golf.

Marele său aliat este noul preşedinte al Irlandei, domnul MacMaoláin. Poate ştiți că, înainte de a deveni preşedinte acum doi ani, MacMaoláin a fost general-locotenent în armata irlandeză. Timp de mai mulți ani a fost comandant al UNIFIL, Forța Irlandeză UN din Liban. În perioada aceea a aflat multe despre politica din regiune.

Se pare că îşi doreşte să câştige Premiul Nobel pentru Pace, ca şi vechiul său prieten, Seán McBride. Se pare că el şi Sfântul Părinte au ajuns să se cunoască bine după război, când papa a studiat la Angelicum, Universitatea Dominicană de aici, din Roma. MacMaoláin avea un frate mai mare într-un ordin sfânt, care scria o teza la Angelicum, aşa că a fost, la rândul Im, trimis un an la Roma. Părinții lui voiau să fie diplomat, ca şi tatăl său, şi s-au gândit că, ştiind italiana, putea găsi un post la ambasada de la Roma. Desigur, în armată a intrat după ce s-a întors la Dublin, dar se pare că vrea să recupereze ce a pierdut cu schimbarea timpurie de carieră.

Patrick îl ascultă atent. Două dintre cele mai grele probleme ale acestei afaceri păreau să se fi lămurit în acelaşi timp: în ce fel era implicată Irlanda şi ce căutase Alex Cekulaiev la Dublin.

— Ce fel de plan pun la cale pentru Liban? întrebă el.

Assefa îşi muşcă buzele.

— Nu cunosc detaliile, îmi pare rău. Dar Balzarin mi-a dat o idee generală. Sfântul Părinte e de părere că oamenii s-au săturat până peste cap de război civil si ar face orice pentru pace. Dacă lăsăm deoparte diversele facțiuni, principala diviziune a țării e între creştini şi musulmani. Rotunjind, creştinii reprezintă cam patruzeci şi trei la sută din populație. Sfântul Părinte intenționează să se întâlnească cu capii diferitelor biserici şi apoi cu şefii musulmani în schimbul promisiunii de a-şi folosi influența în Statele Unite pentru a-i convinge pe evrei să accepte concesiile cerute de palestinieni, el va propune o coaliție guvernamentala. Tehnic vorbind, Libanul va deveni un stat musulman. Dar minoritatea creştină va fi reprezentată puternic la toate nivelurile de conducere. Nu e un sistem foarte diferit de cel instaurat în 1926, cu excepția faptului că şiiții vor fi recunoscuți ca majoritate în rândul populației musulmane. Dumnezeu ştie dacă acest plan are vreo şansă de reuşită. Sfântul Părinte vrea să înființeze un secretariat special al Vaticanului la Beirut, care să se ocupe de supravegherea aplicării noii constituții, alături de un Consiliu al clerului şiit, sunit şi druz. Irlanda a promis să trimită observatori sub auspiciile Națiunilor Unite. Se speră ca aceştia să fie mai uşor acceptați de către şiiți, pentru că Irlanda nu e o putere imperială şi se presupune că e angajată într-o luptă de independență față de Marea Britanie.

Se opri şi îşi goli paharul de grappa.

— Nu înțeleg, spuse Patrick, Nu văd ce legătură are asta cu ceea ce am vorbit până acum.

Francesca îl întrerupse.

— S-ar putea să aibă, Patrick. Frăția detestă extrem de mult islamul. Când oştile musulmane au cucerit Palestina şi Egiptul, în secolul al şaptelea. Frații i-au considerat o plagă trimisă de Dumnezeu ca să le dea o lecție bisericilor sau, poate, ca să deschidă drumul propriei lor ascensiuni la

putere. Dar arabii au rămas şi au pus stăpânire pe oraşele şi pe cetățile în care se aflau locurile lor sfinte: mormântul lui Iisus la Ierusalim, cel al lui Ioan din Amathus Ia Alexandria, biserica celor Şapte la Babilon, lângă actualul Cairo, catacombele lor speciale de la Qum al-Shuqaffa. Frații au jurat să poarte un fel de războii sfânt împotriva invadatorilor şi, de-a lungul secolelor, au făcut tot ce-au putut ca să le facă viața grea. Patrick se gândi la ceea ce văzuse atunci în Egipt, primul lui contact cu Frăția Mormântului sângele copiilor musulmani umplând bazinul de bazalt, satul sfâşiat de durere. În urmă cu aproximativ douăzeci de ani, continuă ea, conducerea Frăției a fost încredințată unui episcop numit Migliau. Acum e cardinal şi patriarh al Veneției. Patrick şi Assefa schimbară o privire. Încă o piesă din joc îşi găsise locul. Migliau, spuse mai departe Francesca, are o antipatie adâncă față de islam. Nu e ceva rațional la el, doar o parte din bagajul lui general de fobii şi prejudecăți. A fost de-a dreptul furios când Consiliul Vaticanului a adoptat un document numit *Nostra Aetate*, care făcea apel la înțelegere între musulmani şi creştini. Iar când actualul papă a vizitat țări musulmane ca Turcia şi Maroc şi a vorbit despre legăturile spirituale dintre cele două religii, şi-a ieşit din nunți. A trimis o enciclică tuturor ramurilor Frăției, în care declara că papa e un eretic care a trădat credința în Hristos.

— Nu înțeleg, interveni Assefa. Cu siguranță că Frăția n-a recunoscut niciodată autoritatea papei. Ce importanță avea ce spunea Sfântul Părinte?

Francesca se încruntă.

— Nu e chiar atât de simplu, părinte. La început de tot, Frăția era în opoziție totală față de Biserică. Dar cu timpul, pe măsură ce puterea Bisericii a crescut, a început să o considere un fel de expresie publică a creştinismului, destinată lumii întregi, în timp ce Frăția rămânea deținătoarea adevărului. Biserica era coaja, în timp ce Frăția era sâmburele. Dar acum Migliau vrea să schimbe totul.

Spune că papa a devenit Antihristul şi că el, Migliau, este adevăratul papă, trimis de Dumnezeu pentru a reuni partea interioară şi partea exterioară a credinței. E cam nebun, înțelegeți.

Cred că soluția papei pentru Liban ar reprezenta pentru el ultima trădare. Ar putea încerca să împiedice, într-un fel, planul.

— Cred că a început deja.

Assefa povesti ceea ce el şi Patrick ştiau despre dispariția lui Migliau. Ceilalți ascultară în liniște. Chiar dacă nu înțelegeau de ce cardinalul preferase să se facă nevăzut, era clar că absența lui nu era o coincidență, ci preludiul unor evenimente mult mai dramatice.

— Spuneați că ştiți ce este Pesach, îi îndemnă Roberto.

Assefa încuviință.

— Da, răspunse el, cred că ştiu. Nu vă pot spune ce au de gând să facă. Dar vă pot spune când si unde. Făcu o pauză. Puteți să-mi spuneți dacă s-a scris în ziare despre o conferință ce urmează să aibă loc mâine la Vatican?

O'Malley încuviința din cap.

— Da, bineînțeles. Cam acum trei zile. A fost ținută în secret până atunci, ca să nu apară probleme. Ceva în legătură cu Orientul Mijlociu. Cred că Sfântul Părinte trebuie să se întâlnească cu lideri religioşi din diferite țări. Nu era prezentată ca un eveniment foarte important

Assefa aprobă.

— Nu, dar face parte din planul Sfântului Părinte pentru convorbirile de pace. Întâlnirea de mâine va fi prima dintr-o serie de conferințe publice menite să deschidă calea acestei misiuni. Fireşte că nu va fi prezentată aşa. Nu se va pomeni nimic despre Liban sau despre alt proiect, nici măcar despre speranțele, temerile sau visurile lui. Va fi, pur şi simplu, o întâlnire la nivel înalt a liderilor creştini şi musulmani, organizată de Secretariatul pentru Religii Necreştine. Pe lângă însuşi papa, vor participa cardinali reprezentând

Secretariatul pentru Religii Necreştine şi Fundaţia pentru Promovarea Unităţii Creştine, episcopi din diacezele catolice de pe tot cuprinsul Orientului Mijlociu, patriarhi ai bisericilor ortodoxe, reprezentanţi ai comunităţilor creştine maronite, copte, armene, asiriene, şeici musulmani de la Universitatea Azhar din Cairo, teologi saudiţi din Mecca şi Medina, lideri ismaeliţi din Bombay şi Africa de Est şi un mujtahid şiit din Liban. La deschiderea ceremoniei va li prezent şi domnul MacMaoláin, alături de preşedintele Egiptului şi de ambasadori ai diferitelor state musulmane.

— Preşedintele Egiptului, aţi spus? Asta nu scria în nici un ziar. Chipul lui O'Malley trăda o mare îngrijorare. Assefa încuviinţă din cap. Îţi aminteşti papirusul pe care ţi l-am arătat azi-dimineaţă? întrebă irlandezul, întorcându-se spre Patrick, care se afla în stânga lui. Îţi mai aminteşti ce spunea Simon Levitul despre Egipt? Patrick încuviinţă ameţit. Ei bine, omule, spune, ce zicea?

— „Dacă unii dintre noi vor mai fi în viaţă... aceia vor merge în Egipt care este Babilonul, pentru a-l ucide pe Faraon...". Nu... Nu mai ţin minte restul.

— „Şi acela va fi adevăratul Pesach, când poporul ales al lui Dumnezeu va ieşi din pământul Egiptului şi va intra în Ţara Făgăduinţei... Egiptul şi Babilonul vor cădea, împreună cu toţi cei care i-au risipit pe fiii lui Dumnezeu printre neamuri." Cunosc bine textul, Patrick. L-am citit de foarte multe ori. Dar, pentru Dumnezeu, niciodată nu mi s-a părut atât de limpede ca în acest moment.

Se lăsă o tăcere îngrozită, pe măsură ce sensul străvechilor cuvinte devenea clar. Simon, Ioan şi toţi năpăstuiţii Ierusalimului aveau să fie răzbunaţi. Un faraon diferit într-o epocă diferită, dar perfect, într-un fel, pentru o astfel de răzbunare: conducătorul Egiptului, doborât alături de cel care moştenise mantia vechilor împăraţi romani. Şi mai mult doborât chiar la Roma, Babilonul atâtor apocalipse.

— Mai e vreun lucru pe care ar trebui să-l ştim? întrebă în sfârşit, O'Malley, cu glasul stins şi tremurat pentru prima oară de când Patrick şi Assefa îl cunoscuseră.

Assefa încuviinţă din cap.

— Da, două lucruri. Mai întâi, conferinţa nu durează decât două zile. Ecoul din presă a fost ţinut în mod intenţionat foarte scăzut. Doar agenţiile şi corespondenţii mai importanţi au fost invitaţi. Până să poată reacţiona grupările ostile din Iran, Libia sau Egipt, ultima sesiune va fi deja încheiată şi delegaţii se vor afla pe dramul de întoarcere acasă. Iar Sfântul Părinte va fi repurtat o importanta victorie în domeniul relaţiilor publice si va putea declara că a pus sământa unităţii creştino-musulmane, anulând secole de neîncredere şi bigotism în numai patruzeci şi opt de ore. Orice ar spune fundamentaliştii din ambele tabere, el va fi făcut deja un pas spre pace. De când a venit Gorbaciov la putere, valoarea acestor gesturi în politica externă a crescut enorm.

Rămase tăcut

— Spuneai că sunt două lucruri.

Assefa şovăi.

— Da, răspunse el. Două lucruri. Al doilea e acesta. La ora zece, mâine dimineaţă, va avea loc o audienţă papală specială la Palatul Apostolic, în Sala Clementina. Toţi delegaţii de rang înalt vor fi acolo, alături de preşedinţii Irlandei şi Egiptului şi de membrii Curiei care nu vor fi prezenţi la conferinţa propriu-zisă. Dar punctul culminant al audienţei va fi un moment care, speră Sanctitatea sa, va câştiga inimile bărbaţilor şi femeilor din toată lumea. Se opri şi închise o clipă ochii. După ce îi va întâmpina pe demnitari şi îi va invita să ia loc în sală, papa va primi un grup de orfani aleşi din toate ţările Europei şi ale Orientului Mijlociu, dar mai ales din Italia şi Egipt. Copii creştini şi copii musulmani, speranţa unei noi generaţii. Assefa se uită la ceilalţi, unul câte unul. Înţelegeţi ce spun? şopti el. Mâine

dimineață papa îşi va da binecuvântarea unui grup de peste o sută de copii.

Nimeni nu rosti nici un cuvânt De jos, din stradă, un zgomot slab de paşi, voci şi maşini se înălță până la ei ca de la o mie de mile depărtare, gol, fără înțeles. Ecoul ultimelor cuvinte ale lui Assefa părea să răsune la nesfârşit în camera micuță, umplând-o până când nu mai rămase loc pentru nimic altceva.

Dermot O'Malley sparse tăcerea. Rămase nemişcat pe scaun, ascultând cum ecoul acoperea sunetul lumii de afară.

— „Iar la miezul nopții, spuse el cu o voce impersonală din care pierise orice emoție, a lovit Domnul pe toți întâi-născuții în pământul Egiptului, de la întâi-născutul lui Faraon, care şedea pe tron, până la întâi-născutul robului, care sta în închisoare."

Dar Patrick nu îl auzi. Rămăsese înțepenit pe scaun, cu ochii holbați înainte, ca şi cum ar fi văzut ceva în lumina după-amiezii muribunde: un ecran de televizor, lumini roşii şi albastre, fața pătată de sânge a unui copil, dinții mici apăsând buzele golite de sânge, ochii morți, trupurile ca nişte păpuşi, împrăştiate pe o podea cu dale de marmură colorate.

PATRUZECI ŞI OPT

Se aflau pe terasa din spatele apartamentului. O'Malley plecase cu Assefa la Vatican. Roberto distribuia scrisori sigilate mai multor membri ai guvernului şi ai parchetului. Patrick şi Francesca nu puteau decât să aştepte.

Ultima rază de lumină aproape dispăruse de pe cer. Exact în faţa lor, în domul cenuşiu al catedralei Sant'Andrea della Valle, o pereche de şoimi îşi făcea cuib. În timp ce zburau într-un du-te-vino necontenit aripile lor se aprinseră într-o rază a amurgului care cădea pieziş pe cupola domului.

— Acela e masculul, zise Patrick, arătând cu degetul una din păsări, care plana puţin înainte de a se năpusti în căutarea materialului proaspăt de construcţie. Cel cu aripi albastre.

— Da, răspunse Francesca. Păsările o tulburaseră. Ea nu fusese niciodată atât de liberă, încât să poată pluti fără efort prin aerul lipsit de obstacole, să-şi răsucească penele în lumină, să fie vânătorul, nu vânatul. Vin aici în fiecare an, spuse ea. Îşi construiesc un cuib, îşi clocesc ouăle şi pleacă din nou.

Ar fi vrut să-i crească o pereche de aripi şi să zboare, cu uşurinţa unui şoim, departe de Roma, de Italia, de trecut.

— Cum m-ai găsit? întrebă el. Cum ai ajuns să mă urmăreşti la Veneţia în noaptea în care l-am vizitat pe tatăl tău?

Ea zâmbi. Nu era vechiul ei zâmbet, îşi spuse el. Acela pierise pentru totdeauna. Dar era foarte asemănător cu acela, enigmatic, forţat, nu în genul Giocondei, ci mai sumbru, ca şi cum n-ar fi fost deloc un zâmbet ci masca unei frici paralizante. Frică, tristeţe, dorinţe care îmbătrâniseră şi

deveniseră inutile – teme pentru o viață întreagă. Se gândi la măşti: măştile albe de alabastru din atelierul lui Claudio Surian, masca colorată, de pe chipul lui mort, *bautas* purtate de umbrele din visul lui, costumele elegante şi complicate pe care el şi Francesca le purtaseră la carnaval, cu un an înaintea falsei sale morți – un oraş întreg învăluit, ascuns, aflat sub puterea unui legământ de tăcere.

— Sosirea ta în Italia n-a trecut neobservată de către Frăție, răspunse ea. La Roma te-au pierdut şi atunci şi-au alertat toți membrii. Aşa am auzit şi noi că erați aici. La început am crezut că mi se întinsese o capcană, dar nu înțelegeam cum puteai fi implicat şi tu. Apoi am aflat cine era părintele Makonnen şi ne-am dat seama că exista, totuşi, o logică. Oricum, am bănuit că aveai să mergi la Veneția. Restul a fost uşor. Erau două locuri în care nu se putea să nu mergi: mormântul meu de pe San Michele şi Palazzo Contarini. Fratele Antonio i-a spus lui Dermot că ai fost la San Michele, iar…

— Şi el ştie?

Ea încuviință.

— Doar câte ceva. E un vechi prieten al lui Dermot, au fost împreună la Roma. Dermot i-a povestit o dată câteva lucruri, avea nevoie de ajutorul lui. De vreme ce toate înmormântările Veneției au loc la San Michele, el a putut să identifice, pentru noi, mai mulți Morți şi, prin ei, am ajuns la familiile lor. Am obținut informații foarte utile în felul acesta.

Se uită din nou afară, spre dom. Lumina se stinsese în întregime acum, lăsând cerul purpuriu întunecat, ca o vânătaie puternică. Şoimii plecaseră. Zgomotul traficului în mişcare se înălța până la ei de jos, din oraş, ca un animal sabatic care se învârte în cuşcă.

— Deci ai fost acolo în noaptea aceea? zise el.

— Da. Eram afară, în *calle*. Nu m-am aşteptat să mă zăreşti în ceață şi, cu atât mai puțin, să mă recunoşti. Pe

atunci nu ştiam că găsiseşi o fotografie şi că bănuiai că nu eram moartă.

— N-ai fi încercat să vorbeşti cu mine?

Ea făcu ochii mari.

— Nu, bineînțeles că nu. Din câte ştiam eu, mă credeai moartă. Încă nu cunoşteam exact natura implicării tale. Din punctul tău de vedere, apariția mea neaşteptată putea fi un şoc teribil. Din punctul meu de vedere, exista riscul foarte mare ca tu să-i conduci direct la mine.

— Dar m-ai dus la spital.

— Fireşte. Când m-ai strigat pe nume, mi-am dat seama că ştiai sau bănuiai că eram în viață. Apoi te-ai prăbuşit. Nu puteam să te las acolo.

Mâna ei stătea nemişcată pe balustrada terasei. A lui se odihnea alături, aproape, dar fără să o atingă. Cândva, a se ține de mână fusese gestul cel mai firesc. Dar aici, în seara aceasta, despărțiți de un mormânt şi de un număr de ani. părea aproape un sacrilegiu.

— L-am pus pe Roberto să te urmărească după ce ai plecat din spital, continuă ea. Ştiai că jos te aştepta un polițist?

— Da. Era...?

Ea confirmă din cap.

— Matteo Maglione. Omul lor de baza de la Carabinierii din Veneția. Faptul că a venit personal la spital a fost o greşeală. Roberto l-a recunoscut şi şi-a dat seama că aveai să încerci să fugi pe uşa din spate. Te-a urmărit până la Porto Marghera. Desigur, ai făcut şi tu o greşeală când ai început să pui întrebări la Burano, încercând să găseşti pe cineva care să te ducă la San Vitale. După aceea ți-au dat de urma imediat. Din fericire, noi eram exact în spatele lor. Am ajuns prea târziu pentru a-l salva pe bătrânul pescar, dar, cel puțin, v-am scăpat pe voi amândoi. Au riscat enorm mergând acolo.

— Şi tu la fel, replică el.

Ea ridica din umeri.

— M-am obişnuit Nu mă aştept să trăiesc veşnic. Se cutremură. Hai să intrăm, spuse. Se face frig.

Merseră în bucătărie şi făcură cafea. Simțeau nevoia să facă ceva care să-i distragă din tensiunea aşteptării. Mai presus de toate, exista între ei un acord mut să nu înceapă o discuție despre ceea ce se întâmplase în urmă cu douăzeci de ani. Durerea lui Patrick începea să se transforme în furie față de ceea ce, în ultima instanță, fusese o trădate. Dacă Francesca l-ar fi părăsit pentru un alt bărbat, poate că viața lui n-ar mai fi fost atât de răvăşită cum fusese din cauza presupusei sale morți.

Acum înviase, într-adevăr, dar nimic din ce se întâmpla acum nu mai putea să reînvie anii pierduți din cauza durerii. Şi nici nu mai putea reînnoi dragostea pe care ea o omorâse. Poate că n-avea nici o vină, poate fusese victima unor presiuni imposibil de suportat. Dar el nu era în măsură să o judece. Cu un şoc, îşi dădu seama că începuse deja să-l deranjeze faptul că Francesca trăia. O mare parte din viața lui se țesuse în jurul morții ei, o mare parte din el fusese îngropata în sicriul ei gol, astfel că acum se întreba dacă mai putea găsi energie pentru a umple golul creat de întoarcerea ei.

Îi povesti tot ce putu despre viața lui după terminarea universității, ocolind orice referire la starea lui sufletească. În consecință, tot ce spuse păru ciudat de cenuşiu şi plat, o înşiruire impersonală de fapte, ca un dosar alcătuit de o agenție despre o persoană necunoscută. Vorbi puțin despre munca lui de la CIA şi se concentră în special asupra locurilor în care fusese şi a oamenilor pe care îi cunoscuse.

Îi spuse câte ceva despre femeile de care se apropiase, într-o încercare disperată şi nereuşită de a uita durerea provocată de presupusa ei moarte Dar, vorbind despre ele, nu se referi deloc la suferința care îi măcinase şi, în cele din

urmă, îi distrusese fiecare relație. Fără să vrea, se înfățișă pe sine oarecum indiferent, cu sentimente superficiale şi reci.

Avusese şi o încercare de căsătorie, la cinci ani după Francesca. Neputând să recunoască faptul că încă mai avea nevoie de ea, îşi subminase nemilos relația, zi după zi, noapte după noapte, până când aceasta ajunsese firavă şi bolnăvicioasă, nemaiputând fi salvată. El şi soția lui stătuseră împreună mai puțin de un an.

Vorbi pe larg despre Ruth. De când plecase din Irlanda, se gândise neîncetat la ea. Imaginea trupului ei alb, sprijinit de piatra cenuşie. Îl obseda. Acum înțelegea de ce tatăl ei o omorâse sau pusese să fie omorâtă: fusese sacrificiul lui necesar. Patrick n-o iubise niciodată aşa cum o iubise pe Francesca, dar până acum nu avusese curajul să recunoască. De când se reîntorsese Francesca, amintirea tui Ruth începuse să pălească.

Francesca îl ascultă în tăcere. De peste douăzeci de ani, propria ei imaginație o chinuise cu astfel de întrebări. Cât de mult suferise după ea? Un an? Doi ani? Şi-l închipuise în pat cu alte femei, cu soție şi copii, întotdeauna fericit, fără să-şi mai amintească de ea. Nu simțea nici un fel de satisfacție acum când aflase că el nu cunoscuse niciodată fericirea pe care i-o acordase, cu atâta generozitate, în imaginația ei.

În mod ciudat, ea nu-i oferi prea multe în schimb. Cel mai mult vorbi despre FRATERNITÀ – cum auzise de ei, ajutorul pe care i-l oferiseră, munca pe care o făcuse pentru ei în schimb. Chiar dacă n-ar fi apărut Pesach-ul, până la urmă tot s-ar fi dus la procurorul de stat cu dosarul imens pe care îl întocmiseră despre Frăție.

— Îți mai aduci aminte de P2? întrebă ea.

El încuviință.

Scandalul P2 izbucnise în 1981. Cu cincisprezece ani în urmă, un om numit Licio Gelli organizase o lojă masonică sub numele de Raggruppamento Gelli Propaganda Due – pe scurt, P2. Prin diferite mijloace, reuşise să-i convingă pe unii

dintre cei mai puternici oameni din țară să i se alăture: membri ai Cabinetului, câțiva foşti prim-miniştri, aproape două sute de ofițeri superiori, bancheri, magistrați, profesori universitari.

În 1980, unul dintre prietenii apropiați ai lui Gelli, un bancher numit Michele Sindona, a fost anchetat sub acuzația de fraudă. Gelli a fost implicat în caz, vila i-a fost percheziționată şi au fost găsite documente, printre care dosarele membrilor P2.

Afacerea a devenit cea mai mare criză politică din Italia de după război. Primul-ministru a demisionat şi guvernul a căzut.

— Roberto vorbea mult despre afacerea P2, povesti ea. O studiase în amănunt şi credea că cel mai bine ar fi să demascăm şi Frăția în acelaşi fel. Dar mai întâi trebuia să ne situăm pe o poziție inatacabilă. Nu ne puteam permite sa facem public totul atâta timp cât mai existau membri influenți ai Frăției necunoscuți nouă. Autoritățile au avut noroc cu P2: listele pe care le-au găsit în vila lui Gelli conțineau aproape o mie de nume, toți membrii lojei. Nouă ne-ar trebui o minune ca să găsim o astfel de listă a Frăției. Din câte ştiu eu, nici nu există aşa ceva. Se opri şi îşi frecă fruntea, ca şi cum tensiunea i-ar fi provocat o durere de cap. Avem şi noi, dosarele noastre, bineînțeles. Sunt păstrate, în două exemplare, în trei seifuri bancare diferite, iar Roberto mai are un rând pe dischete de computer, ascunse într-un loc sigur. Nu suntem absolut siguri, dar credem că lista noastră e aproape completă. Ceea ce am căutat în ultimii doi ani au fost dovezi imbatabile cu privire la activitățile Frăției. Tot ce ne trebuie e un material suficient pentru a convinge o persoană sau două din funcțiile potrivite ca o serie de raiduri sincronizate ar fi justificate; atunci restul probelor ar ieşi la lumină.

Prietenul tău, Eamonn De Faoite, a lucrat pentru noi. A început prin a traduce câte ceva din arameică, apoi a început

să investigheze pe cont propriu Frăția din Irlanda. Legături au existat dintotdeauna. Au membri în Irlanda de sute de ani. De aceea m-au trimis să studiez la Trinity. Patrick îşi aminti brusc prima sa halucinație, în care o văzuse pe Francesca vorbind în irlandeza, într-o încăpere de secol optsprezece din Dublin. Oare trăise acolo vreo predecesoare de-a ei? Francesca continuă: Inițial, eu n-ar fi trebuit să fiu printre Morți. Acest privilegiu îi fusese rezervat fratelui meu mai mare,Umberto. Dar Umberto... a murit cu adevărat într-un accident, aşa că a trebuit să-i iau locul. Nu mi-au spus decât când am ajuns la Veneția Am încercat să... iau legătura cu tine, am... Închise ochii, copleşită din nou de durerea amintirii. M-au împiedicat. A trebuit să plec imediat, a trebuit să merg în Egipt. Făcu o pauză. Îmi parc rău. N-am vrut să vorbesc despre asta. Nu încă.

— Nu-i nimic.

Respiră de câteva ori adânc.

— Eamonn... vorbeam despre Eamonn. El a fost primul care a dat peste Pesach. Se opri puțin. Spui că i-a trimis hârtiile lui Balzarin?

— Da.

— Înțeleg. Da, e logic. Nouă ne-a spus că are nişte informații, dar sunt incomplete. Cred că a pomenit şi de existența unei posibile surse de a afla mai multe. Îmi amintesc acum. Spunea că Balzarin l-a abordat făcând aluzie că ştia ceva despre Frăție. Noi nu aveam nici o informație despre Balzarin. Cred că Eamonn i-a dat dosarul lui despre Frăție cu scopul de a afla mai multe despre Pesach.

— Dar omul acesta la care l-a dus părintele O'Malley pe Assefa? Cardinalul acesta. Ne putem baza pe el?

— Dermot zice că da. Dumnezeule, Patrick, noi nu ne-am gândit că va trebui să acționăm atât de repede. Roberto voia să o luăm încet, să ne adunăm forțele, să strângem cât mai multă muniție, să abordăm simultan mai multe persoane din funcții de conducere. El avea răbdare, în ciuda... Se opri şi se

ridică brusc. Rămase o clipă cu ochii la uşă, ca şi cum ar fi fost nehotărâtă, apoi trecu în camera de alături. Patrick o urmă nedumerit. Stătea în picioare, la fereastră. Întârzie, zise ea. Roberto a spus că sună imediat după ce distribuie scrisorile. Sunt îngrijorată.

— E încă devreme, răspunse Patrick. Abia trecut de opt.

Dar şi el era îngrijorat. Roberto ar fi trebuit să dea un semn de viață.

— Mă duc să sun la el acasă, spuse Francesca.

Lângă ea era o uşă care ducea la birou. Patrick intra după ea. Când păşi înăuntru, ea aprinse lumina. În prima clipă, Patrick nu observă nimic, apoi, deodată, îşi dădu seama. Mai fusese o dată în camera aceasta. Nu acum, de când îl adusese Francesca în apartament înainte.

Pe un perete era o copie după „Salomeea" lui Moreau, luminată de un singur reflector. Lângă aceasta, un corp de bibliotecă ticsit de căiți. Într-un colt, un televizor micuț, cu ecranul întunecat. Era camera din vedenia lui, camera pe care o visase în ultimul său coşmar, la Veneția.

PATRUZECI ŞI NOUĂ

Pe drumul spre Vatican, Assefa încercă să se roage, dar gândurile îi erau prea încurcate ca să alcătuiască şi cea mai simplă formă de rugăciune. Trecură în goană pe străzile familiare, devenite acum străine. Nimic nu mai părea real sau obişnuit străzile, magazinele, cafenelele, oamenii. Roma devenise un decor de film, un oraş fals, iar locuitorii ei, simple personaje într-un film prost. Nu putea să creadă că aici, undeva pe aceste străzi, bărbaţi şi femei plănuiau un măcel monstruos.

O'Malley dăduse câteva telefoane înainte de plecare. Nu lăsa nimic la voia întâmplării. Dorea să vorbească cu oamenii potriviţi, dar trebuia să aibă grijă ca ceea ce spunea să nu ajungă la urechile cuiva legat de Frăţie, în special ale cardinalului Fazzini sau ale altor membri ai Curiei, despre care se ştia că face parte din Frăţie. O'Malley ştia că nu era deloc momentul potrivit să arunce cu acuzaţii în cardinali. Fazzini era profund implicat în pregătirile pentru ceremonia din ziua următoare. Ar fi fost o gravă încălcare de etichetă dacă secretarul de stat şi departamentul său ar fi fost excluşi de la discuţiile despre securitate.

Preotul spera să convingă o mână de oameni să-şi asume responsabilitatea pentru ceea ce trebuia făcut. Din fericire, credea că reuşise să găsească persoanele potrivite.

Colonelul Hans Meyer, comandantul Gărzii Elveţiene, răspundea de securitatea Vaticanului. Aceia dintre oamenii lui care nu aveau de îndeplinit funcţii ceremoniale în ziua următoare, urmau să poarte puşti automate în loc de arbalete. Era vital să fie pregătiţi să reacţioneze la orice atac, indiferent din ce parte ar fi venit. O'Malley era sigur că Meyer

şi oamenii lui erau absolut de încredere. Mai multe surse diferite îi confirmaseră că Frăția nu reuşise niciodată să se infiltreze în Garda Elvețiană.

Era adevărat, Garda Nobilă, Garda Palatină şi Jandarmeria Papală găzduiseră câțiva Frați în fiecare generație, dar acestea fuseseră desființate de către Paul al VI-lea în 1970 şi, din câte aflase O'Malley, elvețienii nu moşteniseră tradiția acestei trădări. Meyer se născuse şi crescuse la Lucerna, o zonă aparent rămasă în afara influenței Frăției. Era un om de încredere.

Securitatea generală era în sarcina cardinalului John Fischer, preşedintele Biroului Central al Securității Vaticanului. Fischer era curat ca lacrima. Născut la Chicago din părinți imigranți germani, îşi croise drum în ierarhia catolică locală, sub cardinalul John Cody. Singurul lucru pe care cei doi îl aveau în comun era prenumele. Cu prima ocazie, Fischer plecase din Chicago pentru a lucra la Serviciile de Ajutorare Catolice din Lumea a Treia: Africa, Filipine, Mexic. La începutul anilor şaptezeci, imediat după înființarea centrului pentru coordonarea activităților de caritate ale Bisericii Catolice, Cor Unum, Fischer fusese chemat la Roma pentru a face parte din consiliul de conducere al organizației. O dată ajuns la Vatican, talentul său extraordinar în administrație îi adusese promovări repetate. Transferarea lui la Securitate, în urmă cu cinci ani, fusese considerată un pas important spre o implicare mai profundă în administrarea domeniului papal.

Ultimul căruia O'Malley îi lăsase mesaj era vechiul său prieten, monseniorul Giuseppe Foucauld, secretarul particular al papei. Născut la Roma, dintr-o familie italiano-franceză, Foucauld era unul dintre cei mai puternici oameni de la Vatican. Se bucura de încrederea Sfântului Părinte, şi orice ar fi vrut să ajungă la urechile papei trebuia să treacă mai întâi pe la el. O'Malley nu se hotărâse încă dacă papa trebuia informat de existența complotului şi, prin

urmare, a Frăției însăşi. Până la urmă, trebuia să afle, firește. Dar O'Malley se temea de consecințele unei dezvăluiri premature.

Stabiliseră o întâlnire în biroul lui Fischer, la etajul al doilea al Palatului Guvernatorului, o clădire lungă, cu patru niveluri, situată în spatele catedralei Sf. Petru, care joacă rolul de Primărie a statului Vatican. O'Malley însuşi sugerase acest loc, gândindu-se că era mai bine să se întâlnească departe de ochii curioşi din Palatul Apostolic. Frăția avea să fie cu ochii-n patru în seara aceasta.

Trecură direct pe sub Arco delle Campane, la stânga de Sf. Petru. Gărzile de serviciu de la poartă îi aşteptau. Câteva secunde mai târziu, O'Malley parcă în fată la Governorato. Luă un teanc mare de hârtii de pe bancheta din spate şi coborî.

Cardinalul îi aştepta într-o sală de recepție privată din spatele biroului. Clădirea era cufundată în linişte: tot personalul, cu excepția celor de la securitate, îşi încheiase ziua. Un preot tânăr îi conduse sus, le dădu câteva indicații şi se îndepărtă discret.

Fischer îi întâmpină personal, înaintând spre ei cu mâna întinsă şi cu un zâmbet călduros. Era un bărbat cu o înfățişare veselă, puțin trecut de şaizeci de ani. De-a lungul anilor, câştigase în greutate mai mult decât era sănătos, dar reuşea să o poarte cu demnitate. Tichia de pe cap îi era împinsă spre ceafă, dându-i un aer puțin neserios.

— Părinte O'Malley! mă bucur să vă cunosc, în sfârşit. Am auzit multe despre munca dumneavoastră. Poate nu ştiți, dar drumurile noastre s-au intersectat de câteva ori. În Africa aveam multe probleme cu noile religii – Kimbanguişti, Aladura, toate bisericile acelea indigene. Mare nebunie! Dar cele mai rele sunt noile culte care pătrund în vechile teritorii misionare: martorii lui Iehova, mormonii, baha'ii. Oamenii dumneavoastră ne-au ajutat foarte mult. Îşi strânseră

mâinile, apoi se întoaise spre Assefa. *Tenastilliň. Indamin adderu.*

— *Dahina*, răspunse Assefa.

— Mă tem că asta e tot ce ştiu din limba amhara, spuse cardinalul cu un zâmbet larg. Îmi pare rău, cred că părintele O'Malley nu v-a menţionat numele.

— Makonnen. Părintele Assefa Makonnen.

— Îmi pare bine să vă cunosc, părinte Makonnen. Lucraţi în organizaţia părintelui O'Malley?

Assefa clătină din cap.

— Nu, Eminenţă, eu...

—Părintele Makonnen vă va explica mai târziu cine este, îl întrerupse O'Malley. Cred că veţi înţelege mai bine aşa. Mai întâi trebuie să vă explic anumite lucruri.

Cardinalul ridică din sprâncene.

— Dar ştiu că vă place să fiţi misterios, părinte. Nici la telefon nu mi-aţi spus prea multe.

— Nu, într-adevăr. Eu... O'Malley ezită. Eminenţă, colonelul Meyer şi monseniorul Foucauld n-au venit încă? Aş prefera să nu începem fără ei.

Fischer îşi privi ceasul de la mână.

—Colonelul trebuie să sosească dintr-o clipă în alta. Monseniorul Foucauld vă roagă să-l iertaţi şi vă transmite că va veni mai târziu. În seara aceasta ia cina cu Sfântul Părinte. Au oaspeţi importanţi, aşa că nu poate să plece până în jurul orei zece. Vă deranjează dacă începem fără el? În noaptea aceasta am şi eu o problemă foarte importantă de rezolvat

— Ei bine, în legătură cu aceasta am venit. Un...

Se auzi o bătaie puternică în uşă. O clipă mai târziu, aceasta se deschise şi în cameră intră un bărbat înalt îmbrăcat în strălucitoarea uniformă renascentistă a Gărzii Elveţiene. Îl salută pe cardinal, apoi şi pe ceilalţi.

— Hans, intră, te rog. Cardinalul făcu câţiva paşi în faţă şi-l trase pe colonel în cameră. Hans, acesta este părintele

Dermot O'Malley, directorul FRATERNITÀ. Ştii? Cei care se ocupă de sectanți şi de sonați pentru noi. Iar acesta este Assefa Makonnen. Părintele Makonnen e o persoană misterioasă. Dar am fost asigurait că nu va rămâne aşa până la sfârşit. După ce se încheiară prezentările, americanul îi invită să-şi tragă câte un scaun uşor în jurul unei măsuțe. Pot să vă ofer ceva de băut? Am un Scotch excelent pe care mi l-a trimis fratele meu de Anul Nou. Nu? Nimic? Atunci lăsați-mă să torn unul pentru mine. Mă întorc imediat

— Eminență, înainte de a începe, interveni O'Malley, pot să dau un telefon?

— Sigur, vă rog. E un telefon chiar acolo. E un număr din exterior? O'Malley încuviință din cap. Atunci va trebui să treceți prin centrală. Nu trebuie decât să le spuneți numărul. Vă fac ei legătura.

În timp ce cardinalul îşi pregătea băutura, părintele O'Malley o sună pe Francesca. Îi explică pe scurt unde era şi îi promise să sune din nou, înainte de a pleca.

Cardinalul Fischer se întoarse la locul lui, cu un pahar plin cu gheață în mâna

— Cine era, părinte?

— O, doar un prieten care şi-ar fi putut face griji din cauza mea.

— Să-şi facă griji? Nu aveți nici o problemă, nu-i aşa?

— Nu mai mult decât noi toți, Eminență. Dar din cauza unei probleme am venit aici în seara aceasta. O problemă gravă. Am dovezi că se pune Ia cale asasinarea Sfântului Părinte.

Cardinalul îşi puse paharul jos. Îl scrută cu privirea pe O'Malley, apoi pe Assefa.

— Cred că ar fi bine să ne spuneți tot ce ştiți, părinte.

Povestea dură foarte mult. Acum, că făcuse public ceea ce ştia O'Malley avea grijă să nu strice totul din grab. Îi purtă pe Fischer şi pe Meyer pas cu pas prin dovezile pe care le

adunase, sprijinindu-şi fiecare afirmație cu documente. Caracteristicile mai neobişnuite ale Frăției şi istoria ei le lăsă la sfârşit, ca ascultătorii săi să fie pregătiți. În cele din urmă, cu ajutorul lui Assefa schiță scenariul de a doua zi, aşa cum şi-l imaginaseră.

— N-am nici o dovadă că asta intenționează să facă. Poate am tras concluzii pripite. Dar mai bine să fim siguri decât să regretăm după aceea. Nu poate fi nimic rău în a întări securitatea la audiența de mâine sau chiar a o anula. Viața Sfântului Părinte e în joc, sunt sigur de asta.

Cardinalul încuviință.

— Da, părinte, cred că aveți dreptate. V-ați prezentat cazul foarte bine. Dovezile sunt extrem de convingătoare. Se întoarse spre colonelul Meyer care şedea în dreapta lui. Eşti de acord?

La început, Meyer nu spuse nimic. Ridică nişte hârtii de pe masă şi le examina cu atenție. În cele din urmă, le puse la loc şi îşi înălță privirea.

— Da, spuse el. Nu pot să mă pronunț cu privire la tot acest material, nu e de competența mea. Dar ceea ce mi-ați spus a fost suficient ca să mă îngrijoreze foarte mult Nu mai e timp pentru a organiza securitate suplimentară. Ar trebui să chem trupele antiteroriste ale Carabinierilor, GIS-ul. Dar aceştia sunt deja la Veneția, unde se ocupă de dispariția cardinalului Migliau. Eu zic că ar trebui să luăm foarte serios în considerare posibilitatea de a anula audiența de mâine dimineață.

— Nu crezi că e puțin exagerat colonele? Cardinalul Fischer se aplecă peste masă. Sunt destul de convins că părintele O'Malley are dreptate în privința acestei Frății. Dar cu siguranță că ai destui oameni ca să faci față oricărei amenințări pe care ar putea-o reprezenta. Oamenii tăi sunt bine pregătiți şi bine înarmați. Acum cunoşti pericolul, poți să încercuiești Sala Clementina.

— Îmi pare rău, Eminență, dar nu pot să fac asta. Dacă va fi vreun atac, s-ar putea să pierd oameni încercând să-l resping. Privitori nevinovați pot fi răniți. Ca militar profesionist nu pot să recomand decât un singur mod de a acționa: anularea audienței. Dar am nevoie de o autoritate pentru a-l convinge pe Sfântul Părinte. L-am putea ruga pe monseniorul Foucauld să ne aştepte şi să aranjeze o întâlnire urgentă cu papa?

Cardinalul păru să ezite o secundă.

— Foarte bine. Să văd ce pot face. Ridică receptorul. *Interno due, per favore*. Urmă o pauză, apoi răspunse o voce. Cu monseniorul Foucauld, vă rog. Spuneți-i că îl caută cardinalul Fischer. Mulțumesc. Încă o pauză, de data aceasta mai lungă. Alo, tu eşti Giuseppe?... John Fischer la telefon. Părintele Dermot O'Malley e aici, la mine. A vorbit cu tine, puțin mai devreme, despre o întâlnire... Exact.. Da, ştiu. Ascultă, Giuseppe, am avut o lungă discuție cu el si cu colonelul Meyer. Nu avem nici un motiv de îngrijorare... Nu, absolut nici unul. A fost o alarmă falsă. O'Malley se uită la Assefa. Nu reuşea să înțeleagă. Fischer continuă să vorbească. Sunt sigur că Sanctitatea sa e obosit. N-are nici un rost să-l sperii în seara aceasta. Dimineață totul poate începe conform planului.. Şi ție la fel, Giuseppe. Te rog să-i transmiți Sfântului Părinte salutările mele. Mă voi ruga ca totul să meargă bine mâine. Sunt sigur că va fi un mare succes. Ciao.

Când cardinalul puse telefonul în furcă, atât O'Malley cât şi Meyer erau deja în picioare. O'Malley i se adresă tăios.

— Eminență, ce înseamnă asta? Am căzut de acord că viața Sfântului Părinte e în primejdie. Trebuie să protestez. vă rog să-mi dați voie să vorbesc cu monseniorul Foucauld.

— Vă rog să luați loc, părinte. N-aveți de ce să vă enervați. Situația e sub control.

Meyer făcu un pas în față.

— Îmi pare rău. Eminență, dar părintele O'Malley are dreptate. Nu ne putem permite să riscăm când e vorba de viața Sfântului Părinte. Sau de orice alte vieți.

Fischer se ridică brusc de pe scaun.

— L-am rugat pe părintele O'Malley să ia loc. Aş vrea să faci şi dumneata acelaşi lucru.

— Nu pot..

— Colonele, eşti aproape insolent. Aminteşte-ți care ți-e locul.

Fischer se înroşise la față. Ochii îi scăpărau de furie. Colonelul îşi păstră poziția.

Părintele O'Malley vru să-l apuce pe Fischer de umeri. Cardinalul îşi ridică o mână şi-l pălmui tare pe obraz.

— Rămâi aşezat, părinte. Vocea îi era de oțel. E timpul să înțelegi cum stau lucrurile în realitate. Fischer se apropie de un al doilea telefon, un aparat alb, de birou, şi forma o singură cifră. Sună puțin, apoi răspunse o voce. Cardinalul spuse: Puteți să urcați acum, vă rog? şi puse receptorul în furcă.

Nimeni nu vorbea. Assefa se uita agitat la O'Malley. Nu înțelegea cum putea cardinalul Fischer să nu le creadă povestea. Aveau dovezi. Assefa îi relatase în amănunt evenimentele din Dublin. Ce mai voia cardinalul? Îi aruncă o privire.

Cardinalul se întorsese la locul lui. Şedea impasibil, cu mâinile împreunate calm în poala largă. Toată furia îi dispăruse. Avea sutana roşie perfect călcată şi pantofii impecabil lustruiți. Obrajii roşii îi străluceau de mulțumire. Semăna cu o uriaşă păpuşă de ceară.

Atenția lui Assefa fu atrasă de ceva de pe perete, din spatele capului lui Fischer. Era blazonul personal al cardinalului, pictat pe o tipsie de ceramică. Assefa îl observase de mai multe ori în seara aceea, dar parcă abia acum îl vedea cu adevărat pentru prima oară.

În centrul modelului heraldic, sub o pălărie roşie de cardinal cu ciucuri lungi, atârnând, se afla un scut larg, iar în mijlocul scutului, un om stătea în picioare la prova unei bărci, cu o mână ridicată deasupra capului, pregătindu-se să arunce un năvod în apă.

Fischer. Pescarul. *Il Pescatore*.

CINCIZECI

Uşa se deschise. Doi preoţi intrară în cameră şi îşi înclinară capetele spre cardinal. Purtau pistoale automate mici, într-o manieră care părea foarte profesionistă.

— Colonele Meyer, spuse Fischer, regret să vă informez că sunteţi arestat. Dacă sunteţi bun să-i însoţiţi pe aceşti domni, vor avea grijă să fiţi tratat aşa cum trebuie.

— *Verfluchte Schaisse!* înjură Meyer şi sări de pe scaun. La uşă se auzi zgomotul unor zăvoare trase. Insist să-mi spuneţi ce credeţi că faceţi, urlă colonelul. Nu aveţi autoritatea de a face aşa ceva. Cine sunt oamenii aceştia? Numai Garda mea are voie să poarte arme aici. Nu mă interesează dacă...

— Luaţi-l. Fischer flutură o mână indiferenta spre Meyer. Preoţii – dacă erau preoţi – înaintară şi îl apucară brutal pe colonel, fiecare de câte un braţ. Înainte de a avea timp să protesteze, îl împinseră pe uşă afară. Aceasta se trânti în urma lor. Se auziră paşi bocănind pe podeaua de marmură de afară, urmaţi de o altă uşă trântită şi apoi de linişte. Fischer se lăsă la loc pe spate, în scaun. Deci, spuse el şi-i zâmbi, mai întâi lui O'Malley, apoi lui Makonnen. Ce să fac cu voi?

— Absolut nimic, răspunse irlandezul. Şi, contrar aşteptărilor, o să-l aduceţi pe colonelul Meyer înapoi. Şi el o să dea, până la urmă, telefon monseniorului Foucauld.

— Serios! Ce interesant să aud asta! Poate îmi spuneţi şi de ce credeţi că se va întâmpla aşa.

O'Malley arătă cu mâna spre masă.

— Ce vedeţi acolo. Eminenţă? O'Malley îi rosti titlul pe un ton cel puţin sarcastic. O listă de nume, dovezi scrise ale

legăturii lor cu o organizație numita Frăția Mormântului documente care dovedesc existența acestei Frății. O grămadă de hârtii extraordinar de valoroase, nu credeți? V-ați închipuit cumva că am venit aici cu singurele copii existente ale acestor hârtii? M-ați crezut chiar atât de încrezător? Se opri şi întinse mâna după lista de nume. O ridică de pe masă şi o flutura prin fața lui Fischer. Copii ale acestei liste, alături de xeroxuri după fiecare document relevant au fost depuse în seifurile a trei mari bănci italiene. Am pregătit scrisori pentru procurorul public, pentru ministrul justiției, pentru primul-ministru şi pentru redacțiile ziarelor *Tempo, Messaggero şi Giornale d'Italia*. În această clipă trebuie să fi fost deja distribuite de un coleg de-al meu. Puse lista înapoi pe masă. Acum vreau să mă ascultați cu atenție. Dacă nu-i contactez pe fiecare dintre cei enumerați până mâine dimineață la ora şapte, au instrucțiuni să deschidă plicurile. La fel, dacă în următoarele zile va avea loc, oriunde în Italia, vreun act terorist important, vor deschide plicurile. În orice caz, nu le vor distruge sub nici o formă. Înăuntrul lor, aşa cum ați ghicit, probabil, vor găsi scrisoarea mea. Împreună cu o autorizație scrisa de a deschide seifurile şi de a lua documentele pe care le-am depozitat acolo. Înțelegeți? Puteți sau nu să-mi faceți râu, cum doriți. Puteți să mergeți mai departe mâine-dimineață, conform planului, ştiind că poate eşua. În orice caz, Frăția e terminată. Migliau se află pe lista aceea, Fazzini. Ați văzul cu ochii dumneavoastră. Sunt sigur că puteți completa singur restul numelor. Suspină adânc. S-a terminat, Eminență. Totul s-a sfârşit.

Fischer nu spuse nimic. Rămase cu ochii la O'Malley, fără să clipească. La sfârşitul unui minut, la fel de tăcut, se ridica Merse încet până într-o cameră alăturată. Trecu încă un minut până când reapăru. Avea în brațe un teanc mare de hârtii, aranjate în dosare maro, îngrijite şi legate cu sfoară.

— Acestea sunt hârtiile despre care vorbeați, părinte O'Malley?

Aşează dosarele pe masa. O'Malley se holbă la ele ca un om căruia tocmai i-a fost arătat un mormânt deschis şi i s-a spus că e al lui. Arăta golit de viață. Avea spatele încovoiat, capul plecat şi umerii parcă striviți de o greutate insuportabilă.

Se auzi o bătaie la uşă.

— *Avanti!* strigă Fischer.

Uşa se deschise şi un bărbat slab, îmbrăcat în veşminte de cardinal, intră în încăpere.

— Tommaso, intră, te rog, îl întâmpină Fischer. Tocmai vorbeam despre tine.

— Serios? Nou venitul ridică din sprâncene. Ce onoare!

— Nu cred că îl cunoşti pe părintele Dermot O'Malley.

— Dar am auzit atâtea despre el. Necunoscutul îşi întinse mâna, aşteptând ca O'Malley să se ridice şi să-i sărute inelul. Dar irlandezul nu făcu nici o mişcare. Văd că am uitat bunele maniere.

Cardinalul îşi lăsă mâna în jos.

— Iar acesta, spuse Fischer, este părintele Makonnen. Cred că vă cunoaşteți deja. Assefa nu spuse nimic. Îl cunoştea foarte bine pe Fazzini. Te rog, Tommaso, vino să bei ceva.

— Doar un suc de fructe, te rog. Am cinat împreună cu Sfântul Părinte. Trebuie să am mintea limpede mâine.

— Desigur, desigur. Fazzini se aşează pe un scaun confortabil, lângă Fischer. Şi ce mai face Sfântul Părinte?

— Bine, bine. Are speranțe mari pentru mâine, foarte mari. A, apropo, să nu uit. Pe drum încoace am trecut prin biroul meu. Am adus scrisorile pe care le voiai.

Scotoci în interiorul sutanei şi scoase o legătură cu vreo şase plicuri groase. Părintele O'Malley închise ochii, ca de durere.

— Mulțumesc, Tommaso. De Meyer m-am ocupat eu. Cred că toate detaliile sunt puse la punct. Se uită la ceasul

de la mână. Ia uite, exact la timp ca să vedem buletinul de ştiri.

Nu aşteptară prea mult După o jumătate de minut, pe ecran apăru o prezentatoare. Al doilea subiect îl constitui primul anunț oficial al audienței de a doua zi şi a conferinței care avea să-i urmeze. După o fotografie în care papa îi întâmpina pe preşedinții MacMaoláin şi Mirghani, urmă un film cu sosirea altor demnitari la aeroportul Fiumicino. Un profesor de la Instituto di Studi Orientali din Roma bălmăjea platitudini despre relațiile creştino-musulmane, dar fu depăşit de un purtător de cuvânt al SNCR, Secretariatul pentru Religii Necreştine, care reuşi să strecoare citate din Sfântul Francisc, Qur'an şi Herman Hesse.

Fischer nu închise televizorul după ce reportajul luă sfârşit. Îi obligă să urmărească şi restul ştirilor locale: un reportaj despre problema locuințelor în EUR, altul despre nişte alegeri parțiale şi unul despre prețul salamului. În cele din urmă, prezentatoarea îşi frunzări foile şi ajunse la ultima ştire.

— Tocmai am fost informați că în oraş a avut loc un accident de maşină care s-a soldat cu o victimă. Un automobil, în care se afla doar şoferul, s-a ciocnit cu un autocamion greu pe Via del Corso, nu departe de Palazzo Chigi. Conform raportului preliminar, automobilul a intrat pe banda camionului şi a fost zdrobit în impact. Şoferul automobilului a murit în drum spre spitalul San Giovanni. Numele lui tocmai ne-a fost comunicat de către Vigili Urbani: Roberto Quadri, avocat, lucra pentru o organizație catolică ce se ocupă de foştii sectanți. Şoferul autocamionului a scăpat nevătămat. La aceasta oră, nu cunoaştem mai multe amănunte. Acestea au fost ştirile serii. Ne întâlnim din nou mâine dimineață, la ora şapte, la primul buletin de ştiri al zilei. Va fi o relatare despre audiență papală, iar la ora zece evenimentul va fi prezentat pe larg. Până atunci, la revedere.

Fischer opri televizorul cu o telecomandă. Încăperea se umplu de o tăcere apăsătoare. Dermot O'Malley rămăsese nemişcat. Lacrimile îi alunecau pe obraji, dar el nu ridică un deget ca să le şteargă.

— Dar problema cealaltă, Tommaso? A fost şi ea rezolvată?

— A, da... americanul şi fata Contarini. Oamenii mei se îndreaptă într-acolo chiar acum. N-ar trebui să dureze prea mult.

O'Malley îşi înălță privirea. Toată blândețea îi dispăruse de pe față, ca si cum n-ar fi existat niciodată. În locul ei, apăruse o expresie de furie oarbă, amestecată cu durere. Îşi dădu capul pe spate si urlă cât putu de tare, apoi sări în picioare, îl prinse pe Fazzini şi-l răsturnă de pe scaun. Căzură amândoi, O'Malley deasupra bătrânului, întărit de forța urii, cu mâinile în jurul gâtului cardinalului.

Fischer se ridică şi îşi vârî o mână în sutană. Scoase un mic revolver, făcu doi paşi spre O'Malley, îl împinse de deasupra lui Fazzini şi-l împuşcă de două ori. Forța gloanțelor îl aruncă în spate pe irlandezul masiv. Acesta se uită la Fischer cu o expresie mirată, se ridică într-un cot şi încercă să se scoale în picioare. Fischer trase din nou, încă două focuri. O'Malley căzu din nou pe spate, sufocându-se. Fischer îl ajută pe Fazzini să se aşeze ia loc pe scaun. Când se uită din nou în jur, O'Malley era în genunchi într-o baltă de sânge şi căuta un scaun ca să se sprijine. Americanul ridică pistolul.

— Nu! strigă Assefa. Etiopianul alergă la Fischer şi îl prinse de încheietura. Cardinalul îşi răsuci brațul, lovindu-l puternic în obraz cu țeava pistolului. Assefa se clătină şi căzu peste un fotoliu. O'Malley era în picioare acum. Cu un urlet, se aruncă asupra Iui Fischer. Americanul goli în el restul încărcăturii, trei gloanțe, unul după altul. O'Malley se prăbuşi cu fața în jos şi rămase țeapăn.

CINCIZECI ŞI UNU

— În bucătărie, zise el, ai spus că Roberto e răbdător, în ciuda a ceva. Apoi te-ai întrerupt.

Ieşiseră din birou după ce Francesca sună acasă la Roberto, fără să primească nici un răspuns. Nu remarcase tulburarea lui când intrase în cameră. Întorşi în sufragerie, ea turnă grappa, pentru amândoi. Stătea la fereastră, privind în stradă.

— Serios?

— Da.

Nu răspunse. Cu palmele lipite de geam, îşi odihni obrazul pe sticla rece. Dincolo de aceasta, zgomotul traficului se auzea înăbuşit Noaptea părea cuprinsă de o linişte, de o nemişcare, ce venea parcă din ea, ca şi cum ar fi fost centrul calm al unei furtuni.

— Am fost amanți cândva, spuse ea cu vocea înăbuşită, în timp ce răsuflarea îi aburea geamul. Nu aşa cum am fost noi doi, Patrick. Cu Roberto a fost mai... liniştit. Mai puțină fericire, adesea tristețe. Dar, după ce trăisem atât de mult departe de lume, el m-a adus înapoi. M-a învățat să trăiesc din nou. N-a fost uşor. A fost nevoie de toată puterea noastră. Pentru dragoste nu mai era timp. Se uită afară, în noapte, şi, pentru prima oară, Patrick simți cât era de rătăcită, ca un copil care se trezeşte din vis într-un dormitor străin, la sute de mile de casă. Amândoi am avut zeii noştri şi i-am pierdut continuă ea, şi cred că am înțeles asta destul de bine. Dar el cântase şi dansase pentru zeul lui, în timp ce eu plânsesem şt sângerasem pentru al meu. Eu nu înțelegeam deloc extazul lui, iar el îmi interpreta greşit lacrimile drept orbire. Dar ne-am dăruit unul altuia un fel de fericire. Un fel

de echilibru. E cuvântul potrivit? Nu mă refer la o balanță, în care o greutate o susține pe cealaltă. A fost mai mult ca mersul pe sârmă, în care echilibrul este păstrat doar printr-o permanentă mişcare, în care echilibristul cade şi moare dacă rămâne nemişcat mai mult de o clipă. Aşa am fost noi, mereu în mişcare, mereu în căutarea unui nou punct de echilibra întinse o mină şi atinse geamul, ştergând pelicula de abur condensat, ca un fum. Fereastra avea gratii puternice, destinate să-i țină la distanță pe intruşi. Privi printre ele, ca şi cum acest apartament fusese pentru ea nu un refugiu ci o închisoare. Poate, dacă am fi fost mai mult ca greutățile unei balanțe, am fi rezistat mai mult. Nu ştiu. Echilibrul nostru era prea fragil; până la urmă, l-am pierdut. Roberto s-a implicat prea mult în investigarea Frăției. A lăsat-o să-i ocupe întreaga viață. Dar, vezi, eu eram exact invers. Frăția fusese deja întreaga mea viață, încercam să o las în urmă, să găsesc alte moduri de a trăi. Poate că aici am fi găsit până la urmă un echilibru, nu pot să spun. Dar, oricum, era deja prea târziu. Roberto e bolnav. Nu mai are mult de trăit. Îşi întoarse privirea de la fereastră în cameră, dar ochii ei îi ocoliră pe cei ai lui Patrick. În urmă cu trei ani, a primit diagnosticul SIDA. Doctorul i-a spus că mai avea un an până la optsprezece luni de trăit. La început a fost răvăşit. Timp de o lună sau mai mult a umblat ca un zombi, nu-l mai interesa nimic şi aştepta, pur şi simplu, să moară. Apoi, destul de subit s-a schimbat. A aflat că poate lupta cu boala, că SIDA nu era o condamnare la moarte, indiferent ce spuneau doctorii. În Statele Unite erau grupuri de oameni care trăiseră şapte sau opt ani cu boala. Unii dintre ei nu aveau nici un fel de simptome şi duceau o viață normală. Ceea ce aveau în comun era hotărârea de a nu ceda. Meditau, practicau vizualizarea, îşi făceau acupunctura, foloseau remedii vegetale... orice le putea întări sistemul imunitar, oferindu-le o şansă să lupte. Sună incredibil. Te-ai aştepta să apară în presă, pe prima pagină. Dar celor din mass-media

nu le pasă. Ei vor ca oamenii să moară de SIDA. La ce bun o epidemie dacă nu face şi câteva victime? Cu doctorii e la fel.

Roberto a depăşit deja previziunile lor, dar, de fiecare dată când le spune ce face, parcă se loveşte de un zid. Nu vor să ştie de oamenii care se însănătoşesc în afara controlului lor. Francesca suspină. După felul în care luptă, ar fi trebuit deja să fie ca oamenii aceia din America, să aibă o viaţă normală. Dar toată energia pe care o obţine, o investeşte în lupta împotriva Frăţiei. Asta e ceea ce-l consumă acum, nu SIDA. Nu-i aşa că e stupid? Se întoarse cu spatele la fereastră. Mă gândesc la toţi oamenii din lume care sunt îngroziţi de SIDA. Vezi, ei au ajuns să creadă într-un mit, şi anume că medicina poate vindeca orice. Şi apoi apare SIDA şi se trezesc din nou neputincioşi. Dar SIDA e doar un cuvânt, patru litere: ei mor din cauza a patru litere. Au impresia că e un virus care îi omoară, dar nu e aşa. Oamenii cu sistemul imunitar sănătos pot să ia virusul şi să nu aibă aproape nici un efect. Nu mor de SIDA decât cei care se află deja pe drumul spre moarte. Iar societatea noastră îi încurajează. Preoţii le spun că sunt păcătoşi şi merită să moară. Doctorii le spun că nu pot fi vindecaţi şi, cu siguranţă, vor muri. Presa îi tratează ca pe nişte leproşi. Eu am fost deja ca şi moartă, ştiu exact cum e să fii în afara lumii. Aşa s-a simţit şi Roberto prima oară, când i-au spus că are SIDA, ca şi cum l-ar fi dus la o uşă şi i-ar fi făcut vânt afară pentru a nu-l mai lăsa niciodată să intre înapoi. Se opri, cu privirea concentrată în altă pane, nu asupra lui, nu asupra camerei. De aceea trebuie să distrugem Frăţia şi pe Migliau, dacă putem. Ei sunt simbolul morţii; ei cred că sacrificiul este esenţial pentru supravieţuire, că nu e nimic rău în a vărsa sânge nevinovat pentru a dobândi salvarea. Migliau e dispus să trimită la moarte oricât de mulţi, de dragul celor puţini. E ca şi medicina. Nu vor ca oamenii să moară. Şi totuşi, preferă să-i lase să moara cu miile de SIDA decât să admită că au

greşit. Vedeți, spun ei, fără noi sunteți neajutorați. Credeți în noi, dați-ne puterea şi vă garantăm salvarea.

Preoții sunt la fel. Viața unei femei e în pericol, are nevoie de un avort, şi ei ce-i spun? Viața copilului tău e mai importantă decât a ta, trebuie să te sacrifici ca să trăiască el. Oamenii mor de foame, au nevoie de măsuri contraceptive, dar preoții le spun că se supără Dumnezeu dacă le folosesc.

De aceea Migliau e atât de periculos. O să găsească țapi ispăşitori peste tot; bolnavi de SIDA, musulmani, homosexuali, săraci, oricine nu va încăpea în noua lui ordine. Toți vor deveni jertfe, iar oamenii se vor uita şi vor aplauda. E o măsură de salubritate, vor spune. Ştergeți viruşii de pe fata pământului şi veți fi sănătoşi. Distrugeți celulele canceroase şi veți fi nemuritori. Şi n-ar fi atât de rău dacă ar fi doar o metaforă, dar nu e. El vrea să curgă sânge adevărat pe altarul lui. Mâine va fi doar începutul dacă nu-l oprim. Tăcu puțin. Îmi pare rău, spuse apoi. Nu despre asta voiai să vorbim. Noi...

— Sssst Patrick ridică o mână.

— Cee?

— Mi s-a părut că aud ceva. Mai există vreo intrare în acest apartament

Ea se uită speriată în jur.

— Crea că...? Ezită, Sunt doar două intrări: uşa din față şi cea laterala, dinspre scara de incendiu.

—În ce parte e asta?

Vorbi şoptit, trăgând-o din dreptul uşii.

Ea arătă cu degetul.

— De-a lungul coridorului, la stânga.

— Bine. Du-te afară, pe terasă, şi aşteaptă-mă acolo.

Ea clătină din cap.

— Mulțumesc, dar prefer să rămân.

O prinse de umeri.

— Te rog, Francesca, nu te împotrivi. Eu ştiu cum să mă apăr. Tu n-ai fost antrenată.

Ea ridică o sprânceană.

— Nu? Dar ce crezi că ne-au învățat acolo, în deşert? Să croşetăm?

Afară se auzi un zgomot clar.

— Repede, şuieră ea. Pe aici! îl luă de mână şi-l trase în bucătărie. În grabă, deschise uşile de sub chiuvetă şi scoase un sul de pânză de sac. Prinde! spuse ea, aruncându-l în brațele lui Patrick. El îl desfăşură şi găsi un pistol Beretta. E încărcat, şopti ea. Cincisprezece gloanțe.

Deja despachetase încă un pistol, pentru ea.

Uşa de la sufragerie fu spartă cu o bufnitură puternica. Prin sticla mată a uşii de la bucătărie, Patrick văzu silueta unui bărbat mişcându-se prin cameră. Patrick întinse mâna spre clanță. Era pe punctul de a o apăsa, când sticla îi explodă în față, spulberată de o salvă de mitralieră care-i trecu chiar pe deasupra capului. Căzu pe spate şi scăpă pistolul. Împuşcăturile din sufragerie continuară, secerând bucătăria, spărgând farfurii şi pahare, făcând dulapurile țăndări.

Francesca se aruncă la podea, deasupra lui Patrick, şi înălță pistolul cu amândouă mâinile. Capul asasinului era vizibil prin gaura din care căzuse sticla. Trase repede, înainte ca el să-şi poată schimba unghiul de tragere. Glontele sfâşie obrazul acestuia.

Ea se rostogoli spre uşă, o izbi puternic şi se aruncă într-o parte, la adăpostul peretelui. O rafală de împuşcături seceră uşa, dincolo de picioarele lui Patrick. Francesca se întinse înapoi şi îl trase pe Patrick în afara liniei de tragere, la adăpostul peretelui. O a treia rafală de mitralieră făcu bucăți uşa şi mătură podeaua din spatele ei, exact unde ea şi Patrick fuseseră cu câteva clipe în urmă.

Urmă o pauză, Francesca auzi zgomotul făcut de scoaterea unui încărcător. Sări în picioare, ținti prin gaura din uşă şi trase o serie de focuri în direcția din care veniseră

împuşcăturile. Se auzi un urlet, urmat de o bufnitură puternică.

Cineva strigă dintr-un dormitor.

— Paolo! *Che succede?*

— Repede! Francesca îl ajută pe Patrick să se scoale în picioare. Sângele îi şiroia pe față. Eşti teafăr? Poți să vezi?

El încuviință din cap.

— Sunt bine. Nu... grav rănit. Doar tăiat.

— Hai să ieşim de aici, zise ea.

Pistolul lui se afla pe podea, unde îi scăpase. Îl ridică şi i-l întinse.

Erau pe la jumătatea sufrageriei când al doilea bărbat apăra în cadrul uşii. Purta o glugă neagră pe cap şi o puşcă de atac Steyr AUG în mâna înmănuşată. Cântări scena dintr-o singură privire şi se retrase în spatele uşii.

Francesca se ascunse la stânga, în spatele unui fotoliu, Patrick, la dreapta, răsturnând o măsuță de cafea pe post de baricadă. Omul cu mitraliera deschise focul asupra Francescăi. Gloanțele grele de 5,56 mm sfârtecară spătarul fotoliului în câteva secunde. Ea trase printr-o latură, dar gloanțele ei nimeriră mai sus, făcând țăndări pragul de sus al uşii.

Patrick zări un al treilea bărbat ieşind din dormitorul de lângă scara de incendiu şi pătrunzând în coridor. Trase în el cu o jumătate de secundă prea târau. Celălalt trase o a doua salvă în fotoliu, obligând-o pe Francesca să se rostogolească din spatele lui înspre perete. Atacatorul îi văzu mişcarea şi îşi smuci arma, încercând să urmeze aceeaşi traiectorie, dar în acel moment Patrick trase prin peretele despărțitor extrem de subțire. Se auzi un strigat şi bărbatul se prăbuşi în cameră.

— Fii atentă, Francesca! Mai e unul pe coridor!

Al treilea individ dispăruse. Dar ştiau că, dacă voia să tragă, trebuia să vină la uşă. Alergară lângă perete, de o parte şi de alta a uşii, şi se lipiră de el.

Patrick văzu o mână apărând de după tocul uşii şi zări ceva zburând prin aer. Câteva secunde mai târziu văzu o lumină orbitoare, însoțită de o explozie puternică. Se clătină, îşi astupă urechile cu mâinile şi scăpă pistolul pe podea. Francesca țipă, trăgând la întâmplare. Urmă o a doua grenadă, care o izbi de perete.

Patrick încercă să se împotrivească amețelii şi se ridică în genunchi. Nu putea să-şi dea seama unde era sus şi unde era jos.

Încăperea parcă pulsa, se învârtea şi clocotea în valuri lungi, rotitoare. Nu vedea şi nu auzea. Întinse mâna în căutarea unui sprijin. Simți o mână, ceva îl susținu. Apoi mâna dispăru şi el se prăbuşi ca un bolovan într-o fântână fără gură şi fără fund, cu pereții din cea mai neagră noapte.

CINCIZECI ŞI DOI

Nimeni nu veni să ia cadavrul lui Dermot O'Malley. Nici lui Fischer, nici lui Fazzini nu părea să le pese. Şezură şi discutară probleme personale: prima comuniune a unei nepoate, boala unui prieten comun, cât de greu puteau face rost de vin franţuzesc prin Anonna, comisarul Vaticanului. Din când în când, unul sau altul îi arunca câte o privire lui Assefa, întorcându-se în clipa următoare la discuţie, nepăsători de prezenta lui. El rămase nemişcat, visând la Abisinia, unde se construiau biserici sub pământ, iar preoţii se îmbrăcau în veşminte de un alb imaculat. Câteodată simţea o senzaţie de greaţă.

În cele din urmă, Fazzini se ridică şi-i strânse mâna lui Fischer.

— Îţi mulţumesc pentru tot ce ai făcut, John. O să trimit pe cineva la noapte să ia acest obiect de aici. Cred că ar fi bine să nu ne mai vedem până la Conclav. Dar, dacă apare vreo complicaţie serioasă, ai grijă să mă anunţi. După ziua de mâine nu va mai conta atât de mult.

— Eşti sigur că totul va merge conform planului la Conclav? Dacă nu-l aleg pe Migliau, va trebui să o luăm de la capăt.

Fazzini clătină din cap.

— Chiar dacă actualul papă ar muri de moarte naturală, tot Migliau ar fi succesorul lui. După ziua de mâine, nu va mai fi nici o îndoială. Ai încredere în mine. Când a regăsit mormântul, după ce fusese pierdut atâta timp, a fost un semn. Poţi să fii sigur. Va fi un mare papă. Primul din rândurile noastre. Primul dintr-o nouă linie. Secretarul de stat se întoarse să plece. Părinte Makonnen, zise el, cred că

sunteți în sarcina mea. Cardinalul Fischer are destulă curățenie de făcut pe aici. Cred că ar fi mai bine să veniți cu mine. Sunteți aşteptat la ceremonia de mâine dimineață. Va trebui să fiți îmbrăcat mai adecvat decât acum.

Assefa se ridică mecanic, fără să înțeleagă. Fazzini îl conduse la uşă. Afară stătea un preot înarmat cu un mic Uzi. Ca refrenul unui cântec, vorbele lui O'Malley îi răsunară în minte: *Peste o sută de Morți au fost aduşi în Italia din Egipt.*

Merseră pe jos de la Palatul Guvernatorului, pe Via delle Fondamente, spre Palatul Apostolic, unde îşi avea sediul Secretariatul de Stat. Bătrânul cardinal merse alături de Assefa, iar preotul la câțiva paşi în urma lor. Assefa se întrebă dacă omul ar fi tras într-adevăr, dacă ar fi încercat să scape. Observase că pistolul era echipat cu surdină.

— Îmi pare rău că ai fost târât în povestea asta fără nici o vină, părinte, spuse Fazzini. Te aştepta o carieră foarte promițătoare. M-am uitat prin dosarul tău, înțelegi. Te-ai descurcat foarte bine pentru un... negru. Am reuşit să fac ordine la Dublin. Mă tem că ai lăsat o harababură cam mare acolo. Mare păcat de Diotavelli. Am avut ceva probleme din cauza lui. Am dat toată vina pe IRA, bineînțeles. E foarte convenabil să ai la îndemână un grup terorist activ pe care să arunci vina. Acum, fireşte, nu se mai pune problema să te întorci acolo. Sau în orice altă parte. Ştii prea multe. Ai devenit un pericol. Până acum n-am reuşit să găsim vreo explicație rezonabilă privind dispariția ta. S-a presupus că ai fost răpit de IRA, dar povestea începe să scârțâie puțin. Dacă ți s-ar fi descoperit cadavrul în Irlanda, presupunerea ar fi fost confirmată, dar după ziua de mâine ar fi destul de dificil să te ducem până acolo. Poți să-ți imaginezi în ce stare vor fi liniile aeriene şi securitatea de la graniță de astăzi într-o săptămână. Se opri când intrară în Curtea Sentinal. Aşa că, reluă el, cel mai simplu ar fi să apari mâine la audiență. Eu voi lămuri că ai fost implicat în nişte negocieri confidențiale

de ultimă oră şi că am preferat ca prezența ta la Roma să rămână secretă.

Fireşte, nu vei avea nici timpul, nici ocazia de a face scandal. În toata agitația de mâine, va fi floare la ureche să te lichidăm. Cardinalul Fischer mi-a spus că ai fost foarte aproape de a-ți da seama ce se va întâmpla. Felicitările mele.

Assefa se întoarse spre el.

— Şi ce se va întâmpla. exact? Îl veți ucide pe Sfântul Părinte. Şi pe copii o dată cu el. Sunteți cardinal, ați depus jurăminte sacre. Nu vă înțeleg.

Fazzini îşi desfăcu larg brațele.

— De ce m-ai înțelege? Nu ai nici cea mai mica bază de la care să începi să-mi înțelegi acțiunile. Foarte puțini au. Nimic din tot ce fac nu fac pentru voi; dimpotrivă. Un preot negru e, după părerea mea, aproape o contradicție în termeni. Poate nu în totalitate. Oamenii ca tine îşi au rostul lor. Iisus a murit pentru toată lumea. Dar locul vostru nu e aici, la Vatican. Rolul vostru e de a sluji, nu de a conduce. Se opri din mers. Îşi ridică vocea, în liniştea din jur. Există episcopi negri, chiar şi cardinali. Cât timp va trece până când unul dintre ei va fi ales papa? Şi acum oamenii spun că femeile ar trebui să ajungă şi ele preoți. Ce urmează? Negresele? Târfele? Hermafrodiții? Pe urmă spun că preoții ar trebui să se căsătorească. Unde se va sfârşi totul? Se vor căsători între ei şi vor sluji împreună, soți şi soții, la altar? Copiii le vor fi acoliți? În America, homosexualii au un fel de căsătorie. Se vor căsători bărbații unii cu alții şi vor sluji ca preoți, împreună, unul ținând potirul şi celălalt prescura? Acum ni se spune că Mahomed a fost un geniu religios şi că islamul e o credința inspirată de Dumnezeu. Ce ni se va spune mai târziu? Că zeii indieni sunt frații lui Dumnezeu? Că vrăjitoria şi ocultismul fac parte din planul lui Dumnezeu si sunt asemenea tainelor Lui? Vor ridica statui lui Baal şi Astarte în bisericile noastre? Spune-mi? Unde se vor opri?

Assefa nu răspunse. La câțiva paşi în spate, preotul înarmat îi aştepta răbdător să pornească din nou Assefa începu să meargă.

— V-am întrebat ce se va întâmpla mâine. Am ajuns până aici, am dreptul să ştiu.

— Ce drept? Dreptul unui preot? Crezi că, dacă greşesc, în ochii tăi, îți sunt, într-un fel, inferior. Nu-i nevoie să-mi spui, ştiu că asta crezi. Aşa cum ți-am spus, nu ai pe ce să te sprijini ca să mă poți înțelege. Ai fost crescut în sălbăticie; tot ce ştii ai învățat de la noi. Nu ştii nimic de la tine, nu înțelegi nimic prin propriile tale puteri. Crezi că frăția noastră e o aberație, o mutilare a credinței adevărate, o creație bastardă. Vorbea din nou tare, cu o voce dură, iritată. Dar după ce standarde ne judeci? Cine e creştin şi cine nu e? Ai tu dreptul de a hotărî? Are Roma acest drept? Creştinii Copți? Grecii? Bisericile indigene din Africa? Mormonii? Martorii lui Iehova? Noi suntem mai vechi decât oricare dintre ei, mai vechi decât Roma, mai vechi decât cei mai vechi. Noi avem drepturi. Dreptul de a judeca. Dreptul de a condamna. Dreptul de a pedepsi.

Assefa tremura. Aerul nopții era rece.

— Asta vreți sa faceți mâine? întrebă el. Să pedepsiri?

Fazzini făcu o pauză.

— Da, răspunse el, dacă vrei. E o pedeapsă. E ceea ce Părinții Bisericii numeau *exemplum*. Vom face un exemplu, înaintea oamenilor, din aceşti păgâni.

— Ce exemplu? Ce se va întâmpla?

— Foarte bine,dacă asta te face fericit. Ezită puțin, apoi începu. După ce Sfântul Părinte – observi că şi acum respect formalitățile – după ce Sfântul Părinte îi va întâmpina pe şefii de state, vor fi aduşi înăuntru copiii. Pentru această parte a ceremoniei el va coborî de pe tron ca să se plimbe printre orfani, să-i mângâie pe obraz şi să le ofere bomboane. Şi apoi va sosi momentul. Oamenii noştri vor veni dinspre Piazza şi vor urca scările până la Sala Clementina. Vor fi cincizeci,

îmbrăcați ca luptătorii musulmani pentru libertate. Toți vorbesc araba, bineînțeles. Nu va exista nici o confuzie. Toată lumea îi va lua drept extremişti musulmani. Vor fi înarmați până în dinți şi vor trage doar pentru a ucide.

— Nu vor reuşi niciodată să intre, spuse Assefa, deşi nici el nu prea credea asta. Garda Elvețiană îi va împiedica.

Fazzini clătină din cap.

— Mâine, gărzile de serviciu la Palatul Apostolic vor descoperi că au primit gloanțe oarbe în loc de muniție adevărată. Apropo de asta, tu şi prietenul tău, părintele O'Malley, ne-ați făcut un serviciu implicându-l pe colonelul Meyer în afacerea asta. Va fi un țap ispăşitor perfect. Mai merseră un timp în linişte. Din curtea San Damaso, luară liftul până la etajul al treilea al Palatului Apostolic. Îți vei petrece noaptea într-o cameră nu departe de aici, părinte. Bernardo o să-ți dea ceva ca să dormi bine. Te rog să nu-i faci probleme. Sunt sigur că îți vei juca foarte bine rolul mâine dimineață.

Assefa se întoarse să plece. Se simțea incapabil să mai protesteze. N-avea nici un rost să se împotrivească unei asemenea forțe. Înainte de a pleca, se întoarse spre Fazzini.

— De ce? Pentru ce faceți toate astea? Ce sperați să îndepliniți?

Cardinalul îl fixă cu privirea. Avea aproape o expresie de compătimire în ochi. Compătimire amestecată cu dispreț.

— Vom îndeplini scopul lui Dumnezeu. Nu aşa cum îl vedeți voi, firește. Nu aşa cum îl vede papa. Nu aşa cum îl văd hinduşii, musulmanii, budiştii şi toți ecumeniştii din lume. Acum aproape două mii de ani, Dumnezeu a dat Romei putere. A lăsat să se întâmple acest lucru. Le-a permis să-I dărâme Templul, să-I împrăştie poporul. Şi apoi le-a luat puterea înapoi. De data aceasta a dat-o arabilor şi apoi turcilor. Acesta a fost coşmarul Lui, înțelegi, coşmarul lui Dumnezeu. Toți profeții visau un nou Sion, iar EI le-a dat sânge şi cenuşă. Pentru păcatele lor. Pentru că Lui i-au dat

sângele porumbeilor şi şi-au păstrat copiii pentru ei. Şi tocmai când coşmarul părea să se fi sfârşit, când credeau că se treziseră din somn, atunci El i-a păcălit din nou. I-a lăsat să creadă că dețin adevărul, când El le ofense numai minciuni şi ocolişuri. Jumătățile de adevăr sunt mai rele decât minciunile. Acum îi dau pâine şi vin în loc de sânge. I-a lăsat să conducă. În numele lui Iisus Hristos, când, de fapt, Iisus era cu noi, sângerând pentru noi. Războaie, inchiziții, molime – au fost nevoiți să plătească, vezi, ca să-i răscumpere sacrificiul. Se opri şi se apropie de perete. Deasupra căminului atârna un crucifix de lemn. Îl luă din cui şi îl ținu cu amândouă mâinile. Îl privi pătrunzător timp de jumătate de minut, apoi îl aruncă în flăcări. Dar acum totul se va schimba. Ei au avut o şansă. Acum e rândul nostru. Noi îi vom oferi sacrificiul pe care îl doreşte. Se întoarse şi se uită urât la Assefa. Cardinalul Migliau a fost ales de Dumnezeu ca să fie noul Său Mare Preot. Va exista din nou un Templu. Şi un altar. Şi un sacrificiu adevărat. Peste câteva zile se va ține un Conclav. În câteva ore se va înălța fumul alb. Migliau va fi noul nostru papă.

— Nu şi dacă Dumnezeu va voi altfel.

— Dumnezeu nu va voi altfel. Ascultă! După ziua de mâine, lumea va fi copleşită de mânie. Vor fi glasuri care vor cere o nouă cruciadă. Rusia şi China vor fi uitate. Islamul va fi demascat ca adevăratul duşman. Iar noul nostru papă va fi primul care va cere un război. Poimâine se va anunța că Migliau a fost luat ostatic de catre aceiaşi terorişti care au înfăptuit şi masacrul de la Vatican. Viața lui va fi în primejdie. În fiecare biserică şi catedrală se vor spune rugăciuni pentru el. Se vor oficia slujbe speciale. Iar în timpul Conclavului se va avansa ideea că ar trebui ales papă. *In partibus infidelium*. Vicarul lui Hristos printre pagini. Va fi ales, să n-ai nici o îndoială. Şi, după câteva zile, va urma o acțiune de salvare spectaculoasă. Se va întoarce triumfător la Roma şi, în locul iertării, va declanşa a Zecea Cruciadă. După

exact şapte sute de ani de când ultimul avanpost creştin din Ţara Sfântă a căzut în mâna sarazinilor.

În cămin, flăcările strălucitoare începură să devoreze crucifixul.

CINCIZECI ŞI TREI

Mirosul îl făcu pe Patrick să-şi recapete cunoştinţa. Mirosul sau căldura. Capul îi era ca o minge plină de ciment şi închisă ermetic. Prima dată se gândi că era încă în cripta de pe San Vitale, apoi îşi aduse aminte de Francesca, de venirea la Roma şi de atacul din apartament

Gemu şi încercă să deschidă ochii. Erau lipicioşi. Ridică o mână şi îi atinse uşor. Degetele i se umeziră. În secunda următoare tuşi violent şi încerca să se ridice. Plămânii fi erau plini de fum şi, oricât ar fi încercat nu găsea aer nicăieri. Reuşi sa deschidă ochii o fracţiune de secundă. Lumina îl izbi ca un tanc ce intră într-un perete de sticlă. Clipi repede. Fumul era gros, acru şi înţepător.

Camera era plină de fumul negru, dens, străbătut de pâlpâiri-le unor flăcări portocalii şi roşii. Mirosea a benzină. A benzină şi a fum. De jur-împrejur, flăcările se întindeau cu o viteză îngrijorătoare. Picioarele îi era moi ca nişte cârpe; era sigur că avea să moară. Se strădui să-şi păstreze ochii deschişi atât cât să-şi dea seama unde era. În mod ciudat un bec de noapte era încă aprins, strălucind cu trufie doar pentru sine, ca şi cum totul în jurul lui ar fi fost normal. Fumul şi focul îl dezorientaseră.

Francesca! Unde era Francesca? Îşi aminti foarte clar că ultima oară o văzuse în celălalt capăt al camerei, unde se rostogolise ca să iasă din raza de tragere a celui de-al doilea atacator. Cât timp trecuse de la atac?

Încercă să o strige pe nume, dar, în clipa în care deschise gura, începu să se sufoce. Cu un geamăt, porni târâş într-o direcţie, rugându-se să fie cea bună şi încercând să-şi ţină gura cât mai aproape de podea. La nivelul ei mai rămăsese exact atâta aer cât să-l ajute să supravieţuiască. În spatele lui, auzea sfârâitul flăcărilor care alunecau continuu pe deasupra pânzelor şi lemnului. Îşi simţea capul desprins de

trup şi învârtit prin cameră, ca şi cum ar fi fost legat cu un elastic.

Între el şi uşă nu era decât o masă de flăcări care creştea. În dreapta, singura fereastră care dădea în stradă era închisă cu gratii de fier, groase de jumătate de țol. Apartamentul se transformase într-o capcană fără scăpare.

Prin bucătărie nu se putea ieşi: singura ei fereastră era la o înălțime de zece picioare şi era atât de mică, încât abia puteai să scuipi prin ea. Nu exista nici o ieşire.

Atinse cu degetele ceva moale. Apăsă mai tare şi lucrul se mişcă.

— Fran... cesca.. Tu... esti? tuşi el.

După o scurtă tăcere, o voce răguşită îi răspunse din întuneric.

— *Si*... Patrick,.. Ce s-a întâmplat?

— O grenadă cu gaze lacrimogene... apoi... benzină... Au vrut... să pară un accident.. Nu vorbi... Trebuie... să încerc...

O apucă de braț şi o ajută să se ridice în genunchi. Traseră aer cât putură în plămâni, apoi porniră înainte, împleticindu-se. Flăcările luaseră totul în stăpânire acum; se înălțau, cădeau şi se răsuceau într-un balet înfricoşător de lumină şi întuneric.

Francesca simți că-şi pierde răsuflarea, iar căldura se înfăşura în jurul ei, avidă de came. Capul îi pulsa de durere, iar inima îi bătea în piept ca un coşmar care încerca să se elibereze din ghearele somnului.

Părea o adevărată nebunie să înainteze, dar nu aveau de ales. Trebuia să intre în miezul focului, dacă voiau să scape din el.

— Fugi! striga Patrick, luând-o de braț.

Merseră mai departe, clătinându-se, Iîn direcția în care trebuia să fie uşa.

Francesca îşi agăță un picior în ceva. Căzu înainte, rostogolindu-se, şi-l trase pe Patrick după ea. Se împiedicase de trupul celui pe care îl împuşcase.

Patrick simți cum fumul îi invada plămânii. Pielea mai avea puțin şi îi lua foc. O ridică pe Francesca în genunchi şi o împinse înainte, spre uşă. Un val de fum îi pătrunse în gură şi în ochi, înecându-l şi orbindu-l. Unde Dumnezeu era uşa?

Cu un efort, începură din nou să înainteze, cât puteau de aplecați, pentru a respira puținul aer care mai rămăsese prins sub rotocoalele de fum. Patrick ştia că nu mai puteau fi decât câteva secunde până când aveau sa se prăbuşească, iar uşa putea fi, foarte bine, la câteva mile depărtare, nevăzută şi imposibil de atins în beznă.

Deodată, ajunseră. Cel care dăduse foc camerei închisese şi uşa după el. Acum era o masă de flăcări. Patrick ridică piciorul şi o lovi tare, făcându-i tocul praf. Uşa se desprinse şi căzu în afară, în hol.

În spatele lor, sticla de la geamuri se sparse, lăsând să pătrundă un val de oxigen, şi camera explodă cu o violență incredibilă.

Coridorul era un infern. Pereții erau acoperiți cu lemn, nu cu ipsos, şi pe toată lungimea lor, flăcările se sfâşiau una pe alta ca nişte fiare, sărind şi mârâind.

Nu aveau timp să stea pe gânduri. Nu aveau de ales. Nu mai erau decât văpăile şi o ultimă şansă de a trăi.

— Fugi! hârâi el.

Pătrunseră, împleticindu-se, în iad. Hainele le luară foc, iar ei ardeau şi înotau asemenea unor peşti orbi, înnebuniți, în oceanul de flăcări.

Uşa din fața fusese lăsată deschisă. Pe aici intra oxigenul care alimenta focul. Ieşiră, clătinându-se, pe palier, în timp ce brațele li se agitau disperate pentru a stinge flăcările. Patrick căzu la podea, tuşind şi trăgând adânc aer în plămâni. Francesca se prăbuşi lângă el, cu respirația întretăiată, şi vomită.

Patrick se rostogoli spre balustradă. Trebuia să se îndepărteze de apartament înainte ca incendiul să cuprindă totul. Cu un efort, se ridică în genunchi. Deschise ochii. La

mai puțin de un iard, un bărbat stătea cu picioarele depărtate şi se uita fix la el.

CINCIZECI ŞI PATRU

La început crezu că ajunsese din nou la spitalul din Veneția. Aceleaşi sunete, aceleaşi culori, un chip aplecat deasupra lui. Apoi văzu bandajele. Focul nu fusese un vis sau o halucinație.

— Unde sunt? întreba el rugător.

— La San Giovanni, răspunse o voce de femeie. L'Ospedale San Giovanni, lângă San Giovanni, în Laterano. Sunteți la urgentă. Ați fost adus aici acum câteva ore, în urma unui incendiu. Nu vă faceți griji, nu sunteți grav rănit. Aveți doar câteva arsuri. Se spune ca ați scăpat printr-o minune.

— Francesca...

Încerca să se ridice, dar o mână fermă îl împinse la loc în pat

— Stați liniştit. O femeie a fost adusaă împreună cu dumneavoastră. O să se facă bine. Nu vă faceți nici o problemă, încercați să dormiți puțin.

— Câte ceasul?

— Nu vă gândiți la ceas acum. De somn aveți nevoie.

— Nu, nu înțelegeți. E important Va rog, cât e ceasul?

— E şapte şi jumătate.

— Dimineața? E dimineață?

— Bineînțeles. V-am spus că ați fost adus aici doar cu câteva ore în urmă.

— Unde e? Francesca... femeia pe care au adus-o împreună cu mine?

— O veți vedea mai târziu. La prânz. Puteți s-o vedeți la prânz.

— Nu, e prea târziu!

Încercă din nou să se ridice. Acum vedea limpede. Se afla într-o rezervă cu draperii, pe un pat înconjurat de suporturi pentru perfuzii şi alte instrumente de urgență. Sora medicală era în stânga lui, o femeie de aproximativ patruzeci de ani. Aceasta se întinse şi îl obligă din nou să se culce.

— Încercați să nu vă agitați. Soția dumneavoastră e în rezerva alăturată. Mai târziu veți fi amândoi transferați într-un salon, când vine schimbul de după-amiază.

Se lăsa epuizat pe spate. Deasupra lui, lumini puternice îi înțepau ochii. Două ore si jumătate. Trebuia să afle ce se întâmpla.

— Vă rog, spuse el. Trebuie să dau un telefon. E extrem de important

Sora şovăi, apoi încuviință din cap.

— Bine. O să pun pe cineva să aducă un scaun cu rotile.

— Picioarele mele...?

— Picioarele dumneavoastră n-au nimic. Dar nu vreau să mergeți pe jos ca să obosiți. Aşteptați puțin.

Trebuia să vorbească cu O'Malley. Preotul avusese de gând să rămână la Vatican până când avea să se încredințeze că nu mai era nici un pericol. Poate încercase să sune din nou seara, dar fără răspuns. De ce nu venise la apartament? Cineva de acolo l-ar fi îndrumat, cu siguranță, la spital. Şi Roberto? El nici măcar nu luase legătura cu ei. Patrick simți cum îl cuprinde teama ca o gheară.

Un infirmier veni cu un scaun cu rotile şi îl ajută să se aşeze în el.

— Puteți să mă duceți în rezerva de alături, vă rog? Soția mea este acolo. Trebuie să vorbesc cu ea

— Îmi pare rău, mi s-a spus să vă duc la telefon.

— La naiba, nu pot să dau telefon fără număr. Ea îl ştie. Trebuie să vorbesc cu ea

— Numai dacă e trează. Infirmierul trase puțin draperia de la rezerva Francescăi. Şedea proptită în pat, cu ochii

deschişi. Bine, puteți să intrați. Dar numai un moment, fiți atent altfel dau de necaz.

— Patrick! Francesca se ridică mai sus. O luă de mână şi o strânse, făcând-o să tresară. Îmi pare rău, Patrick, a fost puțin arsă. Încă mă doare.

— Iartă-mă.

— Ce cauți într-un scaun cu rotile? Nu eşti...?

— Nu. Puteam să merg dacă voiam. Regulamentul spitalului. Ascultă, Francesca, e şapte şi jumătate. Dacă Dermot n-a reuşit să-l convingă pe acest cardinal de existența complotului, e prea târziu ca să-l mai împiedicăm.

— M-am gândit și eu la asta. Abia acum o jumătate de oră m-am trezit Mi-au spus că tu încă dormi, că nu trebuie să fii deranjat. Dermot ar fi trebuit să ajungă aici. Sau Roberto. Sunt îngrijorată, Patrick. Cred că s-a întâmplat ceva.

— Vreau să telefonez la Vatican, să vorbesc cu cel pe care s-au dus să-l vadă. Cardinalul. Cum îl cheamă?

Ea se gândi un moment

— E american. De aceea Dermot are încredere în el îl cheamă Fischer. Cardinalul Fischer.

— Se scrie ca în engleză sau...

Patrick strânse marginea scaunului.

— Ce s-a întâmplat Patrick? E vreo...?

— O, Doamne! Nu i-am spus lui O'Malley. Pescarul. Assefa probabil ca nu şi-a dat seama, engleza nu e limba lui maternă.

Ea îl luă de mână, ignorând durerea.

— Ce e, Patrick? Ce s-a întâmplat? El îi povesti. Ea închise ochii pentru a suporta durerea. Nu putem fi siguri. Poate e o coincidență.

El clătină din cap.

— Nu putem să riscăm. Dar Roberto? Dacă O'Malley n-a sunat acum se vor deschide scrisorile. Putem să-l contactăm pe Roberto? Acasă? La birou? Ştii numerele de telefon?

Francesca le recită din memorie.

Patrick îl chemă pe infirmier şi-i ceru să-l împingă pe coridor, unde erau telefoanele publice. Infirmierul îi făcu rost de un pumn de *gettoni* şi-l lăsă singur pentru a suna.

La apartamentul lui Roberto nu răspunse nimeni. Încerca numărul de la birou. Când era pe punctul de a renunța şi acolo, o voce masculină răspunse.

— *Pronto*.

— *Pronto*. Aş vrea să vorbesc cu Roberto Quadri, vă rog.

— Cine îl caută?

— Un prieten. Trebuie să vorbesc urgent cu el. Ştiți unde se află?

— Îmi pare rău, signor Quadri a murit azi-noapte într-un accident de maşină, pe Via del Corso. Îmi pare foarte rău. A fost dus la spitalul San Giovanni. Cred că cei de acolo vă pot da mai multe amănunte.

Patrick închise telefonul. Se holbă la receptor câteva secunde, apoi se ridică în picioare. Infirmierul se repezi la el.

— *Signore*, nu cred că...

Patrick îi împinse din drum. Fugi înapoi la rezerva în care îl aştepta Francesca.

— Grăbeşte-te, zise el. Găseşte nişte haine. Trebuie si ieşim de aici. Trebuie să-i oprim noi înşine.

Asistenta care fusese mai devreme la Patrick apăru în fugă, urmată de un bărbat în halat alb.

— Ce înseamnă asta? V-am spus să stați în pat! Ce vreți să...

Patrick o dădu la o parte şi veni în fața doctorului. Era tânăr, probabil în primul an de practică medicală, şi arăta ca ş: cum ar fi avut o noapte foarte grea.

— Vă rog să nu vă opuneți, spuse Patrick. Eu şi această femeie ne externăm. Îmi asum întreaga responsabilitate, înțelegeți?

— Dar nu puteți...

— E o urgentă, pricepeți? N-am timp de discuții.

Alergă în rezerva sa şi deschise dulăpiorul de lângă pat. Îşi găsi hainele într-o stare foarte puțin adecvată pentru purtat. Erau arse, ude şi acoperite de diverse pete cu aspect neplăcut. Îşi smulse halatul pe care îi purtase şi-şi îmbrăcă pantalonii şi cămaşa.

— Vă rog, *signore*, nu sunteți suficient de refăcut ca să plecați!

Asistenta era hotărâtă să-şi exercite autoritatea.

— *Vaffanculo!* o repezi Patrick.

Îşi trase pantalonii şi se întoarse la Francesca. Arăta la fel de rău ca şi el. Se întrebă cât de departe aveau să ajungă înainte ca politia să pună mâna pe ei.

— Înainte de a pleca, zise el, trebuie să-ți spun ceva

— Despre Roberto?

El încuviință.

— Mai bine stai jos, o îndemnă el.

Găsiră un taxi la poarta spitalului, pe Via dei Quattro Coronati. Şoferul se uită de două ori la ei, dar ridică din umeri. Pe scările spitalelor puteai vedea multe ciudățenii.

Francesca îi spuse să-i ducă direct pe Via della Rotonda, lângă Pantheon, unde era situat apartamentul lui Roberto. Suportase curios de bine vestea morții lui. Poate că sfârşitul acesta brusc i se părea mai bun decât moartea lentă pe care o suferea de atâta timp. Lacrimile pe care le-ar fi putut vărsa trebuiau să mai aştepte.

Avea o cheie cu care intrară în clădire şi alta de la apartamentul însuşi.

Cineva ajunsese acolo înaintea lor. Apartamentul fusese răvăşit complet în biroul lui Quadri, hârtiile erau împrăştiate peste tot. Dulapurile pentru dosare erau deschise şi conținutul lor golit. Cutiile goale fuseseră îngrămădite într-un colț. Frăția voia să se asigure că nu mai rămânea nimic care să o pună în primejdie.

Francesca se năpusti din birou în bucătărie. Patrick o urmă. Podeaua era plină de farfurii sparte şi borcane goale. Ea îşi croi drum printre ele până la chiuvetă şi băgă mâna în interiorul dulapului de dedesubt Lipite de partea de sus a dulapului, ca si în apartamentul ei, erau două pistoale Beretta. Fără să spună o vorbă, îi înmână unul lui Patrick.

— Şi acum? întrebă el.

Se uită la el, apoi la ea însăşi.

— Nu putem să rămânem în hainele astea, spuse. Trebuie să intrăm la Vatican şi nu cred că Garda Elvețiană ar lăsa înăuntru pe cineva care arată ca noi.

Câteva haine de-ale ei mai atârnau încă în fundul dulapului lui Roberto. Cât timp se schimbă ea, Patrick se duse în baie cu o cămaşă şi un costum. Când terminară, arătau încă destul de suspect, dar aveau şanse să treacă de o santinelă bănuitoare.

— Cu ce mergem?

— Dubița e încă parcată pe Via Grotta Pinta. Avem puțin de mers pe jos.

— Şi când ajungem acolo?

— Îl găsim pe Fischer. Sau pe Fazzini. Şi le punem pistolul la tâmplă. Tu ce sugerezi?

El ridică din umeri.

— Nume, presupun. Dacă am avea timp...

— Da?

— L-aş căuta pe Migliau. Spui că el e conducătorul Frăției. Asta înseamnă că el e în spatele operațiunii de astăzi. Şi asta înseamnă că trebuie să fie la Roma. N-ar avea nici un rost să stea la Veneția.

— Are o mulțime de subalterni.

— În cazul ăsta, de ce a mai dispărut?

Ea se încrunta.

— Da. Ai şi tu dreptate. Dar, cum spuneai, nu mai avem timp.

Revăzu cu ochii minții ecranul televizorului şi fețele copiilor morți.

— Nu, răspunse el. Nu mai avem timp. Dar, dacă ai şti că e la Roma, unde l-ai căuta?

Ea ridică din umeri.

— Peste tot Nu undeva anume. Cei Şapte trăiesc la Ierusalim acum. Morții sunt în Egipt

—Dermot zicea că au adus o sută de Morți. Unde ar putea să stea?

— În diferite case, chiar la hotel.

— Dar ar trebui să se reunească din când în când, ca să fie puşi la curent Ar trebui să aibă un centru.

Ea se gândi.

— E posibil ca...

— Ce anume?

— Cu câteva secole în urmă, pe la începuturile istoriei ei. Frăția avea membri la Roma. Nu mulți câteva sute, cel mult Dar aveau catacombe separate de ceilalți creştini, unde îşi îngropau proprii morți. În timpul persecuțiilor lui Decian, se întruneau acolo, sub pământ

— Cum se numeau? Aveau vreun nume?

— Nu cred. Ba nu, greşesc, aveau un nume. Acum îmi amintesc. Am fost o dată acolo, în copilărie. Trebuie să fi avut vreo zece-unsprezece ani. Mi s-a făcut frică şi n-am vrut să rămân înăuntru. Tatăl meu le-a numit Catacombe di Pasqua. Catacombele Paştelui.

Patrick se uită fix la ea.

— Eşti sigură? Ea încuviința din cap. Atunci asta e, spuse el. Avea o notă de triumf în voce. Pentru prima oară, se gândi el, era cu un pas înaintea duşmanului. Acolo se află Migliau. Nu Catacombele Paştelui, Francesca, ci Catacombele Pesach-ului.

CINCIZECI ŞI CINCI

Îşi croiră cu greutate drum prin traficul aglomerat de dimineață, strecurându-se cu dubița printre maşini şi autobuze şi încălcând toate regulile de circulație existente, chiar şi în marea lor diversitate italiană. Francesca se îndreptă spre sud, pe lângă Colosseum, şi apoi în jos, pe Viale delle Terme di Caracalla. Catacombele, ca atâtea altele, erau situate pe Via Appia Antica, vechiul drum pe care merseseră cândva armatele romane până la Brindisi.

După Porta San Sebastiano, unde începea Via Appia, cea mai mare parte a maşinilor o luă spre oraş, iar ei reuşiră să prindă viteză. Şoseaua îngustă u purtă printr-o zonă deschisă, mărginită pe ambele părți de mormintele în ruină ale aristocrației romane.

Patrick se simți cuprins de un val de tristețe. Vechile morminte, oricât ar fi fost de pompoase, erau la fel de dărâmate şi de demne de milă ca şi oasele care se odihneau în ele. Îşi aminti de fratele Antonio care se temea ca, la înviere, să nu-şi piardă vreo parte din corp din cauza vreunui olog. O glumă, desigur, dar adânc înrădăcinată în dorința noastră de perfecțiune. Dar ce găseşti dacă deschizi mormintele? *Pulvis cinis et nihil*. Se uită la Francesca. Ea fusese îngropată şi se întorsese – în trup, îşi spuse el, nu în spirit. Vechiul ei suflet fusese lăsat să putrezească în mormânt.

Cotiră imediat după Catacombele lui Pratextatus, intrând pe Via Appia Pignatelli.

— Vechile catacombe ale evreilor sunt chiar aici, la dreapta, spuse ea, arătând cu mâna. Frăția şi le-a clădit pe ale ei lângă acestea. Dacă cineva dădea peste ele, putea să

creadă că erau tot morminte evreieşti şi le lăsa în pace. După aproximativ o jumătate de milă, opriră lângă o mică fermă. Catacombele sunt sub ferma aceea, spuse ea. Proprietarii sunt şi ei membri ai Frăției. S-ar putea să fim nevoiți să intrăm cu forța.

Bătură la uşa clădirii principale, o construcție dărăpănată care putea părea părăsită, dacă n-ar fi fost fumul care ieşea, In rotocoale, din coş. Un bărbat înalt, de aproximativ treizeci şi cinci de ani, îmbrăcat într-o cămaşă în carouri şi pantaloni reiați plini de noroi, apăru în uşă. Le aruncă o privire nervoasă şi se pregăti să le trântească uşa în nas.

— *Che cacchio desidera?* Ce dracu' vreți?

— Mă numesc Maria Contarini. Am un mesaj urgent pentru cardinalul Migliau, de la cei Şapte.

Se încruntă şi îşi mută privirea de la ea la Patrick.

— Cardinalul Migliau? Cei Şapte? Despre ce vorbiți?

Timp de o clipă, Patrick se pleoşti. Se înşelaseră. Apoi un alt bărbat ieşi din umbră, în spatele primului. Era mai tânăr şi purta haine negre, perfect croite.

— Ce vor, Carlo?

— Zice că o cheamă Contarini. Zice că are un mesaj de la cei Şapte, pentru cardinalul Migliau.

Bărbatul mai tânăr păşi în lumină. Era bronzat şi părea foarte musculos.

— Cine sunteți? întrebă el.

Părea neliniştit

— I-am spus prietenului dumneavoastră. Sunt Maria Contarini. Am un mesaj pentru cardinal. Un mesaj personal. Trebuie să mă duceți la el.

— Contarini? De la Veneția?

— Da. Ascultați, nu am foarte mult timp...

— Suntem în căutarea unei persoane cu numele dumneavoastră. Francesca? Aceasta e? Francesca Contarini. Arătați...

Îngheță când ea îşi scoase Beretta din buzunar şi o îndreptă spre fruntea lui. Patrick îi urmă exemplul şi îşi scoase propriul pistol, nelăsându-i timp lui Carlo să facă vreo mişcare.

— Încetişor, spuse Francesca. Ieşi afară şi pune-ți mâinile pe perete, cât poți de sus. Şi tu la fel, haide.

Îi aduseră afară pe cei doi bărbați şi-i proptiră de perete. Patrick îl percheziționă pe cel tânăr şi găsi un Browning Hi-Power, într-un toc de pistol atârnat de umăr. Carlo nu era înarmat.

— Câți mai sunt înăuntru? întrebă Francesca.

— Du-te naibii! răspunse tânărul.

— Cine eşti? Cât timp ai fost Mort?

— Mai puțin decât vei fi tu.

— Nu te baza pe asta. Se întoarse spre Patrick. Hai să-i ducem înăuntru şi să-i legăm. Fii cu ochii pe ei până verific în casă.

Se strecură pe uşă, ghemuindu-se la pământ, cu pistolul la îndemână. Casa era cufundată în linişte. Nimeni nu încercă să o oprească. Construcția era o simplă cabană de lemn cu un etaj şi şase camere. În mai puțin de un minut, Francesca văzu că nu mai era nimeni.

— E în ordine, strigă ea. Adu-i înăuntru.

De data aceasta, rămase ea să păzească prizonierii, cât timp Patrick căută sfoară într-o magazie de afară. Îi legară pe cei doi bărbați spate la spate pe podea, într-o poziție care părea îngrozitor de incomodă.

— În Egipt te-au învățat să legi aşa? întrebă Patrick.

Francesca încuviință din cap.

— Pe lângă croşetat, răspunse ea.

Intrarea în catacombe se făcea prin magazie. Francesca o ținea minte foarte bine, din prima ei vizită. O trapă îngustă se deschidea deasupra unei scări. Lângă ea, şase lămpi cu petrol atârnau în cuie. Luară fiecare câte o lampă şi o aprinseră.

Francesca rămase pe loc în capul scărilor.

— Ce s-a întâmplat? întreba Patrick.

Ea se înfioră.

— Ți-am spus, nici când eram mică nu puteam suporta acest loc. Ştii, cadavrele mai sunt încă acolo jos. Sau ceea ce a mai rămas din ele. Mii de firide, o milă sau mai mult de tuneluri. Şi doar atâta lumina cât poți purta singur.

— Pare un loc minunat pentru a aduce o fată la întâlnire. Vrei să intru eu primul?

Ea încuviință din cap.

— E ciudat, nu-i aşa? zâmbi ea. Eu, o fantomă, mă tem de câteva morminte vechi şi mucegăite, iar tu intri înăuntru fără nici o grijă.

— Ce te face să crezi că nu sunt mort de frică?

— Eşti?

— Nu, fireşte că nu. Fac asta în fiecare week-end, ca să mă distrez.

— Atunci totul e bine.

Ținând lampa într-o mână, îşi trecu picioarele peste margine, până deasupra scării, şi începu să coboare. Francesca aşteptă până când ajunse cu capul mai jos de picioarele ei şi îl urmă cu grijă.

Scara se termina la o adâncime de aproape patruzeci de picioare. Patrick coborî pe ea şi răsuci butonul lămpii pentru a mări lumina. Se trezi într-un spațiu larg, pavat, care se sfârşea cu o uşă joasă, monumentală. Pereții şi mărginite uşii erau acoperiți cu şiruri de motive simbolice: struguri, vase cu vin, lotuşi, frunze de acant, păuni, porumbei şi îngeri cu aripi moi, albe.

Francesca veni lângă el, adăugând lumina ei.

— Ai idee cât se întinde locul acesta? întrebă el.

Ea clătină din cap.

— Destul de vag. Are mai multe niveluri. Acestea sunt împărțite în coridoare cu nişe pentru morți. Îmi amintesc că erau şi morminte mai mari şi capele laterale. Tatăl meu mi-a

spus că mormintele mai mari conțin sarcofagele unor martiri sau ale unora dintre cei Şapte şi dintre Stâlpi, care au murit la Roma.

Patrick îşi scoase pistolul.

—Ție îți las fantomele, spuse el.

Dar ea nu-i răspunse printr-un zâmbet.

Întâlniră primele fantome câteva clipe mai târziu, când trecură de uşă. Tunelul îngust se lărgea, formând o anticameră, în care cei din cortegiu ținuseră agapa funerară. Pereții erau acoperiți, din tavan până la podea, cu picturi, portrete micuțe, de aproximativ zece țoli pătrați fiecare. Stilul era cel al Egiptului roman, copii ale chipurilor pictate pe sarcofagele mumiilor din acea perioadă – reprezentări sincere, realiste ale bărbaților şi femeilor care trăiseră cu optsprezece veacuri în urmă. Oriunde se uitau Patrick şi Francesca, ochii lor întâlneau privirea fixă a morților. Erau familii întregi, însemnate printr-un contur de crini sau de lauri, perechi alăturate, părinți, mame, amanți – toți serioşi şi liniştiți în moarte. Francesca se cutremură şi îi luă pe Patrick de braț.

— Uitasem asta, şopti ea. Sunt atât de vii, parcă ne acuză. Sau ne aşteaptă să ajungem alături de ei.

— Dacă nu-l găsim pe Migliau repede, n-or să mai aibă mult de aşteptat. Vino, pe aici.

Din loc în loc, pânze de păianjen atârnau ca flamurile zdrențuite într-o catedrală întunecată. Patrick le simți atingerea pe față în timp ce înainta de-a lungul primului tunel îngust, strivit între şiruri nesfârşite de lespezi de marmură. Unele lespezi căzuseră, descoperind grămăjoare patetice de haine şi oase.

La capăt, tunelul se deschidea din nou, transformându-se într-o capelă mortuară. Un altar simplu se înălța lângă un perete, între două sarcofage identice. Deasupra lor pluteau îngeri fără aripi. Chipul lui Hristos, cu ochii mari şi cu barbă,

privea în jos, un om aflat la limita îndumnezeirii, cu mâinile întinse pentru a primi sacrificiul. Patrick se cutremură.

La o distantă de câțiva iarzi se auziră paşi urcând pe o scară. Mai întâi apăru o lumină, apoi o voce strigă.

— Paolo? *Che cosa stai facendo?*

Patrick îşi lăsă lampa jos şi o trase înapoi pe Francesca, cu spatele lipit de peretele capelei. Lumina şovăi, apoi porni în direcția lor. Un bărbat cu o lampă ca a lor îşi făcu apariția. Patrick sări asupra lui, luându-l absolut prin surprindere, şi îl dezechilibra. Omul încercă să strige, dar Patrick îi acoperise deja gura cu un braț, înăbuşindu-i strigătul. Lampa îi căzu jos, se sparse şi izbucni în flăcări. Francesca veni repede şi le stinse cu picioarele.

Cu o mişcare degajată, Patrick puse pistolul la tâmpla necunoscutului şi îi şuieră la ureche:

— Dacă scoți un sunet o să ajungi mort de-adevăratelea. *Capisce?*

Bărbatul mormăi şi făcu un gest ce păru de încuviințare. Francesca îl controla şi îi luă pistolul.

— Bine, ascultă, şopti Patrick. Am venit după Migliau Vreau să ne duci la el. Ai înțeles? Omul se zbătu, încercând să se elibereze. Patrick îşi mari strânsoarea. Încotro? În jos pe scări? Necunoscutul îşi smuci capul. Patrick îl lovi şi-l împinse spre deschizătura prin care venise. În capul scărilor, îşi desfăcu strânsoarea şi luă lampa de la Francesca. Coboară câte o treaptă, îi porunci bărbatului. Sunt exact în spatele tău.

Prizonierul păru gata să protesteze, dar se răzgândi. Coborî scările de piatră, treaptă cu treaptă Patrick îl urmă îndeaproape.

Cu zece trepte înainte de capătul scării, omul sări. Ateriza dezechilibrat, se împiedică, apoi se ridică în picioare.

— *Aiuto!* Strigă tare. Astolfo! Alberto! *Correte qui presto!*

Patrick îl împuşcă exact când începu să alerge, izbindu-l de o placă funerara. Urmat îndeaproape de Francesca, alergă

spre piciorul scării. Nu aveau de ales. Trebuia să meargă înainte. Migliau trebuia să fie acolo. Patrick se uită la ceas. Era aproape nouă. Mai aveau o oră şi ceva.

— Patrick, repede, ia hainele lui! Ei nu ştiu cine a tras. Acustica e foarte proastă, s-ar putea să nu deosebească o voce de alta. Grăbeşte-te!

— Nici o problemă! strigă Patrick, L-am prins.

Apoi se grăbi să facă ce-l sfătuise Francesca. Îşi smulse de pe el costumul lui Roberto şi îmbrăcă pantalonii mortului. Auzi paşi alergând pe coridor, mai departe, apoi voci.

—Nico? *Che succede?* Tu ai fost? În cine ai tras?

— Într-un intrus. E în ordine, l-am prins.

Vocea lui Patrick fu distorsionată şi înăbuşită printre morminte.

Încă departe de ei, apărură lumini.

— Repede, Patrick! Nu te mai ocupa de pantofi.

Exact la timp, Patrick îşi trase peste cap puloverul necunoscutului. Trecu în spatele Francescăi şi-i puse pistolul la tâmplă. Erau trei bărbaţi, toţi purtând lămpi şi pistoale.

— Ce se întâmplă, Nico? Cardinalul e speriat. Cine e femeia asta?

— Acum! şopti Patrick.

Se mişcară în direcţii opuse, Francesca la stânga, Patrick la dreapta şi în acelaşi timp, deschiseră focul, trăgând rafală după rafală. Adversarii lor nu avură nici o şansă.

Străbătură în fugă tunelul, Francesca în faţa şi Patrick după ea, încurcat de lipsa pantofilor. Deodată, coridorul făcu un colţ. O lumină puternică îi întâmpină. Lămpile pâlpâiră. Un foc ardea vesel într-an alămar. Flăcările jucau pe mozaicurile de aur şi argint. Pe bolta înalta, aruncau sclipiri asemenea unor peşti exotici într-un ocean de bronz.

În mijlocul încăperii, în veşmânt negru tivit cu roşu, un bătrân şedea pe un scaun cu spătar înalt Avea hainele năclăite de sânge, iar mâinile îi erau purpurii. În mâna dreaptă ţinea un cuţit cu lama lungă şi subţire.

CINCIZECI ŞI ŞASE

Migliau lăsă cuțitul fără să opună rezistență. Era slab şi palid, o umbră chinuită şi sfâşiată. Cu douăzeci de ani în urmă, în alt mormânt şi în alt întuneric, curmase o viață la fel de uşor cum un bucătar sparge ouăle. Nu însemnase nimic pentru el, în comparație cu descoperirea extraordinară pe care o făcuse. Acum părea beat, cu simțurile amorțite, ca o păpuşă de cârpe.

Era încă înalt, dar toată vigoarea i se dusese irevocabil. Avea obrajii scobiți şi gâtul subțire. Doar în ochi îi mai sclipea vechea mânie, arderile interioare ale unui om aflat aproape de sfințenie sau de nebunie. În spatele lui, pe un altar de piatră, trupul sfârtecat al unui copil gol zăcea într-o baltă de sânge cald.

Francesca găsi un cearceaf pe un pat din apropiere, pe care dormise, evident, cardinalul. Acoperi copilul cu el şi-l coborî de pe altar. Era cald ca o ființă adormită, pe care numai un vis o despărțea de anii pierduți.

— L-am iubit, şopti cardinalul. Patrick se aplecă să-l audă. Buzele crăpate i se mişcau în şoaptă. Era fiul meu. Mi-au spus că e necesar să am un fiu. Pentru ziua de astăzi, ca să fie sacrificiul meu. El a fost greutatea de pe talger. Prețul pentru Vicarul lui Hristos. Se uită în jos, la grămăjoara înfăşurată în alb pe care Francesca o aşezase pe pământ. Mi-au adus o femeie, spuse el. Acum şapte ani. Era albă, extraordinar de albă, şi se temea de mine. Nu trebuia să se teamă, nu voiam să-i fac nici un rău. Avea pielea palidă, nu ca femeile pe care obişnuiam să le visez. Acum nu mai visez deloc. A stat cu mine până când a fost evident că purta un copil, apoi au luat-o. Începusem deja să o doresc. Dar n-o

visez niciodată. L-am botezat pe copil Giovanni, după Ioan Zelotul. L-am ținut într-o casă de lângă palatul patriarhal, unde puteam să-l vizitez în fiecare lună. Pe mama lui nu m-au mai lăsat să o văd niciodată. Ce s-a întâmplat cu ea? Mai trăiește? Se opri, furat de o amintire. I-am ştiut întotdeauna destinul, dar tot l-am iubit. Mi-au spus că asta face parte din preț, din balanță. Fără dragoste nu poate exista sacrificiu, cel puțin unul care să aibă sens. Se uită la ei, pe rând. Curând voi fi papă, spuse el, cu voce încă şoptită. El e garanția mea, pentru că l-am iubit. Dar eu nu voi mai avea nici un pic de iubire. Nici pentru Dumnezeu, nici pentru omenire. Nu va mai fi nimic de-acum decât un sacrificiu continuu. Va fi plată după plată, până când fiecare picătură va fi răscumpărată.

Patrick îl luă pe bătrân de braț şi-l ridică în picioare.

— E timpul să mergem, spuse el.

Nu simțea nimic, nici măcar dispreț.

— Dar n-a venit încă vremea Conclavului.

— Nu va fi nici un Conclav.

Dar oare aşa era? Dacă nu ajungeau la timp, Biserica avea să fie nevoită să-şi aleagă un nou papă.

— Şi copilul? întrebă Francesca.

— Ia-l tu pe Migliau, răspunse el. Eu o să iau copilul.

Era o cursă contra cronometru acum. Cea mai rea oră, din punctul de vedere al circulației, trecuse, oferindu-le o şansă din două. Maşinile şi pietonii se dădură la o parte din calea lor. O dată ajunşi în oraş, Francesca o luă pe un traseu ocolit, pe străzile laterale, evitând bulevardele largi pe care le ştia aglomerate. Era aproape zece când ajunseră la podul Vittorio Emanuele şi se strecurară în şirul de maşini care traversau fluviul.

Traversară piața Sfântul Petru şi se opriră la Poarta de Bronz care era principala intrare a Vaticanului. În câteva secunde fură înconjurați de membrii Gărzii Elvețiene, postați

acolo ca forțe suplimentare de securitate pentru ceremonia dinăuntru. Formară un cerc în jurul dubiței şi îşi îndreptară armele spre portiere.

Francesca îşi coborise deja geamul.

— Repede, spuse ea. În spate e cardinalul Migliau. N-am timp să vă explic. Trebuie să-l ducem la audiență.

Un sergent îndesat veni lângă ea.

— Afară! ordonă el, îndreptându-şi arma spre ea.

— Pentru numele lui Dumnezeu, spuse ea. Uitați-vă în spate. E Migliau, vă spun eu. Oamenii lui plănuiesc un atac împotriva papei.

—Fiți cu ochii pe ea, ordonă sergentul la doi dintre oamenii săi. Tu şi tu, veniți cu mine.

Ocoliră maşina până în spate. Un gardian răsuci mânerul şi deschise uşa. Înăuntru, Patrick stătea lângă Migliau. Pe podea, copilul mort zăcea înfăşurat în cearceaf.

— *Was zum Teufel...?*

Patrick îşi ridică mâinile în aer şi se târî afară. Doi gardieni îl înhățară şi îl izbiră de partea laterală a maşinii. Unul îl percheziționa şi-i luă pistolul.

Sergentul se uită cu atenție la Migliau.

— Puteți să vă mişcați? întrebă el.

Credea că sângele era chiar al cardinalului, că fusese rănit. Migliau se mişcă asemenea unui somnambul. Se târî încet până la uşă, unde îl sprijini un gardian. Sergentul îl scrută mai atent.

— *Mein Gott*, şopti el.

În cursul ultimei săptămâni circulaseră fotografii ale lui Migliau peste tot prin sediul lor.

— Nu e rănit spuse Patrick. Nu e sângele lui dacă vă uitați sub cearceaful acesta, o să vedeți de unde vine sângele.

Un gardian intră în maşină şi ridică un colț al cearceafului. O clipă mai târziu, se repezi afară, vomMnd.

— Ce naiba se întâmplă? întrebă poruncitor sergentul, înşfăcându-l violent pe Patrick.

Acesta purta încă pantalonii şi puloverul pe care le îmbrăcase în catacombe.

— Ascultați-mă bine, răspunse Patrick. Nu e timp ca să mai repet. Cardinalul Migliau e vinovat pentru ceea... ce a văzut omul dumneavoastră înăuntru. N-avem timp de explicații. Va trebui să mă credeți pe cuvânt. Oamenii care lucrează pentru el pun la cale un atac în timpul audienței de astăzi. Vor să-l ucidă pe papă şi pe copiii care vor fi cu el. Confuzia din ochii sergentului era evidentă, dacă nu mă credeți, insistă Patrick, papa va muri, alături de o mulțime de copii nevinovați. Vreți să aveți aşa ceva pe conştiință?

— Ce doriți să facem noi?

— Duceți-ne la recepție. E singura cale, vă rog să mă credeți, e vorba de o chestiune de minute. Nu ştiu exact când va începe atacul sau de unde va veni. Ar fi bine să chemați întăriri. Chemați serviciile de securitate italiene. Dar, pentru numele lui Dumnezeu, grăbiți-vă.

Sergentul era un om inteligent. Fusese deja tulburat în dimineața aceea, când se raportase dispariția colonelului Meyer. Dacă bărbatul şi femeia aceasta erau implicați în vreun complot, era foarte puțin probabil să apară în felul acesta şi să-i avertizeze dinainte. Doar dacă nu era o capcană. Scoase un telefon portabil din buzunar şi apăsă un buton.

— Domnul căpitan Luft? Sunt sergentul Genscher de la poartă. Avem o situație urgentă. Aş vrea să veniți aici imediat.

O voce răspunse scurt. Genscher îşi puse telefonul la loc. Se întoarse spre Migliau şi îl prinse de umeri.

— Eminența, e adevărat? E adevărat ce zice omul acesta?

Migliau se holbă la el, ca şi cum ar fi fost incapabil să înțeleagă. În cele din uimă, începu să vorbească nedesluşit.

— Adevărul? Eu sunt adevărul. Acesta e destinul meu. În curând mă vor numi papă. Va arde fumul alb si va veni

vremea sângelui. L-am iubit – asta nu reuşesc să înțeleg. Nu plănuisem să-l iubesc.

Genscher clătină din cap. Pentru prima oară în cariera lui, era cu adevărat speriat.

Câteva secunde mai târziu, un bărbat cu gradul de căpitan intră, în goană, pe poartă. Se opri puțin pentru a cântări situația. Genscher alergă la el. Schimbară câteva vorbe, apoi căpitanul Luft veni în locul unde stăteau Patrick şi Francesca, unul lângă altul, în spatele maşinii.

— E adevărat? Vreți să cred că se pune la cale un complot împotriva papei. Ce dovezi aveți?

— Pentru Dumnezeu, ripostă Francesca, n-avem timp pentru dovezi. Spuneți-le oamenilor dumneavoastră să se pregătească şi chemați întăriri. Puteți să faceți câte anchete doriți după aceea.

Luft nu i se opuse. Se întoarse spre Genscher,

— Faceți cum spune ea. Transmite-le lui Hofmann şi Wegener să-şi aducă oamenii aici imediat. Sună la sediul Carabinierilor şi spune-i colonelului Salvi că am nevoie de ajutor urgent. Genscher salută şi plecă. Voi doi, zise căpitanul către Patrick şi Francesca, veniți cu mine.

— Căpitane, imploră Francesca, nu mai e timp. Audiența trebuie oprită. Papa şi toți ceilalți trebuie evacuați

— Nu pot să fac asta. Audiența a început deja. Eu nu am autoritatea de a o opri.

— Dar cine o are?

— Colonelul Meyer, dar el lipseşte. Şi chiar şi el ar avea nevoie de autorizația cardinalului Fischer.

Francesca închise ochii.

— Cardinalul Fischer e implicat şi el. Trebuie să-l ducem pe Migliau la Sfântul Părinte. Trebuie să le producem un şoc, ca să evacueze Sala Clementina. Sunt vieți în joc.

Luft îşi plimba privirea de la ei la Migliau şi înapoi Genscher îi spusese că, după părerea lui, Migliau era nebun.

Nebun şi periculos? Sau înnebunise fiindcă fusese luat ostatic?

— Foarte bine, răspunse el. Îmi voi asuma responsabilitatea. Dumnezeu să vă ajute dacă minţiţi. Se întoarse spre gărzile care aşteptau lângă dubiţă. Voi veniţi cu mine. Mergem să întrerupem o audienţă papală.

CINCIZECI ŞI ŞAPTE

Patrick ducea copilul, în timp ce Luft îl escorta pe cardinalul Migliau. În Corridore del Bernini zăriră, pentru o clipă, impunătoarea scară Regia, înainte de a coti la dreapta, spre Scala Pia. Gărzile, aliniate de-a lungul scării, îl salutară pe căpitan, dar chipurile lor trădau uimirea.

La capătul scărilor, Luft şovăi înaintea uşilor Sălii Clementina.

— E ultima voastră şansă, spuse el. După ce deschid uşa asta, nu mai există cale de întoarcere.

— Dacă nu intrăm, spuse cu convingere Patrick, întinzând copilul în fata căpitanului, acesta va fi primul dintr-un lung şir de victime. Nu avem de ales.

Trase cearceaful şi dezvălui copilul dezbrăcat.

Luft se îndreptă şi deschise uşa.

Coloane zugrăvite în roşu şi negru se înălțau spre bolta tavanului pictat, pe care chipuri ale Justiției şi Religiei sprijineau un univers guvernat de ordine şi iubire. În cerurile vopsite, se roteau, într-un dans cosmic, îngeri şi heruvimi. Lumină şi armonie, o lume neschimbătoare, arhetipuri într-un paradis al încântării eterne.

Pe podea, o armonie diferită, vanitatea în căutarea măririi, bijuterii şi veşminte prețioase care confereau simplilor muritori o demnitate divină. Cardinali în mătase roşie, episcopi în rase purpurii, preoți în negru şi, deasupra tuturor, în capătul sălii, aşezat pe un tron de aur, papa în alb.

Cardinalul Migliau păşi şovăitor în încăpere. L-a început nu-l observă nimeni. Apoi un diplomat aflat în apropierea uşii îl zări. Patrick intră după el, cu băiatul mort în brațe. O

tăcere de moarte se lăsă în fundul sălii, pe unde trecură ei, şi se propagă până Ia celălalt capăt. Bărbaţi şi femei se dădeau la o parte, făcând loc sinistrei procesiuni să treacă. Nimeni nu încercă să-i oprească, nimeni nu rosti un cuvânt.

Migliau mergea ţeapăn acum, ca şi cum intrarea în sală îi oferise noi puteri. Păşi nesprijinit pe lângă şirul de feţe înmărmurite, fără să se uite în stânga sau în dreapta, până când ajunse, în sfârşit la piciorul tronului papal, ridicat pe un podium nu foarte înalt, deasupra mulţimii.

— Coboară, spuse Migliau cu o voce puţin mai înaltă decât o şoaptă. Cei care îi făcuseră loc să treacă se înghesuiră acum înainte, ca să-l audă. Coboară, repetă el. Acesta e tronul meu. Acelea sunt veşmintele mele. Te detronez în numele lui Iisus Hristos.

La început, papa nu reacţionă. Nu înţelegea ce se întâmplă. Pe Migliau îl recunoscuse, dar cine erau ceilalţi însoţitori? Şi ce era cu copilul acela mort, purtat în urma cardinalului?

Căpitanul Luft făcu un pas înainte.

— Sanctitatea voastră, îmi cer iertare pentru această întrerupere. Nu am timp să vă explic. Trebuie să evacuăm sala. Avem motive să credem că se pregăteşte un atentat

Papa se ridică cu o expresie de groază pe faţă.

— Nu înţeleg. Intraţi aici în felul acesta. Întrerupeţi o audienţă foarte importantă. Doresc să vorbesc cu colonelul Meyer. Unde e? Unde e cardinalul Fischer? Au fost informaţi?

— Nu mai e timp, Sanctitatea voastră. Trebuie să evacuăm sala. Am dat ordin ca Poarta de Bronz să fie închisă. Trebuie să-i ducem pe toţi cât mai departe de Sala Clementina, în Appartamento din spate. Cred că sunt multe vieţi în joc. vă rog să mă ajutaţi. Sanctitate. Vă implor.

Papa văzu îngrijorarea de pe chipul lui. Ezită doar o secundă, apoi ridică o mână.

— Vă rog, strigă el. Vorbea în italiană, simplu şi direct cu voce calmă. N-aveţi de ce să intraţi în panică. Tocmai mi s-a

spus că, pentru siguranța noastră, Garda Elvețiană doreşte să ne mute în apartamentele din spatele acestei încăperi. vă rog să le urmați sfatul cât puteți de calm şi de repede.

În acel moment se produse o mişcare în mulțime. O siluetă se detaşă din grupul de cardinali care stăteau lângă papă. Cardinalul Fazzini alergă înainte, se aruncă la picioarele lui Migliau, îi luă mâna şi o duse la buze. Apoi un al doilea şi un al treilea cardinal ieşiră în față şi îngenunchează înaintea lui Migliau. Un arhiepiscop şi patru episcopi îi urmară.

Patrick Iasă jos trupul copilului. Se uita în jur şi văzu grupul de orfani care aşteptau să-l cunoască pe papă. Erau cu ochii măriți, unii dintre ei plângând de-a binelea, în timp ce câteva călugărițe vizibil speriate se agitau în jurul lor, încercând să restabilească calmul.

În partea cealaltă, un grup de preoți înmărmuriseră în tăcere. Patrick le aruncă o privire. În fruntea lor stătea Assefa.

— Assefa!

Patrick alergă spre el.

Etiopianul nu răspunse. Patrick observă că preoții care-l încadrau îl țineau de coate ca pentru a-l sprijini să nu cadă. Când ajunse lângă el, unul dintre ei îl împinse brutal înapoi.

Patrick îl lovi cu putere, împingându-l în spate. Acesta se clătină, apoi îşi reveni şi se repezi la Patrick. Evitând prima lovitură a preotului. Patrick se aruncă asupra lui. Se auziră țipete şi strigăte din mulțimea care se îmbulzea să fugă din calea lor.

— Patrick! Vocea Francescăi răzbătu prin vacarm. Are armă! Celălalt!

Patrick se întoarse şi-l văzu pe al doilea preot țintind spre el. Nu putea face nimic. Sub ochii lui, Assefa îşi repezi brațul în jos şi lovi mâna preotului. Alți doi preoți se năpustiră şi-l înhățară pe primul, care tocmai îşi scotea, la rândul lui, pistolul.

În acel moment, de jos se auzi zgomotul unei explozii. La mai puțin de o secunda urmă alta şi apoi a treia. Spărgeau Poarta de Bronz. Cineva țipă. Apoi izbucni o furtună de glasuri speriate.

Patrick alergă la Assefa. Etiopianul se prăbuşise. Patrick văzu imediat că fusese puternic drogat.

— Assefa, te simți bine? Unde e O'Malley? Ce s-a întâmplat cu el?

Assefa se luptă să articuleze cuvintele.

— O'... Malley... mort... Fischer... *Il Pescatore*... Patrick ascultă... Gărzile... toate gloanțele... oarbe... inutile...

Patrick se ridică.

— Francesca, ia pistolul de la celălalt preot. Eu îl iau pe acesta. Trebuie să-i spun căpitanului că oamenii lui sunt înarmați cu gloanțe oarbe.

Deodată, se auziră împuşcături. Rafale de mitralieră răsunară slab de dedesubt De afara veniră strigătele Gărzilor Elvețiene care alergau să apere scările.

— Căpitane, strigă Patrick, alergând spre Luft care stătea lângă uşile de la Appartamento. Îl apucă pe căpitan de braț. Oamenii dumneavoastră au fost înarmați cu gloanțe oarbe.

— Poftim?!

— Nu ştiu cum. Puteți să vă încercați arma?

Luft nu spuse nimic. Traversă camera, îşi dădu jos de pe umăr arma şi o îndreptă spre perete. Trase o sal-»'a scurtă. Pușca răpăi, dar peretele rămase intact. Când se întoarse din nou cu fața spre cameră, tot sângele i se scursese din obraji

— Am eu un pistol, spuse Patrick. Mai are unul şi Francesca. Cineva dintre oamenii dumneavoastră are armele pe care sergentul Genscher ni le-a luat la poartă. Asta înseamnă patru.

— Patru pistoale împotriva câtor arme de asalt? Va fi un masacru.

—Puneți-vă oamenii să ridice o baricadă la uşile principale! zise Patrick.

Căpitanul încuviință şi dădu ordinele. În pofida a tot ce se întâmpla, reuşea să nu-şi piardă cumpătul. Un grup de preoți alergă să le dea o mână de ajutor Gărzilor.

O mână de prelați se adunaseră în jurul papei; grupul îşi croia drum spre uşile din spate, care dădeau spre o suită de camere. Alții îi conduceau pe orfani. În spațiul din fața podiumului papal, se formase alt grup de clerici, care treceau pe rând să-i sărute mâna lui Migliau.

Deodată, o siluetă se desprinse din grupul inițial de cardinali, care fusese spart de Fazzini. Aceasta îşi croi drum spre cercul de demnitari din jurul papei. Căpitanul Luft îl zări şi păşi în față.

— Cardinale Fischer! Toată dimineața am încercat să vă găsesc. Colonelul Meyer a dispărut. Avem nevoie de...

Fischer se întoarse. În timpul mişcării, Patrick îi zări chipul şi i se păru că îl văzuse printre pozele din albumul găsit de Assefa la Dublin. Privirea din ochii cardinalului era complexă: triumf amestecat cu îndoiala, încredere cu teamă. Când căpitanul Gărzii Elveține făcu încă un pas în direcția lui, se întoarse şi îşi strecură mâna în interiorul veşmintelor. Când o scoase, avea în ea un mic revolver. Îl ridică, clătină din cap cu un fel de compătimire şi trase de două ori. Realitatea brutală a gloanțelor păru să-l ia prin surprindere pe Luft. Cu ochii mari, întinse o mână ca într-un gest de implorare, se clătină, clipi de câteva ori şi căzu.

O clipă mai târziu, cardinalul îşi puse arma la loc şi se înghesui în foiala de siluete roşii şi purpurii care-l escortau pe papă. Patrick ajunse după câteva secunde, dar îl pierdu în îmbulzeală, îmbrăcat cum era şi înarmat, părea o amenințare mai mare decât Fazzini. Grupul compact se strânse şi mai tare.

— Vă rog, strigă el, trebuie să mă lăsați să trec!

Nici unul dintre cei aflați lângă papă nu văzuse ce se întâmplase cu căpitanul. Îl recunoscură pe Fischer, ştiau că este şeful securității Vaticanului şi îi făcură loc să treacă.

Patrick se vârî în mulțime. Trupurile erau atât de înghesuite încât nu îndrăzni să deschidă focul. Îşi croi drum cu coatele şi cu pumnii. Nu înțelegea de ce Fischer şi ceilalți prelați pe care îi văzuse riscaseră totul ieşind la lumină acum. Dar ştia că, dacă Fischer ajungea la papă, avea să se creeze o panică generală. Era posibil să nu reuşească să-i scoată pe copii.

Deodată, se făcu o deschizătură, şi Patrick îl văzu pe Fischer. Papa se întorcea la auzul vocii americanului. Patrick încercă să spargă ultimul cerc, dar doi preoți tineri îl ținură pe loc. Fischer era liber acum, la doar câteva picioare de ținta sa. Patrick îl văzu zâmbind, zări răspunsul papei la salutul său şi mâna lui Fischer mişcându-se sub veşminte.

— Opriți-l! Are un pistol! urlă Patrick.

Papa privi în jur, apoi înapoi la Fischer, exact când acesta îşi scoase pistolul şi-l îndrepta în direcția lui.

În acel moment, Patrick înțelese. Fischer şi ceilalți erau nepăsători. Aveau de gând să omoare pe toată lumea. Nu trebuia să supraviețuiască nimeni, în afara lor. Îl izbi cu pumnii pe cel care încerca să-l țină, apoi se răsuci şi scăpă.

Fischer trase trei focuri, într-o succesiune rapidă. Primul glonte atinse un episcop bătrân care se aruncase în fața papei. Al doilea lovi un cardinal din stânga papei. Al treilea îşi nimeri ținta.

Urmă o a patra împuşcătură. Fischer se poticni şi din gât îi țâşni sânge. Aproape nimeni nu-i dădu atenție. Toți ochii erau asupra papei asupra sângelui roşu care se răspândea pe veşmântul său alb.

Cineva îl lovi de la spate pe Patrick, îi zbură arma din mână şi-l aruncă la podea.

CINCIZECI ŞI OPT

De afară se auziră noi împuşcături. Se apropiau. Francesca reuşise să pătrundă prin mulțime, la locul unde zăcea Patrick. Lumea îşi dăduse deja seama că el încercase să-l salveze, nu să-l ucidă pe papă. Îl ajută să se ridice în picioare. lângă el, Fischer zăcea mort, cu privirea goală fixată asupra figurii Justiției de pe tavanul înalt de deasupra lui. Patrick se aplecă şi ridică pistolul scăpat de el. Trebuia să mai aibă vreo două încărcătoare.

— Papa, spuse el. Fischer l-a nimerit.

Un grup de oameni se agita încă în jurul punctului în care Patrick îl văzuse ultima oară pe pontif. Un episcop veni la ei.

— Trăieşte, dar e rănit grav. Trebuie să-l ducem la spital.

— Grăbiți-vă, zise Patrick. Noi facem tot posibilul ca să respingem atacul. Vă putem oferi câteva minute, nu mai mult. Dincolo de uşa principală, împuşcăturile începuseră deja. Patrick se întoarse spre Francesca. Ajută-mă, o rugă.

Alergară spre Migliau, care stătea înconjurat de discipoli Patrick se năpusti în mijlocul cercului şi îl înşfăcă pe bătrân. Un cardinal încercă să-l împiedice, dar Patrick îl trânti jos. Francesca îl acoperi pe Patrick cât timp îl târî pe Migliau afară din cerc, în mijlocul unui val de proteste. La capătul îndepărtat al încăperii, uşile erau sfârtecate de rafalele armelor grele. Doi membri ai Gărzii Elvețiene şi o mână de preoți încercau să susțină baricada.

Patrick îl târî pe Migliau în mijlocul sălii, de unde fugiseră toți diplomații şi oficialii Vaticanului. Uşa se îndoi înăuntru, apoi se făcu bucăți. Cei care o sprijineau fură aruncați în spate.

Prin deschizătură năvăliră în cameră siluete îmbrăcate în negru. Purtau bărbi, iar în jurul frunților aveau bentițe cu sloganuri în arabă. *Al nasr aw al-mawt*, Victorie sau Moarte, spunea unul. Când pătrunseră în sală, oamenii se împrăştiară, trăgând la întâmplare.

Patrick se aplecă şi îl împuşcă pe primul atacant în piept. Acesta muri cu o expresie de mirare şi groază pe chip. Francesca trase în bărbatul din spatele lui. Ceilalți se întoarseră, pregătiți să deschidă focul.

Patrick rămase drept, cu pistolul la tâmpla lui Migliau.

— Nu vă apropiați! strigă el.

Teroriştii ezitară. Îl recunoscuseră pe cardinal. Fără el, nici victoria, nici moartea nu mai însemnau nimic pentru ei. Nebunia are rațiuni pe care o minte limpede nu le poate egala.

Pentru prima oară, Migliau zâmbi.

— De ce vă temeți? întrebă el cu o voce blândă, aproape imposibil de auzit în vacarm. De ce şovăiți? Moartea mea nu înseamnă nimic. Lăsați ca astăzi să fie o zi a sacrificiului. Astăzi este ziua Pesach-ului. Babilonul a căzut. Fiul meu e mort. Sângele unei lumi întregi va plăti pentru el. Dumnezeu vă cere o jertfă. Faceți-mă pe mine jertfa voastră. Aceasta este crucea mea, aici, în camera aceasta.

Ridică o mână şi îi binecuvântă. Patrick începu să-l târască încet, cu pistolul lipit de tâmplă, înapoi spre capătul sălii. Mai mulți atacatori se alăturaseră primului grup, toți îmbrăcați la fel, purtând bentițe care le exprimau dorința de a deveni martiri. După ce trecură pragul, şi aceştia se opriră, neştiind ce să facă mai departe. Asta nu făcea parte din plan.

Francesca apăru în spatele lui Patrick. Plecase după Fazzini şi acum îl ținea şi pe el ostatic.

— Nu trebuie să vă temeți, spuse Migliau răguşit, zâmbind oamenilor înarmați din fata lui. Gândiți-vă cum l-au pus ucenicii lui în mormânt. Gândiți-vă că i-au ascultat strigătele două zile şi două nopți, până când a tăcut. Ei nu

s-au temut să facă acest lucru. Nici voi n-ar trebui să vă temeți. Faceți voia lui Dumnezeu.

Şeful forței de atac păru să se hotărască. Fusese învățat să se supună. Îşi ridică puşca şi trase un singur glonte, rece, precis, ca un cuțit sacrificial pătrunzând în carnea victimei. O fântână de sânge țâşni strălucitor ca aurul, din capul lui Migliau. Jertfa era completă. Vălul Templului fusese sfâşiat de sus până jos. Sfinții aveau să se scoale din mormintele lor.

În secunda următoare, cel care îl împuşcase pe Migliau fu aruncat înapoi de o ploaie de gloanțe. Patrick se uită în jur. Lângă una din uşile laterale, un trăgător de elită, îmbrăcat în uniforma trupelor de luptă a Carabinierilor, îşi fixa ținta. Sergentul Genscher nu pierduse timpul. Alt bărbat stătea lângă uşa următoare. Lângă el, un al treilea.

Patrick privi spre cealaltă parte a sălii. Toate uşile erau pline de siluete întunecate. Nu se văzu nici o umbră, nu se auzi nici un fâlfâit de aripi; dar îngerul morții zbura prin încăpere.

O clipă mai subțire decât aerul, atacatorii ezitară, văzându-se în mod inexplicabil înconjurați. În secunda următoare, rafale de mitralieră răpăiră precis, implacabil, constant, în liniştea perfectă. Cei din frunte căzură primii. Tovarăşii lor din spate se ghemuiră, trăgând la întâmplare. Carabinierii traseră încontinuu. De dedesubt, zgomotul împuşcăturilor răsună din nou printre coloanele de marmură. Pe dalele reci, pe marmura albă, roz şi roşie, pe chipurile sfinților şi ale îngerilor, sângele curgea în valuri calde, ca sângele porumbeilor pe un vast altar de piatră colorată. Sacrificiul era complet.

CINCIZECI ŞI NOUĂ

Privi cum fratele Antonio curăța ultimele urme de ciment de pe mistrie. Placa era la locul ei, aşa cum fusese înainte, cu numele Francescăi, data naşterii ei, data morții. Bătrânul se ridică greoi în picioare.

— E gata, spuse el.

Patrick încuviință. Era gata. Fantoma ei fusese, în sfârşit, lăsată să se odihnească. O rază de soare căzu pe numele ei. Nu erau nici flori, nici fotografii.

Ieşi din criptă în lumina soarelui de martie. Mai era puțin până la Paşte. Bisericile aveau să se umple de flori albe. Preoții aveau să predice despre moarte şi înviere. „Eu sunt Învierea şi Viața", aveau să proclame ei. La Roma, de pe patul său de suferință, papa avea să lanseze un apel la împăcare. Iar popoarele aveau să rămână surde, ca de obicei.

Se îndepărtă de mormânt, de-a lungul unei alei lungi de chiparoşi, pe lângă morții mai vechi şi morții mai noi, coborând drept spre mare. Dincolo de întinderea de apă, luminată de soare, Veneția strălucea departe, veselă, cu turnurile ei înalte, renăscută din mare şi din noroi.

Ea îl aştepta, privind o bărcuță care plutea în derivă, o dată cu fluxul. Nu era aşa cum şi-o amintea el. Avea fire albe în păr, iar ochii ei văzuseră lucruri pe care el nici nu şi le putea închipui. O luă de mână şi rămaseră mult timp tăcuți, uitându-se la valuri. El îngropase trecutul. Puteau să creadă că era moartă.

— S-a terminat, spuse el. Eşti liberă.

Ea încuviință din cap. Țărmul părea să se întindă la nesfârşit.

— Mai rămân fantomele, răspunse ea.

O privi în ochi, apoi îi apropie fata de buzele lui şi o sărută uşor. Ea nu era o fantomă, îşi spuse. Nu o va mai lăsa să se întoarcă printre umbre.

Ea zâmbi şi îi răspunse la sărut. Dar, în acel moment, zări departe, în spatele lui, mormântul în care fusese reîngropată.

Îşi aminti penumbra unui teatru modern, actorii în costume vechi irlandeze, cuvinte magice pe care abia le înțelegea. Şi Deirdre, vorbindu-i iubitului ei, înaintea morții.

Iar eu nu cunosc nimic... doar acest trup,
Doar acel vechi, năucitor, sărut.

Pe atunci ştiuse că aveau să devină amanți. Dar nu ştiuse cum avea să se termine. Acum, noaptea aceea nu mai era decât o amintire, cuvintele lui Deirdre, doar un susur pe jumătate uitat. Se uită la mormânt la buruienile care-i năpădiseră piatra.

Se înşela. Nu se terminase. La timpul potrivit avea să-i explice. Mai aveau puțin timp împreună: un an, poate doi. Îl luă de mână şi se întoarse să privească din nou marea. Cu toată frumusețea ei, Veneția se scufunda implacabil în valuri. Îi strânse mâna mai tare. Un an, doi ani. Ce importanță avea? Până la urmă, nimeni nu are o veşnicie.

Sfarsit